

T.C.
MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI
YENİÇAĞ TARİHİ BİLİM DALI

BOA 6 (H.1151-1152/M.1739) VE 31 (H.1221-1222/M.1806-1807) NUMARALI
KALEBEND DEFTERLERİ (İNCELEME VE METİN)
(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

HAZIRLAYAN
20116024 MURAT ALAKUŞ

DANIŞMAN
PROF. DR. ÖMER İŞBİLİR

İSTANBUL 2016

ONAY

Murat ALAKUŞ tarafından hazırlanan BOA 6 (H.1151-1152/M.1739) ve 31 (H.1221-1222/M.1806-1807) Numaralı Kalebend Defterleri (İnceleme ve Metin)adlı bu çalışma aşağıda adları yazılı jüri üyelerince Oybirliğiyle / Oyçokluğuyla Yüksek Lisans Tezi olarak Kabul Edilmiştir.

Kabul (Sınav) Tarihi : 21 / 03 / 2016

(Jüri Üyesinin Ünvanı , Adı , Soyadı ve Kurumu) :

İmzası :

Jüri Üyesi : Prof.Dr.Ömer İŞBİLİR (Danışman)

.....
.....

Jüri Üyesi : Yrd.Doç.Dr.Zeynep AYCIBİN SEYİTKIRAN

.....
.....

Jüri Üyesi : Yrd.Doç.Dr.Recep AHİSHALI (Marmara Ü. Öğr.Üy.)

.....
.....

Yedek Jüri Üyesi : Doç.Dr.Filiz KARACA

.....

Yedek Jüri Üyesi : Doç.Dr.Zekai METE (Medeniyet Ü. Öğr.Ü.)

.....

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	I
TABLolar LİSTESİ.....	III
GRAFİKLER LİSTESİ	IV
ÖNSÖZ	VI
ÖZET	VII
ABSTRACT	VIII
KISALTMALAR.....	IX
GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM	4
1. KALEBENDLİK CEZASI HAKKINDA.....	4
1.1. Tanımı.....	4
1.2. Kalebendlik Cezasının Veriliş Süreci	5
1.3. Suçluların İtlak Süreci	8
1.3.1. İtlak Sebepleri	8
1.3.2. İtlak Şartları	9
İKİNCİ BÖLÜM	11
2. 6 VE 31 NUMARALI KALEBEND DEFTERLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	11
2.1. 6 ve 31 Numaralı Kalebend Defterlerinde Yer Alan Suçların Tasnif ve Değerlendirilmesi	11
2.2. 6 ve 31 Numaralı Kalebend Defterlerinde Yer Alan Suçlular ve Toplumsal Statülere Göre Dağılımları	22
2.3. 6 ve 31 Numaralı Kalebend Defterlerinde Yer Alan Ceza Türleri.....	31
2.3.1. Kalebendlik Cezası	33
2.3.2. Nefy (Sürgün) Cezası.....	35
2.3.3. Cezirebendlik Cezası.....	38
2.3.4. Ahz (Tutuklama) Cezası	39
2.3.5. Hapis Cezası.....	39
2.3.6. Zindanbendlik Cezası.....	39
2.3.7. Manastırbendlik Cezası.....	40
2.3.8. Kullebendlik Cezası	40

2.3.9. Kürek Cezası	40
2.4. 6 ve 31 Numaralı Kalebend Defterlerinde Yer alan Ceza Süreleri	41
2.5. 6 ve 31 Numaralı Kalebend Defterlerinde Yer Alan Suç Mahalleri	43
2.6. 6 ve 31 Numaralı Kalebend Defterlerinde Yer Alan Ceza Mahalleri ...	50
2.6.1. Kalebend Mahalleri.....	51
2.6.2. Nefy Mahalleri	53
2.6.3. Diğer Ceza Mahalleri.....	56
2.7. 6 ve 31 Numaralı Kalebend Defterlerinde Yer Alan Hüküm Türleri....	57
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	59
3. MATERYAL VE YÖNTEM.....	59
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	62
4. 6 VE 31 NUMARALI KALEBEND DEFTERLERİNİN TRANSKRİPSİYONU	62
SONUÇ.....	265
EKLER	267
BİBLİYOGRAFYA.....	278
ÖZGEÇMİŞ.....	280

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 2.1. 6 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Suçlar ve Hükümlere Göre Dağılımı	11
Tablo 2.2. 31 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Suçlar ve Hükümlere Göre Dağılımı	15
Tablo 2.3. 6 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Kalebendlik Cezalarının ve Kalebend Mahallerinin Hükümlere Göre Dağılımı.....	33
Tablo 2.4. 31 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Kalebendlik Cezalarının ve Kalebend Mahallerinin Hükümlere Göre Dağılımı.....	34
Tablo 2.5. 6 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Nefy Cezalarının ve Nefy Mahallerinin Hükümlere Göre Dağılımı.....	36
Tablo 2.6. 31 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Nefy Cezalarının ve Nefy Mahallerinin Hükümlere Göre Dağılımı.....	37
Tablo 2.7. Kalebend ve Nefy Dışında Yer Alan Diğer Ceza Türlerinin ve Ceza Mahallerinin Hükümlere Göre Dağılımı.....	41
Tablo 2.8. 6 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Suç Mahalleri ve Hükümlere Göre Dağılımı.....	43
Tablo 2.9. 31 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Suç Mahalleri ve Hükümlere	46
Göre Dağılımı.....	46
Tablo 2.10. 6 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Kalebend Mahalleri	51
Tablo 2.11. 31 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Kalebend Mahalleri	52
Tablo 2.12. 6 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Nefy Mahalleri.....	53
Tablo 2.13. 31 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Nefy Mahalleri.....	54
Tablo 2.14. Kalebend ve Nefy Mahalleri Dışında Yer Alan Diğer Ceza Mahalleri ..	56

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 2.1. 6 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Suçların Oranı.....	20
Grafik 2.2. 31 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Suçların Oranı.....	20
Grafik 2.3. 6 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Suçluların Toplumsal Olarak Dağılımı	22
Grafik 2.4. 31 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Suçluların Toplumsal Olarak Dağılımı	22
Grafik 2.5. 6 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Reayanın Suç İşleme Oranı	24
Grafik 2.6. 31 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Reayanın Suç İşleme Oranı	24
Grafik 2.7. 6 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Seyfiye Sınıfının Suç İşleme Oranı.....	25
Grafik 2.8. 31 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Seyfiye Sınıfının Suç İşleme Oranı.....	26
Grafik 2.9. 6 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan İlmiye Sınıfının Suç İşleme Oranı.....	27
Grafik 2.10. 31 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan İlmiye Sınıfının Suç İşleme Oranı.....	27
Grafik 2.11. 6 ve 31 Numaralı Kalebend Defterlerinde Yer Alan Kalemiye Sınıfının Suç İşleme Oranı	28
Grafik 2.12. 6 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Müslüman-Gayr-i Müslim Suç İşleme Oranı	28
Grafik 2.13. 31 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Müslüman-Gayr-i Müslim Suç İşleme Oranı.....	29
Grafik 2.14. 6 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Erkek-Kadın Suç İşleme Oranı.....	29

Grafik 2.15. 31 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Erkek-Kadın Suç İşleme Oranı.....	30
Grafik 2.16. 6 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Ceza Türlerinin Oranı.....	31
Grafik 2.17. 31 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Ceza Türlerinin Oranı.....	32
Grafik 2.18. 6 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Suç Mahallerinin Oranı	49
Grafik 2.19. 31 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Suç Mahallerinin Oranı ..	49
Grafik 2.20. 6 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Hüküm Türleri.....	57
Grafik 2.21. 31 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Hüküm Türleri.....	57

ÖNSÖZ

Osmanlı hukuk sistemi ikili bir yapıya sahiptir. Bunlardan birincisi temelini kur'an, sünnet, icma ve kıyas'tan alan şer'î hukuk, ikincisi şer'î hukukun hüküm koymadığı alanlarda şer'î hukukun izin verdiği ölçüde, başta padişah olmak üzere kanun koyucuların belirlediği örfî hukuktur. Ele aldığımız 6 ve 31 numaralı kalebend defterleri örfî hukuk kapsamındaki suç ve cezalarla ilgili hükümleri ihtiva etmektedir.

Kalebend defterleri, Osmanlı örfî hukuk sistemini ve işleyişini anlama açısından son derece önemlidir. Çünkü kalebend defterlerinde, suçlu profili, işlenen suçlar ve bu suçlara verilen cezalarla ilgili önemli bilgiler yer almaktadır.

6 ve 31 numaralı kalebend defterlerinde yer alan hükümlere baktığımızda Osmanlı Devleti'nde işlenen suçlara ceza verilirken, etnik, dini ve sosyal statü bağlamında herhangi bir ayrıma gidilmeyip her kesimden insana ceza verildiğini görmekteyiz. Bu durum Osmanlı adalet sisteminin her kesimden insan için işletilebildiğinin önemli kanıtlarından biridir denilebilir.

Çalışmamız 6 ve 31 numaralı kalebend defterlerine göre Osmanlı Devleti'nde 1739-1806/1807 yıllarında işlenen suçların oranlarının belirlenmesi ve suçlu profillerinin mukayesesinden oluşmaktadır. Çalışmamızda ilk olarak kalebendlik cezasının tanımı, veriliş süreci ve ıtlak süreci üzerinde durulmuştur.

İkinci olarak suç, suçlu, ceza türleri, ceza süreleri, suç ve ceza mahalleri hakkında bilgi verilerek defterlerin değerlendirilmesi yapılmış, daha sonra izlenen yöntem ve materyale, defterlerin transkripsiyonuna ve sonuç bölümüne yer verilmiştir.

Çalışmamızın her aşamasında yardımlarını esirgemeyen tez danışmanım Prof. Dr. Ömer İŞBİLİR'e teşekkürlerimi sunar, çalışmamızın bizden sonraki araştırma ve araştırmacılara yardımcı olmasını temenni ederim.

ÖZET

Kalebend cezası, suçluların zorunlu olarak bir kale içerisinde tutulması anlamına gelmektedir. Osmanlı örfi hukuku içerisinde, tazir suçları arasında yer alan kalebend cezası 17. yüzyılın sonlarından itibaren yaygınlaşmaya başlamış ve 18. yüzyıla gelindiğinde oldukça sık bir şekilde uygulamaya konulmuştur.

Kalebend defterlerinde yer alan ceza hükümleri Osmanlı Devleti sınırları içerisinde yer alan tüm bölge ve şehirlerin genelini kapsamaktadır. Yapmış olduğumuz bu çalışma ile 1739-1806/1807 yıllarında Osmanlı Devleti sınırları içerisinde işlenen suç ve suçlu profillerinin tespiti ve geçen süre zarfında suç ve suçlu profilindeki değişimin mukayesesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kalebend, Kalebendlik, Nefy, İtlak

ABSTRACT

Kalebend Penalty means confining the prisoners in the fortress mandatorily. Kalebend Penalty, being included in the crimes of tazir in Ottoman customary law, became widespread from the last periods of 17th century and put into effect commonly in the 18th century.

The books used to record Kalebend penalty, contain all of the regions and the cities within the borders of Ottoman Empire. This study aims to determinate the crimes and criminal profiles within the borders of the Ottoman Empire between the years 1739-1806/1807 as well as the comparison of the transformation in the meantime.

Key Words: Kalebend, Kalebend Penalty, Exile, Releasing

KISALTMALAR

A.DVN.: Divan-1 Humayun Kalemi

A.DVN.KLB.: Bab-1 Asafi Divan-1 Humayun Kalebend Kalemi

A.DVNS.KLB.d.: Bab-1 Asafi Divan-1 Humayun Sicilleri Kalebend Defterleri

a.g.e.: Adı geçen eser

a.g.m.: Adı geçen makale

bkz.: Bakınız

BOA.: Başbakanlık Osmanlı Arşivi

c. : Cilt

DİA: İslam Ansiklopedisi (Türkiye Diyanet Vakfı)

H.: Hicri

M.: Miladi

nr.: Numara

s.: Sayfa

S.: Sayı

vb.: ve benzer

vs.: ve saire

GİRİŞ

Osmanlı Devleti’ni problemleri bir coğrafyada altı asrı aşan bir süre ayakta tutan faktörlerin başında sahip olduğu hukuki yapı ve bunu işletiş biçiminin geldiğini söylemek yanlış olmasa gerektir. Osmanlı Devleti’ni kuranlar, sıfırdan bir hukuki yapı kurmak zorunda kalmamışlar, kendinden önce kurulan Türk Devletleri’nin oturmuş hukuki yapısını ve işleyiş mirasını da devralmışlardır.¹

Osmanlı hukuku şer’i hukuk ve örfi hukuk olmak üzere iki kısımdan oluşmaktadır. Şer’i hukuk, kur’an, icma, kıyas ve sünnete dayanan ve fıkıh kitaplarından tedvin edilen kurallardır.² Örfi hukuk ise, İslam hukukunun tali kaynakları kullanılarak ve örf-adet kaideleri esas alınarak ulü’l-emre tanınan sınırlı yasama yetkisi çerçevesinde, İslam hukukçularının içtihad ve fetvalarına da başvurularak ortaya konan hukuki hükümlerdir.³

Örfi hukukun bir anda oluştuğunu söyleyemeyiz. Bu hukuku oluşturan kurallar Osmanlı Devleti’nin kuruluşundan itibaren ihtiyaç duyuldukça konan kanun hükümlerinden oluşmuştur. Bu şekilde konan kuralların belli bir sayıya ulaşması ile birlikte de oluşum biçiminin klasik İslam hukukundan farklı oluşu göz önüne alınarak ayrı bir isim verilmiş, örf veya örfi hukuk olarak adlandırılmıştır.⁴

Örfi hukuk kurallarının konuluş aşamasında padişahın nişancıya, kadiaskerden mahalli kadılara, veziriazamdan şeyhülislama varıncaya kadar çok aşamalı bir kontrol mekanizmasının şer’i-örfi hukuk uyumuna özen gösterdiğini söylemek mümkündür. Nitekim Osman Gazi’nin ilk pazar vergisini koyarken bunun şeriata uyup uymadığına özen göstermesi, ancak mahzurlu olmadığı noktasında ikna edildikten sonra razı olduğunu görmekteyiz. Aynı özenin daha sonraki hükümdarlar

¹ M. Akif Aydın, “Osmanlı Hukukunun Genel Yapısı ve İşleyişi”, *Türkler*, c. 10, Ankara 2002, s. 15.

² Murat Şen, “Osmanlı Hukukunun Yapısı”, *Osmanlı*, c. 6, Ankara 1999, s. 335.

³ Ahmet Akgündüz, *Osmanlı Kanunnâmeleri Ve Hukukî Tahlilleri*, I, Fey Vakfı Yayınları, İstanbul 1990, s. 51.

⁴ Aydın, a.g.m., s. 16.

tarafından da gösterildiğini söylemek yanlış olmaz. Topkapı Sarayı Arşivi'nde mevcut çok sayıdaki fetva, padişahların hukuki veya idari tasarruflarında o tasarrufun İslam hukukuna uygunluğundan emin olmak lüzumunu hissettiklerini göstermektedir.⁵

Tarihi kaynaklarda örfi hukuk ifadesine ilk olarak Fatih dönemi tarihçisi Tursun Bey'in eserinde rastlanmaktadır. Tursun Bey, örfi hukuku şu sözlerle ifade etmektedir: “*Yani bu tedbir ol mertebe olmazsa belki mücerred tavr-ı akl üzere nizam-ı alem-i zahir için mesela tavr-ı Cengiz Han gibi olursa sebebine izafe ederler siyâset-i sultânî ve yasağ-ı pâdişâhî derler ki örfümüzce ona örf derler.*” Burada dikkati çeken husus Fatih dönemi gibi oldukça erken bir dönemde Osmanlı hukukunda böyle ikili bir oluşum tarzının kabul edilmiş ve yerleşmiş bulunmasıdır.⁶

Fatih'ten sonra Kanuni zamanında örfi hukuk, örfi niteliğini kaybederek şer'î prensiplerle yorumlanmıştır. Özellikle Şeyhülislam Ebu's-Suud Efendi'nin fetvaları bunda etkili olmuştur.⁷

Örfi hukukun düzenli olarak uygulanmasında ve Osmanlı Devleti'nde hukuk birliğinin sağlanmasında kanunnameler önemli bir rol üstlenmişlerdir. Kanunnamelerin en önemli fonksiyonu, Osmanlı tebasına uygulanacak hükümlerin belirgin ve biliniyor olmasını sağlamak, hukukun uygulanmasında keyfiliği önlemek ve hukuk düzenine güven duyulmasını temin etmektir. Bunu gerçekleştirmek için sadece kanunname neşriyle yetinilmemiş, kanunname nüshalarının her tarafa yayılmasına da özen gösterilmiştir. XVI. yüzyıla ait bir adaletnameden Kanuni döneminde tanzim edilen kanunnamenin her şehirdeki mahkemelere gönderildiği anlaşılmaktadır.⁸

⁵ Aydın, a.g.m., s. 17.

⁶ Aydın, a.g.m., s. 16.

⁷ Halil İnalçık, “Türk Tarihinde Töre ve Yasa Geleneği,” *Doğu Batı*, S. 13, Kasım-Aralık-Ocak 2000-2001, s. 173.

⁸ Aydın, a.g.m., s. 18-19.

Osmanlı hukuku denilince, İslam hukukunun teorik esaslarıyla bu hukukun altı asırlık uygulamada aldığı şekiller ve Osmanlı hükümdarlarının kendilerine tanınan alanlarda koyduğu hukuk kuralları ve kanunlar akla gelmelidir. Bütün bunlar birlikte değerlendirildiğinde altı asırlık Osmanlı Devleti'nin nasıl kendine özgü bir hukuki yapı ortaya koyduğu kolayca anlaşılacaktır.⁹

⁹ Aydın, a.g.m., s. 15.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. KALEBENDLİK CEZASI HAKKINDA

1.1. Tanımı

Kal'abend kelimesi, Arapça "kal'a" ve Farsça "bend" sözcüklerinin birleşmesinden meydana gelmiştir. "Bir kalenin dahilinde serbest gezip, ancak dışarısına çıkmamaya mahkum, kabahatli" anlamına gelmektedir.¹⁰

Osmanlı Devletinde, siyaset cezasını gerektiren suçlar dışında kalan diğer suçlar için verilen cezalar arasında yer alan kalebendlik cezası ise, nefy ile hapis cezalarının birleşmesinden meydana gelen ve suçlunun bir kalede hapsedilmesi şeklinde gerçekleşen ceza türüdür.¹¹

Kalebendlik cezasına çarptırılan kişiler, gönderildikleri kalelerde ağır işlerde çalıştırılmaz, işkence görmezlerdi. Kanunun izin verdiği sınırlar içerisinde kalede bulunanlar ile görüşebilirlerdi.¹²

¹⁰ Şemseddin Sami, *Kâmûs-ı Türkî*, Çağrı Yayınları, İstanbul 2007, s. 1079.

¹¹ Halil Cin, Ahmet Akgündüz, *Türk Hukuk Tarihi*, c. 1, İstanbul 1995, s. 330; Neşe Erim, "Osmanlı İmparatorluğunda Kalebendlik Cezası ve Suçluların Sınıflandırılması Üzerine Bir Deneme," *Osmanlı Araştırmaları*, c. 4, İstanbul 1984, s. 80-81.

¹² Mustafa Avcı, *Hukuk Tarihimizde Hapis Kurumu*, Diyarbakır 2000, s. 150.

1.2. Kalebendlik Cezasının Veriliş Süreci

Kalebendlik cezası, klasik dönemde pek rastlanmayan bir ceza türüdür. 17. yüzyılın sonlarından itibaren yaygınlaşmaya başlayan bu ceza, 18. yüzyıla gelindiğinde oldukça sık bir şekilde uygulamaya konulmuştur.¹³

Suç işleyen kişi veya kişilerin cezalandırılması, bölge ahalisinin kadı/naibe müracatı üzerine kadı/naibin arzı¹⁴ veya ahalinin doğrudan Rikab-ı humayuna şikayetleri neticesinde Divan-ı humayundan gönderilen hükümlerle gerçekleştirilirdi.¹⁵ Suç işleyen kişi gayr-i müslim reayadan ise, bağlı bulunduğu patriğin devlet merkezine arzuhal göndererek suçluyu şikayet ettiği de görülmekteydi.¹⁶

Eğer suç işleyen kişi, seyfiye, ilmiye veya kalemiye sınıfına mensup ise, bölge halkının şikayeti olsun veya olmasın suçlunun cezalandırılması için amirleri tarafından arz/ilam veya işaret yazıldığını görmekteyiz.¹⁷

Yukarıda belirttiğimiz hususların yanı sıra suç işlediği düşünülerek şikayet edilen kişilerin gerçekten suç işleyip işlemediğinin anlaşılması için o bölgede yaşayanlara konu sorulur ve iyice araştırılırdı. Örneğin, Sakız'da bir çok suç işlediği iddiasıyla şikayet edilen gönüllüyan-ı yesar neferatından Feyzüddin Ahmed Sorban isimli şahsın durumu orada yaşayan sözüne güvenilir kişilerden sorulmuş ve şahsın

¹³ Ömer İşbilir, "XVIII. Yüzyılın İlk Yarısında Osmanlı Devletinde Limni Kalebentleri," *Zindanlar ve Mahkumlar*, İstanbul 2006, s. 48.

¹⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 4/2, 9/3.

¹⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 5/2, 11/2.

¹⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 31, s. 12/2, 14/4.

¹⁷ Mesela Sakız'da şakavet suçu işleyen Yeniçerilerin kalebend olunması için Sekbanbaşının mektubu için bkz. BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 24/1; Harput mahkemesinde katip olan Feyzullah-zade Mehmed'in nefy olunması için Harput kadısının arzı için bkz. BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 24/4; İsmail Müftisi Mehmed'in hilaf-ı rıza fetvası üzerine Şumnu'ya nefy olunması için Şeyhü'l-islam olan Mevlana es-Seyyid Mehmed Atullah'ın işareti için bkz. BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 31, s. 36/2.

şikayete konu olan suçları işlediğinin anlaşılması üzerine Magosa kalesine kalebend edilmesine karar verilmiştir.¹⁸

Suç işleyen şahıslar önce birkaç kez uyarılır, şayet suç işlemeye devam ederlerse cezalandırılma yoluna gidilirdi. Bu uyarılar yapılırken: “*bi’ d-defe ‘ât nush u pend olundukda,*”¹⁹ “*tenbîh-i ekîd olunmuşiken,*”²⁰ “*niçe def’a tenbîh olundukda*”²¹ vb. gibi ifadeler kullanılırdı.

İlgili devlet görevlilerine suçluların cezalandırılmasına yönelik gönderilen hükümlerde, hangi suç/suçların işlendiği belirtilmekteydi. Hükümlerin nerdeyse tamamında işlenen asıl suçlar sayılmadan önce “*kendü hâlinde olmayup*” şeklinde muğlak bir ifade kullanılır ondan sonra asıl suçlar sayılırdı. Bazı hükümlerde ise işlenen suçlar sayılırken sadece “*kendü hâlinde olmamak*” tabirine yer verilmekte başka bir suçtan bahsedilmemektedir.²²

Divan-ı humayun’a gönderilen şikayetler burada görüşüldükten sonra padişahın da onayı alınarak karara bağlanır, alınan karar suç ve ceza mahallerindeki ilgili yöneticilere hüküm yazılarak bildirilirdi.²³

Verilen ceza hükümlerinde somut bir süre belirtilmezdi, genellikle “*ıslah-ı nefis için,*”²⁴ “*ıslâh-ı nefis idinceye kadar*”²⁵ gibi ifadeler kullanılırdı. Ancak bazı

¹⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 28/3.

¹⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 31, s. 15/4, 16/4, 17/3 vs.

²⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 16/2.

²¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 21/4.

²² İşbilir, a.g.m., s. 50.

²³ Mesela bkz. BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 21/1, 34/1 vs.; BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 31, s. 13/1, 15/3 vs.

²⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 6/1.

²⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 31, s. 14/1.

hükümlerde suçlulara müebbed kalebend cezaları verildiğine dair ifadelerin olduğunu görmekteyiz.²⁶

Kalebend, nefy vb. cezalara çarptırılan kişilerden, hak sahiplerinin hakları geri alındıktan sonra, suçlular ceza mahalline gönderilirdi.²⁷ Suç işlediğine hükmedilen kişiler, ceza mahalline umumiyetle “zâbit,”²⁸ “çavuş”²⁹ ve “harbeci”³⁰ denilen görevlilerce götürülürdü. Ayrıca haklarında cezalandırılmaları için hüküm verilen suçluların, cezalarını çekmek için gönderildikleri mahallin yöneticisinden, suçlular ceza mahalline vardığında devlet merkezine bilgi verilmesi,³¹ mahkumların tekrar emir verilmeden ıtlak edilmemesi ve suçluların kaçmaması için son derece dikkatli olunması istenirdi.³²

Ancak 6 numaralı kalebend defterinde yer alan hükümlerde, suçluların ceza mahalline vardıklarına dair herhangi bir şerh düşülmemiştir. 31 numaralı kalebend defterinde ise bazı hükümlerde suçluların ceza mahalline vardığı zaman İstanbul’a bilgi verilmesi emri bulunmamasına rağmen şerh düşüldüğü görülürken,³³ bazı hükümlerde bilgi verilmesi emri bulunmasına rağmen herhangi bir şerhin düşülmediği görülmektedir.³⁴

Osmanlı Devleti’nde suçluların cezalandırılması noktasında herhangi bir ayırım gözetilmemiştir. Sıradan bir vatandaşa ceza verildiği gibi üst düzey devlet

²⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 17/4, 38/1.; Reaya sınıfına mensup olan bu kişiler, karışıklık çıkarma, gasp, kalb akça bulundurma, ehl-i ırz kadınları kendisine nikahlama, sahtekarlık, suç işlemekte ısrar ve ef’al-i şeni’aya cesaret suçlarını işlemişlerdir.

²⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 16/1, 27/1.

²⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 31, s. 31/6.

²⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 21/3.

³⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 31, s. 24/3.

³¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 15/1.

³² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 31, s. 20/2.

³³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 31, s. 23/4.

³⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 31, s. 32/2.

adamlarına da ceza verilmekteydi.³⁵ Ceza verilen devlet adamlarının rütbe ve ünvanlarının alındığı,³⁶ mallarının müsadere edildiği de görülmekteydi.³⁷

1.3. Suçluların İtlak Süreci

1.3.1. İtlak Sebepleri

Osmanlı Devleti suçluların cezalandırılması sürecinde olduğu gibi itlak edilmeleri sürecinde de hassas ve merhametli davranmaya çalışmıştır. Ancak suçluların itlak edilmeleri bazı sebep ve şartlar dahilinde gerçekleştiriliyordu. Bu itlak sebeplerini genel olarak şu şekilde sıralayabiliriz:

-Mahkum olan kişinin kendisinin müracaatı.³⁸

-Mahkumun zevcesi, çocukları, anne-babası, kardeşi ve damadı gibi yakın akrabalarının müracaatı.³⁹

-Mahkumun itlakı için vezir, şeyhülislam, defterdar, kadı, naib vb. devlet görevlilerinin ilam/arz ve işaretleri.⁴⁰

-Mahkum olan kişinin hüsn-i hal üzere olduğunun⁴¹ ve ıslah-ı nefis eylediğinin⁴² ahali tarafından bildirilmesi.

-Mahkumun ıslah-ı nefis eylemesi.⁴³

³⁵ Nefy cezasına çarptırılan Humbaracı Ahmet Paşa ve maiyyetindekilerin itlakına dair hüküm için bkz. BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 8/1; ayrıca Hafız İsmail Paşa, Kars Muhafızı Numan Paşa ve Mehmed Şerif Paşalarla ilgili nefy hükümleri için bkz. BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 31, s. 8/5, 9/8, 9/10.

³⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 31, s. 7/1.

³⁷ Güler Bayraktar, *Osmanlı Devleti'nde Kal'a-bend Cezası (5 Numaralı Kal'a-bend Defteri, Z. 1150- B. 1151)*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Tokat 2003, s. 28.

³⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 8/3, BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 31, s. 38/4.

³⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 31/2, 46/1, 49/2, 49/3; BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 31, s. 30/6.

⁴⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 8/3, 18/1, 32/2, 45/2; BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 31, s. 14/2.

⁴¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 8/2, 42/4.

⁴² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 44/4, 49/3.

⁴³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 47/1, 47/4.

-Eyyam-ı mübarekede bulunulması. (ramazan ayı, berat, kadir ve miraç gecesi gibi.)⁴⁴

-Mahkumların bundan sonra kendi hallerinde olacağına dair, sözüne güvenilir kişilerin kefil olması.⁴⁵

-Mahkumun ailesinin aç, sefil ve perişan bir halde olması.⁴⁶

-Mahkumun hasta ve bakıma muhtaç olması.⁴⁷

-Mahkumun uzun süreden beri kalebind olması.⁴⁸

-Mahkumun ifk ü iftiraya uğradığının anlaşılması.⁴⁹

Görüldüğü üzere Osmanlı Devleti mahkumların serbest bırakılmaları sürecinde bir çok hususu dikkate almıştır. Burada mahkumların hasta, ailelerinin sefil olmasının ıtlak için dikkate alınan bir husus olması, Osmanlı Devleti'nin mahkumlara karşı bakış açısını göstermesi bakımından son derece önemlidir. Ayrıca mübarek gün/gece ve aylara gösterilen hürmet sebebiyle bu tarihlerde mahkumların ıtlak edildiğini de görmekteyiz.

1.3.2. İtlak Şartları

Yukarıda belirttiğimiz ıtlak sebeplerinden başka mahkumların ıtlak edilmeleri için bir takım şartlar da ileri sürülmektedir.

En çok ileri sürülen “*kendü hâlinde olmak*”⁵⁰ şartından başka bu şartları genel olarak şu şekilde sıralayabiliriz:

⁴⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 47/4.

⁴⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 9/2; BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 31, s. 12/4.

⁴⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 46/1, 49/3.

⁴⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 47/1, 49/2.

⁴⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 47/4.

⁴⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 14/5, 35/2.

⁵⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 25/4, 43/3 vs.

- İstanbul'a gelmemek.⁵¹
- Umûr-ı memlekete karışmamak.⁵²
- Seferde mevcûd bulunmak.⁵³
- Harekât-ı nâ-marziyyeye cesâret eylememek.⁵⁴
- Hüsn-i sülûk üzre ve kimesneyi ızrâr itmemek.⁵⁵
- Muğâyir-i nizâm-ı memleket hareket itmemek.⁵⁶
- Reâyâyâ taarruz etmemek.⁵⁷
- Hânesinde sâkin olmak.⁵⁸
- Maden umûruna karışmamak.⁵⁹
- Kavî kefilleri alınmak.⁶⁰
- Fesâd ü şakâvete tasaddî etmemek.⁶¹
- Mühim işlerde gayret göstermek.⁶²
- Bir daha aynı suçu işlememek.⁶³

Yukarıda bahsettiğimiz ıtlak şartları neticesinde serbest bırakılmalarına rağmen bazı kişilerin suç işlemeye devam ettiğini görmekteyiz.⁶⁴ Bu durum verilen cezaların bazı kişiler üzerinde caydırıcılığının olmadığını göstermektedir denilebilir.

⁵¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 41/2; Bu şart kefilsiz olarak İstanbul'a gelip de ceza alanlara yönelik uygulanmıştır. Bu uygulama ile İstanbul'un suçlulardan arındırılmasının amaçlandığı söylenebilir.

⁵² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 31, s. 33/3.

⁵³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 20/2.

⁵⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 45/2.

⁵⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 46/2.

⁵⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 35/2.

⁵⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 20/2.

⁵⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 28/4.

⁵⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 31/2.

⁶⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 46/3.

⁶¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 47/1.

⁶² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 47/4.

⁶³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 31, s. 12/4.

⁶⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 6/1, 24/1; BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 31, s. 15/4, 35/1.

İKİNCİ BÖLÜM

2. 6 VE 31 NUMARALI KALEBEND DEFTERLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

2.1. 6 ve 31 Numaralı Kalebend Defterlerinde Yer Alan Suçların Tasnif ve Değerlendirilmesi

Ele aldığımız bu iki defterden 6 numaralı kalebend defteri, evâhir-i zi'l-hicce sene 1151 ile evâhir-i receb sene 1152 tarihleri arasındaki hükümleri ihtiva etmesiyle yaklaşık olarak 7 aylık bir zaman dilimini kapsamakta; 31 numaralı kalebend defteri ise evâhir-i cemâziye'l-âhir sene 1221 ile evâil-i muharrem sene 1222 yılları arasındaki hükümleri ihtiva etmesiyle yaklaşık olarak 6 aylık bir zaman dilimini kapsamaktadır.

Bununla birlikte işlenen suçları 2.1. ve 2.2. numaralı tablolarda gösterirken, bazı suç çeşitlerini (*tasallut/taslit, reayayı rencide ve remide etme, reayanın/fukaranın perakende ve perişan olmalarına sebep olma, taciz, gadr vb. gibi*) anlam itibariyle birbirinden pek farklı olmasa da hükümlerde geçtiği şekilde ayrı ayrı göstermeyi tercih ettik. Ayrıca her iki defterde geçen suçlar 2.1. ve 2.2. numaralı tablolarda gösterildikten sonra, işlenen suçlarla ilgili değerlendirmeye yer verilecektir.

Tablo 2.1. 6 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Suçlar ve Hükümlere Göre Dağılımı

	<u>Suçun Türü</u>	<u>Sayfa-Hüküm No</u>	<u>Suç Sayısı</u>
Mükeyyifat/İçki İçme	İçki içme	(40/4, 46/2, 47/1), (44/1)	2
	Sarhoşluk	(5/2), (16/2)	2
	Daimi sarhoşluk	(4/2), (6/1), (19/2), (26/1), (43/3)	5

Eşkiyalık ve Eşkiyalık Kapsamındaki Suçlar	Eşkiyalık	(4/3), (6/1), (6/2), (9/1), (9/3), (10/2), (11/1), (11/2), (13/2, 32/2), (16/2), (18/3), (19/2), (20/3), (20/4), (21/2, 45/2), (24/1), (25/1), (25/2), (26/1), (27/1), (28/1), (28/3), (29/2), (30/1, 41/4), (30/2), (31/2), (32/1, 44/3), (32/3, 48/3), (34/1), (34/3), (35/1, 46/3), (35/3), (36/1), (37/1), (38/2), (40/4, 46/2, 47/1), (42/1), (43/4), (44/1), (45/3), (49/1)	41
	Ser-i cemiyet olma	(5/2), (6/1), (17/1), (19/2), (23/3), (29/2), (29/3), (37/1), (39/1), (43/4)	10
	Zararlı kimseleri (eşkiya vb.) başına cem etme/işbirliği yapma	(4/2), (5/1), (9/1), (14/3), (17/1), (19/2), (21/2, 45/2), (33/2), (34/1), (34/3), (37/1), (42/1), (43/4)	13
	Kıtale şüru' etme	(42/1)	1
	Zorbalık	(6/1)	1
	Adam kaçırma	(29/2)	1
	Yol kesme	(4/3)	1
	Bayrak peyda etme	(37/2)	1
Kamu Düzenini Bozmaya Yönelik Suçlar	Memleket nizamını/işlerini (vilayet, vakıf, maden, mukaata, vb.) bozma/bozulmasına sebep olma	(5/1), (14/2), (17/3), (23/2, 39/3), (23/3), (24/4), (30/1, 41/4), (33/2), (34/1), (39/1), (39/4), (42/2), (44/2), (49/1)	14
	Fitne-fesad çıkarma/çıkarmaya çalışma	(4/2), (5/1), (11/2), (13/2, 32/2), (14/3), (15/1), (16/2), (17/1), (17/4), (18/3), (18/5), (19/2), (20/3), (23/2, 39/3), (23/3), (26/1), (29/2), (29/3), (32/3, 48/3), (33/2), (34/1), (35/3), (36/3), (37/1), (37/2), (39/1), (40/4, 46/2, 47/1), (42/2), (43/4), (45/3)	30
	Üzerine lazım olmadık işlere girişme	(15/1)	1
	Mühim işlerin yapılmasına engel olma/geciktirme	(19/2), (23/2, 39/3), (33/2), (43/1)	4
	İrtikab	(11/2)	1
	Fazahat	(11/2), (21/2, 45/2), (30/1, 41/4)	3
	Zulm ve taaddi	(9/1), (10/2), (11/2), (19/2), (21/1, 44/4), (21/3, 25/4), (29/2), (40/4, 46/2, 47/1), (44/1), (45/3)	10
	Küfür etme/münasebetsiz söz söyleme	(4/2), (6/1), (16/2), (28/3), (30/1, 41/4), (40/1)	6

Kanuna ve emre itaatsizlik/karşı gelme/uygun olmayan hareketlerde bulunma	(4/2), (10/1, (20/2), (13/1, 20/1), (14/3), (19/2), (23/3), (25/1), (29/2), (29/3), (30/2), (34/2, 39/2), (36/1), (39/4), (40/1), (42/1), (43/4), (44/1), (49/1)	18
İstihza ve istihfafta bulunma	(4/2)	1
Zimmet	(4/3), (31/1)	2
Yağma ve gasb	(4/3), (5/2), (9/3), (10/2), (11/1), (17/4), (18/3), (20/3), (20/4), (21/2, 45/2), (27/1), (29/2), (30/1, 41/4), (30/2), (31/2), (32/3, 48/3), (34/3), (35/1, 46/3), (35/3), (37/2), (42/1), (44/1), (45/3)	23
Darb ve cerh	(6/2), (6/3), (9/1), (11/2), (16/2), (19/2), (20/3), (25/1), (28/1), (28/3), (32/3, 48/3), (40/1)	12
Katl	(4/3), (5/2), (11/2), (13/2, 32/2), (18/3), (22/1), (29/2), (34/3), (35/3), (37/2)	10
Hıyanet	(10/3)	1
Sefer-i humayuna katılmama	(25/1), (29/3)	2
Sefer-i humayun için lazım olan mükari develerinin ihracında tehire sebep olma	(13/1, 20/1)	1
Zarar verme/zararlı biri olma	(5/2), (11/1), (15/1), (18/3), (19/2), (20/3), (21/2, 45/2), (22/2), (24/3), (31/1), (31/2), (32/3, 48/3), (33/2), (36/3), (40/3), (42/2), (44/2)	17
Tasallut/taslit	(25/2), (43/4), (44/2)	3
Cevr ve eziyet	(10/1, 20/2), (30/1, 41/4)	2
Tecrim ve tagrim	(5/2), (10/1, 20/2), (17/4), (35/3), (42/2), (43/4), (44/1), (44/2), (49/1)	9
Reayayı rencide ve remide etme	(21/2, 45/2), (25/2), (32/3, 48/3), (42/2), (43/4)	5
Reayanın/fukaranın perakende ve perişan olmalarına sebep olma	(24/3), (30/1, 41/4), (30/2), (35/3), (40/4, 46/2, 47/1), (48/1)	6
Reayayı ehl-i irza/örfe gamz ve tecrim etdirme	(19/2), (24/3), (36/3), (40/4, 46/2, 47/1), (44/1), (48/1)	6
Taciz	(5/2), (22/2), (37/2), (42/2), (49/1)	5
Tahvif ve tehdid	(28/3)	1
İtale-i dest	(49/1)	1

	Gadr	(5/2), (20/3), (21/1, 44/4), (32/3, 48/3)	4
	Halkın malını yakma	(20/3), (27/1)	2
	Tekdir	(22/2)	1
	Teşekki	(5/2)	1
	Haneyeye tecavüz	(9/3), (16/2), (20/3), (21/2, 45/2), (25/1), (27/1), (32/3, 48/3), (35/1, 46/3), (35/3), (42/1)	10
	Hırsızlık	(15/4), (18/3), (27/1), (28/3)	4
	Ölü yakma	(25/2)	1
	Tama-ı ham	(31/2)	1
Adalet Mekanizmasını Bozmaya Yönelik Suçlar	Umur-u şer'iyeyi bozma	(24/4)	1
	Mahbusları cebren kaleden ıtlak etme	(37/2)	1
	Tezvirat/müzevvir davada/yalancı şahitlikte bulunma	(26/3, 49/3), (31/1), (31/3), (40/2, 49/2), (40/3), (42/2)	6
	Şahid-i zur ile gezme	(21/1, 44/4)	1
	Suç işlemekte ısrar	(17/4), (24/1), (40/3)	3
	Baskı sonucu kadıyı/hakimi kaçıрма	(24/4)	1
	Firar	(5/1), (10/2), (22/2), (27/1), (29/2), (33/1), (37/2)	7
	İfk ü iftirada bulunma	(33/2), (42/2)	2
Cinsel Suçlar	Fahişelerle fisk-ı fesad üzre olma	(9/1)	1
	Ehl-i ırz kadınları kendisine nikahlama	(17/4)	1
	Eve erkek alma	(15/3)	1
	Fahişelik	(24/2), (41/3)	2
	Ehl ü iyale/ehl ü iyalin ırzına taarruz	(6/1), (16/2), (19/2), (27/1), (29/2), (34/3), (40/4, 46/2, 47/1), (42/1), (43/3)	9
	Erkeğin ırzına taarruz	(25/1)	1
	İrzıyla mukayyed olmama	(43/3)	1
	Dağa kadın kaldırma	(38/2)	1
	Tecavüz/bikri izale	(19/2), (28/3), (35/1, 46/3), (38/2)	4
	Hetk-i ırz	(11/1), (18/3), (20/3), (27/1), (27/2), (30/1, 41/4), (31/2), (35/1, 46/3), (37/1), (42/1), (42/2)	11
	Fiil-i şeni'	(16/2), (21/4), (38/1), (42/1), (44/1)	5

Ekonomik Düzeni Bozmaya Yönelik Suçlar	Vergi toplanmasını engelleme/geciktirme	(12/1), (14/3), (18/5), (23/3), (29/3), (31/1), (42/2)	7
	Vergi vermeme	(23/3), (29/3), (32/3, 48/3), (37/1)	4
	Verginin esiksik toplanmasına sebep olma	(14/2)	1
	Zehayirin nakl ve tesyirine engel olma	(41/5, 47/4)	1
	Çuka nescinin tehir ve ihtilaline sebep olma	(31/1)	1
	Fahiş fiyata et satma	(30/5)	1
Sahtekarlık	Kalb akça bulundurma	(17/4)	1
Toplam Suç Sayısı			371
Belirtilmemiş Olan Suçlar		(4/1), (8/1), (15/2), (18/1, 28/2), (18/2), (28/4), (28/5), (30/3), (43/2), (45/4), (47/3)	
Suçsuzluğu Anlaşılanlar		(8/2), (8/3), (9/2), (11/3, 35/2), (12/2, 30/4), (14/1), (14/4, 23/4), (14/5), (16/1, 42/4), (19/3), (22/4, 36/2), (23/1, 41/1, 46/4, 48/2), (25/3), (26/2), (29/1), (34/4, 41/2), (46/1), (47/2)	

Tablo 2.2. 31 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Suçlar ve Hükümlere Göre Dağılımı

	Suçun Türü	Sayfa-Hüküm No	Suç Sayısı
Mükeyyifat/İçki İçme	Sarhoşluk	(16/4)	1
	Daimi sarhoşluk	(17/3), (25/6), (27/4)	3
	Mükeyyifata mübtela olma	(12/5)	1
Eşkiyalık ve Eşkiyalık Kapsamındaki Suçlar	Eşkiyalık	(10/4)	1
	Zararlı kimseleri (eşkiya vb.) başına cem etme/işbirliği yapma	(10/4), (10/6), (15/5), (26/5), (33/2)	5
	Zorbalık	(10/6)	1

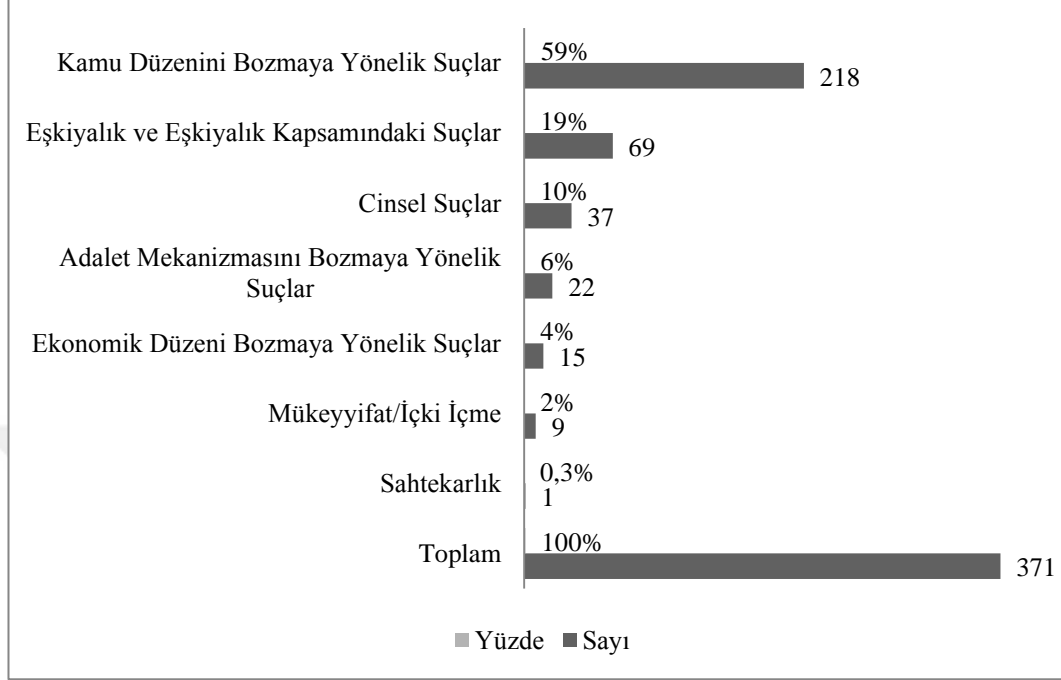
Kamu Düzenini Bozmaya Yönelik Suçlar	Memleket nizamını/işlerini (vilayet, vakıf, maden, mukaata vb.) bozma/bozulmasına sebep olma	(11/2), (13/1), (14/5), (15/5), (17/1, 17/2), (19/5), (21/2, 21/3), (24/2), (27/1), (27/5), (33/3), (34/1), (36/2)	13
	Fitne-fesad çıkarma/çıkarmaya çalışma	(10/4), (11/2), (11/3), (12/1), [(12/3), (16/5)], (13/5), (14/1), (14/5), (15/1), (15/4), (15/5), (16/3), (17/1, 17/2), (17/4), (18/1), (18/4), (19/2), (19/3), (19/4), (19/5), (19/6), (20/1), (20/2), (22/1), (22/2), (22/3), (23/3), (24/1), (24/2), (25/5), (25/8), (26/4), (27/1), (27/5), (27/6), (29/1), (29/4, 32/3), (29/6), (31/2), (31/5), (32/6), (33/2), (34/3), (35/2), (35/3), (36/3), (36/4), (36/5), (37/1), (37/3), (38/3)	52
	Mühim işlerin yapılmasına engel olma/geciktirme	(29/4, 32/3)	1
	Fazahat	(33/3)	1
	Zulm ve taaddi	(10/6), (11/3), (11/6), (12/1), (17/4), (20/1), (22/3), (25/5), (33/2), (34/1), (34/4), (36/4)	12
	Küfür etme/münasebetsiz söz söyleme	(10/1), (12/1), (16/4), (17/4), (19/4), (26/4), (28/3), (30/2), (31/4), (33/3), (37/3), (38/2)	12
	Kanuna ve emre itaatsizlik/karşı gelme/uygun olmayan hareketlerde bulunma	(8/3), (10/4), (11/4), (11/5), (13/3), (13/4), (13/6), (14/2, 14/3), (15/3), (15/4), (16/3), (16/4), (17/1, 17/2), (17/3), (18/2), (18/3), (19/1), (20/2), (22/3), (23/2), (24/4, 24/5), (24/7, 24/8), (25/7), (27/1), (28/6), (29/5), (30/2), (30/4), (30/6), (31/6), (32/2), (32/6), (33/1), (34/4), (37/3), (37/4), (38/2)	37
	Yağma ve gasb	(11/5), (20/5), (22/3), (24/2), (28/5), (30/1), (31/3), (33/2), (34/4)	9
	Darb ve cerh	(28/2), (29/2), (29/4, 32/3), (32/1)	4
	Katl	(11/3), (22/3), (29/2), (29/4, 32/3), (33/2)	5

Vazifesinden hariç işlere girişme	(10/8), (12/2), [(12/3), (16/5)], (14/1), (14/4), (15/1), (19/5), (19/6), (20/1), (22/1), (22/2), (23/1), (23/3), (25/1), (27/4), (27/6), (28/1), (28/4), (28/5), (28/7), (29/5), (30/2), (30/3), (31/1), (35/1), (35/3), (35/4), (35/6), (36/3), (37/1), (37/2), (38/2), (38/3)	34
Ayine ve tarik-ı ruhbaniyete münafi/mugayir hareket etme	(10/8), (12/2), (12/4), (14/1), (14/4), (15/1), (17/3), (18/1), (19/4), (22/1), (22/2), (23/1), (23/2), (23/3), (25/1), (25/5), (27/4), (28/4), (28/6), (29/5), (30/3), (31/4), (35/2), (35/4), (35/6), (37/1), (37/2), (37/3), (38/2), (38/3)	30
Rüşvet	(31/3)	1
Eracif ve ekazib neşriyat	(16/2), (26/4), (30/2)	3
Görev yerini terk etme	(9/10)	1
Görevini yerine getirmeme	(7/1), (32/5), (35/7), (36/1), (38/1)	5
Tekaüdlük merasimine münafi etvar	(8/5)	1
İdarede acziyet gösterme	(9/1), (9/8)	2
Tayyar Paşa'nın tebasından olma	(20/3), (20/4)	2
Münazaat-ı kesireye sebep olma	(22/2)	1
Gaflete huftu gelme	(26/5)	1
Asker tahririne mani olma	(29/4, 32/3)	1
Zarar verme/zararlı biri olma	(10/4), (10/5), (10/6), (13/1), (15/3), (15/4), (16/3), (16/5), (17/1, 17/2), (17/4), (19/4), (21/2, 21/3), (21/4), (25/5), (25/6), (25/8), (27/6), (28/3), (28/6), (28/7), (30/1), (30/7), (34/1), (34/5)	24
Tasallut/taslit	(10/6), (22/4), (31/3), (36/4)	4
Tecrim ve tagrim	(10/6), (11/6), (16/5), (17/1, 17/2), (19/4), (20/1), (22/1), (23/1), (25/6), (28/1), (28/6), (28/7), (29/1), (29/5), (34/1), (34/5), (35/1), (35/3), (36/5)	19

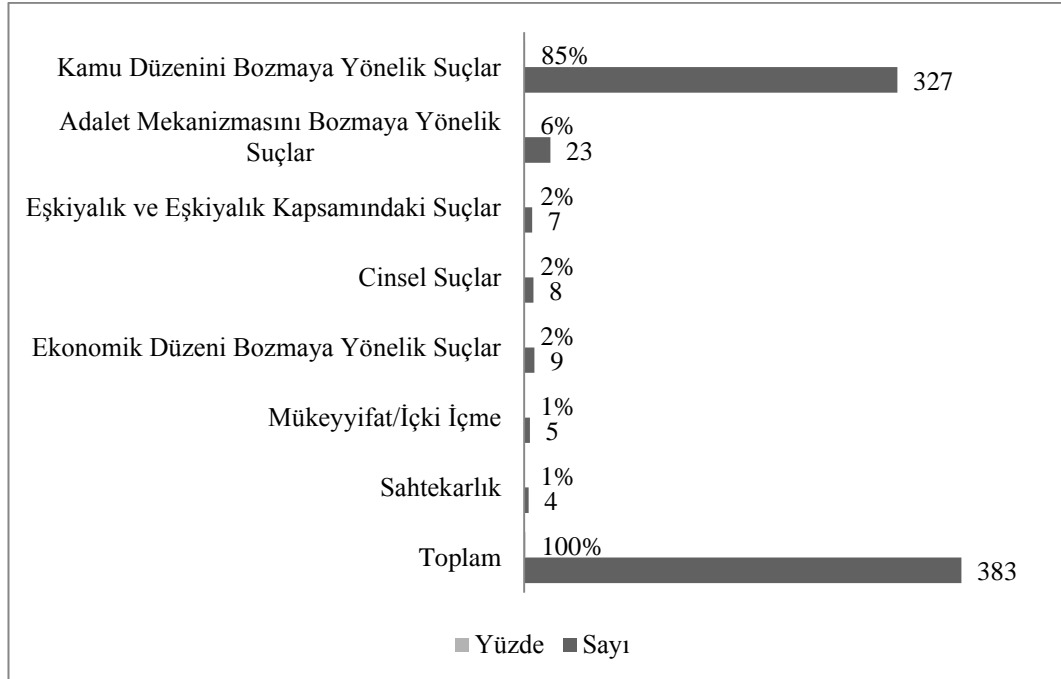
	Reayayı rencide ve remide etme	(15/5), (34/5)	2
	Reyanın perişanlığına sebep olma	(15/4), (19/5), (28/1)	3
	Reayayı ehl-i ırza/örfe gamz ve tecrim etdirme	(21/4), (31/3)	2
	Taciz	(17/3), (30/4)	2
	Tehdit ve tahvif	(12/3), (35/1)	2
	İtale-i dest	(16/3)	1
	Gadr	(25/6)	1
	Halkın malını yakma	(33/2)	1
	Tekdir	(11/2), (15/3), (15/4), (16/3), (23/1), (25/6), (25/8), (27/6), (28/1), (29/5), (31/3), (34/5)	12
	Haneye tecavüz	(28/2)	1
	Hırsızlık	(10/3), (21/5), (24/1), (24/6), (25/3), (27/2), (27/3), (29/3), (30/5), (32/4)	10
	Kitap çalma	(29/3)	1
	Ekmeğin hamurundan çalma	(23/4), (23/5), (24/3)	3
	Tahkir	(28/1)	1
	Sıkıntı verme/incitme	(10/3), (11/6)	2
	Edep dışı davranma	(10/1), (10/7), (15/1), (17/4), (24/6)	5
	Tard etme	(11/6)	1
	Cebren zabt etme	(11/6)	1
	Terzil ve tahsiri eyleme	(23/1)	1
Adalet Mekanizmasını Bozmaya Yönelik Suçlar	Tezvirat/müzevvir davada/yalancı şahitlikte bulunma	(10/2), (28/4), (36/3)	3
	Baskı sonucu kadıyı/hakimi kaçıрма	(10/6)	1
	Firar	(13/5), (13/6), (15/2), (16/5), (19/4), (20/2), (21/2, 21/3), (25/8), (36/4)	9
	Mahkemeye gelmeme	(11/5)	1
	Divan-ı humayun umurunun izmihlaline badi olma	(31/6)	1
	İfk ü iftira	(20/5), (21/4), (27/5), (37/5, 37/6, 38/4)	4
	Hilaf-ı inhada bulunma	(26/2), (28/5)	2

	Asılsız şikayetlerle dergah-ı mülükaneyi/rikab-ı humayunu rahatsız etme	(35/5), (37/5, 37/6, 38/4)	2
Cinsel Suçlar	Fahişelik	(19/3)	1
	Ehl-i ırza tasallut	(13/6)	1
	Kesr-i ırz kasdında olma	(13/6)	1
	Şabb-ı emred çocuğa hetk-i ırz sevdasıyla taarruz	(11/1)	1
	Fiil-i şeni‘	(11/4), (19/2), (19/3), (28/2)	4
Ekonomik Düzeni Bozmaya Yönelik Suçlar	Vergi toplanmasını engelleme/geciktirme	(13/1), (17/1, 17/2)	2
	Verginin esiksik toplanmasına sebep olma	(14/5), (31/6)	2
	Umur-u zehayirin ihtilaline cesaret	(18/4)	1
	Gümrük nizamına mugayir hareket etme	(34/2)	1
	Mübayaa nizamını bozma	(18/3)	1
	Kaçak koyun-kuzu kesip satmak	(25/4)	1
	Mahsulatın icarına mani olmak	(30/1)	1
Sahtekarlık	Sahtekarlık	(26/3)	1
	Sahte tezkire ile akça ahz eyleme	(25/2)	1
	Hile ve hud‘aya süluk	(12/1), (27/1)	2
Toplam Suç Sayısı			383

Grafik 2.1. 6 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Suçların Oranı

Grafik 2.2. 31 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Suçların Oranı

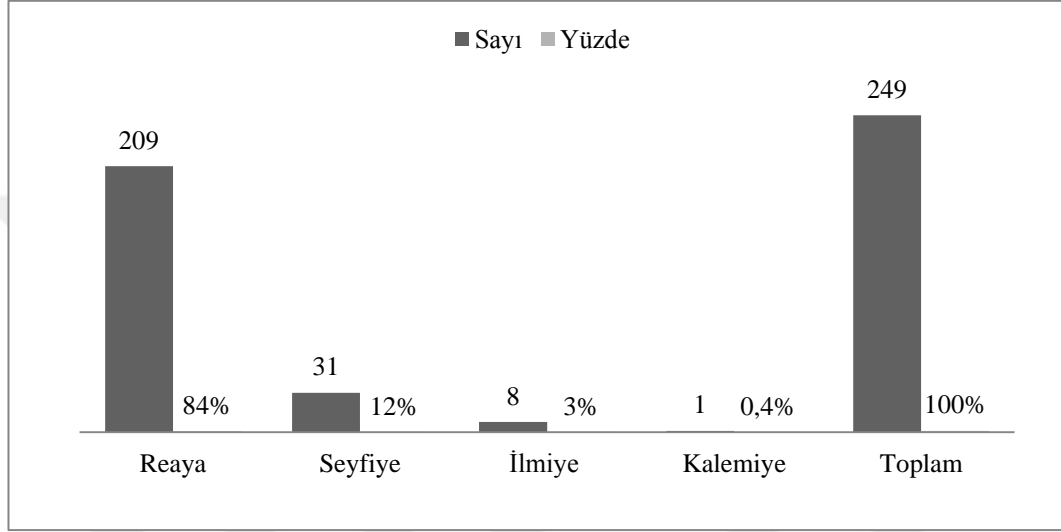
Yukarıdaki tablo ve grafikleri incelersek; yaklaşık 7 aylık bir zaman dilimini kapsayan 6 numaralı kalebend defterinde işlenen toplam suç sayısı 371'dir. Bu suçlar içerisinde en çok %59 (218 adet) oranla *kamu düzenini bozmaya yönelik suçlar* işlenmiştir. Bu suçu %19 (69 adet) oranla *eşkiyalık ve eşkiyalık kapsamındaki suçlar* takip etmektedir. En çok işlenen kamu düzenini bozmaya yönelik suçlara baktığımızda bu suç kapsamı içerisinde özellikle fitne-fesad çıkarma/çıkarmaya çalışma ile yağma ve gasb suçlarının daha fazla işlendiği görülmektedir.

Yaklaşık olarak 6 aylık bir zaman dilimini kapsayan 31 numaralı kalebend defterinde ise; toplam işlenen suç sayısı 383'tür. Bu defterde de en fazla işlenen suç %85 (327 adet) oranla *kamu düzenini bozmaya yönelik suçlardır*. Bu suçu %6 (23 adet) oranla *adalet mekanizmasını bozmaya yönelik suçlar* takip etmektedir. 31 numaralı kalebend defterinde en çok işlenen kamu düzenini bozmaya yönelik suçlar kapsamı içerisinde 6 numaralı kalebend defterinde de olduğu gibi fitne-fesad çıkarma/çıkarmaya çalışma en çok işlenen suçtur. Ayrıca kanuna ve emre itaatsizlik/karşı gelme/uygun olmayan hareketlerde bulunma, vazifesinden hariç işlere girişme, ayine ve tarik-ı ruhbaniyete münafi/mugayir hareket etme suçları da kamu düzenini bozmaya yönelik suçlar içerisinde en çok işlenen diğer suçlardır.

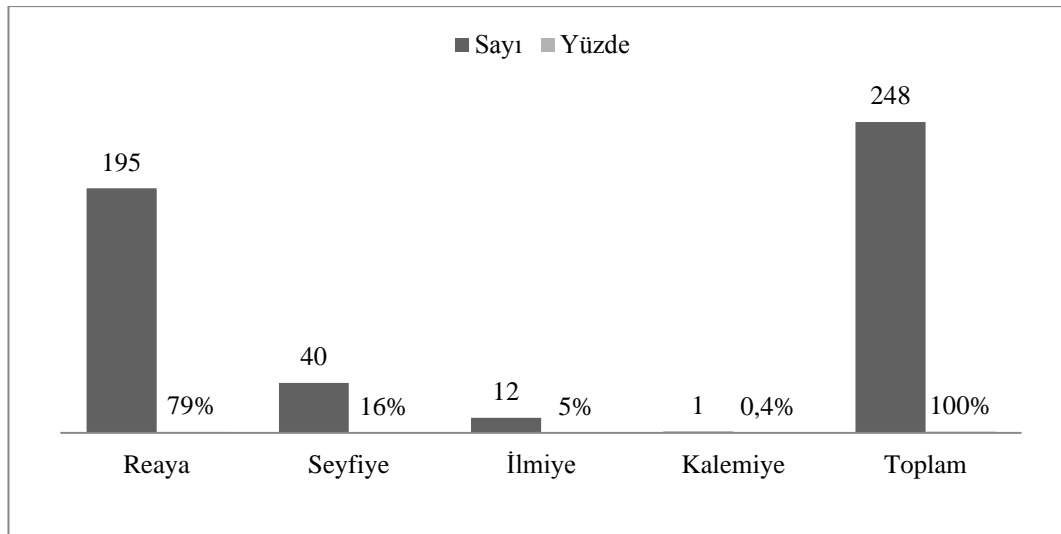
Her iki kalebend defterine baktığımızda, toplam suç sayılarının ve işlenen suçların türünün birbirine yakın olduğu görülmektedir. Ancak 31 numaralı kalebend defterinde eşkiyalık ve eşkiyalık kapsamındaki suçların sayısının 6 numaralı kalebend defterindeki sayıya göre daha az olduğu görülmektedir. Ayrıca 6 numaralı kalebend defterinde yer alan suç çeşitlerinden farklı olarak 31 numaralı kalebend defterinde, gayri müslim reaya tarafından ayine ve tarik-ı ruhbaniyete münafi/mugayir hareket etme suçlarının işlendiği görülmektedir.

2.2. 6 ve 31 Numaralı Kalebend Defterlerinde Yer Alan Suçlular ve Toplumsal Statülerine Göre Dağılımları

Grafik 2.3. 6 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Suçluların Toplumsal Olarak Dağılımı

Grafik 2.4. 31 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Suçluların Toplumsal Olarak Dağılımı

Yukarıdaki grafiklere baktığımızda, 6 numaralı kalebend defterinde yer alan toplam suçlu sayısının 249 olduğu görülmektedir.⁶⁵ En çok suç işleyen toplumsal sınıf %84 ile reaya sınıfıdır. Reaya sınıfını %12 ile seyfiye, %3 ile ilmiye ve %0.4 ile kalemiye sınıfı takip etmektedir.

31 numaralı kalebend defterinde ise; toplam suçlu sayısı 248'dir. Yine bu defterde de en çok suç %79 ile reaya sınıfı tarafından işlenmiştir. 6 numaralı defterde olduğu gibi 31 numaralı defterde de reaya sınıfını %16 ile seyfiye, %5 ile ilmiye ve %0.4 ile kalemiye sınıfı takip etmektedir.

Reayanın suç işleme oranının her iki defterde de fazla olması, reayanın Osmanlı nüfusu içerisindeki en kalabalık sınıf olması ile ilgili bir durumdur denilebilir. Reayadan sonra en çok suç seyfiye sınıfı tarafından işlenmiştir. Bu durum, seyfiye sınıfının gücü elinde bulunduran (yönetici, asker) kişiler olmasının bir sonucu olabilir.

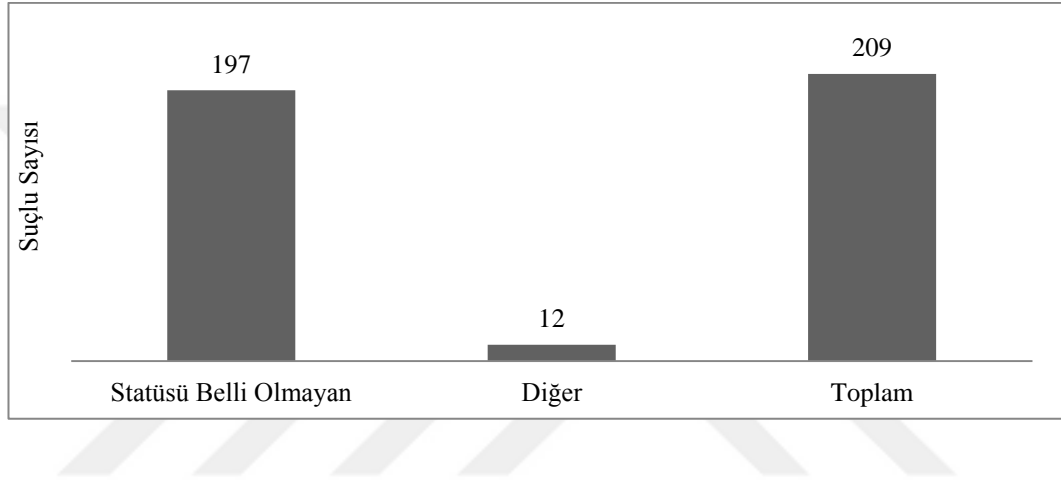
Bununla birlikte her iki defterde geçen hükümleri incelediğimizde en az suçun ilmiye ve kalemiye mensubu kişiler tarafından işlendiğini görmekteyiz. Bu durumun bu kişilerin eğitim seviyelerinin yüksek olması ile ilgili olduğu söylenebilir.

Kalemiye mensubu kişilerin oranının ele aldığımız her iki defterde de %0.4 olmasına rağmen 17 numaralı kalebend defterinde bu oranın %4 olduğunu görmekteyiz. Ancak 6 ve 31 numaralı kalebend defterleri yaklaşık 7 ve 6 aylık bir zaman dilimini ihtiva ederken 17 numaralı kalebend defterinin yaklaşık 5 yıllık bir süreyi kapsaması bu oranların farklı olmasında önemli bir etkindir denilebilir.

⁶⁵ Hilaf-ı inha ve ifk ü iftira neticesinde cezalandırılıp sonradan suçsuzluğu anlaşılacak ıtlak edilen 41 kişi bu verilere dahil edilmemiştir; ayrıca BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 25/3 numaralı hükümde suçlu sayısı belirtilmemiştir.

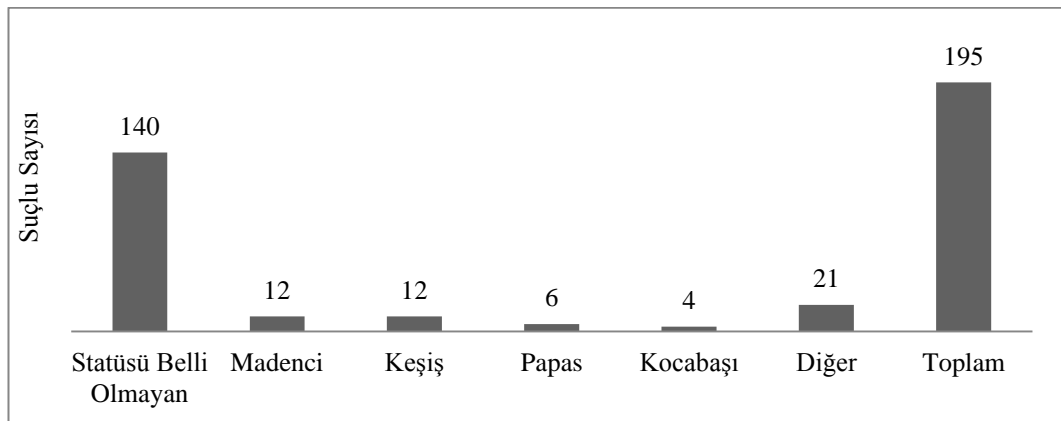
Ayrıca bu iki defterde yer alan suçluların sayılarının ve toplumsal dağılım oranlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Hükümler arasında yaklaşık yetmiş senelik bir zaman farkı olmasına rağmen geçen zaman içerisinde suçluların toplumsal profilinde belirgin bir değişimin olmadığını söyleyebiliriz.

Grafik 2.5. 6 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Reayanın Suç İşleme Oranı

Diğer başlığı içerisinde; berber (2 kişi), bazarbaşı (1 kişi), nalbant (1 kişi), debbağ (1 kişi), hancı (1 kişi), papas (1 kişi), kocabaşı (1 kişi), yüncü (1 kişi), terzi (1 kişi), menzilci (2 kişi) yer almaktadır.

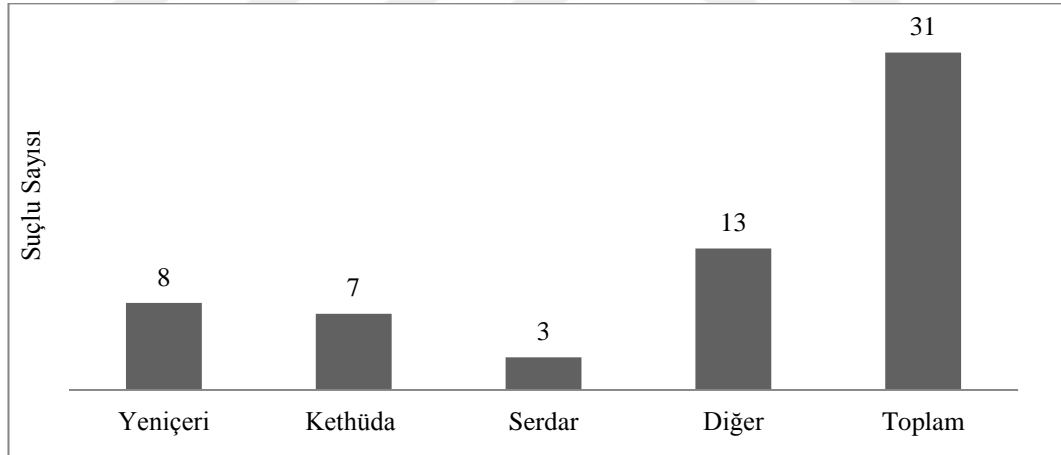
Grafik 2.6. 31 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Reayanın Suç İşleme Oranı

Diğer başlığı içerisinde; hammamcı (1 kişi), boyacı (1 kişi), boğasıcı (1 kişi), kayyum (1 kişi), cariyeye (2 kişi), terceman (1 kişi), bakkal (1 kişi), manav (1 kişi), terzi (1 kişi), kassab (1 kişi), etmekçi (2 kişi), tüccar (1 kişi), kürkçü (1 kişi), mimar (1 kişi), rahib (1 kişi), deveci (1 kişi), sandalcı (1 kişi), cevbaz (1 kişi), mizancı (1 kişi) yer almaktadır.

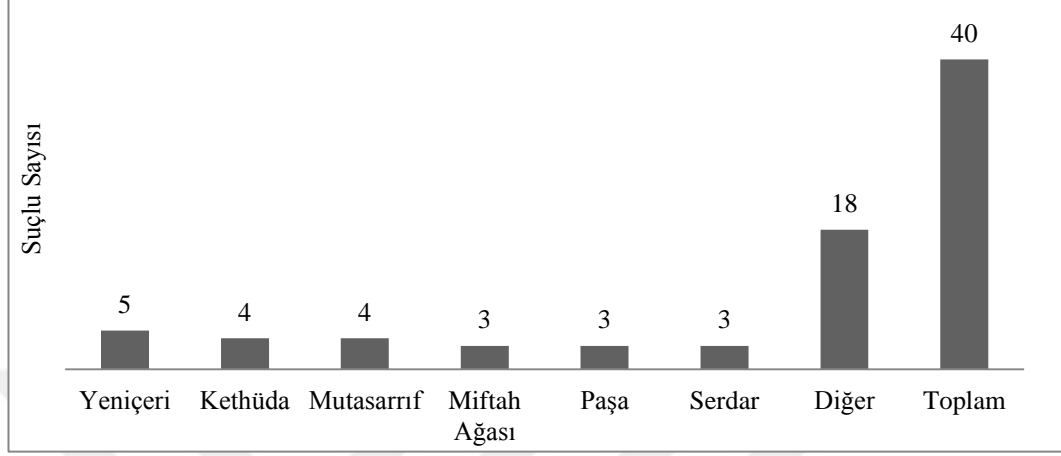
Hem 6 hem de 31 numaralı kalebend defterinde reaya sınıfı içerisinde en çok suç, statüsü belli olmayanlar tarafından işlenmiştir. Bununla birlikte 31 numaralı kalebend defterinde yer alan madenci, keşiş ve papas gibi kişilerin suç işleme oranı dikkat çekici mahiyettedir.

Grafik 2.7. 6 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Seyfiye Sınıfının Suç İşleme Oranı

Diğer başlığı içerisinde; maden emini (2 kişi), şehremini (1 kişi), alemdar (1 kişi), gönüllüyan-ı yesar neferatı (1 kişi), paşa (1 kişi), mehteran-ı hayme-i hassa neferatı (1 kişi), topçu (1 kişi), subaşı (1 kişi), sipahi (1 kişi), dizdar (1 kişi), voyvoda (1 kişi), belirtilmemiş (1 kişi) yer almaktadır.

Grafik 2.8. 31 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Seyfiye Sınıfının Suç İşleme Oranı

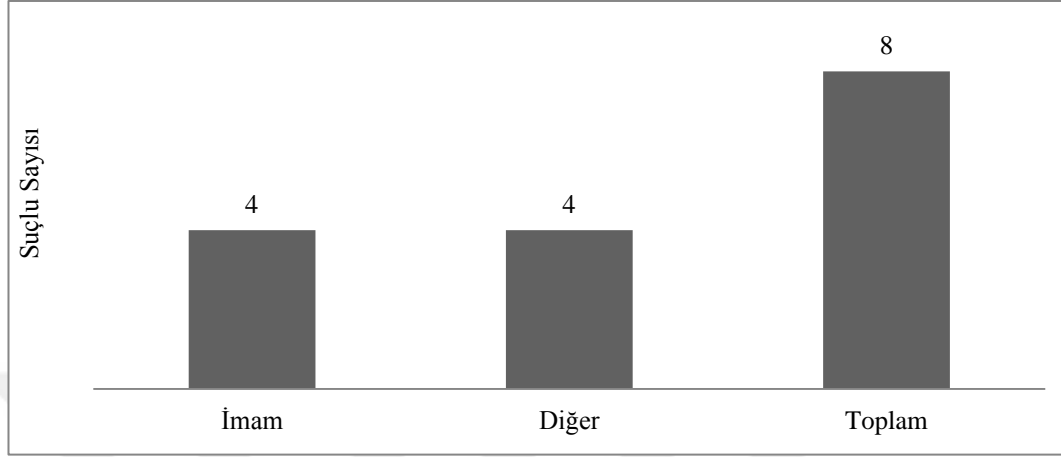

Diğer başlığı içerisinde; kassabbaşı (1 kişi), topçu (1 kişi), kapucubaşı (2 kişi), enderun hademesi (1 kişi), harem ağası (2 kişi), yeniçeri katibi (1 kişi), teberdar (1 kişi), başkapu gulamı (1 kişi), hizmetkar (1 kişi), mütesellim (1 kişi), vali (1 kişi), kaimmakam (1 kişi), alaybeyi (1 kişi), mir-i miran (1 kişi), naib (2 kişi) yer almaktadır.

Bu iki grafiği incelediğimizde; 6 numaralı kalebend defterinde yeniçerilerin seyfiye sınıfı içerisinde en çok suç işleyen meslek grubu olduğu görülmektedir. Yeniçerilerden sonra en çok suç işleyen meslek grubu kethüdalarlardır.

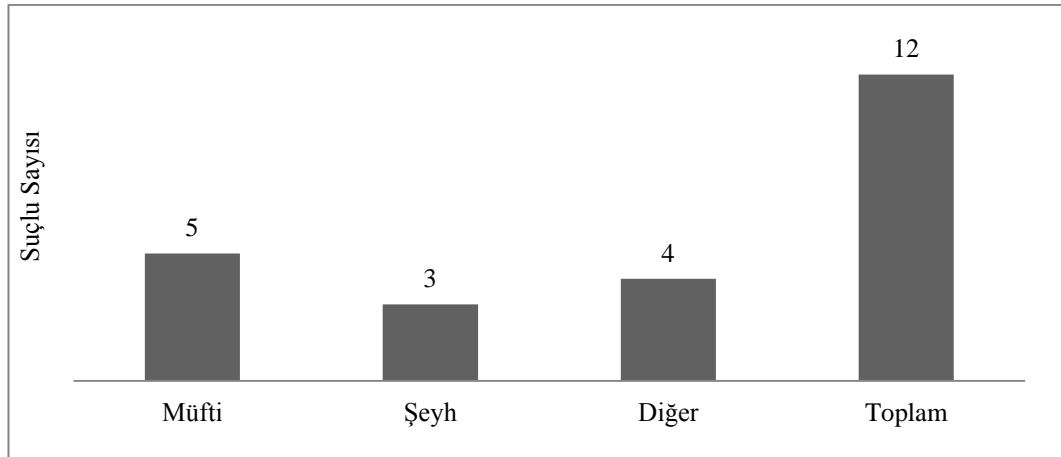
31 numaralı kalebend defterine baktığımızda ise; en çok suç işleyen meslek grubunun yine yeniçeriler ve kethüdalar olduğu görülmektedir.

Grafik 2.9. 6 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan İlmiye Sınıfının Suç İşleme Oranı

Diğer başlığı içerisinde; müderris (1 kişi), şeyh (1 kişi), müfti (1 kişi), kadı (1 kişi) yer almaktadır.

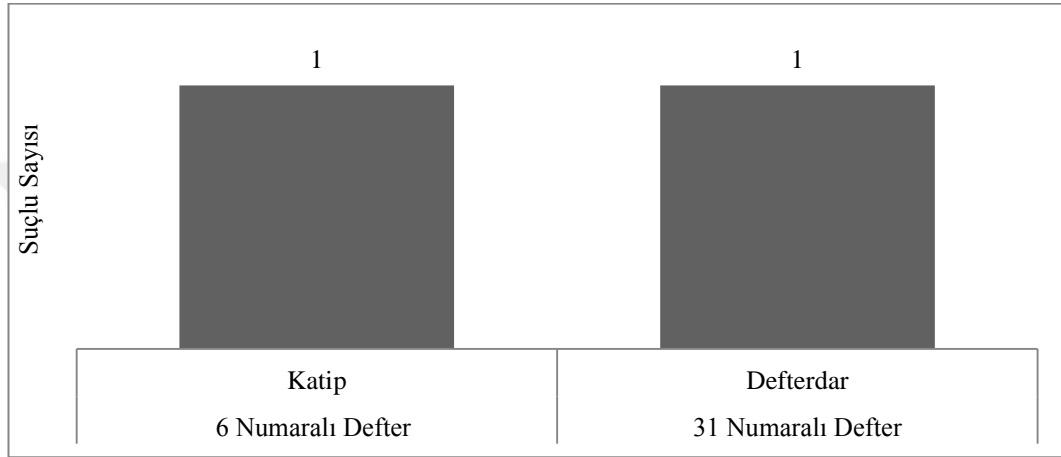
Grafik 2.10. 31 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan İlmiye Sınıfının Suç İşleme Oranı

Diğer başlığı içerisinde; suhte (1 kişi), kemerbaşı (1 kişi), talebe (1 kişi), imam (1 kişi) yer almaktadır.

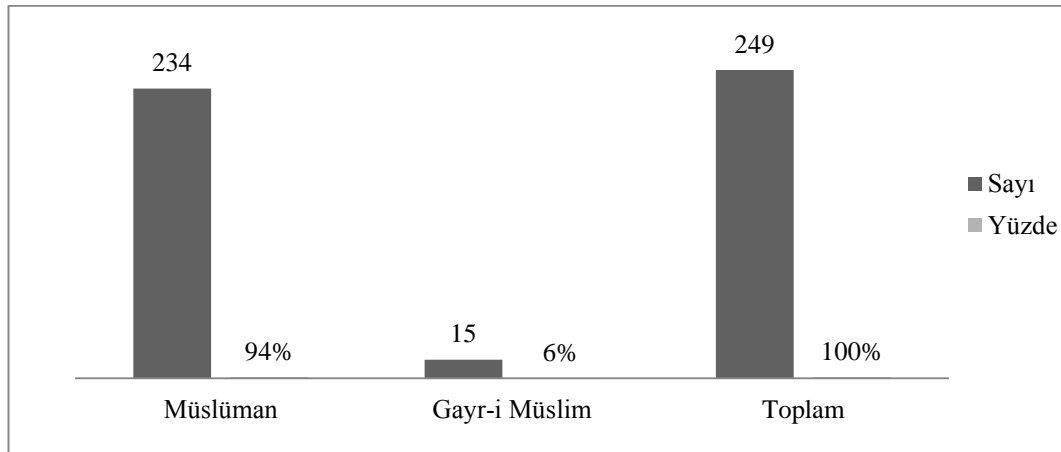
6 Numaralı kalebend defterinde imamların; 31 kalebend defterinde ise müfti ve şeyhlerin en çok suç işleyen ilmiye mensubu kişiler olduğu görülmektedir.

Grafik 2.11. 6 ve 31 Numaralı Kalebend Defterlerinde Yer Alan Kalemîye Sınıfının Suç İşleme Oranı

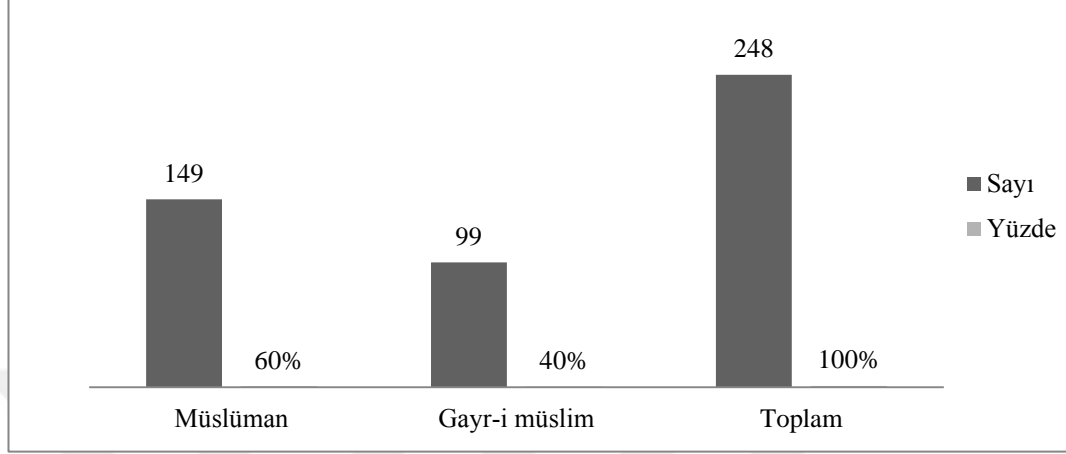

6 ve 31 numaralı kalebend defterlerinde kalemîye sınıfına mensup toplam suçlu sayısı sadece 2'dir. Kalemîye sınıfında yer alan kişilerin diğer toplumsal sınıflar içerisinde yer alan kişilere göre suça uzak oldukları açıkça görülmektedir.

Grafik 2.12. 6 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Müslüman-Gayr-i Müslim Suç İşleme Oranı

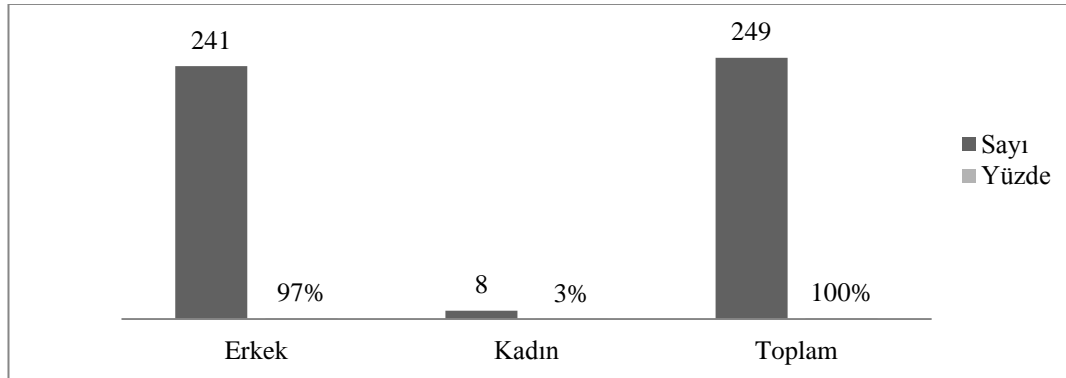

Grafik 2.13. 31 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Müslüman-Gayr-i Müslim Suç İşleme Oranı

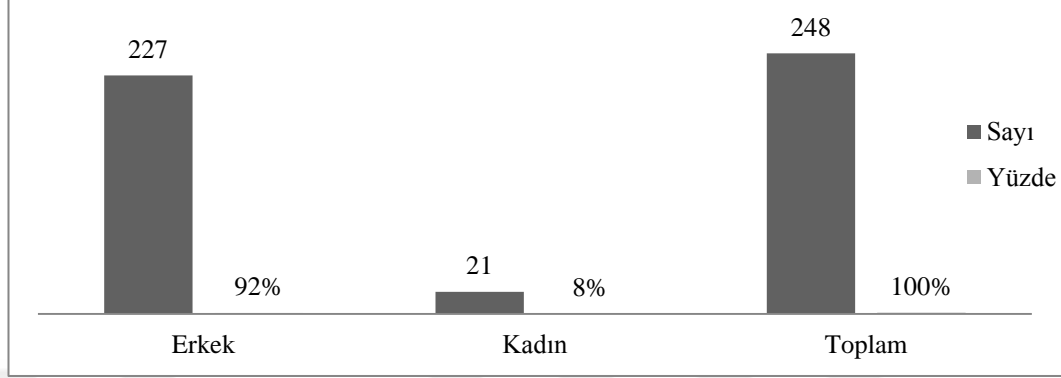

Her iki kalebend defterinde de müslümanların suç işleme oranının daha fazla olduğu görülmektedir. Ancak 31 numaralı kalebend defterinde görülen suç işleme oranının Osmanlı Devletindeki müslim-gayr-i müslim nüfus oranı ile paralellik göstermesine rağmen 6 numaralı kalebend defterinde böyle bir paralelliğin olmaması dikkat çekicidir. Yaklaşık olarak aynı yılları ihtiva eden 5 numaralı kalebend defterinde de 6 numaralı kalebend defterinde olduğu gibi gayr-i müslim suçlu sayısının çok daha az olduğu görülmektedir.

Grafik 2.14. 6 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Erkek-Kadın Suç İşleme Oranı

Grafik 2.15. 31 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Erkek-Kadın Suç İşleme Oranı

Yukarıdaki grafiklerde de görüldüğü gibi erkeklerin suç işleme oranı daha fazladır. Bu durumun kadınların yaratılışından ileri geldiği söylenebilir. Çünkü kadınlar, erkeklere göre daha nazik bir fitratta yaratılmışlardır.

Bununla birlikte, suç işleyen kadın sayısının 31 numaralı kalebend defterinde bir miktar fazla olduğu görülmektedir. Erkekler muhtelif suçlardan ceza alırken, kadınlar genellikle fahişelik ve hırsızlık suçlarından ceza almaktaydılar. Hükümleri incelediğimizde bu kadınların daha çok İstanbul'da ikamet ettiğini görmekteyiz.

İncelediğimiz her iki kalebend defterinde de kadınlara kalebend cezası verildiğine dair herhangi bir hüküm yoktur. Bunun yerine suç işleyen kadınlara nefy cezası verilirdi. Sadece bir hükümde manastırbendlik cezası verildiği görülmüştür.⁶⁶ Ele aldığımız 6 ve 31 numaralı kalebend defterlerinde, suç işleyen kadınların genellikle Bursa başta olmak üzere Kıbrıs ve Avret⁶⁷ adalarına nefy edildikleri görülmektedir.

⁶⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 31, s. 19/3.

⁶⁷ Bu ada günümüzde Suriye'nin Tartus şehri yakınlarında yer alan Arvad (Arwad) adasıdır.

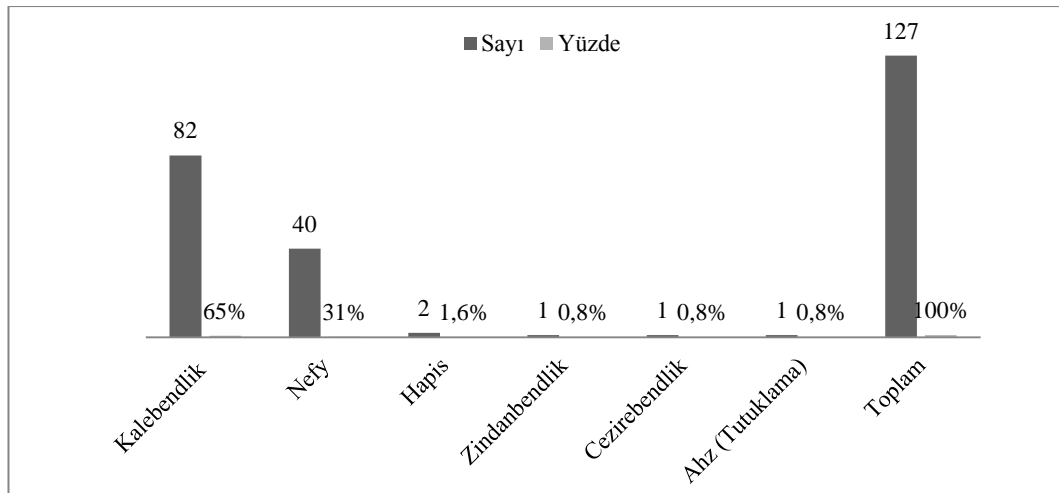
2.3. 6 ve 31 Numaralı Kalebend Defterlerinde Yer Alan Ceza Türleri

6 ve 31 numaralı kalebend defterlerinde yer alan ceza türleri, siyaset cezası dışında kalan diğer suçlar için verilen cezalardan oluşmaktadır.

İncelemiş olduğumuz 6 ve 31 numaralı defterler her ne kadar kalebend defteri olsa da bu defterlerde kalebendlik cezası haricinde nefy, hapis, cezirebendlik, zindanbendlik, manastırbendlik, kürek, kullebendlik ve ahz (tutuklama) cezaları da yer almaktadır.

Bununla birlikte 6 ve 31 numaralı kalebend defterlerinde yer alan suçlara ve bu suçlara verilen cezalara baktığımızda hangi suçlara hangi cezaların verildiği ile ilgili kesin bir yargıya ulaşamamaktayız. Çünkü aynı suçlara aynı cezaların veya farklı cezaların verilebildiğini 6 ve 31 numaralı kalebend defterlerinde yer alan birçok hükümde görebilmekteyiz. Örneğin *eşkiyalık* suçuna bazı hükümlerde kalebend,⁶⁸ bazı hükümlerde ise nefy⁶⁹ cezasının verildiğini görmekteyiz.

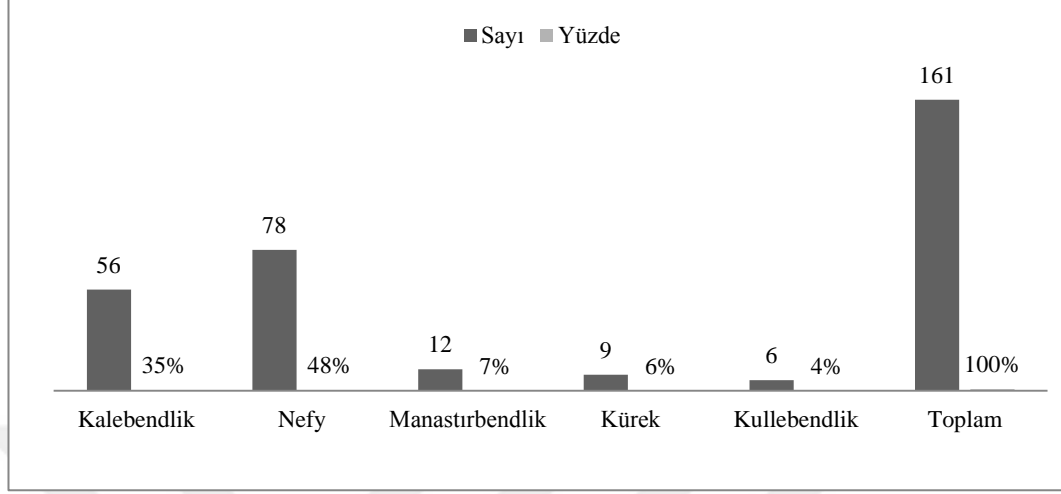
Grafik 2.16. 6 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Ceza Türlerinin Oranı

⁶⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 27/1; BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 31, s. 10/4.

⁶⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 29/2, 30/1.

Grafik 2.17. 31 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Ceza Türlerinin Oranı

6 numaralı kalebend defterinde yer alan ceza türlerine baktığımızda, %65 (82 adet) kalebendlik, %31 (40 adet) nefy, %1,6 (2 adet) hapis, %0,8 (1 adet) zindanbendlik, %0,8 (1 adet) cezirebendlik ve %0,8 (1 adet) ahz (tutuklama) cezalarının yer aldığını görmekteyiz.

31 numaralı kalebend defterinde ise; %35 (56 adet) kalebendlik, %48 (78 adet) nefy, %7 (12 adet) manastırbendlik, %6 (9 adet) kürek ve %4 (6 adet) kullebendlik cezalarının yer aldığını görmekteyiz.

6 numaralı kalebend defterinde en çok yer alan ceza türü kalebendlik cezası olmasına rağmen, 31 numaralı kalebend defterinde en çok yer alan ceza türünün nefy cezası olduğunu görmekteyiz.

2.3.1. Kalebendlik Cezası

Kalebendlik cezası, suçluların kaleden dışarıya çıkmamak üzere burada ikamete mecbur tutulması şeklinde gerçekleşen bir ceza türüdür.⁷⁰ Bir çeşit hapis ve nefy niteliği de taşıyan kalebendlik cezasının, nefy ve hapis cezalarına göre ağır; kürek, tomruk ve pranga gibi cezalara göre daha hafif bir ceza olduğunu söyleyebiliriz.⁷¹ 6 ve 31 numaralı kalebend defterlerinde yer alan kalebendlik cezalarının hangi hükümlerde yer aldığını tablo 2.3. ve tablo 2.4.'te şu şekilde gösterebiliriz:

Tablo 2.3. 6 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Kalebendlik Cezalarının ve Kalebend Mahallerinin Hükümlere Göre Dağılımı

<u>Kalebend Mahalli</u>	<u>Sayfa-Hüküm No</u>
Ankara kalesi	(10/3), (24/3), (48/1)
Antalya kalesi	(16/1, 42/4)
Benefşe kalesi	(4/1), (47/2)
Boğazkesen kalesi	(26/4, 45/1), (34/2, 39/2)
Bozcaada kalesi	(9/2), (34/3), (37/1)
Burusa kalesi	(27/2), (29/3)
Divriği kalesi	(27/3)
Diyarbakir kalesi	(44/2), (49/1)
Galos kalesi	(25/2)
Güzelhisar kalesi	(45/3)
Halep kalesi	(42/3)
İnöz kalesi	(32/3, 48/3), (40/3), (41/5, 47/4), (42/1)
Karahisar-ı sahib kalesi	(14/1), (19/2), (23/2, 39/3), (39/4), (40/4, 46/2, 47/1)

⁷⁰ Mithat Sertoğlu, *Osmanlı Tarih Lügati*, İstanbul 1986, s. 168.

⁷¹ Uğur Koca, *17 Numaralı Kalebend Defterine Göre Hicri 1182-1188 (M.1768-1774) Yılları Arasında Osmanlı Devletinde Suç, Suçlu, Hapishaneler ve Cezalar*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2015, s. 52; Bayraktar, a.g.e., s. 28.

Kastamonu kalesi	(35/1, 46/3)
Kavala kalesi	(9/1)
Kengırı kalesi	(8/1), (28/1)
Konya kalesi	(10/2), (19/1, 22/3), (46/1)
Kuşadası kalesi	(43/4)
Kütahya kalesi	(12/2, 30/4), (13/1, 20/1), (14/3), (26/2), (35/3)
Limni kalesi	(11/1), (14/5), (21/1, 44/4), (21/3, 25/4), (22/1), (28/5), (31/2)
Magosa kalesi	(17/4), (21/2, 45/2), (28/3), (38/1), (42/2), (43/2)
Midillü kalesi	(10/1, 20/2), (16/2)
Niğde kalesi	(20/4), (33/1)
Rakka kalesi	(4/3), (11/2)
Rodos kalesi	(6/2), (24/1)
Ruha kalesi	(17/3)
Sakız kalesi	(23/1, 41/1, 46/4, 48/2), (29/1)
Samsun kalesi	(8/1), (13/2, 32/2), (17/1), (18/3), (25/1), (27/1), (43/1)
Seddü'l-bahr kalesi	(4/2), (6/1), (9/3), (11/3, 35/2), (30/5), (32/1, 44/3), (36/1)
Sivas kalesi	(37/2)
Belirtilmemiş	(8/2), (30/2)

Tablo 2.4. 31 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Kalebendlik Cezalarının ve Kalebend Mahallerinin Hükümlere Göre Dağılımı

<u>Kalebend Mahalli</u>	<u>Sayfa-Hüküm No</u>
Arapkir	(37/2)
Aynaroz ceziresi	(10/7), (12/4), (14/1), (15/4), (23/1), (23/2), (23/3), (25/6), (28/6), (29/1), (30/3), (35/1), (35/2), (37/3)
Benefşe kalesi	(22/3), (34/4)
Bozcaada kalesi	(13/6)
Dimetoka kalesi	(20/1), (22/1)
Diyarbakir kalesi	(21/4)
Eğriboz kalesi	(11/6), (12/1)

Granbosa kalesi	(22/4)
İşperlanka kalesi	(12/3)
İstanköy kalesi	(30/1)
Kartine	(13/5)
Kavala kalesi	(17/1, 17/2), (31/6), (34/2)
Kengırı kalesi	(38/2)
Kıbrıs kalesi	(25/3), (33/1)
Kütahya kalesi	(36/4)
Limni kalesi	(15/3), (17/4), (20/4), (28/7)
Maraş kalesi	(10/4)
Midillü kalesi	(10/6)
Mogosa kalesi	(16/5), (24/4), (30/2), (37/1)
Ohri kalesi	(34/3)
Rodos kalesi	(24/5)
Samsun kalesi	(28/4)
Seddü'l-bahr kalesi	(23/4), (23/5), (24/3), (25/4), (31/5), (32/1)
Selanik kalesi	(33/2)
Varna kalesi	(18/4), (25/5)

2.3.2. Nefy (Sürgün) Cezası

Nefy (sürgün) bir kişinin ya da bir topluluğun ceza veya güvenlik tedbiri olarak yaşadığı yerden başka bir yere belli bir süre ya da ömür boyu kalmak üzere isteği dışında gönderilmesi ve orada ikamete mecbur tutulmasıdır.⁷²

İncelediğimiz 6 ve 31 numaralı kalebend defterlerinde yer alan bir çok hükümde de görüleceği gibi çeşitli suçlardan dolayı Osmanlı Devleti'nde nefy cezalarına sıkça başvurulmuştur. Hükümlerde suçlulara verilen nefy cezaları, çoğunlukla “*nefy ü iclâ*,” “*nefy ü irsâl*” ve “*nefy ü tagrib*” şeklinde bir kullanımla

⁷² Talip Türcan, “Sürgün”, *DİA*, c. 38, İstanbul 2010, s. 164.

ifade edilirdi. Nefy cezası alan kişiler merkeze yakın mahaller yanında özellikle ulaşımı zor olan uzak sınırlardaki şehirlere ve adalara gönderilirdi.⁷³ Nefy olunan yerler için ise “*mahall-i menfâ*” tabiri kullanılırdı.

Tablo 2.5. 6 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Nefy Cezalarının ve Nefy Mahallerinin Hükümlere Göre Dağılımı

<u>Nefy Mahalli</u>	<u>Sayfa-Hüküm No</u>
Adana	(5/2)
Ankara	(22/4, 36/2)
Bandırma	(21/4)
Bozcaada ceziresi	(45/4)
Bursa	(6/3), (15/3), (24/2), (26/3, 49/3), (28/4), (31/3), (34/4, 41/2), (40/2, 49/2)
Darende	(14/2)
Diyarbakir	(41/2)
Halep	(18/2)
Hasankeyf	(24/4)
Hısn-ı mansur	(33/3)
Karahisar-ı şarki	(12/1)
Karataş	(20/3)
Kastamonu	(8/1)
Kayseriye	(47/3)
Kıbrıs ceziresi	(18/1, 28/2), (30/3), (44/1)
Limni ceziresi	(15/4)
Mağnisa	(15/2)
Malatya	(29/2)
Mısır	(22/2), (26/1)
Midillü ceziresi	(34/1)
Mora ceziresi	(19/3)
Tekfurdağı	(33/2)

⁷³ Kemal Daşcıoğlu, “Sürgün”, *DİA*, c. 38, İstanbul 2010, s. 167-168.

Trabzon	(15/1)
Ahar kaza	(36/3)
Diyar-ı ahar	(5/1), (8/3), (30/1, 41/4), (39/1), (41/3)
Mahall-i ahar	(23/3)

Tablo 2.6. 31 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Nefy Cezalarının ve Nefy Mahallerinin Hükümlere Göre Dağılımı

<u>Nefy Mahalli</u>	<u>Sayfa-Hüküm No</u>
Alanya	(27/1)
Avret adası	(26/3), (27/2), (27/3)
Bozcaada ceziresi	(11/1), (11/5), (16/2), (17/1), (21/2, 21/3), (25/2), (28/5), (32/5), (36/1)
Bursa	(9/1), (10/3), (13/4), (24/8), (30/7), (31/2), (32/4), (32/6), (35/7), (37/6, 38/4)
Edirne	(21/5)
Eğin	(10/1), (26/4), (30/4)
Eğriboz ceziresi	(36/5)
Eğridere palankası	(13/1)
Erzurum	(9/8)
Felaka manastırı	(18/2)
Gelibolu	(7/1), (26/5), (29/3)
Gümüş madeni	(35/5)
Hanya	(37/4)
İstanköy	(30/6)
İzmir	(24/7)
İznikmid	(12/5)
Karahisar-ı sahib	(38/1)
Kayseriye	(10/5), (31/3)
Kengiri	(20/2), (37/5)
Kıbrıs ceziresi	(11/4), (24/1), (28/2), (29/2)

Konya	(14/2)
Kütahya	(14/3)
Limni ceziresi	(11/2), (15/5), (18/3), (19/1), (27/5), (33/3), (36/3)
Malatya	(19/5)
Mekri	(15/2)
Mısır	(32/2)
Rodos ceziresi	(20/3), (24/2), (25/7), (26/2), (29/4, 32/3), (30/5), (31/1), (34/1)
Ruşçuk	(24/6)
Sakız ceziresi	(8/5), (11/3)
Selanik	(14/5)
Şam	(8/3)
Şumnu	(36/2)
Tekfurdağı	(13/3)
Tırhala	(31/4)
Tokad	(9/10)
Üsküb	(33/2)

6 ve 31 numaralı kalebend defterlerinde kalebendlik ve nefy cezalarından başka cezirebendlik, manastırbendlik, kürek, kullebendlik, zindanbendlik, hapis ve ahz (tutuklama) cezaları ile ilgili hükümler de yer almaktadır. Ancak cezirebendlik, ahz, hapis ve zindanbendlik cezaları ile ilgili hükümler 6 numaralı; manastırbendlik, kullebendlik ve kürek cezaları ile ilgili hükümler 31 numaralı kalebend defterinde yer almaktadır.

2.3.3. Cezirebendlik Cezası

Suçluların bir adaya sürgün edilmesine cezirebend edilmek denir.⁷⁴ Sadece 6 numaralı kalebend defterinde yer alan bu ceza türü kalebendlik cezasına göre daha

⁷⁴ Ali Efdal Özkul, “XVIII. Yüzyılın İlk Yarısında Kıbrıs’ta Kalebentler ve Cezirebentler,” *Hapishane Kitabı*, (ed. Emine Gürsoy Naskali, Hilal Oytun Altun), İstanbul 2010, s. 131.

hafif bir cezadır. Bu ceza, suçluların cezire dışına bırakılmaması şeklinde infaz edilmekteydi.⁷⁵

2.3.4. Ahz (Tutuklama) Cezası

Bu cezanın 6 numaralı kalebend defterinde sadece bir hükümde geçtiğini görmekteyiz. Ancak hırsızlık yaptıkları gerekçesiyle ahz olunan kişiler daha sonra suçsuzluklarının anlaşılması üzerine serbest bırakılmıştır.

2.3.5. Hapis Cezası

6 numaralı kalebend defterlerindeki ilgili hükümlere baktığımızda kalebend cezasının farklı bir şekilde ifade edilmesi olarak düşündüğümüz bu cezaya sadece iki hükümde rastlamaktayız.

2.3.6. Zindanbendlik Cezası

Suçluların, sürüldükleri kalelerdeki zindanlarda tutulmaları şeklinde uygulanan bu ceza, kalebendlik cezasına göre daha ağır bir cezadır. Çünkü kalebendlik cezasında suçlular kale içerisinde dolaşabilirken zindanbendlik cezasında böyle bir imkan mevcut değildi.⁷⁶

İncelediğimiz 6 ve 31 numaralı defterlerden sadece 6 numaralı kalebend defterindeki bir hükümde bu cezanın yer alması, bu ceza türünün Osmanlı Devletinde fazla uygulanmadığını kanıtlar niteliktedir. 6 numaralı kalebend defterindeki hükümleri incelediğimizde aynı suçları (*reayanın iyallerine taarruz, ırzıyla mukayyed olmama, sarhoş gezme*) işleyen kişi/kişilere kalebendlik cezaları verilmesine rağmen bu kişiye zindanbendlik cezasının verilmesinin nedeni anlaşılammamaktadır.

⁷⁵ İşbilir, a.g.m., s. 49.

⁷⁶ Özkul, a.g.e., s.131 ; Koca, a.g.e., s. 64.

2.3.7. Manastırbendlik Cezası

31 numaralı kalebend defterinde yer alan bu ceza türü sadece gayr-i müslimlere yönelik olarak uygulanmıştır. Suç işleyen gayr-i müslim reayanın, gönderildikleri cezire veya şehirlerdeki manastırlarda tutulması şeklinde gerçekleşirdi.

2.3.8. Kulebendlik Cezası

31 numaralı kalebend defterinde yer alan ilgili hükümleri incelediğimizde bu cezanın da sadece gayr-i müslimlere yönelik olarak uygulandığını görmekteyiz. Bu ceza manastırlardaki kullelerde suçluların tutulması şeklinde infaz edilmekteydi. 31 numaralı kalebend defterindeki hükümlere baktığımızda kulebendlik cezasının sadece Aynaroz Ceziresi'nde infaz edildiğini görmekteyiz.

2.3.9. Kürek Cezası

Kalebendlik cezasına daha göre ağır bir ceza olan kürek cezasının tam olarak ne zaman uygulanmaya başlandığı bilinmemekle beraber 16. yüzyıldan itibaren büyüyen Osmanlı donanmasının kürekçi ihtiyacının karşılanması amacıyla bu cezaya sık sık başvurulmuş ve 16. yüzyılda hapis cezasının yerini almıştır. 18. yüzyıla gelindiğinde ise kürek cezası gemilerde kürek çekmek değil tersane zindanında hapsedilme anlamına gelmekteydi.⁷⁷

31 numaralı kalebend defterindeki hükümlere baktığımızda kürek cezasına çarptırılan kişilerin cezalarını İstanbul'da çektiği görülmektedir. Bununla birlikte bazı hükümlerde kürek cezasını çektikten sonra ıtlak olup ancak ıslah olmayanların müebbed kalebend cezasına çarptırıldığını görmekteyiz.⁷⁸

⁷⁷ Erim, a.g.m., s. 80-81; Mustafa Eren, "İyileştirme" Kavramı Işığında Kimlik Mücadelesinin Sürdüğü Alan Olarak Hapishaneler, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2012, s. 51-52.

⁷⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 17/4; BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 31, s. 38/1.

Tablo 2.7. Kalebend ve Nefy Dışında Yer Alan Diğer Ceza Türlerinin ve Ceza Mahallerinin Hükümlere Göre Dağılımı

<u>Cezirebend Mahalli</u>	<u>Sayfa-Hüküm No</u>
İstanköy ceziresi	(14/4, 23/4)
<u>Ahz Mahalli</u>	<u>Sayfa-Hüküm No</u>
Çorlu	(25/3)
<u>Hapis Mahalli</u>	<u>Sayfa-Hüküm No</u>
Sultaniye kalesi	(38/2)
Teke sancağı	(40/1)
<u>Zindanbend Mahalli</u>	<u>Sayfa-Hüküm No</u>
Limni kalesi	(43/3)
<u>Manastırbend Mahalli</u>	<u>Sayfa-Hüküm No</u>
Aynaroz ceziresi	(10/8), (20/5), (25/8, 26/1), (29/5)
Tırhala	(12/2), (15/1), (16/3), (16/4), (19/6), (22/2), (27/6)
Eşkiolos ceziresi	(19/3)
<u>Kullebend Mahalli</u>	<u>Sayfa-Hüküm No</u>
Aynaroz ceziresi	(14/4), (25/1), (27/4), (28/3), (29/6), (38/3)
<u>Kürek Mahalli</u>	<u>Sayfa-Hüküm No</u>
İstanbul	(17/3), (18/1), (19/2), (19/4), (28/1), (34/5), (35/3), (35/4), (35/6)

2.4. 6 ve 31 Numaralı Kalebend Defterlerinde Yer alan Ceza Süreleri

Daha önce belirttiğimiz üzere hangi suçlara hangi cezaların verildiği hakkında kesin bir yargıya ulaşamadığımız gibi, hangi suçlara ne kadar süreli bir ceza verildiğine dair de kesin bir yargıya varamamaktayız. Çünkü verilen ceza hükümlerinde ne kadar süreli bir ceza verildiği belirtilmemekte ve ayrıca aynı suçlara farklı ceza süreleri de uygulanabilmekteydi. Örneğin; 6 numaralı kalebend defterinde yer alan [21/2] numaralı hükümde “eşkiyalık, haneye tecavüz ve gasb” suçları işleyen kişilere 3,5 ay süren bir kalebendlik cezası verilirken; yine aynı defterdeki

[27/1] numaralı hükümde aynı suçları işleyen kişilere 1,5 aylık kalebendlik cezası verilmiştir.

Bununla birlikte 6 ve 31 numaralı kalebend defterlerindeki ceza hükümlerinde, ıtlak hükümlerinde ve ıtlak şerhlerinde tam bir tarih verilmemesinden dolayı ceza sürelerinin ne kadar olduğunu tam olarak tespit edememekteyiz. Belirteceğimiz ceza süreleri yaklaşık olarak hesapladığımız sürelerdir.

6 numaralı kalebend defterinde tespit ettiğimiz en az ceza süresi, “*hilaf-ı emr-i ali hareket ve ıstabl-ı amirenin müzayakasına badi olmak*” suçu işleyen gayr-i müslim bir reayaya verilen 15 günlük kalebendlik cezasıdır.⁷⁹ En uzun ceza süresi ise, daha önce kürek cezası alıp serbest kaldıktan sonra “*ef‘al-i şeni*” suçu işleyen Mustafa isimli bir hizmetkara verilen 4 yıl 10 ay süren kalebendlik cezasıdır.⁸⁰ Aslında bu kişiye müebbed kalebendlik cezası verilmişse de daha sonra ıtlak edilmiştir.

31 numaralı kalebend defterindeki en az ceza süresi, “*hilaf-ı emr ü rıza fetva*” veren İsmail Müftüsü Mehemed’e verilen 1,5 aylık nefy cezasıdır.⁸¹ En uzun ceza süresi ise “*hilaf-ı emr-i ali cevaba cesaret ve reaya-yı saireyi tahrik, reayayı tecrim ve ihtilal-i cezireye badi olmak, ızzar-ı reaya ve harir mukataasının tatiline cesaret*” suçları işleyen Panayot isimli zimmiye verilen 12 aylık kalebend ve refiklerine verilen 11 aylık nefy cezalarıdır.⁸²

⁷⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 34/2.

⁸⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 38/1.

⁸¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 31, s. 36/2.

⁸² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 31, s. 17/1-17/2.

2.5. 6 ve 31 Numaralı Kalebend Defterlerinde Yer Alan Suç Mahalleri

Tablo 2.8. 6 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Suç Mahalleri ve Hükümlere Göre Dağılımı

<u>Suç Mahalli</u>	<u>Sayfa/Hüküm No</u>	<u>Kaç Kez Suç İşlendiği</u>
Adana	(5/2)	1
Aksaray	(39/1)	1
Akyazı	(37/1)	1
Ankara	(24/3), (48/1)	2
Antalya	(40/1)	1
Ayntab	(17/3)	1
Balıkesri	(10/1, 20/2)	1
Beğpazarı	(17/1)	1
Bigadiç	(36/1)	1
Bilecik	(39/4)	1
Bozulus	(18/5)	1
Burusa	(15/2), (29/3)	2
Cisr-i ergene	(32/3, 48/3)	1
Çorlu	(33/2)	1
Çorum	(23/3)	1
Divriği	(27/3)	1
Edirne	(40/3)	1
Eğir	(30/1, 41/4)	1
Ergani	(44/2), (49/1)	2
Erzincan	(12/1)	1
Eskişehir	(20/4)	1
Ezine-i kazdağı	(34/3)	1
Gedegera	(43/1)	1
Gekbuze	(6/3)	1
Geyve	(4/2)	1

Görece	(9/3)	1
Gümölcine	(9/1)	1
Halep	(42/3)	1
Harput	(24/4)	1
Havass-ı refia	(6/1)	1
Hayrabolu	(41/5, 47/4)	1
Hekimhanı	(13/2, 32/2)	1
Ilgın	(21/2, 45/2)	1
Irlıganlı	(35/3)	1
İmroz	(11/1), (31/2)	2
İstanbul	(15/1), (15/3), (15/4), (17/4), (21/1, 44/4), (21/3, 25/4), (21/4), (22/1), (22/2), (24/2), (26/1), (26/3, 49/3), (28/4), (30/3), (30/5), (31/3), (32/1, 44/3), (34/2, 39/2), (38/1), (40/2, 49/2), (41/3), (45/4)	22
İzmir	(42/2)	1
Karahisar-ı sahib	(13/1, 20/1)	1
Karlılı	(4/1), (5/1),	2
Kastamonu	(35/1, 46/3)	1
Kayseriye	(47/3)	1
Kengırı	(28/1)	1
Kırkağaç	(43/4)	1
Kuruçay	(29/2)	1
Kütahya	(23/2, 39/3)	1
Larende	(20/3)	1
Magalkara	(18/1, 28/2)	1
Malatya	(30/2)	1
Maraş	(11/2)	1
Midillü	(16/2), (43/3)	2

Mihalıççık	(18/3)	1
Mihaliç	(27/2)	1
Niğde	(33/1)	1
Pınarhisarı	(36/3), (42/1)	2
Rumkale	(44/1)	1
Sakız	(6/2), (24/1), (28/3)	3
Sandıklı	(19/2)	1
Seferihisar-1 çeşme	(45/3)	1
Selanik	(31/1)	1
Sivas	(37/2)	1
Sultaniye	(38/2)	1
Şam	(18/2)	1
Tabanlı	(10/3)	1
Taraklıborlu	(25/1)	1
Tavşanlı	(40/4, 46/2, 47/1)	1
Tokad	(14/2)	1
Turgud	(10/2)	1
Turgutlu	(34/1)	1
Uşak	(14/3)	1
Yeniil	(4/3)	1
Yenişehir-i fenar	(25/2)	1
Zari	(27/1)	1
Belirtilmemiş	(8/1), (28/5), (43/2)	3
Toplam		105

Tablo 2.9. 31 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Suç Mahalleri ve Hükümlere Göre Dağılımı

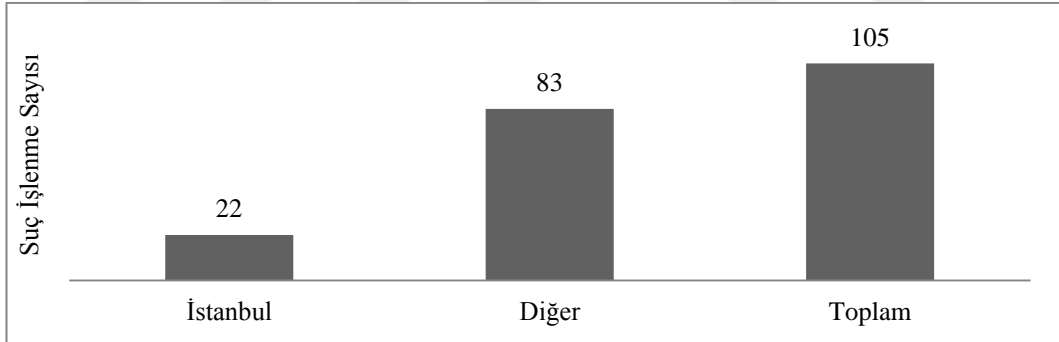
<u>Suç Mahalli</u>	<u>Sayfa/Hüküm No</u>	<u>Kaç Kez Suç İşlendiği</u>
Ağlıki	(35/1)	1
Amasya	(20/2)	1
Aydos	(25/5)	1
Ayntab	(19/5)	1
Bafra	(31/2)	1
Bağdad	(11/3)	1
Balıkesri	(27/5)	1
Bosna	(15/3), (15/4)	2
Bozdoğan	(15/5)	1
Burusa	(19/4), (35/4)	2
Cidde	(8/3)	1
Cihanbeğlü	(11/5)	1
Cunda adası	(17/3)	1
Çamardı	(31/3)	1
Çemişkezek	(21/4)	1
Çiharşanba	(20/5)	1
Denizli	(33/3)	1
Edirne	(25/6)	1
Eğın	(37/2)	1
Eğriboz	(7/1), (11/6), (22/3)	3
Erzurum	(9/8)	1
Gördüs	(12/1)	1
Haleb	(14/2, 14/3), (30/2)	2
Isparta	(27/1)	1
İmroz	(17/1, 17/2)	1
İne	(23/2)	1
İnegöl	(34/1)	1
İsmail	(36/2)	1

İstanbul	(10/1), (10/3), (10/7), (10/8), (11/1), (11/4), (12/2), (12/5), (13/3), (13/4), (13/5), (13/6), (15/1), (16/2), (18/2), (19/1), (19/6), (21/5), (23/1), (23/4), (23/5), (24/1), (24/3), (24/4, 24/5), (24/6), (24/7, 24/8), (25/2), (25/3), (25/4), (26/4), (26/5), (27/2), (27/3), (27/4), (27/6), (28/3), (28/4), (29/2), (29/3), (29/5), (29/6), (30/3), (30/4), (30/6), (30/7), (31/1), (31/4), (31/5), (32/1), (32/2), (32/4), (33/1), (34/5), (35/5), (36/1), (37/3), (37/5), 37/6, 38/4), (38/1), (38/3)	59
İstefe	(36/5)	1

İzmir	(14/4), (22/2), (23/3), (34/2)	4
Kalonya	(19/2), (19/3)	2
Kapudağı	(36/3)	1
Karahisar-1 sahib	(9/1)	1
Karlılı	(34/4)	1
Kayseriye	(21/2, 21/3)	1
Kırşehir	(10/5)	1
Klavarta	(11/2)	1
Kütahya	(36/4)	1
Lazkiye	(24/2)	1
Limni	(28/2), (28/6), (35/7)	3
Manastır	(12/4), (22/1), (32/5)	3
Maraş	(10/4)	1
Mekri	(15/2)	1
Menteşe	(29/4, 32/3)	1
Merzifon	(28/5)	1
Midillü	[(12/3), (16/5)]	2
Midye	(26/2)	1
Mudanya	(16/4), (18/1), (35/3)	3
Nakşa	(25/7)	1
Nevrekop	(37/4)	1
Nevşehir	(37/1), (38/2)	2
Para	(30/5)	1
Pınarhisarı	(14/1)	1
Pirlepe	(34/3)	1
Sakız	(14/5), (16/3), (26/3)	3
Seddü'l-bahr	(30/1)	1
Selanik	(13/1), (18/3), (31/6)	3
Serfice	(20/1)	1

Siroz	(35/2)	1
Sisam adası	(25/8, 26/1)	1
Şam-ı şerif	(29/1)	1
Tekfurdağı	(25/1), (28/1)	2
Traboliçe	(32/6)	1
Trabzon	(20/3), (20/4)	2
Üsküb	(33/2)	1
Yalakabad	(17/4), (28/7), (35/6)	3
Yanbolu	(18/4)	1
Yenişehir in	(10/6)	1
Belirtilmemiş	(9/10)	1
Toplam		153

Grafik 2.18. 6 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Suç Mahallerinin Oranı

Grafik 2.19. 31 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Suç Mahallerinin Oranı

Her iki defterde de yer alan hükümlere baktığımızda, Osmanlı topraklarının genelinde suç işlendiğini söyleyebiliriz. Ancak suç işlenen mahaller arasında özellikle İstanbul ön plana çıkmaktadır. Bu durum, İstanbul'un başkent olması ve nüfusunun diğer şehirlere göre daha kalabalık olması ile alakalıdır denilebilir.

2.6. 6 ve 31 Numaralı Kalebend Defterlerinde Yer Alan Ceza Mahalleri⁸³

Osmanlı Devleti suçluları cezalandırmak için birçok kale, ada veya şehri ceza mahalli olarak kullanmıştır. 6 ve 31 numaralı kalebend defterlerini incelediğimizde, suçluların genellikle suç mahalline yakın yerlere gönderilerek cezaların infaz edildiğini görmekteyiz. Örneğin İstanbul'da işlenen suçlar için genellikle İstanbul ve çevresinin ceza mahalli olarak kullanıldığını görmekteyiz.⁸⁴

Suç mahalli vilayet merkezi değil de; kaza, kasaba, köy vb. gibi yerler ise cezanın infazı genellikle vilayet merkezinde gerçekleştirilirdi.⁸⁵ Bunun yanı sıra bazen suçlular ceza mahalli olarak doğrudan “*vatan-ı aslîlerine*” (kendi memleketlerine) de gönderilebilmekteydi.⁸⁶

Suç mahalleri ile ilgili bir diğer husus ise bazı hükümlerde geçen “*diyâr-ı âhar*” ifadesidir. Örneğin, “*Eşkiyalık, hetk-i ırz, şütum-ı galiza, nehb ü garet vs.*” suçlarını işleyen Eğin kasabası sakinlerinden Halil oğlu İbrahim, Alemdar Süleyman, Şahin oğlu Feyzullah, Vanlıoğlu Mehemed ve karındaşı İbrahim nam şakilerin ıslah-ı nefis eylemeleri için “*diyâr-ı âhara*” nefy edildikleri ifade edilmiştir.⁸⁷ Ancak bu ifadeden ceza mahallinin neresi olduğu anlaşılamamaktadır.

⁸³ bkz. Ek-11

⁸⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 24/2, 26/3; BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 31, s. 21/5, 23/4.

⁸⁵ Mesela bkz. BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 19/2, 24/3; BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 31, s. 21/4, 36/4.

⁸⁶ bkz. BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 14/2, 33/3; BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 31, s. 15/2, 30/4.

⁸⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 30/1.

6 ve 31 numaralı Kalebend defterlerindeki hükümleri incelediğimizde, hangi suçları işleyenlerin hangi ceza mahallerine gönderildiği ile ilgili bir yargıya varamamaktayız. Ancak Seyfiye sınıfına mensup olup aynı zamanda İstanbul’da esnafılık yapan yeniçerilerin *kaçak/fahiş fiyata et satmak*⁸⁸ ve *ekmeğin hamurundan çalmak*⁸⁹ suçlarından dolayı Seddü’l-bahr kalesinde kalebend edildiklerini görmekteyiz.⁹⁰

2.6.1. Kalebend Mahalleri

Tablo 2.10. 6 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Kalebend Mahalleri

<u>Kalebend Mahalli</u>	<u>Kullanım Sayısı</u>
Seddü’l-bahr kalesi	7
Samsun kalesi	7
Limni kalesi	7
Magosa kalesi	6
Kütahya kalesi	5
Karahisar-1 sahib kalesi	5
İnöz kalesi	4
Konya kalesi	3
Ankara kalesi	3
Bozcaada kalesi	3
Benefşe kalesi	2
Rakka kalesi	2
Rodos kalesi	2
Kengırı kalesi	2
Midillü kalesi	2

⁸⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 6, s. 30/5; BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 31, s. 25/4.

⁸⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 31, s. 23/4, 23/5, 24/3.

⁹⁰ Bu yeniçerilerin bazıları “*katle bedel*” olarak kalebend edilmiştir. Bu durum, Osmanlı Devleti’nin halkın geçimini ilgilendiren konulardaki hassasiyetini göstermesi bakımından son derece önemlidir.

Niğde kalesi	2
Sakız kalesi	2
Boğazkesen kalesi	2
Burusa kalesi	2
Diyarbakir kalesi	2
Kavala kalesi	1
Antalya kalesi	1
Ruha kalesi	1
Galos kalesi	1
Kastamonu kalesi	1
Sivas kalesi	1
Halep kalesi	1
Kuşadası kalesi	1
Divriği kalesi	1
Güzelhisar kalesi	1
Belirtilmemiş	2
Toplam	82

Tablo 2.11. 31 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Kalebend Mahalleri

<u>Kalebend Mahalli</u>	<u>Kullanım Sayısı</u>
Aynaroz ceziresi	14
Seddü'l-bahr kalesi	6
Limni kalesi	4
Mogosa kalesi	4
Kavala kalesi	3
Eğriboz kalesi	2
Varna kalesi	2
Dimetoka kalesi	2
Benefşe kalesi	2
Kıbrıs kalesi	2

Maraş kalesi	1
Midillü kalesi	1
İsperlanka kalesi	1
Kartine	1
Bozcaada kalesi	1
Diyarbakir kalesi	1
Granbosa kalesi	1
Rodos kalesi	1
Samsun kalesi	1
İstanköy kalesi	1
Selanik kalesi	1
Ohri kalesi	1
Kütahya kalesi	1
Arapkir	1
Kengırı kalesi	1
Toplam	56

Yukarıdaki tabloları incelediğimizde; 6 numaralı defterde en fazla kalebend mahalli olarak Seddü'l-bahr, Samsun ve Limni kalelerinin; 31 numaralı defterde ise en fazla Aynaroz Ceziresi'nin kullanıldığını görmekteyiz. Özellikle Aynaroz Ceziresi'ndeki manastırlar kalebend mahalli olarak kullanılmıştır.⁹¹

2.6.2. Nefy Mahalleri

Tablo 2.12. 6 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Nefy Mahalleri

<u>Nefy Mahalli</u>	<u>Kullanım Sayısı</u>
Burusa	8
Kıbrıs ceziresi	3
Mısır	2

⁹¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 31, s. 15/4, 25/6 vs.

Adana	1
Kastamonu	1
Karahisar-1 şarki	1
Darende	1
Trabzon	1
Mağnisa	1
Limni ceziresi	1
Halep	1
Mora ceziresi	1
Karataş	1
Bandırma	1
Ankara	1
Hasankeyf	1
Malatya	1
Tekfurdağı	1
Hısn-ı mansur	1
Midillü ceziresi	1
Diyarbakir	1
Bozcaada ceziresi	1
Kayseriye	1
Diyar-ı ahar	5
Mahall-i ahar	1
Ahar kaza	1
Toplam	40

Tablo 2.13. 31 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Nefy Mahalleri

<u>Nefy Mahalli</u>	<u>Kullanım Sayısı</u>
Burusa	10
Bozcaada ceziresi	9
Rodos ceziresi	8

Limni ceziresi	7
Kıbrıs ceziresi	4
Avret adası	3
Eğın	3
Gelibolu	3
Sakız ceziresi	2
Kengırı	2
Kayseriye	2
Şam	1
Erzurum	1
Tokad	1
İznikmid	1
Eğridere palankası	1
Tekfurdağı	1
Konya	1
Kütahya	1
Selanik	1
Mekri	1
Felaka manastırı	1
Malatya	1
Edirne	1
Rusçuk	1
İzmir	1
Alanya	1
İstanköy	1
Tırhala	1
Mısır	1
Üsküb	1
Gümüş madeni	1
Şumnu	1

Eğriboz cezaresi	1
Hanya	1
Karahisar-1 sahib	1
Toplam	78

En fazla nefy mahalli olarak Bursa kullanılmıştır. Ancak 31 numaralı kalebend defterine baktığımızda Bozcaada, Rodos ve Limni'nin de önemli diğer nefy mahalleri olduğunu görmekteyiz.

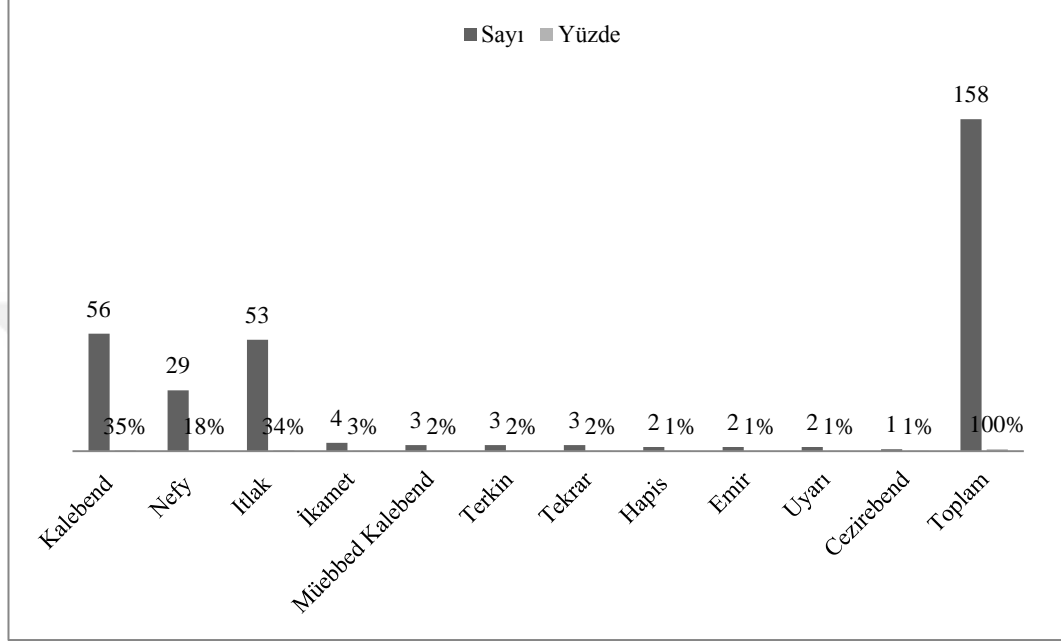
2.6.3. Diğer Ceza Mahalleri

Tablo 2.14. Kalebend ve Nefy Mahalleri Dışında Yer Alan Diğer Ceza Mahalleri

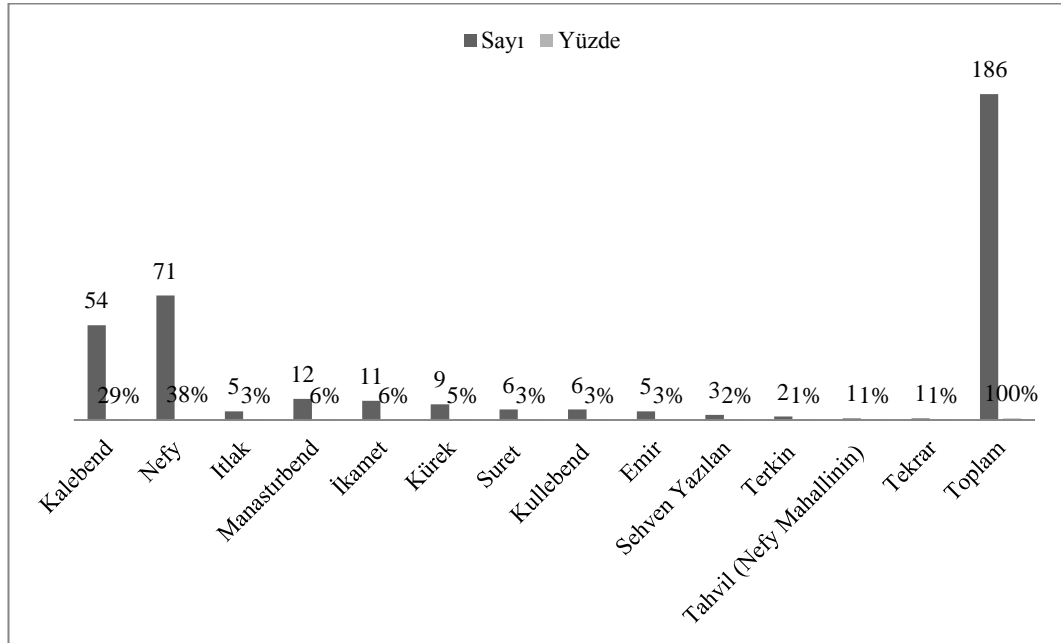
<u>Cezirebend Mahalli</u>	<u>Kullanım Sayısı</u>
İstanköy cezaresi	1
<u>Ahz Mahalli</u>	<u>Kullanım Sayısı</u>
Çorlu	1
<u>Hapis Mahalli</u>	<u>Kullanım Sayısı</u>
Sultaniye kalesi	1
Teke sancağı	1
<u>Zindanbend Mahalli</u>	<u>Kullanım Sayısı</u>
Limni kalesi	1
<u>Manastırbend Mahalli</u>	<u>Kullanım Sayısı</u>
Tırhala	7
Aynaroz cezaresi	4
Eşkiolos cezaresi	1
<u>Kullebend Mahalli</u>	<u>Kullanım Sayısı</u>
Aynaroz cezaresi	6
<u>Kürek Mahalli</u>	<u>Kullanım sayısı</u>
İstanbul	9

2.7. 6 ve 31 Numaralı Kalebend Defterlerinde Yer Alan Hüküm Türleri

Grafik 2.20. 6 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Hüküm Türleri

Grafik 2.21. 31 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Hüküm Türleri

6 numaralı kalebend defterinde toplam 158 adet hüküm vardır. En fazla yer alan hükümler: %35 (56 adet) kalebend, %34 (53 adet) ıtlak ve %18 (29 adet) nefy hükümleridir.

31 numaralı kalebend defterinde ise toplam 186 adet hüküm vardır. En fazla yer alan hükümler: %38 (71 adet) nefy ve %29 (54 adet) kalebend hükümleridir.

31 numaralı defter, kalebend defteri olmasına rağmen en fazla yer alan hükümlerin nefy hükümleri olduğunu görmekteyiz. Ayrıca 6 numaralı deftere göre 31 numaralı defterde ıtlak hükümlerinin çok az yer alması, dikkat çekici bir diğer husustur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. MATERYAL VE YÖNTEM

Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde iki katalogda kalebend defterleri yer almaktadır. Bu kataloglardan birincisi 980 numaralı Bab-1 Asafî Defterleri Kataloğunda *A.DVN.KLB.d* koduyla 924-929 genel numaralarda kayıtlı, H.1091-1239/M.1680-1824 tarihleri arasındaki kayıtları muhtevi 6 adet kalebend defterleridir.

Diğer katalog ise 989 numaralı Divan-1 Humayun Defterleri Kataloğundaki *A.DVNS.KLB.d* koduyla H.1135-1256/M.1722-1841 tarihleri arasındaki kayıtları ihtiva eden 44 adet kalebend defterleridir.⁹²

Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde ayrıca yukarıda bahsettiğimiz defterlerde kalebendlik cezasına çarptırılan suçlularla alakalı kayıtları ihtiva eden Kalebend Kalemî Belgeleri de yer almaktadır. *A.DVN.KLB* koduyla ve Dosya Envanter Sistemi ile (DES) tertip edilmiş olan 229 adet dosya içerisinde yer alan bu belgelerin sayısı 17560'tır.⁹³ Çalışmamızın esası olan 6 ve 31 numaralı kalebend defterleri ise 989 numaralı Divan-1 Humayun Defterleri Kataloğu içerisinde yer almaktadır.

6 numaralı kalebend defteri fiziksel yapı itibariyle ince ve uzun, ebadı 42x16'dır. Karton kapaklı olup kapağı ebru desenlidir. Kapakta defterin adı ve hangi yılları kapsadığına dair "*Kal'a-bend Der-rikâb Min evâsıt-ı Muharrem sene 1152 İlä evâhir-i Receb sene 1152*" ifadesi yer almaktadır. Defter toplam 58 sayfadır. Ancak 1-3 ve 50-58 numaralı sayfalar boştur.

⁹² Y. İhsan Genç, Mustafa Küçük, Raşit Gündoğdu, Sinan Satar, İbrahim Karaca, H. Osman Yıldırım, Nazım Yılmaz, *Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi*, Ankara 2010, s. 50. (Bundan sonra; BOA Rehberi)

⁹³ BOA Rehberi, s. 276-277.

Defterin giriş sayfası “*El-hamdülillâhi’l-aliyyi’l-aliyyi ve’s-salâtü ve’s-selâmü alâ Resûlihi’l-Mustafâ. Hâzihî kuyûd-ı ahkâm-ı kal’a-bend el-vâkı’a berikâb-ı humâyûn Fî zemân-ı kâ’im-makâm-ı âlî-makâm Hazret-i Süleyman Paşa ve ibbân-ı Re’îsü’l-küttâb Nûh Nâcî Efendi tâle bekâhu. Fî 23 Z [Zi’l-hicce] sene 1151*” şeklinde defterin içeriğini, kimin zamanında ve ne zaman yazılmaya başlandığını belirten dibace ile başlayıp hükümlerle devam etmektedir.

31 numaralı kalebend defteri ise; aynı 6 numaralı kalebend defteri gibi fiziksel yapı itibarıyla ince ve uzundur. Ebadı ise 47x16’dır. Kapağı karton ve ebru desenlidir. Kapakta defterin adı ve hangi yılları kapsadığına dair “*Kal’a-bend Defteri Min evâhir-i Cemâziye’l-âhir sene 1221 İlä evâ’il-i Muharrem sene 1222*” ifadesi yer almaktadır. Defter toplam 40 sayfadır. Ancak 1-4 ve 39-40 numaralı sayfalar boştur. Defterin giriş sayfası 6 numaralı kalebend defterindeki gibi dibace ile değil doğrudan hüküm kayıtları ile başlamıştır.

Her iki kalebend defteri de divani yazı ile kaleme alınmıştır. Şerhler ilgili hükmün üzerine dik olarak yazılmıştır. Hüküm tarihleri yazılırken yıllar sene çizgisinin üzerine 152, 221 vb. gibi üç haneli veya 1152, 1221 vb. gibi dört haneli olarak yazılmıştır. Aylar Ş (Şaban), N (Ramazan) ve S (Safer) gibi rumuzlarla gösterilmiştir. Günler ise “*evâil, evâsıt ve evâhir*” şeklinde ifade edilerek tam olarak belirtilmemiştir. Günler sadece vürud ve vüsul şerhlerinde tam olarak belirtilmiştir. Ancak farklı şerhlerde nadiren de olsa günlerin tam olarak belirtildiğini görmekteyiz.⁹⁴

Transkripsiyon yapılırken, sayfa ve hüküm numaraları [s.4/1] şeklinde köşeli parantez içerisinde koyu olarak gösterilmiştir. Şerhler italik olarak yazılmış, okunmayan kelimeler “...” üç nokta ile belirtilmiş, tereddüt edilen kelimelerin sonuna ise “?” soru işareti konulmuştur. Transkripsiyon sırasında rastlanılan tarih, harf, hece ve kelime eksiklikleri tamamlanarak [] köşeli parantez içerisinde

⁹⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 31, s. 14/3, 35/7.

gösterilmiştir. Boş bırakılan yerler [boşluk] şeklinde belirtilmiştir. Sehven yanlış yazılan kelime ve tarihler düzeltilerek dipnotta bu durum belirtilmiştir. Transkripsiyon sırasında kelime içerisinde geçen ayn (ع) harfini (‘) işareti; hemzeye (ء) ise (’) işareti ile gösterdik. Kaf (ق) ve gayn (غ) harflerinden sonra gelen uzatma harfleri (ā, ī, ū) şeklinde; diğer harflerden sonra gelen uzatma harfleri ise (â, î, û) şeklinde gösterilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. 6 VE 31 NUMARALI KALEBEND DEFTERLERİNİN TRANSKRİPSİYONU

Kal'a-bend Der-rikâb

Min evâsıt-ı Muharrem sene 1152

İlâ evâhir-i Receb sene 1152

No: 6

**El-hamdülillâhi'l-aliyyi'l-aliyyi ve's-salâtü ve's-selâmü alâ Resûlihi'l-
Mustafâ. Hâzihî kuyûd-ı ahkâm-ı kal'a-bend el-vâkı'a be-rikâb-ı humâyûn Fî
zemân-ı kâ'im-makâm-ı âlî-makâm Hazret-i Süleyman Paşa ve ibbân-ı Re'îsü'l-
küttâb Nûh Nâcî Efendi tâle bekâhu. Fî 23 Z [Zi'l-hicce] sene 1151.**

[s.4/1] Benefşe Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Karlılı Sancağında vâkı' Englikasrı kasabası sükkânından Pato veled-i Kostandi nâm Kocabaşı rikâb-ı humâyûnuma arzuhâl idüp mesfûr bundan akdem livâ-i mezbûr mütesellimi inhâsıyla kal'a-i merkümede emr-i şerîfimle kal'a-bend olunmuş idi. El-hâletü hâzihî ıslâh-ı nefis idüp fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla merhameten cürmü afv ü itlâk olunmak bâbında hükm-i humâyûnum recâ eyledüğü ecluden vech-i meşrûh üzre itlâk olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i Z [Zi'l-hicce] sene [1]151.

[s.4/2] Geyve Kazâsı Nâ'ibine, Seddü'l-bahr Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki, Geyve Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Hüseyin zîde ilmühûsun, rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp Geyve Kazâsı ahâlîsi bi-esrihim meclis-i şer'e varup

kazâ-i mezbûr kurâlarından Saraçlı nâm karye sâkinlerinden el-Hâc İbrâhim oğlu Mustafa ve yine kazâ-i mezbûr kurâlarından Yağcağız nâm karyeden Zâlim Ali nâm yeniçeriler dâ'imâ kendü hâllerinde olmayup müdmin-i hamr olup çarşu bazar ve sûk-ı sultâniyyede âlet-i harb ile sell-i seyf gezüp niçe ehl-i ırz kimesnelere şütûm-ı galîza ile şetm ve hetk-i ırz idüp itâ'at-i şer' ve inkıyâd-ı zâbit etmediklerinden mâ-'adâ hâlâ kazâ-i mezbûrun serdârı olan atîk serdengeçdi ağalarından es-Seyyid Mehemed'e gûnâ-gûn şütûm-ı galîza etdiklerinden mâ-'adâ ihtiyâr ve şürefâdan olan serdâr-ı mezkûra mele'i'n-nâs savt-ı a'lâ ile istihzâ ve istihfâfen papas deyü şetm, başlarına niçe eşkiyâyı cem' ve mûkız-ı fitne olmalarıyla hâl-i fukarâya merhameten mezbûrlar ıslâh-ı nefis idince kal'a-i mezbûrede kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz eyledüğün ecluden vech-i meşrûh üzre ahz ve kal'a-bend olunmaları için yazılmışdır. Evâhir-i Z [Zi'l-hicce] sene [1]151.

[s.4/3] Rakka Vâlisine, Ayntâb Nâ'ibine ve Rakka Dizdârına hüküm ki,

Yeniil hâssı Voyvodası olan el-Hâc Mustafa zîde kadrühû rikâb-ı humâyûnuma mühürlü arzuhâl gönderüp mûmâ-ileyhin uhde ve iltizâmında olan aklâm mülhakâtından Bahadırlı Cemâ'ati re'âyâlarından Süleymân oğlu Hasan ve Kara Osman oğlu Ali ve Ömer oğlu Mustafa ve Sinân oğlu Ali, Zülfikâr oğlu Yûsuf, Ak Bekir oğlu Mansûr nâm kimesnelerin zimmetlerinde mûmâ-ileyhin bâ-temessük iki bin altıyüz guruş deynleri olmağla cemâ'at-i mezbûre re'âyâsı yaylağa nüzûllerinde eşkiyâ-yı mezbûrûn re'âyâ ile ma'an varduklarında mürûr u ubûr iden ibâdu'llâha sedd ü bend ve katl-i nüfûs etmeleriyle bundan akdem ba'de'l-yevm o makûle şakâvet itmemek üzre huzûr-ı şer'de yedi bin guruş nezri kabûl ve ta'ahhüd etmişler iken ana mugâyir evvelkinden ziyâde mürûr u ubûr iden ibâdu'llâhı sedd ü bend, katl-i nüfûs ve gâret-i emvâl eyledükleri Ayntâb Voyvodası tarafına ihbâr olunmağla ol dahi mûmâ-ileyhe haber ve eşkiyâ-yı mezbûrûnun deynleri olan iki bin altıyüz guruş ve elli bir senesinde üzerlerine isâbet iden mâl-ı haremeyn ve huzûr-ı şer'de kabûl eyledükleri yedi bin guruş nezri tahsîl olunduktan sonra eşkiyâ-yı mezbûrûn Rakka Kal'asında kal'a-bend olunmadıkça Ayntâb aklâmı [s.5] olan re'âyâlardan dahi mâl-ı mîrî tahsîl olunmayacağı nümâyân olmağla şakî-i mezkûrların elli bir

senesinde üzerlerine isâbet-i mâl-ı haremeyn ve huzûr-ı şer‘de nezr eyledikleri yedi bin ve bâ-temessük deynleri olan iki bin altıyüz guruş tahsîl olunduktan sonra ıslâh-ı nefis için mezkûrlar Rakka Kal‘ası'nda kal‘a-bend olunmaları bâbında hükm-i humâyûnum recâ eylemeğın vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâ‘il-i M [Muharrem] sene 1152.

[s.5/1] Ekserumlu ve Altuz Kādîsı Mehemmed ve Englikasrı Kādîsı Hâcî Abdülkâdir zîde fazlühümâ ve Kar[ı]ili Sancağı Mütesellimine hüküm ki,

Siz ki, mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimâsız rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp Karlıli Sancağında Englikasrı nâhiyesinde nefis-i Engli karyesi sükkânından Yano veled-i Kostandin nâm zimmî kendü hâlinde olmayup ehl-i fitne ve eşirrà kefereleri karye-i mezbûrede başına cem‘ ve fesâd ü fitneye dâ‘ir dâ‘imâ müşâvere ve muhâvere idüp umûr-ı vilâyetin nizâm ü intizâmına bâ‘is ve bâdî-i halel ve livâ-i mezbûrun müteselliminin umûruna karuşup bir vechile itâ‘atde olmayup ve livâ-i mezbûr malı vesâ‘ir tekâlîfî cem‘ u tahsîl mümkin olmayup vilâyetin ihtilâline ve teşvîşlerine mûcib olduklarında âmme-i re‘âyâ vü berâyâ vesâ‘ir re‘âyâ vesâ‘ir fukarâ şerlerinden âciz olup şerr ü fesâdları def‘ ü ref‘ olunmak bâbında hâllerine merhameten mesfûr Yano veled-i Kostandin bundan akdem ıslâh-ı nefis olunca Benefşe Kal‘asına kal‘a-bend olunmak üzere sâdır olan emr-i şerîfime habîr olup yanında olan eşirradan Panayot Cimraki ve Kosta ve Floyr ve Veşto ve Encalu ve Yanka ve diğeri Panayot nâm eşirrâyı idlâl ve bir takrîb ile firâr ve Âsitâne-i sa‘âdetime gelüp vilâyetin niçe idlâl ve teşvîşine bâdî olmalarıyla eşirrà-yı merkûmûnun mazarratları def‘ ü ref‘ olunmak üzere sen ki, mütesellim-i mûmâ-ileyhsin, ma‘rifetinle buldukları mahalde ahz ve ıslâh-ı nefis olunca diyâr-ı âhare nefy olunmak için cümle ahâlî-i vilâyet ve sükkân-ı memlekete i‘lâm idiver deyü ilhâh etmeleriyle vâkı‘ hâli emr-i şerîfim virilmek recâsına arz eyledüğünüz eelden vech-i meşrûh üzere nefy ü iclâ olunmak için yazılmışdır. Evâ‘il-i M [Muharrem] sene 1152.

[s.5/2] Rikâb-ı humâyûnumda Çavuşbaşı olan Sâlih dâme mecdühûya ve Adana Kādîsına hüküm ki,

Adana Kazâsı ahâlîsi rikâb-ı humâyûnuma arzuhâl idüp Adana sâkinlerinden hâlâ medîne-i mezbûrede vâkı' Ya'kûb Paşa ve Kürt Bayram oğlu Medreselerine ve Câmi'-i cedîd meşîhatine ve kal'a imâmetine mutasarrıf olan Kal'a İmâmıoğlu dimekle ma'rûf es-Seyyid Abdürrahîm nâm kimesne ile Şeyhoğlu ve Câmi'-i atîk medreselerine ve Cebel-i Nûr Zâviyesine ve Şeyhoğlu Câmi'-i şerîfinin imâmetine mutasarrıf olan Deli Vâ'iz oğlu Halîl ve Hamid oğlu Molla Mehmed nâm kimesneler bundan akdem bir def'a vilâyetleri a'yânı Ömer Ağa dimekle ma'rûf kimesneden teşekkî ve mübâşir ta'yîni ile vilâyetleri ahâlîsini kırk elli kîse akça rahneye uğradup ve bir def'a dahi yine a'yândan Mîr Ali oğlu Ali Efendi dimekle ma'rûf kimesneden teşekkî ve yine mübâşir ta'yîni ile vilâyetleri rahne-dâr idüp ve bir def'a dahi Dündârlı nâhiyesine voyvoda olmağla nâhiye-i mezbûrede vâkı' Karakışla nâm karyeyi bin yüz kırk senesinde basup birkaç âdemleri katl ve emvâl ve eşyâları nehb ü gâret ve karye-i mezbûreyi tahrîb idüp öteden berü ümmet-i Muhammedi tecrîm ve tagrîm âdet-i müstemirreleri olduğundan mezbûrlar evlerinden çıkmayup vilâyet umûruna karışmamak üzre emr-i şerîfim sâdir olmuş iken itâ'at-i emr-i âlî etmeyüp hâlâ sekr ider bunlardan ehl-i cihât olanlar cihâtların terk idüp kimi müftî ve kimi a'yân olurum sevdâsıyla ser-i cem'iyet olup hevâlarına tâbi' kimesneleri ücret ile ahz ve hâlâ kazâ-i mezbûrede me'zûn bi'l-iftâ olan Mevlanâ es-Seyyid ilmühûdan teşekkî ve ta'cîz ve gadr sevdâsında olup ve mezbûrlar, Âsitâne-i sa'âdetimde olmağla vilâyetleri ahâlîleri mekrlerinden emîn olmadıkların bildirüp mezbûrlar vilâyetlerine nefy olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve müftî'l-enâm olan Mevlânâ es-Seyyid Mustafa edâm'allâhü te'âlâ fazâ'ilühû işâret etmeleriyle müşârun-ileyhin işâretleri mücebince amel olunmak için yazılmışdır. Fî Evâ'il-i M [Muharrem] sene 1152.

[s.6/1] Havâss-ı refî'a Kazâsı muzâfâtından Çekmece-i Sagîr Nâhiyesi Nâ'ibine ve Seddü'l-bahr Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki, mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Mehemmed Lütî zîde ilmühûsun, mektûb gönderüp Çekmece-i Sagîr kasabasında sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve fukarâ ve re'âyâ vü berâyâ ve zu'afâ meclis-i şer'e varup yeniçeri tâ'ifesinden Şeyh Mustafa oğlu Osman nâm şakî mütegalibe ve ser-i cem'iyet ve kasaba-i mezbûre sâkinlerinden olup kendi hâlinde olmayup şürb-i hamr ile dâ'imâ mest-i müdâm ve âlât-ı harb ile leyl ü nehâr avenesi ile kasaba-i mezbûr sükunda gezüp nisvân ve emred oğullarına sût'-i kâsd ile ta'arruz ve ehl-i ırz tâyifesine dahi şütûm-ı galîza ile şetm idüp bunun emsâli fazâhati hâden bîrûn ve kıyâsdan efvân olmağla şakî-i mezbûrun vech-i muharrer üzre sût'-i hâli bundan akdem arz u i'lâm olundukda şakî-i mezbûr ıslâh-ı nefis olmasiçün kirâren ve mirâren emr-i âlî sudûrunda nefis olunup yine ıslâh-ı nefis itmeyüp şakâveti mütemâdî olup mütenebbih olmayup şakî-i mezbûrun bu def'a dahi minvâl-i meşrûh üzre sût'-i hâli der-i devlet-medârıma arz u i'lâm ve kal'a-bend olunup ehl-i ırz emîn olmak için tazallüm-i hâl ve ahâlî-i mezbûrun tazallüm-i hâlleri vâkı'a mutâbık ve nefsü'l-emre muvâfık olmağla şakî-i mezbûr ıslâh-ı nefis edinceye değin zâbiti ma'rifetiyle kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz eylediğün eelden mezbûrun sût'-i hâli i'lâm olunmağla ıslâh-ı nefis için zâbiti ma'rifetiyle Seddü'l-bahr Kal'asında kal'a-bend olunmak için hüküm yazılmışdır. Fî evâ'il-i M [Muharrem] sene [1]152.

[s.6/2] Sakız Nâ'ibine hüküm ki,

Âsitâne-i sa'âdetimde İngiltere elçisi Kavalira ve Rado Faktır ve Niderlanda elçisi hutimet avâkıbühû bi'l-hayr rikâb-ı humâyûnuma mühürlü arzuhâl gönderüp cezîre-i Sakız'da mukîm İngiltere ve Niderlanda konsolosunu âlet-i harb ile bi-gayrı hakkın darb ve cerhi ve şakâveti zâhir olan Veli Paşa-zâde Hasan Beg dimekle ma'rûf kimesneden teşekkî olundukda sâ'ire mûcib-i ibret ve ıslâh-ı nefis için bundan akdem emr-i şerîfimle Rodos Kal'asında kal'a-bend olunmuş idi. El-hâletü hâzihi cezîre-i mezbûrede mütemekkin konsolos ve müste'men maddelerine vesâ'ire kat'â

ta'addî etmemek üzere ta'ahhüd eylediğini elçiyân-ı mezbûrân arzuhâl-birle inhâ itmeleriyle Sakız'da sâkin olmamak şartıyla emr-i şerîfimle kal'a-i merkümeden afv ü itlâk ve sebîli tahliye olunup ancak mezbûrun akribâsı mezbûr? vechen mine'l-vücûh ta'addîye tasaddî etmeyeceğine tekeffül eylediklerin bildirüp mezbûr Hasan gelüp kemâ fi'l-evvel cezîre-i Sakız'da meks ve ikâmetine ruhsat virilmek bâbında emr-i şerîfim recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdir olmuşdur. Fî evâsıt-ı M [Muharrem] sene [1]152.

[s.6/3] Gekbuze nâhiyesi Nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki, mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Ali zîde ilmühûsun, arz gönderüp Gekbuze kasabası sükkânından Halîl Efendi b. Abdullah Efendi demekle ma'rûf kimesne meclis-i şer'e varup yine kasaba-ı mezbûr sâkinelerinden Âyişe bint Abdullah nâm hâtûnun on dört gün mukaddem nısfu'l-leylde kız karındaşının menzilinden kendü menziline gider iken mezbûr Halîl'in karındaşı Molla İbrâhim'i katl kasdıyla menziline kapusunda kurşun ile darb ve mecrûh ve kibel-i şer'den keşf ve hüccet olunup mezbûr Âyişe Hâtûn'un keyfiyyet-i ahvâli sırran ve alenen teftîş ve tefahhus ve vukû'u ve sıhhati üzere der-i devlet-medâra arz u i'lâm idivir deyü sen ki, mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, sana hitâben sâdir olan emr-i şerîfime imtisâlen ahâlî-i mahalle ve kasaba ahâlîlerinden İmâm Ahmed ve Hâce İbrâhim ve Mehemed ve Mü'ezzin Abdi ve Hâcî Mustafa ve Mustafa Beşe ve Mehemed Beşe ve Derzi Mehemed ve Kara Ali Beşe ve Hasan Odabaşı ve Abdullah Kethüdâ ve Hasan Beşe ve Seyyid Halîl Ağa ve Abdi Ağa ve el-Hâc Ahmed ve Molla Hasan ve Hamâmcı Mustafa ve Hâtîb Hüseyin Efendi ve Hatîb Ömer Efendi demekle ma'rûf kimesneler ile sâ'ir cemm-i gafîr ve cem'-i kesîr meclis-i şer'de hâzır olup mezbûre Âyişe Hâtûn'un keyfiyyet-i ahvâli istifsâr olundukda mezbûrûnun cevâblarında fi'l-hakîka mezbûre Âyişe Hâtûn ehl-i perde ve kendü hâlinde olmayup fesâd [ü] şakâvet ile ma'rûfe ve şerrinden emniyyet ve râhatımız yokdur. Mezbûre hâtûn Gekbuze Subaşı ma'rifetiyle ahz ve Hâssa Bostancıbaşı ma'rifetiyle te'dîbi merkûm Halîl Efendi'nin mecrûh olan karındaşı Molla İbrâhim'in hasımları zuhûr idince değîn habs-i medîd ve şer'an lâzım gelen icrâ ve diyâr-ı âhare nefy ü iclâ oluna deyü her birleri alâ-tarîki's-şehâde haber virmeleriyle vâkı' hâli hükmi humâyûnum virilmek recâsına bi'l-

iltimâs arz eyledüğün eelden mezbûr Âyişe'nin şakâvetinin sen ki, mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, arz itmekle mezbûreyi Burusa'ya nefy ü iclâ olunmak için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M [Muharrem] sene [1]152.

Temâm.

El-hamdülillâhi'l-aliyyi'l-aliyyi ve's-salâtü ve's-selâmü alâ resûlihî'l-Mustafâ. Hâzihî kuyûd-ı ahkâm-ı kal'a-bend el-vâkı'a bi-rikâb-ı humâyûn Fî zemân-i kâ'im-makâm-ı âlî-makâm hazret-i Ahmed Paşa yessera'llâhü mâ yeşâ' ve ibbân-ı Re'îsü'l-küttâb Nûh Nâcî Efendi tâle bekâhu. Fî 14 Muharrem sene 1152.

[s.8/1] Mukaddemâ Kastamonu'ya nefy ve anda ikâmeti fermân olunan sâbıkâ Humbaracıbaşı olan Ahmed Paşa'nın ve Kengırı Kal'asında kal'a-bendi fermân olunan oğlu Süleyman'ın ve Samsun Kal'asında kal'a-bendi fermân olunan kethüdâsı Selîm'in afv ü itlâkları bâbında fermân-ı humâyûn sâdır olmağın bermûceb-i fermân-ı humâyûn afv ü itlâklariçün üç kıt'a emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M [Muharrem] sene [1]152.

[s.8/2] [boşluk] Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm Sivas Kādîsı Mevlânâ es-Seyyid Hâcî Abdürrahîm zîde fazlühû rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp medîne-i Sivas sükkânından ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ' vesâ'ir sikât-ı muvahhidîn bi-ecme'ihim meclis-i şer'-i şerîfe varup yine medîne-i mezbûre sükkânından Ömer Ağa ibn-i Ahmed Ağa dimekle ma'rûf kimesne öteden berü hânedân ve ocak-zâde olup ahâlî-i beldeden bir kimesne kendüden mütekeddir ve mutazarrır olmayup her hâlde hüsn-i sülûk üzre olduğunu ihbâr itmeleriyle bundan akdem medîne-i mezbûre sükkânından Seyyid Osman nâm kimesne merkûm Ömer'in hakkında ba'z-ı ifk ü iftirâ ile sû'-i hâlini müş'ir bir takrîble i'lâm olup ve kal'a-i mezbûrede kal'a-bendiçün emr-i şerîf ısdâr etmekle mezkûr Ömer'in keyfiyyet-i ahvâli sikât-ı

muvaahhidînden tekrâr istihbâr ve istifsâr olundukda her birleri hüsn-i hâlini haber virüp itlâk olunmasın ilhâh ve iltimâs etmeleriyle vâkı' hâli hükm-i humâyûnum verilmek recâsına arz etmeğin virilen emrin kaydı terkîn ve itlâk olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur deyü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M [Muharrem] sene [1]152.

[s.8/3] Beğşehri Kādîsına hüküm ki,

Kıdvetü'l-ulemâ'i'l-muhakkıkîn Beğşehri müftîsi olan Mevlânâ el-Hâc Mahmûd zîde ilmühû rikâb-ı humâyûnuma arzuhâl idüp mûmâ-ileyh otuz altı seneden berü Beğşehri müftîsi olup rûz [u] leyâl tadrîs ile meşgûl ve umûr-ı vilâyete dâ'ir bir dürlü alâka ve medhali yoğiken Beğşehri Sancağından bundan akdem tahsîli fermânım olan imdâd-ı seferiyyenin tahsîline mûmâna'at ider deyü ba'z-ı ashâb-ı agrağardan hilâf-ı inhâ ifk ü iftirâsıyla diyâr-ı âhare nefy ü iclâsiçün emr-i şerîfim sâdır olduğun bildürüp bu bâbda istid'â-yı inâyet ve sâdır olan fermân-ı âlî-şâna imtisâlen müftî-i mûmâ-ileyh Mahmûd zîde ilmühûnun husûsu Beğşehir ahâlîlerinden hâlâ Âsitâne'de mevcûd ve mevsûkun-bih müseccelü'l-esâmî ulemâ ve kuzât vesâ'ir yigirmi neferden mütecâviz müslimînden su'âl olundukda müftî-i mûmâ-ileyh vilâyetimizde otuz seneden mütecâviz kendü fetvâsıyla ve tadrîsiyle meşgûldür. Vilâyetimiz umûruna karışmaz ve evâmîr-i aliyye ile vârid olan imdâd-ı seferiyye vesâ'ir tekâlifin tahsîline kat'â mûmâna'at eylediği yokdur. Mûmâ-ileyhden hoşnûd ve râzîlarız. Hilâf-ı inhâ eyledikleri ifk ü iftirâdır deyü her biri alâ-tarîki'ş-şehâde haber vermeleriyle mûmâ-ileyh hakkında nefy ü iclâsiçün sâdır olan emr-i şerîfimin kaydı terkîn ve itlâkiçün hükm-i şerîfim virilmek bâbında Anadolu Kādî'askerliği pâyesiyle hâlâ İstanbul Kādîsı Mevlânâ Mehemmed Sa'îd edâm'allâhü te'âlâ fezâ'ilühû i'lâm etmekle i'lâmı mücebince nefyinden itlâk ve evtân-ı kadîmesinde sâkin olmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i M [Muharrem] sene [1]152.

[s.9/1] Gümülcine Nâ'ibine ve Kavala Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

İftihâru'l-havâss ve'l-mukarrabîn bi'l-fi'l Bâbü's-sa'âde'tim ağası olan Ahmed Ağa dâme ulüvvühû rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp taht-ı nezâretinden olan

evkâfdan İstanbul'da Aksaray kurbunda Murâd Paşa'yı Atîk Evkâfindan Gümülceine Kazâsına tâbi' Marulya Mukâta'ası karyelerinden İnceğiz karyesi sâkinlerinden Kogaz Mehemed ve Mustafa oğlu Hüseyin ve Karakocalı Hamza nâmûn şakîler kendü hâllerinde olmayup başlarına niçe eşkıyâyı cem' ve dâ'yimâ fâhişe ile alenen fisk ü fesâd üzre olduklarından gayrı zâbitlerini basup âlet-i harble katl kasdıyla hücum ve ebnâ-i sebîle ta'addî ve âlet-i harble darb ve cerh eyledikleri huzûr-ı şer'de ahâlîleri haber virüp mazarratları men' ü def' olunmak için sen ki, mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, i'lâm itmekle sâ'ire mûcib-i ibret ve ıslâh-ı nefis idince zâbitleri ma'rifetiyle Kavala Kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına arz eylediği eelden vech-i meşrûh üzre kal'a-bend olmaları için yazılmışdır. Evâsıt-ı M [Muharrem] sene [1]152.

[s.9/2] Bozcaada Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Halîl nâm yeniçeri ile Ömer ve Ahmed ve İsmâ'îl ve Ya'küb ve İbrâhim nâm kimesneler rikâb-ı humâyûnuma arzuhâl idüp bunlar kendü hâllerinde olup katl husûsunda alâkaları yoğiken bundan akdem emr-i şerîfimle Bozcaada Kal'asına kal'a-bend olunup ahvâlleri diğergün oldukların bildürüp ol bâbda hükm-i humâyûnum recâ ve sâdır olan emr-i âlîye imtisâlen oduncu esnâfından hâlâ Bozcaada Kal'asında mahbûs olan merkûm Halîl ve Ömer ve Ahmed ve İsmâ'îl ve Ya'küb ve İbrâhim nâm kimesnelerin keyfiyyet-i ahvâlleri mevsûku'l-kelim kimesnelere tefahhus olundukda esnâf-ı mezbûrûnun kethüdâları Mustafa ve el-Hâc Abdullâh ve el-Hâc İsmâ'îl ve Süleymân Çelebi ve Molla Ömer ve Molla Hasan ve Mehemed Çelebi ve Ömer Çelebi ve Hüseyin Çelebi ve Osman Beşe ve Hüseyin Beşe vesâ'ir müseccelü'l-esâmî yigirmi üç nefer kimesneler meclis-i şer'de mahbûsûn-ı mezbûrûn öteden berü kendü hâllerinde olup kat'â töhmet-i katl vesâ'ir fesâd ile müttehemler olmayup husûs-ı mezbûrda hilâf-ı inhâ ifk ü iftirâ ile habs olmuşlar deyü her biri mezbûrların hüsn-i hâllerini haber verdiklerinden sonra yine mezbûrlar ba'de'l-yevm kendü hâllerinde olmak üzre ta'ahhüdlerine kefil ve hîn-i mutâlebede meclis-i şer'e ihzârlarına ba'de't-ta'ahhüd ıtlâkları için fermân-ı âlî recâsında oldukların kıdvetü'l-ulemâ'i'l-muhakkıkîn Galata Kazâsı mahkemesinde nâ'ibü's-şer' olan Mevlânâ Mustafa zîde ilmühû i'lâm etmeğın i'lâmı mücebince

mezbûrlar Âsitâne'ye gelmeyüp ortalarıyla sefer-i humâyûnuma gitmeleri şartıyla ıtlâk olunmaları için yazılmışdır. Evâsıt-ı M [Muharrem] sene 1152.

[s.9/3] Görele Kazâsı Nâ'ibine ve Seddü'l-bahr Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki, Görele Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Mehemmed zîde ilmühûsun, rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp Görele Kazâsı muzâfâtından Bezpazâr? Kasabası sâkinlerinden Molla Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer'e varup yine kasaba-i mezbûr sâkinlerinden Zeyneloğulları dimekle ma'rûf Ahmed Beşe ve karındaşı Mustafa Beşe ve hizmetkârları Seyyid Ali nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup âlet-i harb ile sâkin olduğu menzili nısfü'l-leylde basup emvâl ve erzâkını gasb ü gâret ve bunu katl ve taht-ı nikâhında olan zevcesine fi'l-i şeni' kasd [u] murâd eylediklerinde bir takrîb ile yedlerinden halâs olmağla mezbûrların ve kendün keyfiyyet-i ahvâlleri kasaba-i mezbûr ahâlisinden el-Hâc Mehemmed Efendi ve es-Seyyid İbrâhim Ağa ve Seyyid Ali Beg ve Serdâr Hâcî Halîl Ağa ve Hâcî Mehemmed ve Hüseyin Odabaşı ve Semerci Ömer Beşe dimekle ma'rûf kimesneler ile sâ'irlerden mes'ûl oldukda merkûm Molla Hüseyin kendi hâlinde sâlih ve mütedeyyin ve ehl-i ırz kimesne ve zevcesi mezbûre dahi kendü hâlinde muhadderâtdan sâliha ve müstakîme ve dîndâre olup ve merkûmün Mustafa ve karındaşı Ahmed ve Seyyid Ali kendü hâllerinde olmayup bunun emsâli fesâdda sa'y ve ba'z-ı kimesnelere istinâdları olmağla dâ'imâ şakâvet âdet-i müstemirreleridir deyü mezbûrân Mustafa ve Seyyid Ali muvâcehelerinde alâ-tarîki'ş-şehâde haber virmeleriyle merkûmlar ıslâh-ı nefis oluncaya değin kal'a-bend olmaları bâbında hüküm-i humâyûn virilmek recâsına vâkı' hâli vukû'u ve sıhhati üzre der-i [dev]let-medârıma arz idivir deyü ilhâhlarıyla bi'l-iltimâs arz eyledüğün ecluden vech-i meşrûh üzre zâbitleri ma'rifetiyle ıslâh-ı nefsiçün Seddü'l-bahr Kal'ası'nda kal'a-bend olunmaları emrim olmuşdur deyü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M [Muharrem] sene 1152.

[s.10/1] *Ancak Giridlioğlu Süleymân'ın itlâkiçün yazılmışdır. Fî evâ'il-i R [Rebî'u'l-âhir] sene [1]152.*

Balıkesri Kazâsı Nâ'ibine ve Midillü Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Seyyidetü'l-muhadderât ikliletü'l-muhassanât tâcü'l-mestûrât hâletim Hadîce Sultân dâmet ismetühânın kethüdâlığı hizmetinde olan iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Mustafâ dâme mecdühû rikâb-ı humâyûnuma arzuhâl idüp hâlâ Balıkesri serdâr[1] olan Giritlioğlu Süleymân zalemeden olup kazâ-i mezbûrda sâkin Hâcî Memiş ve şehri kethüdâsı Mehemed nâm müfsidler ile ittifâk ve sultân-ı müşârun-ileyhânın kazâ-i mezbûrede vâkı' hâssı re'âyâlarını bi-gayrı hakkın tecrîm ve hilâf-ı şer'-i şerif gûnâ-gûn ifk ü iftirâ ile cevr ve iftirâları hadden efzûn olmağla serdâr-ı mezbûr ref' ve yerine ahâlî-i kazânın iltimâsı üzre müceddeden serdâr nasb ve hukûk-ı re'âyâ tahsîl olunması için dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ocağı tarafından mübâşir ta'yîn olunan [boşluk] zîde kadruhû mübâşeretiyile zikr olunduğu üzre hukûk-ı ibâd serdâr-ı merfû'dan girü istirdâd olunduktan sonra serdâr-ı merkûm ve refikleri Hâcî Memiş ve Mehemed üçü dahi Midillü Kal'asına kal'a-bend olunmak üzre emr-i şerîfim sudûru bâbında iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim bi'l-fi'l Sekbânbaşı olan Mehemed dâme mecdühû i'lâm itmeğın vech-i meşrûh üzre amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i M [Muharrem] sene [1]152.

[s.10/2] *Ancak mezkûr Tunuoğlu kendü hâlinde olmak üzre itlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i L [Şevvâl] sene [1]152.*

İlgın Kâdîsına ve Konya Nâ'ibine ve Konya Mütesellimine ve Konya Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki, Konya Mütesellimi mûmâ-ileyh Mustafa zîde mecdühûsun, rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp Turgud Kazâsı'ndan Yenidinâr kazâlarından bakıyyetü's-süyûf ve kazâ-i mezbûr ahâlîsine zulm ve ta'addî ve niçe dürlü fesâdı zâhir olup voyvodalarına adem-i itâ'at-birle fukarâyâ zulm ve ta'addîsi hadden mütecâviz olan Tunuoğlu [boşluk] nâm şakî ahz ve Konya Kal'asında kal'a-bend olunmak bâbında sâdır olan emr-i şerîfim mücebince şakî-i mezbûrun üzerine âdemlerin ta'yîn olundukda şakî-i mezbûr bir tarîk ile bin yüz elli bir senesinde ahz

olunup Konya Kal'ası'na götürürler iken esnâ-yı tarîkde İlgin Kazâsına tâbi' Eldas nâm karyeye geldiklerinde şakî-i merkûmun me'hûz olan iki nefer âdemi âdemlerinle ilerü karyeye gelüp aslında şakî-i merkûmun refikleri olup karye-i mezbûrede sâkin Nûh Ağa oğulları Ahmed ve Ömer ve Derviş ve Dede ve [boşluk] nâm beş nefer karındaşlar mezbûr Tunuoğlunu tahlîs etmek üzere birbiriyle ittifâk ve âdemlerinden mukaddem seksen mîkdârı tûfeng-endâz şakâvet-pîşeleri haremide ihfâ ve âdemlerin karyeye geldiklerinde sâlifü'z-zikr Nûh Ağa oğulları hânelerine indürüp herkes püsatin çıkardıktan sonra habs olunan şakî-i mezbûru tahlîs için ale'l-gafle üzerlerine hücum ve tûfeng sıkup âdemlerin yanında mevcûd olan imdâd-ı seferiyye mâlından bin sekiz yüz guruş yağma ve sekiz re's atların püsâtıyla haremlerine götürüp gasb etmeleriyle mezbûr Nûh Ağa oğullarından meblağ-ı mezkûr bin sekiz yüz guruş ile sekiz re's atları püsâtıyla tahsîl ve kendileri ıslâh-ı nefis idinceye Konya Kal'asında kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına arz eyledüğün ecluden mahallinde şer'ile görülüp mezbûr Nûh Ağa oğullarının nehb ü gâret eyledükleri emvâl ve eşyâ ve nüküdu temâmen ve kâmilen tahsîl olunduktan sonra ıslâh-ı nefis için mezbûrlar Konya Kal'asına kal'a-bend ve der-i devlet-medârıma arz u i'lâm olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdir olmuştur deyü yazılmışdır. Evâhir-i M [Muharrem] sene [1]152.

[s.10/3] Tabanlı Hâssı Voyvodası Ali zîde mecdühûya ve Ankara Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki, voyvoda-i mûmâ-ileyhsin, rikâb-ı humâyûnuma arzuhâl gönderüp voyvodası olduğun vâlidem Sultân dâmet ismetühânın hâsılarından Ankara sâkini Tabanlı Hâssı Cemâ'atlerinden Karamanlı Cemâ'atinden Hâcî İsmâ'îl ve karındaşı Mehemed Ali ve yine cemâ'at-i mezbûreden Yüncü Hasan ve Emînli Cemâ'atinden Aydınoğlu Hasan ve Veled? nâmân kimesneler gerek sefer-i humâyûnum için tedârükü lâzım gelen develer tedârükünde ve gerek mâl-ı hassın cem' u tahsîlinde ve gerek sâ'ir husûslarda hiyânetleri zâhir olduğun bildürüp mezbûrlar ıslâh-ı nefis idince Ankara Kal'ası'nda kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüğün ecluden mezbûrlar ıslâh-ı nefis idinceye dek Ankara

Kal'ası'na kal'a-bend olunmalarıçün yazılmışdır. Fî evahir-i M [Muharrem] sene [1]152.

[s.11/1] *Mezbûrun itlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i Ca [Cemâziye'l-evvel] sene 1152.*

Rikâb-ı humâyûnumda Çavuşbaşı olan Sâlih dâme mecdühûya ve Limni Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

İmroz Cezîresinde zuhûr iden ma'denin emîni olan Mehemmed, ma'den-i mezkûrun hâsılı harcını vâfi değil iken senevî bir mîkdâr akça taraf-ı mîrîye maktû' virmek şartıyla bir takrîr ile i'mâliçün emr-i şerîf alup ve merkûm Mehemmed'in maksûdu i'mâr ve i'mâl-i ma'den olmayup mücerred ma'den-i mezkûr emâneti takrîbi ile cezîre-i merkûme re'âyâsına îsâl-i mazarrat ve niçe ehl-i ırz makûlelerinin ırzların hetk ve emvâl ü eşyâların gasb ü gâret misillü şakâvete tasaddî ve niçesi tama'-ı hâm-ı vehâmet-encâma mübtenî idüğün cezîre-i mezkûre ve etrâf kâdîları kirâren ve mirâren arz u i'lâm ve mezbûr Mehemmed bu tarafda mahbûs olmağla vedâyi'-i hâlikü'l-berâyâ olan re'âyâ fukarâsını sıyâneten ma'den-i merkûm emîni mezkûr Mehemmed'in Limni Kal'ası'nda kal'a-bendi fermânım olmağın imdi sen ki, Çavuşbaşı-yı mûmâ-ileyhsin, merkûm Mehemmed'i habs ve kal'a-bend olunmak için kal'a-i mezbûreye irsâl olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır. Fî evâhir-i M [Muharrem] sene 1152.

[s.11/2] Anadolu Müfettişi olup hâlâ Rakka Vâlisi Vezîre ve âhar husûs ile mübâşir ta'yîn olunan Kapucubaşı [boşluk] dâme mecdühûya ve Rakka Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Mar'aş Kazâsı ahâlisi rikâb-ı humâyûnuma arzuhâl idüp vilâyet-i Anadolu[da] vâki' Mar'aş a'yânından Zü'l-kadr oğlu Turan Ahmed nâm şakînin ve kethüdâsı yazıcı ve etbâ'ından Tiryakioğlu Ali nâm şakîlerin zulm ve ta'addî ve irtikâblarından tazallüm-i hâl ile ehl-i beldenin şikâyetlerini hâvî bundan akdem hakkında Âsitâne-i sa'âdetime seyyidetü'l-muhadderât Hadîce Sultân dâmet ismetühânın re'âyâsından Şehribân nâm mazlûm hâtûnu bi-gayrı hakkın a'yânlığı hâlinde cebren katl ve

lisânını kat' ve niçe ef'âl-i şeni'a ile teşehhüden katl eyledüğünü arz ve mahzar-birle i'lâm olundukda şakî-i merkûmun katli için ve kethüdâsı olup âlet-i zulmü olan merkûm Yazıcıoğlu ve Başçavuş Tiryâkioğlu Ali nâm şakîlerin haklarında emr-i şerîf sâdır olunmuşiken eşkıyâ-yı mezbûr ser-i mecma'-ı erâzil olup kuvvet-i mâliyyesi dahi olmağla icrâ-yı ahkâm mümkün olmayup niçe fazâhate cesâret eylemekle geçen sene bir takrîb ile mütesellim olup envâ'-ı ta'addîsinden mâ'adâ Kilisî ekrâdî eşkıyâsıyla ittifâk ve Kars-ı Zü'l-kadriye ve Adana etrafında ibâdu'llâhın ceste ceste sürdükleri câmûş sekiz yüz ve bin mîkdârı kazâya tevzi' ve ma'rifetiyle akçası alınup ekrâd eşkıyâsına alenen verildiği cümlelerin ma'lûmu olmağla mezbûrların hülâsa-i sû'-i hâlleri olan zulm ve fesâd ve bi-gayrı hakkın ızrâr-ı ibâd ile ehl-i belde şerr ve mekrlerinden âciz ve nicesi meskenlerini terk ve firâr ve mesâkin-i âharda karâr ve mezbûrlar dahi yevmen fe-yevmen zulm ve fesâdlarını iksâr ve ibâdu'llâha îsâl-ı mazarratda ızrâr etmeleriyle ehl-i belde perîşânü'l-hâl ve muztaribü'l-ahvâl olduklarını ve mezbûrların vücûh-ı şettâ ile zulm ve ta'addîlerini yigirmi yedi nefer müseccelü'l-esâmî sikât-i sahîhatü'l-kelimât cemâ'at-i müslimîn meclis-i şer'-i hatîrde ihbâr-ı hasr? ile haber vermeleriyle mezbûr Zü'l-kadr oğlu Ahmed Turan ile kethüdâsı yazıcı Ali ve etbâ'ından Tiryâkioğlu Ali nâm şakîlerin zulm ve fesâdları ehl-i belde üzerlerinden def' ü ref' olunmak bâbında ahâlî-i kazâ istirhâm ve istid'â-yı inâyet eylediklerin hâlâ Rûmili Kādî'askeri olan Mevlânâ Zeynel Âbidîn edâm'allâhü te'âlâ fezâ'ilühü i'lâm etmekle müşârun-ileyhin i'lâmı mücebince sen ki, vezîr-i müşârun-ileyhsin, ma'iyetinde âhar husûs ile mübâşir ta'yîn olunan kapucubaşı mûmâ-ileyh mübâşeretiyile merkûmlar ahz ve Rakka Kal'asında kal'a-bend olunmaları bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmuştur. Fî evâ'il-i S [Safer] sene [1]152.

[s.11/3] *Mezbûrlar itlâk olunmuşlardır. Fî evâhir-i Ca [Cemâziye'l-evvel]sene 1152.*

İznik Nâ'ibi Mevlânâ Seyyid Mehemed zîde ilmühû ve Seddü'l-bahr Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki, nâ'ib-i mûmâ-ileyhsin, rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp İznik kasabası ve kurâsı Anadolu'nun orta kolunda câddede vâkı' olup nefsi kasaba

mürûr-ı eyyâm ve kürûr-ı a'vâm ile harâba müşrif olduğundan bundan akdem ahâlî-i kasaba meclis-i şer'e varup nefis-i kasaba altı aded mahalle ve iki yüz kimesneden ibâret ve kazâsı otuz altı aded kurâ olup yalnız kasaba ahâlîsi ile idâre-i menzil mümkün olamayup otuz altı aded kurâ ahâlîleri kasabaya ilhâk olunmak recâsıyla i'lâm etmeğın hâllerine merhameten kasabaya kurâ ilhâk olunup seferler ber- taraf oluncaya dek menzilci tutulup menzil-i mezbûrun nizâmı virilmek bâbında şeref-yâfte-i zuhûr iden fermân-ı cihân-mutâ'ımla rikâb-ı hümâyunumdan mahsûs mübâşir ta'yîn olunan Ali zîde kadrühû İznik mahkemesine dâhil ve emr-i âlî sicill-i mahfûza ba'de'l-kayd ahâlî-i kazâ da'vet-i şer'-i şerîf ve cümle muvâcehesinde feth u kırâ'et ve cümleye mazmûn-ı münîfi i'lâm ve tefhîm olunup sem'an ve tâ'aten denilüp hâzır bi'l-meclis-i kasaba ve kurâ ma'rifetiyle ve ma'rifet-i şer'le bir menzilci tutulup akçası tevzî' ve taksîm olunup tahsîl olunmak üzere iken kasaba sâkinlerinden İbrâhim Beg ve bundan akdem ser-i eşkıyâ olan Hatîboğlu'nun dayısı İbrâhim Efendi dimekle ma'rûf kimesneler kemâl-i adem-i itâ'atlarından nâşî ve iki üç aydan berü ulaklardan dört sâ'at yire bir guruş ve sekiz sâ'at yire iki guruş ücret alunup emr-i âlînin tenfizi ta'fîlini âdet ve kâr u kisb etmek vechile kendülerin hevâdârlarından Ebûbekir ve İzzeddîn ve Molla Mustafa ve Molla Yûsuf nâm kimesneler ile ahâlî-i kurâyı tahrîk ve mûkız-ı fitne olmak âdet-i müstemirreleri olmak hasebiyle muharrik ve ikâz-ı fitne olup hevâdârlarından re'âyâ oğlu re'âyâdan ba'zısı askerîlik iddi'â idüp ve sefer-i humâyûna gitmeyüp kemâl-i tuğyânların izhâr ider kimesneler ile etrâk-ı bî-idrâki tahrîk ve tehdîd ile ber-mazmûn-ı emr-i âlî menzil umûruna bir akça ve bir habbe virmemek üzere değnek sıçrayup ta'ahhüd ve kavlı karar idüp beş altı yüz mıkdârı âdem pür-silâh kasaba ittisâline gelüp bu âna dek menzil umûruna bir akça virmedik ve bundan sonra dahi bir akça virmeziz [s.12] ve bu fermân ile vireni ve verdiğini veyâ şerîki ve mübâşiri katlı idüp biz aluruz ve fermânı bize virinüz, virmezseniz bu misillü fesâdâtı iderüz deyü üç gün cumhûr-ı mezkûra mekrûhdan beşer onar eşkıyâ alenen şürb-i hamr ve fisk-ı âşikâre idüp ve niçe ehl-i ırzın ırzların hetk ve niçelerin kapuların kırup katlı-i nüfûs itmek murâdlarıyla bi'l-cümle mezbûr muharriklerin tahrîki ile ve kendülere istinâd ile eyledükleri ef'âlin nihâyeti olmayup ve taraf-ı şer'e bâ-emr-i âlî gelen ulak ve gerek sâyir hazîne ve hidemât-ı humâyûnum, umûr-ı mahkemeye dühûlünde kendülerin ihfâya çeküp emr-i şerîfe ve şer'-i şerîfin tenfiz ve icrâsı bir dürlü mümkün olmayup bâ-emr-i âlî gelen ulak

vesâ'ir me'mûrlara ve hükkâm-ı şer'e emr-i âlînin tenfiz ve icrâsı mümkün olmamağla icrâsı usret-i kesîre olup kasaba-i mezbûreye ocak tarafından bir zâbit haseki [boşluk] zîde mecdühû ta'yîn ve mûmâ-ileyhin mübâşeretiyle mezkûr altı nefer sâhib-i cem'iyet Seddü'l-bahre ıslâh-ı nefis idince kal'a-bend olunması ve bunların tahrîkiyle izhâr-ı tuğyân idüp üzerlerine cürm sâbit olanların cezâ-yı şer'iyeye tertîb olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına ilhâh ve iltimâslarıyla arz eyledüğün ecluden vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur. Evâ'il-i S [Safer] sene [1]152.

[s.12/1] *Bâ-işâret-i aliyye kendü hâlinde hânesinde ikâmet etmek üzere itlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i B [Receb] 1152.*

Erzincan ve Karahisâr-ı Şarkî Kādîlarına hüküm ki,

Akzâ kuzâti'l-müslimîn Erzurûm Kādîsı Mevlânâ Şâkir zîdet fezâ'ilühû rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp hâlâ Erzincan'da me'zûn bi'l-iftâ es-Seyyid Abdullâh Efendi dimekle ma'rûf kimesne ba'z-ı erâzile istinâd ile bâ-emr-i âlî kazâ-i mezbûra isâbet iden tekâlîfin cem' u tahsîl ve mahallin teslîmine mûmâna'at eylediğinden mâ'adâ emvâl-i cizye ve mübâya'ası fermân olunan dakîkin dahi cem'ine mûmâna'at ve vakt ü zemânıyla tahsîlinin ta'vîk ve te'hîrine bâ'is ve bâdî olmağla bu misillü idlâl ve hasârete cesâreti sâ'ir kazâlara dahi sirâyet ideceği nümâyân ve ol vechile umûr-ı mühimme bi'l-külliyeye mu'attal olacağı rütbe-i ta'ayyünde olmağın gûş-mâl-i lâzım-ı uhde-i şân-ı Devlet-i aliyem olmağla mezbûru ifnâdan hacir ve Karahisâr-ı Şarkî Kazâsı zâbiti ma'rifetiyle nefy ile tanzîm-i bilâd ve terfîh-i ibâd için medîne-i Erzurûm'da ulemâ ve sulehâ ve a'yân ve şürefâ mahzar ve mahzarların musaddık emr-i şerîfim virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz ve mahzarları mücebince müftî Mahmûd es-Seyyid Abdullah Karahisâr-ı Şarkî Kazâsı'nda ikâmet etmek için a'lemü'l-ulemâ'i'l-mütebahhirîn efzalü'l-fuzalâ'i'l-müteverri'in Şeyhü'l-islâm ve müftî'l-enâm olan Mevlânâ es-Seyyid Mustafa edâm'allâhu te'âlâ fazâ'ilühû işâret etmeleriyle müşârun-ileyhin işâretleri mücebince amel olunmak için yazılmışdır. Evâ'il-i S [Safer] sene 1152.

[s.12/2] *Mezbûrlar itlâk olunmuşlardır. Fî evâ'il-i Ca [Cemâziye'l-evvel] sene 1152.*

Lefke Kazâsı Nâ'ibine hüküm ve Kütahya Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki, Lefke Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ es-Seyyid Mehemmed zîde ilmühûsun, rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp Lefke Kazâsına tâbi Yeniçeri nâm karye ahâlfileri bi-ecme'ihim meclis-i şer'e varup karye-i mezbûre sâkinlerinden Büyük Haliloğulları Mehemmed ve Mustafa nâm şakîler dâ'imâ kendü hâllerinde olmayup âlet-i harble dâğ ve bellerde kuttâ'-i tarîk eşkıyâlarıyla güzâr idüp ebnâ-i sebîlin önlerine inüp ve mâllarını gâret eyledüklerinden mâ'adâ eşkıyâ ile karye-i mezbûreye varup alenen şûrb-i hamr ve ba'z-ı ümmet-i Muhammed'in iyâline ta'arruz ve ba'zılarının bâğ ve bâğçelerinin mahsûllerin gasb ve mutazarrır idüp karye-i mezbûre sâkinlerinden kendü hâlinde olan Kaltak Mustafa nâm kimesneyi gice katl kasdıyla önüne inüp ahz ve darb iderek karyeden taşra götürüp katl sadedinde iken ellerinden halâs oldukda mezbûr Mustafa taraf-ı şer'de eşkıyâ-yı mezbûrların zâbitleri ma'rifetiyle meclis-i şer'e ihzârlariçün mürâsele ile da'vet olunduklarında adem-i itâ'atlarından nâşî dağa gidüp el-hâsıl eşkıyâ-yı mezbûrândan cümlesi şerlerinden emîn olmamamız ile karye-i mezbûrun dahi perâkende ve perîşân olmasına sebep bir hâlde olmağla eşkıyâ-yı mezbûrân ıslâh-ı nefis idince zâbitleri ma'rifetiyle Kütahya Kal'asında kal'a-bend olunmalarıçün emr-i şerîfim virilmek recâsına vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz eyledüğün ecluden zâbitleri ma'rifetiyle Kütahya Kal'ası'nda kal'a-bend olunmalarıçün yazılmışdır. Evâ'il-i S [Safer] sene [1]152.

[s.13/1] *Mezbûrlar itlâk olunmuşlardır. Evâ'il-i Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene 1152.*

Karahisâr-ı Sâhib Nâ'ibi Ahmed zîde ilmühûya ve Kütahya Mütessellimi ve dergâh-ı mu'allâm gedüklülerinden mübâşir ta'yîn olunan [yazılmamış] zîde mecdühümâya ve Kütahya Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki, nâ'ib-i mûmâ-ileyhsin, rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp bundan akdem Karahisâr-ı Sâhib Sancağında şakî-i bed-nihâd Saribeğoglundun üzerine ictimâ' ve ihtîşâd idecek tavâyif-i askeriyyenin ta'yînât-ı rûz-merrelerine virilmek için mübâya'a ve Hunus Kal'asına nakli fermân olunan üç bin İstanbulî kile şa'îr ile

bin beşyüz İstanbulî kile dakîkin livâ'-i mezbûrda vâkı' Şuhûd Kazâsı ahâlîlerinin hisselerine kıbel-i şer' den verilen mûmzâ ve mahtûm tevzî' defteri mûcebince isâbet iden dört yüz otuz beş kile şa'îr ile Karahisâr ahâlîleri taraflarından teslîm ve kusûr üç yüz kırk kile şa'îr ile iki yüz yedi buçuk kile dakîki kazâ-i mezbûr sâkinlerinden mastûrû'l-esâmî Ali ve Seyyid Mehemed ve Seyyid Osman ve Seyyid Ali ve Hacı Mustafa ve Küncüoğlu Hüseyin nâm kimesneler hilâf-ı emr-i âlî edâda ta'allül ve harekât-ı nâ-marziyyeye cesâret itdiklerine binâ'en mezbûrların Kütahya Kal'asında kal'a-bend olunmalarıçün bundan akdem emr-i şerîfîm dahi sâdır olmuş idi. Yine adem-i itâ'at ile mu'âmele eyleyüp varan mübâşirin yedinden emr-i şerîfîmi ahz ve me'mûr oldukları kal'a-i merkûmeye gitmediklerinden mâ'adâ kazâlarına sâ'ir evâmir-i aliyye ile vârid olan tekâlîf-i seferiyyeyi ve ale'l-husûs sefer-i humâyûnumun e'âzîm-i lâzîmesinden olan mükârî develerinin ihrâcında te'hîre bâdî olmalarıyla mezbûrlar alâ-eyyi hâlin ahz ve ıslâh-ı nefis idince Kütahya Kal'asında kal'a-bend olunmak üzere emr-i şerîf recâsına Karahisâr-ı Sâhib Kazâsı Nâ'ibi arz ve mârrû'l-beyân altı nefer kimesnelerin sâdır olan evâmir-i aliyyeye bu makûle adem-i itâ'at ile mu'âmeleyle cesâret eylediklerine binâ'en mezbûrlar zâbitleri ma'rifetiyle siz ki, mütesellim ve mübâşir-i mûmâ-ileyhimâsız, ma'rifetiniz ile alâ-eyyi-hâlin ahz ve vech-i meşrûh üzere kal'a-i merkûmeye kal'a-bend olunmalarıçün Dîvân-ı humâyûnum tarafından ekîd ü şedîd emr-i şerîfîm tahrîri bâbında iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim rikâb-ı humâyûnum defterdârı olan Sadullâh dâme mecdühû i'lâm etmeğin i'lâmı mûcebince mezbûrlar kal'a-i mezkûrede kal'a-bend ve kusûr kalan zehâyiri ma'rifetleriniz ile tahsîl olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır. Evâ'il-i S [Safer] sene 1152.

[s.13/2] Hekîmhânı civârında vâkı' Mevlânâ Hısn-ı Mansûr Kādîsına ve Rişvan hâssı Voyvodasına ve hân-ı mezbûr vakfî mütevellîsine ve Samsun Kal'ası Dizdârı [boşluk] zîde hıfzühûya hüküm ki,

Müteveffâ Köprülü Mehemed Paşa Evkâfı'nın mütevellîsi kâyimmakâmı olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Yûsuf zîde kadrühû rikâb-ı humâyûnuma mühürlü arzuhâl gönderüp vakf-ı mezbûr mülhakâtından Hekîmhânı vakfî mütevellîsi olan Ebûbekir zîde kadrühû bin yüz elli senesinde itmâm-ı mesâlih ile vilâyetine âzîm

oldukda hân-ı mezbûr palankası bevvâbı Kara Ahmed nâm kimesneyi tarafından tevkîl, ol dahi derûn-ı palankada vâkı' mütevellîlere mahsûs konakda yatur iken nısfü'l-leylden sonra pencereden kurşun ile darb ve katl ve keşf ü hüccet olundukdan sonra maktûl-i mezbûrun vereseleri mûrisimiz müteveffâ-yı mezkûra bu işi idenler palanka-i mezbûr Dizdârı Halîl ve karındaşı Irgad Hasan ve ammi-zâdesi Parmaksız Mehmed ve Hâcî Halîl oğlu İbrâhim ve Sa'dullah oğlu Ali ve re'âyâdan Hâcî İsmâ'il ve Gök Ali ve Kiziroğlu Ömer nâm sekiz nefer şakîlerdir deyü iddi'â ve mütevellî-i vakf-ı mezbûr ma'rifetiyle mezbûrû ahz ve habs olunup ahvâlleri bi'l-muvâcehe palanka-i mezbûr ahâlîsinden gereği gibi su'âl olundukda e'imme ve meşâyih ve mü'ezzinân ve kâtib-i vakf ve palanka-i mezbûr kethüdâsı vesâ'ir neferâtı bi'l-cümle mezbûrûn haklarında kendülerden bir vechile emîn değilleriz dâ'imâ erâzil ile âşinâ ve fitne vü fesâd ve şakâvetinden kat'â hâli değillerdir deyü alâ-tarîki'ş-şehâde mahzar itmeleriyle maktûl-i mezbûrun diyeti ma'rifet-i şer'le şakî-i mezbûrûndan tahsîl ve vârislerine teslîm olundukdan sonra zikr olunan sekiz nefer şakîler ıslâh-ı nefis idince Samsun Kal'ası'nda kal'a-bend olunup tekrâr ıtlâklariçün emr-i âharım sâdır olmadıkça ıtlâk olunmamaları bâbında siz ki, mevlânâ vesâ'ir mûmâ-ileyhimsiz size hitâben emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır. Fî evâ'il-i S [Safer] sene 1152.

[s.14/1] Karahisâr-ı Sâhib Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Karahisâr-ı Sâhib sâkinlerinden İvaz ve oğlu iki nefer kimesneler bundan akdem tevliyet nizâ'ı için düstû[r]-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem Aydın Muhassılı vezîrim [boşluk] Paşa edâm'allâhü te'âlâ iclâluhûnün buyur[ul]dusu ile Karahisâr-ı Sâhib Kal'ası'nda kal'a-bend olunup lâkin mezkûrların berâ'et-i zimmetleri zâhir u âşikâr olmağla kal'adan ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmak fermânım olmağın sen ki, dizdâr-ı merkumsun, mezbûrları kal'a-i mezkûreden ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur. Fî evâ'il-i S [Safer] sene [1]152.

[s.14/2] Darende Kādîsına ve Tokat Nâ'ibine ve Tokat hâssı Voyvodasına hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Ahmed dâme mecdühû rikâb-ı humâyûnuma arzuhâl idüp Tokat Voyvodalığı Mukâta'asının nısf hissesi Hasan ve rub' hissesi Seyyid Ahmed ve rub' hissesi dahi dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından mûmâ-ileyh Ahmed dâme mecdühûnun mâlikâne uhdelinde olup verilen nizâm-ı şurût mücebince voyvodalık-ı mezbûru iki sene merkûm Seyyid Ahmed ve dört sene mezkûr Hasan zabt itmekle işbu bin yüz elli iki senesi muharremi ibtidâsından iki sene temâmına dek mûmâ-ileyh Ahmed dâme mecdühûnun zabtı iktizâ eylediği cihetden vech-i muharrer üzre zabt ve müşteriklerin merkûmân taraflarına verilmesi iktizâ iden fâyiz hisseleri senesi âhirinde edâ olunmak üzre emr-i âlî-şân ısdâr ve voyvodalık-ı mezkûrun zabtına tarafından sen ki, voyvoda-i merkumsun, seni irsâl eyleyüp taraf-ı âhardan ta'arruz olunmak iktizâ etmez iken voyvoda-i sâbık Hasan nefsi Tokat'da sâkin olduğu cihetden voyvodalık umûrunun ihtilâline bâdî ve bu vechile mâl-ı mukâta'anın kesr ü noksânını mü'eddî bir keyfiyyet olduğundan voyvoda-i sâbık Hasan medîne-i mezbûrede sâkin oldukça voyvodalığın zabtı kâbil değildir deyü ihbâr ve fimâ-ba'd mezbûr Hasan Tokat ve civârında olan mahallerde ikâmet itdirilmeyüp vatan-ı asliyyesi olan Darende'de ikâmet eylemek üzre sen ki, hâlâ Tokat Voyvodası mûmâ-ileyhsin, mübâşeretinle mahall-i merkûme nefy ü iclâ olunmak için mûmâ-ileyh Ahmed dâme mecdühû emr-i şerîfim recâ eylediğün iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim hâlâ rikâb-ı humâyûnum defterdârı olan el-Hâc Sa'dullâh dâme mecdühû i'lâm etmeğın i'lâmı mücebince amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır. Fî evâ'il-i S [Safer] sene 1152.

[s.14/3] *Ancak Kayalakoğlu Mehmed ve Çulçaoğlu Hâcî Hüseyin'in itlâklariçün emr-i şerîf yazılmışdır. Evâhir-i S [Safer] sene 1153.*

Uşak Voyvodasına ve Kütahya Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki, Uşak Voyvodası mûmâ-ileyhsin, rikâb-ı humâyûnuma arzuhâl gönderüp düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem hâlâ Kandiye muhâfız vîzîrim Ebûbekir Paşa edâm'allâhü te'âlâ iclâluhûnün mutasarrıf oldukları

Uşak ve tevâbi‘i mukâta‘asının yüz elli senesine mahsûben mültezimi olup intizâm-ı ahvâl-i re‘âyâda ve cem‘ u tahsîl-i mâl-ı mukâta‘ada hilâf-ı şer‘ ve kânûn bir dürlü ta‘addî ve tecâvüzü olmadığı cihetden ahâlî ve re‘âyâ kendüsünden râzî ve hoşnûd oldukların mutazammın ahvâlini Der‘aliyye’ye Uşak Kādîsı ve Kütahya Mütessellimi arz u i‘lâm eylediler deyü inhâ ve Uşak sâkinlerinden Çulçaoğlu Hâcî Hüseyin ve Kayalakoğlu Hâcî Mehemed ve Destârcıoğlu Sâlih kendü hâllerinde olmayup dâ’imâ hevâlarına tâbi‘ kimesneler ile ittifâk ve ittihâd ve re‘âyâyı tahrîk ve mâl-ı mukâta‘anın kânûn-ı kadîm ve olageldüğü üzre iktizâ eden rüsûmât ve âyidâtın ahz u kabzına mâni‘ olurlar deyü hilâf-ı şer‘ ve kânûn ta‘addîlerin men‘ ü def‘i ve mezbûrûnun ıslâh-ı nefsleriçün Kütahya Kal‘asına kal‘a-bendleriçün emr-i şerîfim virilmek recâsında olduğun rikâb-ı humâyûnum defterdârı olan iftihârü’l-emâcid ve’l-ekârim Sa‘dullah dâme mecdühü i‘lâm etmeğin mûmâ-ileyhin i‘lâmı mûcebince kal‘a-bend olmaları için yazılmışdır. Fî evâ’il-i S [Safer] sene 1152.

[s.14/4] *Çavuş ile tebdîl olunmuşdur. Mesfûrlar ıtlâk olunmuşdur. Evâhir-i Ra [Rebî‘ü’l-evvel] sene 1152.*

Mağnisa ve İstanköy Nâ’ibleri zîde ilmühümâya hüküm ki,

Mağnisa Kazâsı re‘âyâsı arzuhâl idüp medîne-i Mağnisa mütemekkinlerinden Yako ve Kurdoğlu Yasef nâm Yehûdîler kendi hâllerinde olmayup dâ’imâ re‘âyâ fukarâsını ehl-i ırz tâyifesine gamz ve tecrîm etdirmek âdet-i müstemirreleri olup şerr ü fesâdlarından bir vechile emniyyetleri olmadığından cümlesi perâkende ve perîşân olmaları emr-i mukarrer olduğun bildürüp mesfûrlar ıslâh-ı nefis idince İstanköy Cezâresi’ne nefy ü iclâ ve cezîre-bend olmaları bâbında emr-i şerîfim recâ eyledükleri ecluden vech-i meşrûh üzre amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâ’il-i S [Safer] sene 1152.

[s.14/5] Limni Kal‘ası Dizdârına hüküm ki,

Midillü Kal‘ası muhâfazasına me’mûr yamâkândan dergâh-ı mu‘allâm yeniçerilerinden doksan yedinci cemâ‘atin yoldaşı Mustafa nâm yeniçerinin bundan akdem Midillü Nâ’ibi tarafından sû’-i hâlî i‘lâm olunup mezbûr ıslâh-ı nefis etmek

içün emr-i şerîfimle Limni Kal'ası'nda kal'a-bend olunmuş idi. Mezbûrun hakkında verilen i'lâm ifk ü iftirâ olduğu haber virilmekle mezbûrun kal'adan ıtlâk ve sebîli tahliye olunması bâbında fermânım olmağın [boşluk] irsâl olunmuşdur. İnşâ'allâhü te'âlâ vüsûlünde sen ki, dizdâr-ı merkumsun, mezbûr Mustafa'yı Dizdârı olduğun kal'a-i mezbûreden ıtlâk ve sebîli tahliye eylesin deyü Sekbânbaşı olan Mehemed dâme mecdühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak için yazılmışdır. Evâsıt-ı S [Safer] sene 1152.

[s.15/1] Trabzon Kādîsına ve İstanbul Gümrükü Emînine hüküm ki,

A'mâ el-Hâc Mustafa nâm kimesne kendü hâlinde olmayup üzerine lâzım olmadık umûr ve husûsa ve ba'z-ı mevâdda müdâhale-birle tasaddîye cesâret idüp muzırr-ı ibâd ve müfsid kimesne olmağla Trabzon'a nefy ü iclâ ile tard ve ib'âdı muktezî fermânım olmağın sen ki, İstanbul Gümrükü Emîni mûmâ-ileyhsin, mezbûru Trabzon'a gider bir sefîneye vaz' idüp nefy ve irsâl ve sen ki, Trabzon Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde mezkûru Trabzon'da ikâmet ve vüsûlünü müş'ir der-i devlet-medârıma arz u i'lâm eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır. Evâsıt-ı S [Safer] sene 1152.

[s.15/2] Bursa ve Mağnisa Kādîlarına hüküm ki,

Sadr-ı a'zam kethüdâsı olan Niğdeli el-Hâc Ali dâme mecdühû rikâb-ı kâm-yâbıma arzuhâl gönderüp iktizâ-yı vakt ü hâl üzre bundan akdem mûmâ-ileyhin Mağnisa'da ikâmeti fermânım olmuş idi. El-hâletü hâzihî Mağnisa'da ikâmetden afv ve gelüp ikâmet-gâh-ı kadîmi olan Bursa'da hânesinde ikâmet ve mütevellîsi olduğu vakf-ı şerîfin rü'yeti ile devâm-ı ömr-ü devletim ed'îyesine müdâvemet etmek üzre izn ve ruhsatı mutazammın emr-i şerîfim ısdârı bâbında istid'â-yı inâyet etmeğın vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında fermân yazılmışdır. Evâsıt-ı S [Safer] sene 1152.

[s.15/3] Burusa Kādîsına ve Mudanya Nâ'ibine ve İstanbul Gümrükü Emînine hüküm ki,

Âyişe Acem ve Bektâş nâm câriye Cellâd Çeşmesi kurbunda Şehd Hânımın câriyeleri olup Dürzî keferesi olan [boşluk] nâm zimmîyi hânesine aldıklarından yatsı namâzı vaktinde mahalleli Şehd Hânım'ın kapusuna varup mesfûru ve câriyeleri ahz eylediklerin Anadolu Kādî'askerliği pâyesiyle hâlâ İstanbul Kādîsı olan Mevlânâ Mehemed Sa'îd edâm'allâhü te'âlâ fazâ'ilühü i'lâm etmeğın mezbûrât avretler Burusa'ya nefy ü iclâları fermân olunmağla sen ki, Gümrük Emîni mûmâ-ileyhsin, Mudanya seffinesine vaz' ve irsâl ve Mudanya'dan dahi Burusa'ya îsâl eylesin. Ve sen ki, Burusa Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, mezbûrât avretler vüsûllerinde Burusa'da ikâmet itdürüp emr-i şerîfim sâdır olmadıkça sebîlleri tahliye olunmaktan be-gâyet ihtirâz ve ictinâb olunmak bâbında fermân yazılmışdır. Evâsıt-ı S [Safer] sene 1152.

[s.15/4] Rikâb-ı humâyûnumda Çavuşbaşı olan Sâlih dâme mecdühü ve Limni Kādîsına hüküm ki,

Kör İsmâ'îl sârik ve refiki Derviş Mehemed eski sâriklerden olup niçe def'a sâriklik töhmetiyle ahz ve itlâk olunmuşken ıslâh-ı nefis etmeyüp bu def'a Paşakapusu kurbunda bir dükkândan vâfir eşyâ ve duhân sirka eyledüklerin huzûr-ı şer' de ikrâr ve i'lâm olunup refiki Derviş Mehemed ile ıslâh-ı nefis eylemeleriçün Limni Cezîresine nefy ü iclâ olunmaları fermânım olmağla sen ki, çavuşbaşı-yı mûmâ-ileyhsin, ma'rifetinle mezbûrân iki nefer sârikleri Limni Cezîresine irsâl ve sen ki, Limni Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûllerinde mezbûrları Limni Cezîresinde ikâmet itdürüp tekrâr emr-i şerîfim sâdır olmadıkça itlâk ve sebîlleri tahliye olunmamak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşdur. Fî Evâsıt-ı S [Safer] sene 1152.

[s.15/5] Tosya Kādîsına ve Serdârına hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm yeniçerilerinden olup kazâ-i mezbûrda sâkin atîk serdengeçdi ağalarından elli dokuzuncu bölüğün Hüseyin Ağa dimekle ma'rûf kimesne öteden berü a'yândan olup ol tarafda iktizâ iden emr-i vilâyetin rü'yet ve temşiyetinde lâzım ve lâ-büdd olduğunu bi'l-cümle ahâlî-i vilâyet taraf-ı der-i Devlet-i aliyyeme mahzar-birle i'lâm ve kasaba-i mezbûrede meks ü ikâmet etdirilmesini umûmen niyâz ve ilticâ etmeleriyle binâ'en-aleyh merkûm Hüseyin'in kasaba-i mezbûrede meks ü ikâmet etdirilmesi bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmağın [boşluk] irsâl olunup inşâ'allâhü te'âlâ vüsûlünde siz ki, mûmâ-ileyhimsiz gerekdir ki, ber-mûceb-i emr-i âlî-şânım merkûmu ol tarafda kasaba-i mezbûrede meks ü ikâmet etdüresiz deyü iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim hâlâ Âsitâne-i sa'âdetimde Sekbânbaşı Mehemed dâme mecdühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak emrim olmuştur. Fî Evâsıt-ı S [Safer] sene 1152.

[s.16/1] *Fimâ-ba'd kendü hâlinde olmak üzre afv u itlâk ve müdde'ileri zuhûrunda Âsitâne'de görülmek üzre havâle olunmak için yazılmışdır. Evâ'il-i B [Receb] sene 1152.*

Antalya Kādîsına ve Teke Sancağı Mütesellimine ve Antalya Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Hâlâ Antalya Gümrükü Emîni olan İbrâhim zîde mecdühû ile Antalya Kazâsi ahâlîsi gelüp mûmâ-ileyh bin yüz elli bir senesinde Teke Sancağı Mütesellimi iken bâ-emr-i şerîf ve bâ-buyuruldu Sarıbeğöğlü nâm şakînin rüfekâsı olan şakîlerin mâlları bulunan yerlerden taraf-ı mîrî için mühürlenüp ahz u kabzına mûmâ-ileyh emr-i şerîfimle me'mûr olmağla fermânım olduğu üzre gerek Antalya ve gerek İstanos kurâlarında eşkıyâ-yı mezbûrun mâlları bulunan yerlerden taraf-ı mîriçün ahz ve mühürleyüp ba'dehû ne vechile emr-i şerîfim sâdır olur deyü mûmâ-ileyh terakkub üzre iken Antalya sâkinlerinden olup öteden berü ser-i cem'iyet üzre eşkıyâdan olan Manavoğlu İbrâhim dimekle ma'rûf şakî kendi hâlinde olmayup ve hevâsına tâbi' elli altmış mîkdârı tûfeng-endâz şakîleri başına cem' ve kurâ-be-kurâ

gezüp mühürleri cebren bozup ve mâl-ı mezbûrların cümlesin ahz u kabz itdüğünden gayrı be-her sene ahâlî-i kazâ fukarâsının vâkı‘ olan salyâneleri tevzî‘inde kendüsiçün üçer ve beşer yüz guruş zamm ve tahsîl ve cebren ve kahran ahz ve ba‘z-ı ze‘âmet ve timâr iltizâm etmek tarîkiyle kurâ ahâlîlerine dürlü dürlü cevr ü eziyet ve hilâf-ı şer‘ ve bi-gayrı hakkın yüzer ve yüz ellişer guruşlar alup bunun emsâli zulm ve ta‘addîsinin nihâyeti olmaduğunda kazâ ve kurânın re‘âyâ fukarâsı perâkende ve perişân olmalarına bâ‘is ve bâdî olduğun bildürüp sen ki, Teke Sancağı Mütesellimi mûmâ-ileyhsin, mezkûr Manavoğlu İbrâhim ma‘rifetinle ahz ve şakî-i mezkûrünün mâllarından ahz u kabz eyledüğü her ne ise kendüden be-temâm tahsîl ve taraf-ı mîrîçün zabt ve ashâb-ı hukû[k]dan dahi bi-gayrı hakkın aldığı akçalar ashâbına ma‘rifet-i şer‘le istirdâd olunduktan sonra mezkûr İbrâhim Antalya Kal‘asında kal‘a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledükleri eelden sen ki, mütesellim-i mûmâ-ileyhsin, ma‘rifetin ve mübâşir ta‘yîn olunan [boşluk] zîde kadrühû ma‘rifeti ve ma‘rifet-i şer‘le mezbûr İbrâhim ahz ve şer‘le görölüp şakî-i mezkûr müsellağ olmak üzre ba‘z-ı kurâda hıfz ve temehhüd olunan emvâlden gasb ve ahz eyledüğü temâmen kendüden tahsîl ve şer‘an sâbit olan hakk-ı fukarâ dahi tahsîl ve ashâbına redd ü teslîm etdürüldükden sonra mezbûr Antalya Kal‘asında kal‘a-bend ve şer‘an hakkında lâzım gelen cezâsı her ne ise tertîb olunmak için sûret-i sicillâtıyla der-i devlet-medârıma arz u i‘lâm olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur deyü yazılmışdır. Fî evâhir-i S [Safer] sene 1152.

[s.16/2] *Fîmâ-ba‘d kendi hâlinde olmak şartıyla itlâkiçün yazılmışdır. Evâsıt-ı N [Ramazan] sene [1]152.*

Midillü Kazâsı Nâ‘ibine ve Midillü Kal‘ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki, Midillü Nâ‘ibi Mevlâna Ârif Ahmed zîde ilmühûsun, rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp Midillü Cezîresinde Molova Kazâsına tâbî‘ olup Midillü Kazâsına ittisâli olan Kayıye nâm karye re‘âyâlarından Papa Likor veled-i Tafir ve Digeni ve Hristofa ve Acı Rali ve Sevasiz ve Panayot ve Andon ve Drakula ve Yanaki ve Digi ve Angli ve Andon ve Nikola ve Panayot ve İstemaje ve Vasil Mavet Nemaki ve Lefter veled-i Ermenaki ve Çiryako veled-i Randino ve

Peraşkûnha ve Kostantin Estemâni ve Yanaki ve Porgaç Mağri ve Andon Boşnak nâm zimmîler vesâ'ir bi'l-cümle ahâlî ve re'âyâları medîne-i Midillü'de meclis-i şer'e varup karye-i mezbûr ahâlîsinden olup zümre-i eşkiyâdan olan Hâcî Mustafa oğlu Hüseyin Beşe ve Bigioğlu Mehemed Beşe ve Terzi Hüseyin Beşe ve Aydınli Hüseyin dimekle ma'rûf kimesneler kendü hâllerinde olmayup müddet-i vefîreden berü dâ'imâ sekrânen iyâllerine ta'arruz ve hânelerin basup ve be-her yevm mesfûrları ve iyâllerini bi-gayrı hakkın darb-ı şedîd ile darb ve evlâd ü iyâllerine fi'l-i şeni' kasd eylediklerinden mâ'adâ şütûm-ı galîza ile şetm ve âlet-i harb ile her birlerini her ânda darb ve cerh idüp evlerinden taşra çıkmağa iktidârları kalmayup âyîn-i bâtılaları üzre düğün eylediklerinde askerî ve yeniçeri tâyifesinden kimesne müdâhale ve ta'arruz etmeyüp ve bi-gayrı hakkın akçaların almayup ve iyâllarına ta'arruz etmemek üzre sâdır olan emr-i şerîf mücebince bi'd-defe'ât taraf-ı şer'den Molova'da yeniçeri zâbiti tarafından tenbîh-i ekîd olunmuşiken mütenebbih olmayup dahi ziyâde ta'arruz idüp bir dürlü iyâllerini ellerinden alamayup diledikleri üzre fi'l-i şeni' kasd idüp ahvâlleri diğér-gûn ve perâkende ve perîşân olmalarına bâ'is olup ve eşkiyâ-yı mezbûrûnun Molova'da te'dîb ve zulm ve ta'addîleri men' olunması hadd-i imkânda olmamağla Midillü Kal'ası muhâfazasında olan dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri zâbiti ma'rifetiyle Midillü'ye ihzâr ve ıslâh-ı nefis idince Midillü Kal'asında kal'a-bend olunmalarıçün keyfiyyetleri ehl-i vukûfdan ba'de'l-istihbâr hakîkat-i hâl der-i devlet-medâra arz u i'lâm olunması matlûbumuzdur didiklerinde, fi'l-hakîka Midillü'nün bi'l-cümle a'yân vesâ'ir ahâlîsi ile karye-i merkûme kurbunda olan kurâ ahâlîleri ve re'âyâları bi'l-cümle meclis-i şer'de husûs-ı merkûm minvâl-i muharrer üzre olup mezbûr şakîler dâ'imâ fitne vü fesâd-birle re'âyânın ırzlarına ta'arruz ve mâlların yağma ve gâret âdet-i müstemirreleri olup ve etrâfında olan sâyir kurâyaya dahi ta'arruz iderler ve ekserini bi-gayr-ı vech âlet-i harb ile darb ve cerh iderler. Eşkiyâ-yı mezbûrûn ber-vech-i meşrûh ehl-i fesâd ü fitne ve harâm-zâde oldukları cümlemizin ma'lûmudur deyü, her birleri ba'de'l-ihbâr re'âyâ fukarâsının merâmılarına müsâ'ade birle eşkiyâ-yı mezkûrûn Midillü'de yeniçeri zâbiti ma'rifetiyle ahz ve Midillü Kal'asında ıslâh-ı nefis idince kal'a-bend olunmaları bâbında vâkî' hâli hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eyledüğün ecluden vech-i meşrûh üzre zâbitleri ma'rifetiyle kal'a-bend olunmalarıçün yazılmışdır. Evâhir-i S [Safer] sene [1]152.

[s.17/1] Beğpazarı Voyvodası Mîr Mehemed zîde kadrühûya ve Samsun Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki, mîr-i mûmâ-ileyhsin, rikâb-ı humâyûnuma mühürlü arzuhâl gönderüp uhdende olan Beğpazarı Hâssı mülhakâtından Karahisâr-ı Na'llu Kazâsı'nda sâkin mütegalibeden Güzelce İmâmoğlu dimekle ma'rûf Mustafa nâm kimesne kendü hâlinde olmayup ser-i cem'iyet ve mütegalibeden sâhib-i fesâd ve hevâsına tâbî' eşhâs ile yek-dil ve fesâdâtını icrâya tasaddî idüp ol vechile şer'-i şerîf icrâdan hâlî ve mâl-ı mîrî tahsîli ta'tîl ve ehl-i ırz fukarâ râhatları kalmayup ihtilâle bâ'is ve muharrîk-i fitne vü fesâd olduğun bildürüp mezbûr Mustafa ıslâh-ı nefis idince Samsun Kal'asında kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüğün eelden vech-i meşrûh üzre kal'a-bend olunmak için yazılmışdır. Evâhir-i S [Safer] sene 1152.

[s.17/2] İzmir Kādîsına ve İzmir Voyvodası Hasan zîde mecdühûya hüküm ki,

Sen ki, İzmir Kādîsı Mevlânâ Abdülkâdir zîdet fazâ'ilühûsün rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp medîne-i İzmir'de sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ' ve sâdât ve askerî ve re'âyâ fukarâsı meclis-i şer'e varup niçe müddetden berü şakâvet ve tuğyânı zâhir olan Sarıbeğoğlu nâm şakînin inhizâmîçün üzerine ta'yîn olunan asâkir-i mevfûre ile sen ki, voyvoda-i mûmâ-ileyhsin, hâlâ İzmir Voyvodası kapunun halkı ile Aydın Mütessellimi [boşluk] zîde kadrühûnun ma'iyetine emr-i şerîfimle ta'yîn olunmuş idin. Kemâl-i itâ'at ve inkıyâd üzre olmandan nâşî kapusu halkını tedârük ve hareket murâd, lâkin şakî-i merkûm bir mahalde durmayup mahal be mahal geşt ü güzâr olduğundan İzmir iskelesi iskele-i azîme ve mecma'-ı nâs bir belde olduğundan berren ve bahran etrâf u eknâfdan ecnâs-ı muhtelife gelüp gitmeden hâlî olmayup sırran ve alenen bir tarikle derûn-ı İzmir'e dühûl etmek ihtimâli olur ise bir dürlü ihrâc olunması mümkün olmadığı mülâhazasıyla cevânib-i İzmir'in sedd ü bend olunacak mahallerine istihkâm verilmesi muktezâ-yı vakt ü hâlden olmağla sen ki, voyvoda-i merkûmsun vürûdünden berü kazâ-i mezbûr âsûde-hâl olup mazlûma mu'în ve zâlîme mühîn olduğundan gayrı ahkâm-ı şer'iyeden bir dürlü münfekk olmayup vilâyetlerinin zabt

u rabtında ve hıfz u hirâsetinde kemâl-i gayret ve hamiyetin olmağla bundan akdem selefin voyvoda geçen sene bâ-emr-i âlî şakî-i merkûm üzerine ta'yîn olunmuşiken vilâyetlerinin keyfîyyeti düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem vezîrim Ahmed Paşa edâm'allâhü te'âlâ iclâluhûnün ma'lûmu oldukda civâr-ı İzmir'in hıfz u hirâseti için meksine emr-i âlî vürûd edinceye dek buyuruldu ile meks olunmağla cümle fukarânın hâllerine merhameten sen ki, voyvoda-i mezkûrsun, me'mûriyyetinden bu sene dahi afv ve civâr-ı İzmir'i hıfz u hirâset ve ikame[ti]n için emr-i şerîfim virilmek recâsına vâkı'-i hâli bi'l-iltimâs arz eyledüğün eelden vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur deyü yazılmışdır. Fî evâhir-i S [Safer] sene 1152.

[s.17/3] Ruhâ Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Seyyidetü'l-muhadderât ikliletü'l-muhassanât tâcü'l-mestûrât zâtü'l-âlâ ve's-sa'âdât vâlidem Sultân dâmet ismetühâ ve zâdet iffetühânın kethüdâsı olan Osman dâme mecdühû rikâb-ı humâyûnuma arzuhâl idüp müşârun-ileyhânın hâslarından Kilis ve Ağrâz hâssı Voyvodası umûruna ve re'âyâya müdâhale iden Ayntâb sâkinlerinden Battâl Ağa dimekle ma'rûf kimesnenin sû'-i hâli i'lâm ve inhâ olduğuna binâ'en emr-i şerîfimle Ruhâ Kal'asında kal'a-bend olunmuş idi. Mezbûr ıslâh-ı nefis idüp bir dahi voyvoda ve re'âyâ umûruna karışmamak üzre ta'ahhüd eylediği mevsûkun-bih kimesneler haber verdiklerin bildürüp merkûm fîmâ-ba'd voyvoda? ve gerek müşârun-ileyhânın hâssı re'âyâlarına müdâhale eylememek şartıyla kal'a-i mezbûreden afv ü itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğın vech-i meşrûh üzre itlâk olunmak için yazılmışdır. Evâhir-i S [Safer] sene 1152.

[s.17/4] *Sadreddin Oğlu Seyyid Mehemmed'in Âsitâne'ye ihzâriçün fermân yazılmışdır. Fî evâ'il-i Ca [Cemâziye'l-evvel]sene 1152.*

Rikâb-ı humâyûnumda Çavuşbaşı olan Sâlih dâme mecdühûya ve Magosa Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sadreddin oğlu Seyyid Mehemmed müzevvir ve şerîr ve sâhtekârlıkla şehîr olup bir kaç def'a Limni Kal'asında kal'a-bend olunmuşiken birer takrîb ile kendüsünü halâs eyleyüp ve bin yüz otuz dokuz senesinde fîmâ-ba'd Âsitâne-i sa'âdetime gelmemek üzere hükkâm tarafından hüccet-i şer'iyeye olunmuşiken yine Âsitâne'ye gelüp niçe dürlü mel'anet ve mefsedete şürû' ve mübâderet ve bu def'a dahi yedinde kalb akça bulunup ahz olunmağla mü'ebbed Magosa Kal'asında kal'a-bend olunmak ve Hantal dimekle ma'rûf Mustafa niçe ehl-i ırz havâtîni kendüye tenkîh ve emvâl ve eşyâların gasb ve istihlâk eylediğinden kerraten ba'de merre müddet-i medîde vaz'-ı zindân olup ve ba'z-ı ricâl-i devlete bundan akdem Enderun-ı humâyûnum tarafından olmak üzere sâhte hırka-i şerîf suları götürüp tecrîm eylemek töhmetiyle ahz ve katle bedel küreğe vaz' olunmuşiken bir takrîb ile halâs olup ve bu def'a dahi âdet-i me'lûfesi üzere zevcesinin emvâl ve eşyâsını gasb ve istihlâk etmeğın merkûm dahi mü'ebbed Magosa Kal'asında kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın sen ki, Çavuşbaşı mûmâ-ileyhsin, dergâh-ı mu'allâm çavuşlarından bir mukdim çavuş ta'yîn ve mezbûrları gereği gibi muhâfaza iderek Magosa Kal'ası'na götürüp dizdâra teslîm ve teslîmini müş'ir dizdârdan sened alup getürmek üzere ta'yîn ideceğın çavuşa tenbîh, ve sen ki, Dizdârsın vüsûllerinde kal'a-i merkûmede mü'ebbed kal'a-bend eyleyüp bir tarîkle hilâfına vaz' u hareket olunmakdan gâyetü'l-gâye ittikâ ve mücânebet ve ıtlâklariçün emr-i şerîfim sâdir olmadıkça ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmakdan be-gâyet ihtirâz ve ictinâb olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân sâdir olmuşdur. Evâhir-i S [Safer] sene 1152.

[s.18/1] *Battâl-ı kîse tarafında mahfûzdur. Tekrâr emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i R [Rebî'ü'l-âhir] sene 1152.*

Kıbrıs Mollâsına ve Magalkara Nâ'ibine ve Kıbrıs Muhassılına hüküm ki,

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn Edirne Kazâsı pâyesi olup sâbıkâ Mısr-ı Kâhire Kādîsı olan Mevlânâ Hattât Veliyyüddîn zîdet fazâ'ilühû mukaddemâ ba'z-ı esbâba binâ'en cezîre-i Kıbrıs'a irsâl ve anda ikâmeti fermânım olmuş idi. El-hâletü hâzihî cezîre-i mezbûreden afv ve sebîli tahliye ve gelüp Magalkara Kazâsı'nda ikâmeti bâbında a'lemü'l-ulemâ'il-mütebahhîrîn hâlâ Şeyhü'l-islâm ve müftî'l-enâm olan es-Seyyid Mustafa edâm'allâhü te'âlâ fazâ'ilühû işâret ve mücebince hatt-ı humâyûn-ı inâyet-makrûnum şeref-yâfte-i sudûr etmeğin siz ki, Kıbrıs Kādîsı ve muhassılı mûmâ-ileyhimâsız, mevlânâ-yı müşârun-ileyhin ve sâdır olan inâyet-makrûnum mücebince mevlânâ-[yı] mûmâ-ileyhin cezîre-i Kıbrıs'dan sebîli tahliye ve sen ki, Magalkara Nâ'ibi mevlânâ-yı mezkûrsun, mevlânâ-yı mûmâ-ileyh vüsûlünde Magalkara'da ikâmet etdirmek bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmuşdur. Evâhir-i S [Safer] sene 1152.

[s.18/2] Haleb Vâlîsine ve Mollâsına hüküm ki,

Kıdvetü's-sâdâtü'l-kirâm Seyyid Mustafa zîde şerefühû gelüp, mezkûr, sâbıkâ Şâm defterdârı Hamavî Ali zîde mecdühûnün oğlu olup ba'z-ı esbâba binâ'en bundan akdem emr-i şerîfimle Haleb'e nefy ü iclâ olunmuş idi. El-hâletü hâzihî nefyden afv olunmak bâbında emr-i şerîfim istid'â etmeğin fimâ-ba'd Şâm-ı şerîf'de pederi yanında olmak üzre afv ve sebîli tahliye olunmak bâbında emrim olmuşdur deyü yazılmışdır. Fî evâ'il-i Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene 1152.

[s.18/3] *Afv ve utlâklariçün emr-i şerîf yazılmışdır. Evâ'il-i C [Cemâziye'l-âhir] sene 1152.*

Mihaliççık Kazâsı Nâ'ibine ve Beğpazarı Voyvodasına ve Samsun Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki, Mihaliççık Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Ömer zîde ilmühûsun, rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp Mihaliççık Kazâsı'nda sâkin ulemâ ve sulehâ ve re'âyâ vesâ'irleri bi-esrihim meclis-i şer'e varup kazâ-i mezbûrda sâkin Köçeközler Ali ve İğdeagaçlı İbrâhim ve Yazmacı karyesinden Çingân Süleymân dimekle ma'rûf şakîler kendü hâllerinde olmayup sâhibü'l-fesâd ve sârik ve ehl-i ırzın ırzların hetk ve katl-i nüfûs ve gârât-i emvâl âdet-i müstemirreleri olmağla ahvâlleri diğergün olup şerr ü mazarratlarından bir dürlü emn ü râhatleri kalmayup mezbûrlar ıslâh-ı nefis idinceye dek voyvoda-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle Samsun Kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında ahvâlimizi der-i devlet-medâra arz u i'lâm idiver deyü ilhâh ve iltimâs ve husûs-ı mezbûr vech-i meşrûh üzre olduğı senin dahi ilmin muhît olmağla vâkı' hâli hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eyledüğün eelden vech-i meşrûh üzre kal'a-bend olunmaları için yazılmışdır. Fî evâ'il-i Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene [1]152.

[s.18/4] Denizli Kādîsına ve Voyvodasına hüküm ki,

Celeboğlu Hâcı Ahmed rikâb-ı humâyûnuma arzuhâl idüp mezkûr Denizli Kazâsı sâkinlerinden kahr u tedmîr olunan şakînin etbâ'ından olmayup kendü hâlinde Denizli Kazâsı'nda ikâmetine muhâlefet olunmamak üzre idi. Muhassılı ve hâlâ rikâb-ı humâyûnum kâyimmakâmı düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem vezîrim Ahmed Paşa edâm'allâhü te'âlâ iclâluhûnün tarafından yedine buyuruldu virildüğün bildürüp hâlâ şakî-i mezbûrun kahr u tedmîri hasebiyle mugâyir-i buyuruldu kendüye ta'addî olunmak tevehhümüne binâ'en Denizli'de ikâmetine ol vechile ta'addî olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğün vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır. Fî evâ'il-i Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene [1]152.

[s.18/5] Bozulus Hâssı Voyvodası el-Hâc Mehemed zîde mecdühû ve Konya Mütessellimine ve Konya Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Seyyidetü'l-muhadderât iklîletü'l-muhassanât tâcü'l-mestûrât zâtü'l-aliyyi ve's-sa'âdât vâlidem Sultân dâmet ismetühâ ve zâdât iffetühâ? nın hâsslarından sen ki, Bozulus Hâssı Voyvodası mûmâ-ileyhsin, rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp Bozulus Hâssı Cemâ'ati ahâlîlerinden olup HamzaHâcılı Cemâ'atinden Kırgıb? karye sâkinlerinden Kara Süleyman ve Çolak Mehemed ve Hâcî İmirza oğlu Ömer ve Kara Veli oğlu Mustafa ve Ha[cı] Ya'kûblu Mahallesinden Kara Ali ve Çataroğlu Ali ve Işık nâmûn kimesneler kendü hâllerinde olmayup re'âyâyı tahrîk ve mâl-ı mîrîlerin virmekte ta'allül ve muhâlefet üzre olduklarından mâ'adâ sâ'irlerin dahi mâl-ı mîrîleri ta'tiline bâ'is olmalarıyla mezbûrların bu misillü şakâvet âdet-i müstemirreleri olup hâlâ cemâ'at-i mezbûrların zimmetlerinde dört bin gurus mâl dahi bâkî kalmağla cemâ'at-i mezbûr ahâlîlerinden ve gerek bundan böyle sâ'ir cemâ'atlerden kangı cemâ'atler ahâlîleri zimmetlerinde bâkî kalan mâl-ı hâssı temâmen tahsîl olunduktan sonra mezbûrlar ıslâh-ı nefis idinceye değin Konya Kal'asında kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına arz eylediğün eelden mâl-ı hâssı edâda muhâlefet iderlerse Konya Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları için yazılmışdır. Fî evâ'il-i Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene [1]152.

[s.19/1] *Mezbûrlar ıtlâk ve bâ-fermân-ı âlî terkîn olmuşdur. Fî evâsıt-ı Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene [1]152.*

İncesu Kazâsı Nâ'ibine ve Konya Mütessellimine ve Konya Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından olup hâlâ Yeniil Hâssı Voyvodası olan Hâcî Mustafa dâme mecdühû rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp mûmâ-ileyh Yeniil Hâssı re'âyâlarının mâl-ı mîrîlerini tahsîl iderek Niğde Sancağında vâkı' Vezîr-i A'zam-ı Sâbık Mustafa Paşa Evkâfindan İncesu Mukâta'ası kurbine nüzûlünde hâlâ mukâta'a-i mezbûrun voyvodası olan el-Hâc Derviş Mehemed nâm kimesne mûmâ-ileyhe varup yedinde olan temessük ve mûcebince zabtiçün sâdır olan emr-i âliyi ibrâz ve nefis-i İncesu sâkinlerinden olup fesâd ü fitneye bâ'is

Avvadoğlu Mehemed ve Gmleksizoğlu Ali ve Orhan Mehemed ve akmak Hasan ve Kara oğlan ve Kara Mehemed ve karındağı Kel Ahmedoğlu Osman nm kimesneler birbirleriyle yek-dil ve hevlarına tbi' n'ib dahi tama'-ı hmından nği yek-cihet olup eğirrları bağlarına cem' ve fesd  cem' iyyete b'is ve hilf-ı emr-i li mukta'-i mezbru voyvoda-i merkma zabt etdirmeyp ve bu makle mrr u ubr eyledükleri mahallerde zuhr iden niz'lar Yeniil hssı voyvodası ma'rifetiyle Yeniil Kdısı huzrunda Şer'ile grlp faysal virilmek üzre sdır olan fermn-ı li mantk üzre taraf-ı Şer'den mrsele-birle da'vet-i Şer' olunduklarında bir vechile it'at-i Şer'-i Şerif ve inkıyd-ı emr-i mnif eylemediklerinden nği otuz kırk nefer tfeng-endzlar ile mrr u ubr iden ibdu'llhın yolların kat' ve'l-hsıl fesd  Őakvetden hli olmadıklarını yine ahli-i mezbrun ihtiya'larından ba'z-ı b-garaz kimesneler haber vermeleriyle mukta'-a-i mezbr voyvoda-i merkma zabt etdrlp Őakiyyn-ı mezbrnu sen ki, mütesellim-i mm-ileyhsin, ma'rifetinle ahz ve ıslh-ı nefis oluncaya değin Konya Kal'asında kal'a-bend olunmaların ilhh ve iltims etmeleriyle vk'-i hli hükm-i humynum virilmek recsına Yeniil Hssı Voyvodası mm-ileyh ile Yeniil Türkman-ı Haleb Kdısı Mevln eđ-Şeyh Mehemed ve Ürgüp Kdısı Mevln Mustafa zde fazlhm bağka bağka arz eyledikleri eelden vech-i meŐrh üzre amel olunmak bbında fermn-ı li-Őnım sdır olmuğdur deyü yazılmığdır. F evhir-i S [Safer] sene 1152. **Terkn.**

[s.19/2] Sandıklı Kazsı N'ibine Kütahya ve Karahisr-ı Shib Mtesellimlerine ve Karahisr-ı Shib Kal'ası Dizdrına hüküm ki,

Sen ki, Sandıklı Kazsı N'ibi Mevln Mustafa zde ilmhsun, rikb-ı humynuma mektb gönderüp Sandıklı Kazsında skin ulem ve suleh ve e'imme ve hutab ve Őuraf ves'ir re'y v bery cemm-i gafir ve cem'-i kesir meclis-i Şer'e varup Sandıklı mahalltından akır Mahallesi'nde skin eğirr ve mütegalibeden Genli Hüseyin dimekle ma'rf kimesne kendü hlinde olmayup beğ on kadar erzil-i eğhsı bağına cem' ve leyl  nehr ayyŐ ve mest-i mdm ve Türkman ekrdıyla mahlt olmağla taraf-ı Şer'den da'vet oldukça it'at-i Şer' itmeyüp göçebe içine gidüp kazmıza geldükde kendü hlinde durmayup İdris Pağa dimekle ma'rf kimesnenin kölesi Ahmed ve ammsi oğlu Sirkeci ve allı

Mehammed vesâ'ir hevâdârlarıyla gice ve gündüz ehl-i ırzın iyâllerine ta'arruzdan hâlî olmayup bu def'a dahi mezbûr İdrîs'in zevcesi Âyişe'yi odasına kapadup yedi sekiz gün envâ'-ı fesâdâtı icrâ ve andan mâ'adâ Çay Mahallesi sâkinlerinden Kuşbaşıoğlu İbrâhim nâm kimesnenin zevcesini beş on gün mîkdârı ihtifâ eylediğinden gayrı Akharimli Hüseyin dimekle ma'rûf kimesne mükârî deve tahsîldârı neferâtından olmağla kazâ ve kurâlarından Adranca? nâm karyenin deve tahsîline vardukda mezkûr Genli Hüseyin kölesi mezbûr Ahmed'e kurşun ile sağ kolundan darb ve mecrûh etdirdiği keşf ve üzerine şer'an sâbit ve bunun emsâli niçe ehl-i ırza îsâl-i mazarrat ve envâ'-ı ta'addî ve ehl-i örfe gamz ile tecrîm etdirmek âdet-i müstemirresi olmağla kasaba-i mezbûrede îkâz-ı fitne ve ba'z-ı hevâdârları ile ser-i cem'iyet ve emr-i şerîfimle vâkı' olan umûr-ı mühimmenin ta'tîl ve te'hîrine bâdî ve yed ü lisânından cümlesi âciz ve müte'ezzî olmalarıyla siz ki, mütesellimân-ı mumâ-ileyhimâsız ma'rifetiniz ile mezkûr Genli Hüseyin ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye değin Karahisâr-ı Sâhib Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında vâkı' hâlî hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eyledüğün ecluden vech-i meşrûh üzre kal'a-bend olunmak için yazılmışdır. Fî evâ'il-i Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene 1152.

[s.19/3] Mora Muhassılı Vezîre ve İnebolu Kâdîsına ve Karakarye Kazâsı Nâ'ibine ve Karakarye Hâssı Voyvodasına hüküm ki,

Hasan ve Mustafa nâm kimesneler rikâb-ı humâyûnuma arzuhâl idüp seyyid[et]ü'l-muhadderât iklîletü'l-muhassanât tâcü'l-mestûrât hâletim Hadîce Sultân dâmet ismetüh[â]nın hâsslarından medîne-i Karakarye sükkânından bunların babaları olup Rumili kuzâtından Abdurrahmân zîde fazlühû kendü hâlînde olup kat'â kimesneye hilâf-ı şer'-i şerîf vaz' ve ta'addîsi ve bir dürlü da'vâcısı olmayup rencîde olunmak îcâb etmez iken a'yân-ı vilâyetden olup ashâb-ı agrâzdan ba'z-ı kimesneler niçe gûne ifk ü iftirâ ve kizb-i sarîh ile hevâlarına tâbî' nâ'ibden kuvvet-i mâliyeleriyle aldıkları arz mücebince Mora Cezîresine nefy ü iclâsiçün aldıkları emr ile mezbûru Mora Cezîresine nefy ü iclâ etdürüp gadr eyledüklerin bildürüp ol bâbda hükm-i humâyûnum recâ ve bundan akdem Karakarye'de sâkin iken arzuhâl ile Mora Cezîresine nefy ü iclâ için hakkında fermân sâdır olan Abdurrahmân Efendi'nin keyfiyeti vukûf-ı tâmmı olanlardan su'âl ve sıhhati üzre sâdır olan fermân-ı âlîye

imtisâlen hâlâ Âsitâne'de bulunup mezbûrun ahvâline vukûf-ı tâmmı olanlardan Tahtabaşı? olup Karakarye Kazâsı'ndan munfasıl Mevlânâ Hâcî Mahmûd, eşrâf-ı kuzâtdan Ömer ve Nikebolu muvakkiti Halîl ve Nâ'il-zâde İbrâhim ve Köprülü sâkinlerinden el-Hâc Mehemmed ve Âsitâne'de bulunan bir kaç re'âyâdan sırran ve alenen müteferrikan ve müteferriden su'âl olundukda, mûmâ-ileyh Abdurrahmân Köprülü Kazâsı'ndan munfasıl kendü hâlinde kimesne olup hakkında bu misillü sözler işidilmemiştir. Bu iftirâların sâhibi değildir, deyü her birleri şehâdet etmeleriyle fîmâ-ba'd hânesinde kendü hâlinde olup umûr-ı vilâyete karışmamak şartıyla afv ü itlâk olunmak recâsına sultân-ı müşârun-ileyhânın kethüdâsı olan kıdvetü'l-emâcîd ve'l-a'yân Mustafa zîde mecdühû i'lâm etmeğin i'lâmı mûcebince itlâk olunmak için yazılmıştır. Fî evâ'il-i Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene 1152.

[s.20/1] Kütahya Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Şuhûd Kādîsı Mevlânâ es-Seyyid Ali zîde fazlühû rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp Sarıbeğöğlü'nun üzerine ictimâ' ve [i]htişâd edecek tavâif-i askeriyenin ta'yînât-ı lâzımelerine virilmek için Karahisâr-ı Sâhib Sancağından mübâyâ'a ve Hunus Kal'ası'na nakli fermân olunan zehâyirin Şuhûd Kazâsı ahâlîlerinin sehmine isâbet iden dörtyüz otuz beş keyl-i İstanbulî şa'îr ve iki yüz yedi buçuk keyl dakîkden kusûr kalan üç yüz kırk keyl-i İstanbulî şa'îr ve iki yüz yedi buçuk keyl dakîk tahsîline mûmâna'at üzre olan Şuhûd Kazâsı sâkinlerinden Ali ve Seyyid Mehemmed ve Seyyid Osman ve Seyyid Ali ve Hâcî Mustafa ve Küncüoğlu Hüseyin nâm kimesneler ta'yîn olunan mübâşir mâ'rifetiyle sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince Kütahya Kal'ası'nda kal'a-bend olunup lâkin matlûb olan şa'îr ve dakîkin bahâsı olan dörtyüz otuz dört guruş ile yigirmi akçası mübâşir-i merkûma edâ etmeleriyle cürmleri afv ve kal'a-i mezbûreden itlâk olunmaları bâbında emr-i şerîfim virilmek için arz eylediği eelden hâllerine merhameten afv ü itlâk olunmaları için yazılmıştır. Fî evâ'il-i Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene [1]152.

[s.20/2] Midillü Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Seyyidetü'l-muhadderât ikliletü'l-muhassanât tâcü'l-mestûrât hâletim Hadîce Sultân dâmet ismetühânın kethüdâlığı hizmetinde olan kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân el-Hâc Mustafa La'lî zîde mecdühû gelüp müşârun-ileyhânın hâsslarından Balıkesri'de vâkı' hâssları re'âyâlarına kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Giridlioğlu Seyyid Süleymân ve refîkleri Mehemed ve Hâcî Memiş nâm üç nefer kimesneler re'âyâyı tecrîm ve tagrîm etmeleriyle ashâb-ı hukukun hakları tahsîl ve ıslâh-ı nefsleriçün Midillü Kal'asına kal'a-bend olunmalarıçün bundan akdem emr-i şerîfim sâdır olup ancak mezbûr Giridlioğlu Seyyid Süleymân kal'a-i mezbûrdan itlâkı recâsına Balıkesri Nâ'ibi arz ve ahâlî dahi arzlarıyla i'lâm etmeleriyle fimâ-ba'd umûr-ı hâssa karışmayup ve re'âyânın bir ferdine ta'arruz etmeyüp ve bu sene-i mübârekede seferde mevcûd bulunmak şartıyla ancak mezbûr Giridlioğlu Seyyid Süleymânın kal'a-i mezbûrdan itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzre ancak mezbûrun itlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır. Evâ'il-i Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene 1152.

[s.20/3] Karataş Kādîsına ve Lârende Nâ'ibi Süleymân zîde fazlühûya ve Konya Mütessellimine hüküm ki,

Sen ki, Lârende Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp Çatak Cemâ'ati re'âyâlarından olup medîne-i Lârende Kazâsına tâbî' Tâ'a nâm karye sükkânından Süleymân ve karındaşı Mustafa b. İbşîr nâm kimesneler meclis-i şer'e varup Karataş Kazâsı sükkânından ve eşkıyâ tâ'ifesinden el-Hâc Ali ve Halîl ve Ahmed ve Gaf[ur] ve Abdullah nâm kimesneler mukaddemâ ve bin yüz elli bir senesinde sâkin oldukları karyelerine gice ile varup menzillerin basup mâlik oldukları yediyüz gurus nukûd ile ikiyüz keyl hinta ve dört re's bârgîrlerin mezbûrdan ahz ve gâret ve sâkin oldukları menzil ile yüz elli aded kovanların dahi ihrâk bi'n-nâr etmeleriyle bundan akdem kirâren ve mirâren mübâşir ile da'vet-i şer' olduklarında aslâ ısgâ etmeyüp gadr-i küllî ve ahvâlleri diğergün olmağla keyfiyyet-i ahvâlleri ahâlî-i karye ve vilâyet ahâlîsinden su'âl olundukda merkûmûn el-Hâc Ali ve Halîl ve Ahmed ve Gafur ve Abdullah nâm kimesneler kendü

hâllerinde olmayup eşkıyâ tâ'ifesinden ba'z-ı hevâlarına tâbi' rüfekâlarıyla rûz-merre sekrânen gezüp re'âyâ fukarâsını bi-gayrı hakkın âlet-i harb ile darb ve cerh ve ba'zılarını hilâf-ı şer' hetk-i ırz ve'l-hâsıl şakâvet ve fesâdları yevmen fe-yevmen efzûn olup sâ'î bi'l-fesâd muzırru'n-nâs oldukları her birleri ihbâr etmeleriyle merkûmûnun ahvâlleri zâbitleri ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le ihkâk-ı hakk ve kadîmden sâkin oldukları Karataş Kazâsına nefy ü iclâ olunmaları bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına vâkı'-i hâli bi'l-iltimâs arz eyledüğün ecluden vech-i meşrûh üzre kadîmî sâkin oldukları vatan-ı asliyyelerine nefy ü iclâ ve ihkâk-ı hakk ve i'lâm olunmak içün yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene 1152.

[s.20/4] Hâlâ Rakka Vâlîsi olup Anadolu Müfettişi olan Vezîre ve Kayseriye Mollâsına ve Adana ve Niğde ve Sivas Kādîlarına ve Konya ve [boşluk] Nâ'iblerine ve Konya ve Sivas ve Kayseriye mütesellimlerine ve Niğde Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Hüseyin nâm kimesne gelüp bu Kıbrıs Cezîresinde [boşluk] nâm kimesnenin hidmetinde olup Âsitâne'ye gelür iken esnâ-yı râhda Seyyidgâzî ile Eskişehir beynlerinde altı nefer eşkıyâ bin yüz elli bir senesinde önüne inüp beş kîse akça nukûd ve bir cedîd altûn sâ'at ve bir cedîd sîm sâ'at ve sîm kamçı ve sîm bıçak ve sîm gaddâre ve palaska ve vezne ve harîr oda döşemesi ve beş aded harîr seccâde ve bir kaput ve bir yeşil biniş ve bir cübbe su samûru kürk ve bir zerdevâ kürk ve bir iki kat urur ve iki nefer hidmetkârlarının nukûd ve eşyâların gâret iden şakîlerin başbuğları olan Niğde Kazâsına tâbi' Losan nâm karye sâkinlerinden Emîr Mustafa nâm kimesneden sirka bot ve su samuru kürkü ve bir şal kuşak ve sîm palaska ve vezne ve bir zerdevâ paçası hilâliyye kaplu kürkü hâlâ Niğde a'yânından YeğenBey oğlu dimekle ma'rûf âdeme furûht idüp ve hidmetkârı oğlu olup kendü hânesinde şakî-i mezbûr bulunmağla hâlâ Niğde Kal'asında kal'a-bend ve kendü yedinde bulunan eşyâları Niğde Kal'ası Dizdârına evinde vaz' olunup ve kaplu zerdevâ paçası kürkü merkûm YeğenBey oğlu yedinde olduğun bildürüp eşkıyâ-yı mezbûrdan teftîş ve tefahhus ve gâret olunan emvâl ve eşyâsı mazinne olunan yerlerden zuhûra getirülüp alâ-eyyi hâlin tahsîl olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eylediği ecluden vech-i meşrûh üzre eşkıyâ-yı mezkûr mazinne olunan mahalden

gereği gibi teftîş ve tefahhus ve alâ-eyyi hâlin ahz u gasb ü gâret eyledikleri her ne ise bi-eyyi vechi-kân tahsîl ve ahz olunanlar Niğde Kal'asına kal'a-bend ve keyfiyetleri sûret-i sicilleriyle Der-sa'âdetime arz u i'lâm için yazılmışdır. Fî evâ'il-i Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene 1152.

[s.21/1] *Mezbûr Üsküdar Nâ'ibi i'lâmı mücebince itlâk olunmuşdur. Fî evâ'il-i B [Receb] sene 1152.*

Üsküdâr Kazâsı muzâfâtından Adalar nâhiyesi Nâ'ibi ve Limni Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Kıdvetü'l-havâss ve'l-mukarrabîn sarây-ı cedîdim ağası olan İbrâhim zîde ilmühû rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp nezâretinde olup Burusa'da vâkı' merkûm ve mağfûrun-leh ceddîm Sultân Bâyezid Hân tâbe serâhûnün evkâfindan nâhiye-i mezbûra tâbi' Tuzla nâm karye sâkinlerinden Hacı İbrâhim oğlu Mustafa nâm kimesne kendü hâlinde olmayup eşirradan müfsid ve dürlü dürlü şirret, da'vâlarda şâhid-i zûr ile gezüp re'âyâ fukarâlarına gadr ve zulm ve âdet-i müstemirresi olduğun bi'l-cümle ahâlî iltimâsıyla sen ki, mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, i'lâm ve mücebince sâ'ire mûcib-i ibret ve ıslâh-ı nefis idince zâbiti ma'rifetiyle kal'a-i mezbûrede kal'a-bend olunmak bâbında hükm-i humâyûnum recâsına arz eyledikleri eelden vech-i meşrûh üzre zâbiti ma'rifetiyle kal'a-bendiçün emrim olmuşdur. Fî evâ'il-i Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene 1152.

[s.21/2] *Ancak merkûmân Abdüllatîf ve Süleyman'ın itlâklariçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâ'il-i B [Receb] sene [1]152.*

Anadolu müfettişi olan Abdurrahmân dâme ikbâlühû ile tebdil olunmuşdur. Fî evâsıt-ı R [Rebî'u'l-âhir] sene [1]152.

Rakka Vâlisi olup hâlâ Anadolu Müfettişi Vezîr Ahmed Paşa'ya ve Magosa Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Abdullah ve İbrâhim zîde kadrühümâ gelüp Konya Sancağında vâkı' İlgin ve tevâbi'i mukâta'ası mûmâ-ileyhimânın ber-vech-i iştirâk mâlikâne uhdelinde

olmağla mukāta‘a-i mezbûru bin yüz elli bir senesine mahsûben İbrâhim nâm kimesneye iltizâm etmeleriyle mezbûr dahi mâl-ı mîrînin cem‘ u tahsiline mübâşeret eyledikde mütegalibeden Konya Çavuşlar Emîni Hâcî Veli'nin oğlu Abdüllatîf nâm kimesne İlgin sâkinlerinden Çavuşoğlu Süleymân ve serdârı Arab Mehemed oğlu Ahmed nâm şakîler ile yek-dil olmağla mezbûr İbrâhim'in konağını bağıteten basup mevcûd bulunan iki bin guruş mîkdârı mâl-ı mukāta‘ayı vesâ'ir ba‘z-ı eşyâsın gasb ü gâret ve re‘âyâ fukarâsını rencide ve remide ile niçe niçe fazâhat ve hasârete cesâret idüp mâl-ı mîrînin kesr ü noksânını mûcib olmalarıyla eşkıyâ-yı mezbûrûn sen ki, vezîr-i müşârun-ileyhsin, ma‘rifetinle ahz ve Kıbrıs Cezîresinde Magosa Kal‘asına kal‘a-bend olunmak üzere merkûmân arzuhâl ve mûcebince telhîs olunmak için sâdır olan fermân-ı âlî mûcebince bâlâda mestûru‘l-esâmî üç nefer şakîlerin kal‘a-i mezbûreye kal‘a-bend olunmaları için Dîvân-ı humâyûn tarafından emr-i şerîfim tahrîri için iftihârü‘l-ümerâ’ ve‘l-ekâbir hâlâ rikâb-ı humâyûnum defterdârı olan Sadullâh dâme ulüvvühû i‘lâm etmeğın mûmâ-ileyhin i‘lâmı mûcebince amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ra [Rebî‘ü‘l-evvel] sene 1152.

[s.21/3] *Mezbûr itlâk olunmuşdur. Fî evâsıt-ı R [Rebî‘u‘l-âhir] sene 1152.*

Hâlâ rikâb-ı humâyûnumda Çavuşbaşı olan Sâlih dâme mecdühûya ve Limni Kal‘ası Dizdârına hüküm ki,

Galata'da subaşı olan Ali zalemeden olup ehl-i zimmet re‘âyâ fukarâsına zulm ve ta‘addî üzere olduğunu re‘âyâ tâ‘ifesi teşekkî idüp her vechile te‘dîbi muktezâ olmağla sâ‘ire mûcib-i ibret ve kendüye sebep-i nasîhat olmak üzere ıslâh-ı nefis için Limni Kal‘asına muhkem habs ve kal‘a-bend olunması fermânım olmağın mezbûr Ali'yi çavuş mübâşeretiyle Limni Kal‘asına irsâl ve sen ki, Dizdârın vüsûlünde mezbûru kal‘a-i merkûmede muhkem habs ve kal‘a-bend eyleyüp itlâki için emr-i şerîfim sâdır olmadıkça itlâkından ve bir tarikle firâr ve gaybetden gâyeten li'l-gâye ihtirâz ve ictinâb olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşdur deyü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ra [Rebî‘ü‘l-evvel] sene 1152.

[s.21/4] Üsküdar Kazâsı muzâfâtından Adalar nâhiyesi ve Bandırma Nâ'iblerine hüküm ki,

Kartal nâhiyesine tâbi' Pendik nâm karyeden Canti nâm zimmî gelüp karye-i mezbûre kurbunda İçmelimanastır mütemekkinlerinden Kör Tofani dimekle ma'rûf papas kendü hâlinde olmayup sadaka düşürmek bahânesiyle menzillerine dühûl ve fi'l-i şeni' kasdıyla iyâllerine ta'arruz ve bunun emsâli şakâvetinin nihâyeti olmaduğun bildürüp mesfûrun keyfiyyet-i hâli Pendik Karyesi zâbiti ma'rifetiyle karye-i mezbûre ahâlîlerinden ve civârlarında vâkı' Tuzla nâm karye ahâlîsinden ba'de's-su'âl sıhhati ve hakîkati üzre der-i devlet-medârıma i'lâm olunmak bâbında hükm-i humâyûnum recâ ve sâdır olunan fermân-ı âliye imtisâlen manastır-ı mezbûrda Komonuz olan mesfûr Kör Tofani papasın keyfiyyet-i hâli zikr olunan Tuzla ve Pendik nâm karyeler re'âyâlarından teftîş ve tefahhus ve su'âl olundukda cümlesi, mesfûr Tofani fesdeden olup âyîn-i bâtılları üzre sadaka bahânesiyle evlerine girüp ehl ü iyâllerine fi'l-i şeni' kasd eylediğinden mâ'adâ karyelerinde bi-emrillâhi te'âlâ hastalık vukû'unda öteden berü ehl ü iyâllerini manastır-ı mezbûra göndere gelmeleriyle mesfûr papas sû'-i kasd etmekle metropolid tarafından bundan akdem niçe def'a tenbîh olundukda mesfûr bir vechile mütenebbih olmayup mesfûrun şerrinden bir dürlü emn ü râhatları olmamağla mesfûr Tofani Komonoz manastır-ı mezbûrdan ihrâc ve karye-i mezbûre zâbiti mübâşeretiyile Bandırma'ya nefy ve fimâ-ba'd manastır-ı mezbûrda Komonoz olmamak recâsına haberlerimizi der-i devlet-medârıma arz u i'lâm idiver deyü ilhâh ve iltimâs etmeleriyle sen ki, Adalar nâhiyesi Nâ'ibi Mevlânâ Süleymân zîde ilmühûsun, vâkı' hâli bi'l-iltimâs i'lâm eyledüğün eelden i'lâmın mücebince amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşdur deyü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene 1152.

[s.22/1] Limni Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Kâsımpaşa sâkinlerinden Seyyid Mahmûd nâm kimesne rikâb-ı humâyûnuma arzuhâl idüp yine Kâsımpaşa sâkinlerinden olup bundan akdem maktûlen fevt olan İbrâhim nâm kimesnenin kâtili ma'lûm olmayup lâkin vârisleri mezkûr Seyyid Mahmud için, "sen katl eyledin" deyü emr-i şerîfimle Limni Kal'asına nefy ve kal'a-

bend olunup hâli mükedder olduğun bildürüp mezkûr Mahmûd itlâk olunmak bâbında hükm-i humâyûnum recâ ve sâdır olan fermân-ı âlî üzre mezkûr Mahmûdun müdde'îsi zuhûrunda terâfu'-ı şer' olunmak üzre ... ve huzûr-ı şer'e ihzârına Kâsımpaşa'da Yel değirmeni Mahallesinde sâkin mu'temedün-aleyh Emîn Mehemed Ağa dimekle ma'rûf kimesne kefil olduğu kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'in Kâsımpaşa mahkemesinde nâ'ibü's-şer' olan Mevlânâ İbrâhim zîde ilmühû i'lâm etmeğin i'lâmı mücebince itlâk olunmak emrim olmuştur. Fî evâsıt-ı Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene [1]152.

[s.22/2] İstanbul Gümrükü Emîni [boşluk] zîde mecdühû ve tüccâr kalyonu kapudanlarından Mahmud Kapudan zîde kadrühüye hüküm ki,

Evlâd-ı Arabdan Seyyid Hâşim nâm kimesne kendü hâlinde olmadığından bundan akdem diyâr-ı âhare tağrîbi muktezî olmağla mahrûse-i Mısır'a nefy ü iclâşiçün emr-i şerîf-i âlî-şânım sâdır olmuş iken mezbûr yine bilâ-fermân İstanbul'a gelüp niçe kimesneleri ta'cîz ve tekdîr ve ızrârdan hâlî olmayup yine tard ve ib'âdı lâzım gelmekle Mısır'a gider kalyon-ı mezbûra vaz' ve Mısır'a irsâl ve nefy ü iclâ ile ibâdullâh şerr ü mazarratından tahlîs olunmak fermânım olmağın sen ki, gümrük emîni mûmâ-ileyhsin, merkûm Seyyid Hâşim'i Mısır'a gider mezkûr Mahmûd Kapudan'ın kalyonuna vaz' ve Mısır'a irsâl ve nefy ü iclâ ile ibâdullâh şerr ü mazarratından tahlîs olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır. Fî evâhir-i Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene [1]152.

[s.22/3] Konya Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sadr-ı a'zam-ı esbak müteveffâ Mustafa Paşa kerîmesi fahrü'l-muhadderât Âbide Hanım zîdet iffetühâ rikâb-ı humâyûnuma arzuhâl idüp, babası müteveffâ-yı mezbûrun evkâfindan olan İncesu Mukâta'ası mukaddemâ Avvadoğlu Mehemed ve diğeri Mehemed'e iltizâm olundukda mültezim-i sâbık Derviş Mehemed nâm kimesne dahi kendüye iltizâm olunmak üzre emr-i şerîf ısdâr etdürmekle mukâta'a-i mezbûre merkûm Derviş Mehemed'e iltizâm olundukdan sonra varup mukâta'a-i mezbûre re'âyâsına zulm ve ta'addîye şürû' ve bir vechile zulmüne getürülmek ... ve

re'âyâ fukarâsının ahvâli ziyâde mükedder olduğu arz ve mahzar olundukda mezbûrûn ref' ve vakf-ı mezbûrun mu'temedi ve rûznâmecisi olan Mustafa'ya iltizâm olunmak üzere emr-i şerîf sudûruna binâ'en ber-mûceb-i emr-i şerîf mezbûr Mustafa'ya iltizâm olunmağla mezbûrûnun bir dürlü alâka ve medhalleri kalmamış iken mezbûr Mehemed ve Derviş kendü hâlinde durmayup şirret ve tezvîrâta sülûk ve vakf-ı mezbûrun re'âyâsını ta'cîz ve bed eyledüğü arzlar ile re'âyâ-yı vakfdan bî-cürm kimesnelerin Konya Kal'asında kal'a-bendleriçün emr-i şerîf ısdâr ve ol vechile re'âyâ fukarasına gadr-i azîm eyledüğün bildürüp bî-cürm ve günâh olmalarıyla afv ve itlâkları bâbında emr-i şerîfim recâ ve vezîr-i a'zam-ı esbak müteveffâ Kara Mustafa Paşa vakfi mukâta'asından İncesu kasabası mukâta'ası mültezimleri olan mezkûr Avvadoğlu Mehemed ile Derviş Mehemed meclis-i şer' de mukâta'a-i mezbûrenin zabtı husûsiçün birbiriniz beyninde münâza'ât-ı şedîde ve muhâsamât-ı ekîde olmuş idi. El-hâletü hâzihî husûs-ı mezbûra müte'allik beynimizde nizâ'imız kat' olunup birbirimiz ile kat'â münâza'a ve muhâsamamız kalmadı deyü her biri ba'de'l-i'tirâz husûs-ı mezbûr için Konya Kal'asında kal'a-bend olunmak üzere mezbûr Avvadoğlu ile kasaba-i mezbûre ahâlîsinden Mustafa Çelebi oğlu Ali ve Orhan, Mehemed ve Çakmak Hasan ve Kara Bayatoğlu? Mehemed ve Kel Ahmed oğlu Osman ve Kara Oğlan [nâm] kimesneler haklarında hilâf-ı inhâ mukaddemâ sâdır olan fermân-ı âlî-şânım kaydı terkîn olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eylediklerin evkâf müfettişi olan [boşluk] zîde ilmühû i'lâm etmeğın i'lâmı mücebince itlâkına ve kaydları terkîn ve ta'addî olunmamak için yazılmışdır. Fî evâhir-i Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene 1152.

[s.22/4] *Mezbûrlar itlâk olunmuşdur. Fî evâhir-i Ca [Cemâziye'l-evvel] sene 1152.*

Beğpazarı ve Ankara Kazâsı Nâ'iblerine ve Beğpazarı Hâssı Voyvodasına hüküm ki,

Beğpazarı ahâlîleri rikâb-ı humâyûnuma arzuhâl idüp hâlâ Beğpazarı'nda sâkin sâbıkâ me'zûn-bi'l-iftâ olan Abdürrahîm Efendi ve refiki Hüseyin Efendi dimekle ma'rûf kimesneler ser-i cem'iyet ve sâ'î bi'l-fesâd ziyâde mürteşî zâlim ve gaddâr olmalarıyla ahâl-î fukarâyı bi-gayrı hakkın tecrîm ve gasb-ı mâl ve tekdir-i ibâd âdet-

i müstemirreleri olup ırz ve mâl-ı fukarâ kendülerin olmayup zulm ve ta'addîleri hadden bîrûn ve kıyâsdan efzûn olduğun bildürüp fukarânın hâllerine merhameten mezbûrlar sen ki, voyvoda-i mûmâ-ileyhsin, ma'rifetinle Ankara'ya iclâ ve şerlerinden fukarâ halâs ve tetahhur-ı ibâd için ıslâh-ı nefis edince Ankara Kazâsı'nda ikâmet eylemek üzere emr-i şerîfim sudûr için bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve müftî'l-enâm olan Mevlânâ es-Seyyid Mustafa edâm'allâhü te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince amel olunmak bâbında fermân yazılmışdır. Fî evâ'il-i Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene 1152.

[s.23/1] *Moralioğlu dahi itlâk olunmuşdur. Sene 1152.*

Sakallu Hasan dahi itlâk olunmuşdur. Fî evâsıt-ı B [Receb] sene 1152.

Dört nefer mezbûrûndan on dört bölüğün alemdâr Hâlık Ömer, Sekbanbaşı Mehmed dâme mecdühûniün mühürlü mektûbu mücebince itlâk olunmuşdur. Fî evâsıt-ı C [Cemâziye'l-âhir] sene [1]152.

İzmir Kâdîsına ve Sakız Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki, mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, hâlâ medîne-i İzmir serdârı olan elli altı bölüğün Mehmed me'mûr olduğu sefer-i humâyûnuma bu âna dek gitmeyüp el-ân ol-havâlîde meks ve karâr etmeğin bayrağı zîrine müctemi' olan neferâtı dahi mezbûrun mugâyir-i emr-i âlî hareketden perâkende ve perîşân olduğu vukû'u ve sıhhati üzere der-i devlet-medârıma inhâ ve bundan başka yine İzmir sâkinlerinden olup atık şâkîlerden on dört bölüğün Alemdâr Hâlık Ömer ve Kassâb Veli ve kırk dört bölüğün Sakallu Hasan [silik] ... dimekle ma'rûf nâm şakîler envâ'-ı mel'anet ve fesâdâta tasaddî ve fukarâ ve zu'afânın bî-vech emvâl ve eşyâsına dest-dırâz ... [silik] haber virilmekle eşkıyâ-yı mezkûre alâ-eyyi hâlin zâbitleri ma'rifetiyle ahz ve varan mübâşire teslîm ve Sakız Kal'ası'na irsâl ve serdâr-ı merkûm dahi bir ân ve bir dakika meks ü ârâm etdirilmeksizin mükemmel neferâtıyla kaldırılıp me'mûr olduğu sefer-i humâyûnuma irsâl ve bir gün evvel kalkup girdüğünü müş'ir i'lâm olunmak bâbında mezkûr emr-i âlî-şânım sâdır olmağın kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân [boşluk] bölüğün [boşluk] çavuş zîde kadrühû mübâşir ta'yîn ve irsâl olunmuşdur. İnşâ'allâhü te'âlâ vüsûlünde sen ki, serdâr-ı merkûmsun, bu vaktde böyle hidemât-ı dîn-i

mübînde tekâsül ne cesâretdür. İmdi eğer sana selâmet-i hâlin gerek ise vukû‘ bulan cürm ve isyânın mükeffer gerekdir ki, ber-mûceb-i emr-i âlî mârrü’z-zikr şakîleri alâ-eyyi hâlin ahz ve ele götürüp mübâşir-i mûmâ-ileyhe teslim ve kal‘a-i mezbûreye irsâl ve kendin dahi bir sâ‘at tevakkuf etmeyüp mükemmel neferâtınla kalkup iki konağı bir iderek matlûb-ı me’mûrene azîmet idesin. Ve sen ki, dizdârsın zikr olunan şakîler tarafına vüsûllerinde dizdârı olduğun kal‘ada habs ve kal‘a-bend eyleyüp haklarında emr-i şerîfim sâdır olmadıkça itlâklarından gâyetü’l-gâye tevakkî eylesin deyü iftihârü’l-emâcid ve’l-ekârim hâlâ Âsitâne-i sa‘âdetimde Sekbanbaşı olan Mehemmed dâme mecdühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır. Fî evâhir-i Ra [Rebî‘ü’l-evvel] sene 1152.

[s.23/2] *İtlâklariçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî Evâhir-i Ca [Cemâziye’l-evvel] sene [1]152.*

Kütahya Kazâsı Nâ’ibine ve Kütahya Mütesellimine ve Karahisâr-ı Sâhib Kal‘ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki, Kütahya Kazâsı Nâ’ibi Mevlânâ Hasan zîde ilmühûsun, rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp medîne-i Kütahya muzâfâtından Gireği Nâhiyesinin re‘âyâ vü berâyâları bi-ecme‘ihim meclis-i şer‘e varup nâhiye-i mezbûra tâbî‘ Tuvâ nâm karye sâkinlerinden Topal Molla Mustafa ve Hatîboğlu Mehemmed nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup eşirrâ-yı nâsdan olmalarıyla vâkı‘ olan umûr-ı mühimmenin dâ’imâ muhtell ve ta‘tîline ve ihtilâl-i memlekete bâ’is ve mûkız-ı fitne olmalarıyla hîle ve hud‘alarından nâşî nâhiye-i mezbûrenin ba‘z-ı kurâlarına kemâl-i mertebe za‘aftârî olup perişân olmalarına bâdî olmağla, sen ki, Kütahya Mütesellimi mûmâ-ileyhsin, ma‘rifetinle mezbûrân Molla Mustafa ve Hatîboğlu Mehemmed kal‘a-i merkûmeye nefy ve ıslâh-ı nefis idince kal‘a-bend olunmak bâbında hükm-i humâyûnum virilmek recâsına vâkı‘ hâli der-i devlet-medâra arz u i‘lâm idiver deyü ilhâh etmeleriyle Fî nefsi’l-emr hâl, bast olunan minvâl üzre olduğu senin dahi vukûf-ı tammın olmağla vâkı‘ hâli bi’l-iltimâs arz eyledüğün eelden vech-i meşrûh üzre

ıslâh-ı nefis eylemek üzere kal'a-bend olunmaları için yazılmışdır. Evâhir-i Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene 1152.

[s.23/3] Çorum ekrâdı ve [boşluk] Kādîlarına ve ekrâd Voyvodası Ahmed zîde kadrühûye hüküm ki,

Sen ki, voyvoda-i mûmâ-ileyh zîde kadrühûsün, rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp Çorum ekrâdı kabîlelerinden Alçun? kabîlesinden Deli Hüseyin ve Molla Ömer ve Kôr Abdüllatîf ve Karakaşoğlu Osman ve Abdülcelil ve Hâcî Bekir oğlu İsmâ'il ve Molla Mehemed nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup eşirrâ-yı nâsdan olup îkâz-ı fitne ve sâ'î bi'l-fesâd ve ser-i cem'iyet olmalarıyla kabîle-i mezbûrun re'âyâların ve ıdlâl ve bin yüz elli bir senesine mahsûb olmak üzere üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mîrî ve zahîre bahâların virmediklerinden mâ'adâ mukâta'a-i merkûmenin nizâmına halel ve mâl-ı mîrînin ibtâlîne bâ'is olmalarıyla defa'âtle cânib-i şer' den da'vet-i şer' olunduklarında adem-i itâ'atleri zâhir ve hâlâ cem'iyet üzere olup bir vechile mâl-ı mîrînin tahsîli mümkün olmamağla ser-i cem'iyet olan eşkiyâ-yı mezbûrlar ıslâh-ı nefis idinceye değin mahall-i âhare nefy ve kabîle-i mezbûrenin üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mîrîleri ve zahîre bahâları kânûn ve defter mücebince tahsîl olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına vâkı' hâli i'lâm etmeğin vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır. Evâhir-i Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene 1152.

[s.23/4] Mağnisa ve İstanköy Kazâları Nâ'iblerine hüküm ki,

Yako ve Kurdoğlu Yasef nâm Yehûdiler rikâb-ı humâyûnuma arzuhâl idüp bunlar için kendü hâllerinde olmayup re'âyâyı ehl-i örf tâ'ifesine gamz ve tecrîm itdürmek âdet-i müstemirreleridir deyü hilâf-ı inhâ ile İstanköy Cezîresi'ne nefy ü iclâ ve cezîre-bend olunup mükedderü'l-hâl oldukların bildürüp fîmâ-ba'd kimesneye ızrâr kâsd etmeyüp kendü hâllerinde olmak üzere cürmlerimiz afv ve cezîre-i mezbûreden sebîlleri tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzere afv u itlâk olunmaları için hüküm yazılmışdır. Fî evâhir-i Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene [1]152.

[s.24/1] Ağa mektûbu mücebince ancak Yûsuf'un itlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır. Evâsıt-ı S [Safer] sene [1]153

Sakız muhâfazasında dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri zâbiti Haseki Mustafa zîde mecdühûya ve Rodos Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki, Haseki-i mûmâ-ileyhsin, muhâfaza-i mezbûre yamakâtından olup dergâh-ı mu'allâm yeniçerilerinden birinci bölüğün Halîl ve beşinci bölüğün Yûsuf dimekle ma'rûf şakîler kendü hâllerinde olmayup defa'âtle şakâvetleri zuhûruyla kal'a-bend olunup bir takrîble itlâk ve yine memnû' ve mütenebbih olmayup daha ziyâde şakâvete tasaddî eyledikleri eelden mezbûrlar ahz ve ele getirülüp ıslâh-ı nefis idince Rodos Kal'asında kal'a-bend olunmalarıçün tarafından i'lâm olunmağla imdi mezbûrlar ahz ve ele getirülüp kal'a-i merkûmede kal'a-bend olunmaları bâbında fermânım olmağın [boşluk] ile irsâl olunup inşâ'allâhü te'âlâ vüsûlünde gerekdir ki zikr olunan iki nefer şakîleri alâ-eyyi hâl ahz ve ele getirüp mübâşir-i mûmâ-ileyhe teslîm ve ber-müceb-i emr-i âlî kal'a-i mezbûreye irsâl ve sen ki, dizdâr-ı merkûmsun mezbûrlar tarafına vüsûllerinde dizdârı olduğun kal'ada habs ve kal'a-bend eyleyüp haklarında emr-i âlî ve mühürlü mektûb vârid olmadıkça itlâklarından tevakkî eylesin deyü Âsitâne-i sa'âdetimde sekbanbaşı olan Mehemed dâme mecdühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşdur. Evâhir-i Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene 1152.

[s.24/2] Bursa Mollasına ve rikâb-ı humâyûnumda Çavuşbaşı olan [yazılmamış] dâme mecdühûya hüküm ki,

Zeyneb ve Fâtıma nâm avretler fevâhişe makûlesinden olup bu def'a nâ-mahrem kimesneler ile müttehemem ahz olunmalarıyla Bursa'ya nefy ü iclâ olunmaları fermânım olmağla sen ki, Çavuşbaşı-yı mûmâ-ileyhsin, mezbûrât avretleri ma'rifetinle Bursa'ya irsâl ve sen ki, Bursa Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, mezbûrât avretler vüsûllerinde Bursa'da ikâmet etdürüp tekrâr emr-i şerîfim sâdır olmadıkça sebîlleri tahliye olunmaktan be-gâyet ihtirâz ve ictinâb olunmak içün yazılmışdır. Fî evâ'il-i R [Rebî'ü'l-âhir] sene [1]152.

[s.24/3] Ankara Nâ'ibine ve Ankara Dizdârına hüküm ki,

Bâbü's-sa'âde ağası olan Ahmed Ağa dâme ulüvvühû rikâb-ı humâyûnuma arzuhâl idüp zîr-i nezâretinde olan evkâfdan ve gayrıda vâkı' müteveffâ Gâzî İsâ Beg Evkâfi karyelerinden medîne-i Ankara Kazâsına tâbi' Kayı nâm karyelerinden Kör Süleyman nâm kimesne dâ'imâ kendü hâlinde olmayup re'âyâ-yı vakfî ehl-i örf tâyifelerine gamz ve tecrîm itdürüp müfsid-i mezbûr ahâlî-i karye[yi] ızrârdan hâlî olmayup ol vechile perâkende ve perîşân olmalarına bâ'is olmağın mezbûr ıslâh-ı nefis idince Ankara Kal'asına kal'a-bend olunmasıçün bi'l-cümle karye fukarâsı tazallüm ve ilhâh eylediklerin sen ki, Ankara Nâ'ibi Mevlânâ Seyyid Osman zîde ilmühûsun, arz ve mütevellî-i vakf i'lâm etmeğın ta'yîn olunan Helvâi Osman zîde kadrühû mübâşeretiyle mezkûr Süleyman ahz ve ıslâh-ı nefis idince Ankara Kal'asında kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına arz etmeğın vech-i meşrûh üzre kal'a-bend olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır. Fî evâ'il-i R [Rebî'u'l-âhir] sene [1]152.

[s.24/4] Harput ve Hasankeyf Kādîlarına hüküm ki,

Sen ki, Harput Kādîsı Mevlânâ İbrâhim zîde fazlühûsün rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp medîne-i Harput'da vâkı' ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve a'yân ve eşrâf, cemm-i gafîr ve cem'-i kesîr meclis-i şer'e varup medîne-i mezbûre mahkemesinde kâtib olan Feyzullah-zâde Mehemmed nâm kimesne kendi hâlinde olmayup yerlûden nâ'ib olmak memnû' iken ba'z-ı kâdînın bakiyye-i müddetlerine nâ'il olmak takrîbiyle vilâyetlerine umûruna mühürü karışup umûr-ı vilâyeti muhtell ve müşevveş ve nizâm-ı memlekete hâlel virüp bundan akdem yerlûden kimesne nâ'ib olmaya deyü emr-i âlî sâdır olmuş iken itâ'at-i emr-i münîf eylemeyüp ba'z-ı erâzil ve eşhâs ve menba'-ı fesâd olan kimesnelere istinâden vilâyetlerine gelen kâdîlara râhat virmeyüp erâzil-i eşirrâyı üzerine havâle ve gice ve gündüzde tazyîk eyleyüp kâdîların üç dört ay müddetlerin bırakturup kendü nâ'ib olup umûr-ı memleketi ve umûr-ı şer'iyeyi muhtell ve memleketin nizâmına hâlel virmekle merkûm Kâtib Mehemmed min ba'd Harput Mahkemesinde kâtib ve nâ'ib olmayup ıslâh-ı nefis olunca Hasankeyf Kazâsına nefy ü iclâ olunmasını der-i devlet-medâra

arz u i'lâm idivir deyü ilhâh etmeleriyle hâl, minvâl-i muharrer üzre olduğuna senin dahi ilmin muhît olmağla vâkı' hâli hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eyledüğün ecluden nizâm-ı memleket için mezbûr ıslâh-ı nefis eylemek üzre nefy ü iclâ olunmak için yazılmışdır. Fî evâ'il-i R [Rebî'u'l-âhir] sene [1]152.

[s.25/1] [boşluk] Kādîsına ve Taraklıborlu Kazâsı Nâ'ibine ve Bolu Hâssı Voyvodasına ve Samsun Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Kıdvetü'l-havâss ve'l-mukarrabîn bi'l-fi'l Sarây-ı cedîd-i âmirem ağası olan İbrâhim zîde ulüvvühû rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp zîr-i nezâretinde olan evkâfdan Taraklıborlu Kazâsı'nda vâkı' müteveffâ Gâzî Süleyman Paşa Vakfının Taraklıborlu Kazâsı'nda Kuyulu nâm karye sâkinlerinden yeniçerilik iddiâsında erâzil ve eşkiyâdan Mehemmed Beşe dimekle ma'rûf kimesne ve oğlu Karagöz Hasan ve Oğuz Mehemmed Beşe dimekle meşhûr ve Kör Şaban oğlu Ali nâm şakîler dâ'imâ kendü hâllerinde olmayup me'mûr oldukları sefer-i humâyûndan ibâ vü ictinâb itmeleriyle bundan akdem şeref-efzâ-yı sudûr iden emr-i şerîfim mücebince mezbûrlara defe'âtle tenbîh olundukda bir vechile mütenebbih olmayup adem-i itâ'at olduklarından gayrı karye-i mezbûre sâkinlerinden Ömer nâm kimesne kendü hâlinde iken iki def'a hânesin basup darb-ı şedîd ile darb ve ırzına ta'arruz eyledikleri muvâcehelerinde şühûd-ı udûl ile şer'an sâbit ve bunun emsâli fesâd ü şakâvetleri yevmen fe-yevmen müzdâd olduğun bi'l-cümle ahâlî iltimâsıyla Taraklıborlu Kazâsı Nâ'ibi arz ve mütevellî-i vakf dahi i'lâm etmekle iltimâsları üzre merkûmûn buldukları mahalde zâbitleri ma'rifetiyle ahz ve sen ki, Bolu Voyvodası mûmâ-ileyhsin, mübâşeretinle sâ'ire mûcib-i ibret olmak için ıslâh-ı nefis idince Samsun Kal'asına kal'a-bend etdirilmek bâbında hükm-i humâyûnum virilmek recâsına nâzır-ı mûmâ-ileyh arz eylediği ecluden vech-i meşrûh üzre kal'a-bend olunmaları için yazılmışdır. Fî evâ'il-i R [Rebî'u'l-âhir] sene 1152.

[s.25/2] Yenişehir-i Fenâr Kādîsına ve Galos Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki, mevlânâ-yı mûmâ-ileyh İsmâ'il zîdet fazâ'ilühûsun, rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp medîne-i Yenişehir-i Fenâr'da vâkı' Yehûdî tâyifesi bi-ecma'ihim meclis-i şer'e varup medîne-i mezbûr sâkinlerinden olup zümre-i eşkıyâdan Hancı Süleyman Beşe ve Türkmen Berber Ahmed Beşe ve karındaşı Türkmen Veli Beşe dimekle ma'rûf kimesneler dâ'imâ kendü hâllerinde olmayup bî-vech ve bilâ-sebeb bunların her birlerine hilâf-ı şer'-i şerîf rencîde ve ta'cîz ve biz sefere giderüz deyü bi-gayrı hakkın bunlardan akça ve ba'z-ı eşyâ talep eylediklerinde virmedikleriçün makberelerinde mürd olanlardan ba'zısını yerinden hilâf-ı şer'-i şerîf ihrâc ve ihrâk bi'n-nâr eylediklerinden mâ'adâ her birlerine muvahhiş haber irsâl ve tahvîf ve bu vechile ta'addî ve refikleri olan gürûh-ı eşkıyâyı dahi üzerlerine taslît itmeleri mezbûrûn şakîlerin ber-vech-i muharrer ta'addiyât ve tecâvüzlerinden ahvâlleri diğergûn ve şerr ü mazarratlarından emîn ve kat'â râhatları kalmamağla mezbûrûn şakîler ba'de'l-yevm bunları ber-vech-i muharrer rencîde ve remîde ve makberelerinde medfûn olan mürdelerine ta'arruz etmemek için keyfiyyet-i ahvâlleri arz u i'lâm olunmasın iltimâs ve ilhâh ve ibrâm ve istid'â-yı inâyet veistirhâm etmeleriyle fi'l-hakîka husûs-ı mezbûrun tafsîli mürûr eylediği vech üzere olduğunu vukûf-ı tâmmı olan sikât-ı sahîhatü'l-kelimâtdan ve cemm-i gafîr ve cem'-i kesîr meclis-i şer'e gelüp ihbâr ve bu bâbda Yehûdî tâyifesi merhamete şâyeste ve sezâvâr olmalarıyla hâllerine merhameten sâ'ire mûcib-i ibret için eşkıyâyı merkûmûn ıslâh-ı nefis idince Galos Kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına vâkı' hâli ilhâhlarıyla bi'l-iltimâs arz eyledüğün eelden vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene 1152.

[s.25/3] Çorlu Kādîsına hüküm ki,

Franca elçisi vekîli David Maci hutimet avâkıbühû bi'l-hayr rikâb-ı humâyûnuma arzuhâl gönderüp Franca elçisinin Edirne'den Âsitâne-i sa'âdetime kirâcı yediyle gönderdikleri mekâtîbi esnâ-yı tarîkde mükârî-i merkûm zâyi' idüp Çorluda hânda sirka etdiler deyü haber virdiğine binâ'en birkaç nefer kimesneler

te'dîb için ahz etdirilmişdi. Lâkin mezbûrların bir dürlü medhali olmayup bi-günâh oldukları haber alınup mücerred mükârî zâyî' eyledüğün bildürüp Çorlu'da ahz olunanlar ıtlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eylediği eelden husûs-ı mezbûr için Çorlu kasabasında ahz bulunan merkümlar ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşdur. Fî evâ'il-i R [Rebî'u'l-âhir] sene 1152.

[s.25/4] Limni kal'ası Dizdârların hüküm ki,

Galata Voyvodası Hâcî Ahmed zîde mecdühû rikâb-ı humâyûnuma arzuhâl idüp mûmâ-ileyhin bundan akdem Galata'da subaşısı olan Ali nâm kimesne hadâset-i sinni sebebiyle re'âyâdan birkaç nefer eşirrânın hilâf-ı inhâ tecemmu'larına bâ'is hareketinden nâşî te'dîb ve ıslâh-ı nefis için Limni Kal'asında kal'a-bend olunmuş idi. Lâkin merkûm Ali ıslâh-ı nefis idüp fîmâ-ba'd bir ferdi iğfâl eylemeyüp kendü hâlinde olmak üzre istid'â-yı merhamet eyledüğün bildürüp kal'a-i mezbûreden ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin ba'de'l-yevm hilâf-ı hareketde bulunmayup ve kimesneyi rencîde ve âzürde eylemeyüp kendü hâlinde olmak şartıyla afv ü ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak için yazılmışdır. Evâsıt-ı R [Rebî'u'l-âhir] sene [1]152.

[s.26/1] Rikâb-ı humâyûnumda Çavuşbaşı Sâlih dâme mecdühû'ya ve Sakız Muhassılı zîde mecdühûya hüküm ki,

Boşnak Ahmed nâm şakî kendü hâlinde olmayup sâkin olduğu hân odasında leyl ü nehâr şürb-i hamr idüp niçe dürlü fesâd ve şakâvete tasaddî etmekle merkûm Asitâne-i sa'âdetden Sakız Cezîresine nefy ve Sakız Muhassılı ma'rifetîyle Mısra giden münâsib kalyona vaz' ve Mısra'ya irsâl olunmak fermânım olmağla sen ki, Çavuşbaşı mûmâ-ileyhsin, merkûmu Sakız cezîresine nefy ve sen ki, Sakız Muhassılı merkûmsun mezkûr vüsûlünde ma'rifetinle Mısra'ya giden münâsib kalyona vaz' ve Mısra'ya irsâl eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R [Rebî'u'l-âhir] sene 1152.

[s.26/2] Kütahya Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Eflâni-i Bolu Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Ali zîde ilmühû rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp Eflâni-i Bolu Kazâsına tâbi' Paşabeğ nâm karye sâkinlerinden es-Seyyid Elvân nâm kimesne meclis-i şer'e varup, bu kendü hâlinde olup kimesneye vaz' u ta'addîsi yoğiken ashâb-ı ağrâzdan Abdullah nâm kimesne mücerred icrâ-yı garaz için hevâsına tâbi' sâbıkâ kazâ-i mezbûr nâ'ibi Mehemmed nâm nâ'ib ile yekdil ve bezl-i irtişâ ile mezkûr Seyyid Elvân'ın Kütahya Kal'ası'na kal'a-bendiçün emr-i şerîfim sâdır olduğu mesmû'u olmağla keyfiyyet-i ahvâli vukûf-ı tâmmı olan kimesnelerden istihbâr olundukda mezkûrun hüsn-i hâlini müş'ir bî-garaz kimesneler alâ-tarîki'ş-şehâde haber virmeleriyle itlâk olunmak bâbında istid'â ve vâkı' hâli hükmi-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eylediği eelden fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak üzre afv ü itlâk ve sebîli tahliye olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Evâsıt-ı R [Rebî'u'l-âhir] sene 1152.

[s.26/3] *Mezkûr İbrâhim itlâk olunmuşdur. Fî evâhir-i B [Receb] sene [1]152.*

Bursa Mollasına ve rikâb-ı humâyûnumda Çavuşbaşı olan Sâlih dâme mecdühûya hüküm ki,

Üsküdar sâkinlerinden Hâcî Ali ve İbrâhim Efendi dimekle ma'rûf kimesneler kendü hâllerinde olmayup müzevir-i da'vâ ve yalan şehâdetlerinde buldukların ahâlî-i mahalle ihbârlarıyla Üsküdar Kādîsı Mevlâna [boşluk] zîdet fezâ'ilühû i'lâm etmeğin ahz olunup Bursa'ya nefy ü iclâ olunmaları fermânım olmağın sen ki, çavuş başı mûmâ-ileyhsin, ma'rifetinle mezbûrları Bursa'ya irsâl ve sen ki, mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûllerinde mezbûrları Bursa'da ikâmet ettirmek bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır. Evâsıt-ı R [Rebî'u'l-âhir] sene 1152.

[s.26/4] *Bâ-fermân-ı âlî Fî evâ'il-i B [Receb] sene [1]152. İtlâklariçün emr-i şerîf dahi yazılmışdır.*

Onikidivân Nâ'ibine ve Boğazkesen Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki, Onikidivân Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Mustafa zîde ilmühûsun, rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp kazâ-i mezbûr ve tevâbi'î kazâların ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve re'âyâ vü berâyâları meclis-i şer'e varup eşkiyâ zümresinden Nalbantoğlu Çalık Süleymân ve karındaşları ve rufekâları nâm şakîler sekiz dokuz seneden berü ser-i cem'iyet ve ittihâd ve şakâvet üzre olup ümmet-i Muhammedin malların gasb ve menzillerine girüp ehl ü iyâllerine tecâvüz ve katl-i nüfûs ve hetk-i ırz âdet-i müstemirreleri olduğuna binâ'en cezâları tertîb olunmak için müte'addid sâdır olan fermân-ı âliye itâ'at itmeyüp firâr ve ba'dehû yine gelüp yeniçeri serdengeçdi ağalığı iddi'âsıyla başına bir mîkdâr eşkiyâ cem' ve gelen serdârların serdârlıkların fuzûlî zabt ve bu sene-i mübârekede Niş Kazâsının serdârlık mektûbun getirüp ahâlî-i sükkân bi'l-cümle tazallümasından olup murâdî üzre ahz u habs ve tecrîm idüp voyvodaların emr ve defter mücebince hâsıl kayd olunan beş yüz guruşdan ziyâde yuva ve bâd-ı hevâ mahsûllerin fuzûlî zabt ve bu sene-i mübârekede me'mûr olduğu sefer-i humâyûnuma dahi gitmeyüp men' için her bir nefer akça aldığından mâ'adâ beş kazâdan yüzer ve yüz altışar ve üç yüz guruşların alup bir vechile zulmüne tâkat getirülmeyüp şakâveti gûn be gûn terakkî ve eşkiyâ'-i mezbûrların şerr ü mazarratları ibâdullâh üzerlerinden ümmet-i Muhammedin men' ü def için ocak tarafından mübâşir ta'yîn olunup rü'esâ-yı eşkiyâ Boğazkesen kal'asına kal'a-bend olunup eşkiyâdan te'mîn olunmak üzre livâ'-i mezbûrun subaşılarının askerîlerine muhkem tenbîh ve te'kîd olunmak bâbında hükm-i humâyûnum recâsına sen? arz ve mezkûr Nalbantoğlu Çalık Süleymân vesâ'ir karındaşları ve rufekâsı zalemeden olup bundan akdem mezbûr Süleymanın hakkında mukaddemâ fermân-ı âlî sâdır ve yine memnû' ve mütenebbih olmamağla bu def'a mezbûr rufekâsıyla ahz ve mahallinde husamâsıyla şer'an terâfu' ve zimmetlerinde sâbit olan hukûk-ı ibâd girü istirdâd ve ba'dehû yine rufekâsıyla Âsitâne-i sa'âdetim tarafına ihzâr ve islâh-ı nefis için Boğazkesen Kal'asına kal'a-bend olunmak üzre arz ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince müsâ'ade ve ocakdan mübâşir ta'yîn ve mü'ekked emr-i şerîf ısdâr ve ocak tarafından mektûb [s.27] tahrîri bâbında

iftihârü'l-emâcid ve'l-a'yân hâlâ Sekbânbaşı olan Mehemed zîde mecdühü tarafından i'lâm olunmağla i'lâmı mücebince amel olunmak için yazılmışdır. Evâsıt-ı R [Rebî'ü'l-âhir] sene [1]152. **Terkîn**

[s.27/1] *Fîmâ-ba'd kendü hâllerinde olmak şartıyla itlâklariçün emr-i şerîf yazılmışdır. Evâ'il-i C [Cemâziye'l-âhir] sene 1152.*

Zari ve Eflâni Kazâları Nâyiblerine ve Kastamonu Sancağı Mütesellimine ve Samsun Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Zari Kazâsına tâbi' Çime nâm karye ahâlîleri gelüp yine karye-i mezbûreden Seyyid Süleyman ve hevâdârları Dervişoğlu Seyyid Hüseyin ve diğere Seyyid Süleyman nâm kimesneler bin yüz kırk senesinden berü kendü hâllerinde olmayup hâne ve anbâr basup ve ümmet-i Muhammedin iyâline ta'arruz ve hetk-i ırz etmek ve dağlarda koyun ve kuzu gasb idüp âlet-i harb ile gezmek âdet-i müstemirresi olduğundan bundan akdem yine karye-i mezbûreden Abdullah Çelebi demekle marûf Seyyid Abdülazîz nâm kimesnenin samanhanesini ihrâk bi'n-nâr eylediklerinden gayrı gece ile gelüp anbârını dahi basup derûnunda olan mahsûl ve eşyâsını sirka ve Eflâni Kazâsına firâr etmeleriyle bu dahi mezkûrlarıyla Eflâni Kazâsı'nda murâfa'a-i şer' olduklarında huzûr-ı şer'de ikrârlarıyla sâbit ve mezkûrlar zâbitleri ma'rifetiyle ahzu u habs olunmuşlar iken adem-i itâ'at ve inkiyâdlarından nâşî bir tarikle habsden firâr ve el-yevm fesâd ü şakâvetlerini evvelkiden ziyâde eyledikleri ve hâl minvâl-i meşrûh üzre olduğunu Zari Kazâsı Nâ'ibi Hüseyin ile Eflâni Kazâsı Nâ'ibi Mehemed zîde ilmühümâ başka başka arz etmeleriyle şer' ile görülüp zimmetlerinde zuhûr iden ashâb-ı hukûkun hakları istirdâd olunduktan sonra derûn-ı i'lâmda mezkûr üç nefer şakîler zâbitleri ma'rifetiyle Samsun Kal'asında habs ve kal'a-bend olunmalarıçün bundan akdem mezkûr Seyyid Abdülaziz iltimâsıyla emr-i şerîfim sudûr bulmuş iken tenfîz ve icrâ olunmadığın bildürüp mukaddemâ sâdir olan emr-i şerîfim mücebince ashâb-ı hukûkun hakları istirdâd olunduktan sonra mezkûrün üç nefer şakîler zâbitleri ma'rifetiyle Samsun Kal'asında kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim recâ ve Dîvân-ı humâyun'umda mahfûz olan ahkâm kaydına mürâca'at olunduktan vech-i meşrûh üzre emr-i şerîfim verildiği mastûr ve

mukayyed bulunmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı R [Rebî'ü'l-âhir] sene 1152.

[s.27/2] Sâbıkâ kul kethüdâsı olup Burusa'da yeniçeri zâbiti olan Mehemmed dâme mecdühûya ve Burusa Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Merhûm ve mağfûrun-leh Sultân Yıldırım Bâyezid Hân Evkâf-ı Şerîfesinden Mihaliç Kazâsına tâbi' Makri nâm karye sükkânından Hâcî Hasan oğlu Mehemmed nâm yeniçeri kendü hâlinde olmayup envâ'-ı kabâhat ve fazâhati zuhûr ve hilâf-ı şer'-i şerîf ibâdullâhın hetk-i ırzına tasaddî eylediği sıhhati üzre i'lâm olunmağla mezbûr zâbiti ma'rifetiyle ahz ve ele getirülüp ıslâh-ı nefis idince Burusa Kal'asında kal'a-bend olunması fermânım olmağın [boşluk] irsâl olunmuşdur. İnşâ'allâhü te'âlâ vüsûlünde gerekdir ki mezbûru ahz ve ele getirüp kal'a-i mezbûrede kal'a-bend için irsâl ve sen ki, dizdâr-ı merkûmsun vüsûlünde merkûmu kal'a-i mezbûrede kal'a-bend eyleyüp tekrâr emr-i şerîfim sâdır olmadıkça ıtlâkıdan be-gâyet ihtirâz eylesin deyü Sekbânbaşı olan Mehemmed dâme mecdühûnun memhûr mektûbu mücebince amel olunmak emrim olmuşdur. Fî evâhir-i Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene 1152.

[s.27/3] Divriği Kâdîsına ve Mütessellimine ve Divriği Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Seyyidetü'l-muhadderât iklîletü'l-muhassanât tâcü'l-mestûrât zâtü'l-me'âlî ve's-sa'âdât vâlidem Sultân dâmet ismetühâ ve zâdet iffetühânın kethüdâları olan Osman dâme mecdühû rikâb-ı humâyûnuma arzuhâl idüp müşârun-ileyhin hâslarından Rişvân Hâssı re'âyâlarından Celebgânlu Oymağından üç dört nefer kimesneler ile sâ'ir aşîretten yedi sekiz nefer rüfekâları Divriği cânibinde sizler sâriklersiz deyü ahz ve Divriği Kal'asında kal'a-bend olunup hâla kal'a-i mezbûrede mahbûs oldukları i'lâm olunduğun bildürüp ne gûne töhmet ile ahz ve kal'a-bend olunmuşlar ise keyfiyyet-i ahvâlleri sıhhati ve hakîkati üzre gereği gibi arz u i'lâm olunup ıtlâkları için emr-i âlî sâdır olmadıkça sebîlleri tahliye olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğın vech-i meşrûh üzre mezbûrlar habsde ibkâ ve ne gûne töhmet ile ahz ve kal'a-bend olunmuşlar ise keyfiyyet-i ahvâlleri ma'rifet-i şer'le

gereği gibi tefahhus ve su'âl ve arz u i'lâm olunup itlâklariçün emr-i şerîf sâdır olmadıkça itlâk olunmamaları için yazılmışdır. Evâhir-i R [Rebî'u'l-âhir] sene 1152.

[s.28/1] Kengırı Kazâsı Nâ'ibine ve Kengırı Sancağı Mütessellimine ve Kengırı Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Kengırı kasabasında vâkı' Alacamescid Mahallesi sükkânından kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân el-Hâcî Hüseyin zîde mecdühû gelüp mûmâ-ileyhin küçük karındaşı Ali nâm kimesne kendü hâlinde iken civârında sâkin Çılbır Osman oğlu Mehemed'in oğlu Veli nâm şakî eşkiyâdan olup kendü hâlinde olmadığından gayrı sen ki, mütessellim-i merkûmsun sana mezbûrun intisâbı olmağla mahalle-i mezbûre ahâlîsine izhâr-ı mükâbere ve unfla tasaddî eylediğinden mûmâ-ileyhin karındaşı merkûm Ali'ye bir aded üzüm eşcârını sen atına ekl etdürüp telef etdün deyü tehevür ve ol vechile ta'azzumunu hazm idemedüğünden nâşî bin yüz elli senesinde bıçak ile darb ve mecrûh ve vâlidesi [boşluk] nâm hâtûn şakâvet idüp tazallüm-i hâl ve teşekkî-birle mezbûr Veli'nin ahzını iltimâs etdükde niyâzına müsâ'ade itmeyüp unfla tard ve dârib-i mezbûra bir dürlü itâb itmeyüp karındaşı merkûma ziyâde gadr olduğun vâlidesi mezbûre mektûbu ile ahvâli i'lâm eyledüğün bildürüp mezbûr Veli muvâfakat-ı şer'le ahz ve Kengırı Kal'asına kal'a-bend ve karındaşı merkûmun mecrûhiyyeti keşf ve keyfiyyeti vukû'u üzre arz u i'lâm olunup tekrâr emr-i şerîfim sâdır olmadıkça itlâk olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüğü ecluden mahallinde şer'ile görölüp şer'an sâbit ve zâhir oldukdan sonra ahz ve Kengırı Kal'asına kal'a-bend olundukdan sonra keyfiyyet Der-sa'âdete arz u i'lâm olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i R [Rebî'u'l-âhir] sene 1152.

[s.28/2] Lefkoşe Mollasına ve Molova Nâ'ibine ve Kıbrıs Muhassılı[na] hüküm ki,

Akzâ kuzâti'l-müslimîn Edirne Kazâsı pâyesi olup sâbıkâ Mısr-ı Kâhire Kâdîsı olan Mevlânâ Hattât Veliyyüddin zîdet faza'ilühû mukaddemâ ba'z-ı esbâba binâ'en Cezîre-i Kıbrıs'a irsâl ve anda ikâmeti fermânım olmuş idi. El-hâletü hâzihî cezîre-i mezbûreden afv ve sebîli tahliye ve gelüp Magalkara Kazâsı'nda ikâmeti bâbında a'lemü'l-ulemâ'il-mütebahhirîn hâlâ Şeyhü'l-islâm ve müftî'l-enâm olan Mevlânâ

es-Seyyid Mustafa edâm'allâhü te'âlâ fazâ'ilühü işâret ve mûcebince hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûn şeref-yâfte-i sudûr ve mûcebince mukaddemâ emr-i şerîfim sâdır olmuş iken bir tarîkle zâyî' olduğu i'lâm olmağın siz ki, Lefkoşe Kādîsı ve Muhassılı mûmâ-ileyhimâsız mevlânâ-yı müşârun-ileyhin işâretleri ve sâdır olan hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûn ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin cezîre-i Kıbrıs'dan sebîli tahliye ve sen ki, Magalkara Nâ'ibi mevlânâ-yı mezkûrsun mevlânâ-yı mûmâ-ileyh vüsûlünde Magalkara'da ikâmet etdirilmek bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır. Fî evâhir-i R [Rebî'u'l-âhir] sene 1152.

[s.28/3] Sakız Nâ'ibine ve Sakız'da Yeniçeri Zâbiti zîde mecdühûya ve Magosa Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki, Sakız Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ el-Hâc Ali zîde ilmühûsun, rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp cezîre-i mezbûre sükkânından olup gönüllüyân-ı yesâr neferâtından Feyzüddin Ahmed Sorban? oğlu dimekle ma'rûf şakî dâ'imâ kendü hâlinde olmayup cezîre-i mezbûreden Anton nâm zimmîye bin yüz kırk senesinde sol kolu üzerinde âlet-i câriha ile amden darb ve mecrûh eylediğinden gayrı Argir nâm bikr-i bâliğ nâsrânîyeyi dahi cebren ahz ve âlet-i harb ile üzerine hücum ve tahvîf ve tehdîd ile zorla ve cebren bikrini izâle itmekle şakî-i mezbûrun keyfiyyet-i hâli cezîre-i mezbûre ahâlîsinden tefahhus ve su'âl olundukda mezbûr Feyzüddin zümre-i eşkiyâdan ve dâ'imâ âlet-i harb ile gezüp re'âyâ fukarâsını şetm ve hetk-i ırz ve bi-gayrı hakkın darb ve cerh idüp bunun emsâli şakâvet ve fesâda ictirâ âdet-i müstemirresi olduğunu bî-garaz sikât-ı müslimîn alâ-tarîki'ş-şehâde ihbâr ve re'âyâ fukarâsının mezbûrun şerrinden bir dürlü emniyet ve râhatları kalmayup ahvâlleri diğergûn olmağla şakî-i mezbûr zâbiti ma'rifetiyle ahz ve Magosa [Kal'asında] kal'a-bend olunmak bâbında der-i devlet-medâra arz u i'lâm idivir [deyü] ilhâh ve iltimâs etmeleriyle vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz eyledüğün eelden vech-i meşrûh [üzre] kal'a-bend olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i R [Rebî'u'l-âhir] sene 1152.

[s.28/4] Burusa Mollasına hüküm ki,

Meşâyih-i tarikat-i sûfiyyeden kıdvetü's-sulehâ'i's-sâlikîn Enfi-zâde Şeyh Rızâ zîde salâhû rikâb-ı kâm-yâb-ı cihân-tâb-ı husrevâneme arzuhâl gönderüp ba'z-ı esbâba binâ'en bundan akdem şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûnum mücebince Burusa'da ikâmeti fermânım olmuş idi. El-hâletü hâzihî vatan-ı asliyyesi olan İstanbul'a gelüp hânesinde sâkin ve devâm-ı ömr ü devletim da'avâtına müdâvemet ve iştigâl eylemek üzre sebîli tahliye olunmak bâbında isti'fâ etmeğin şeref-bahş-ı sudûr iden hatt-ı humâyûn-ı mülâtafet-makrûn mücebince gelüp İstanbul'da hânesinde sâkin olmak üzre sebîli tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır. Evâhir-i R [Rebî'u'l-âhir] sene 1152.

[s.28/5] Limni Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Bundan akdem ba'z-ı kabâhati zuhûr idüp bâ-fermân-ı âlî kal'a-bend olan Çorlulu Kara Mehemed nâm yeniçerinin islâh-ı nefis itdüğü haber virilmekle itlâk olunması fermân olunmağın irsâl olunmuşdur. İnşâ'allâhü te'âlâ vüsûlünde sen ki, dizdâr-ı merkûmsun gerekdir ki, mezbûru kal'a-i merkûmeden itlâk ve sebîli tahliye eylesin deyü iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim bi'l-fi'l Sekbânbaşı olan Mehemed dâme mecdühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ca [Cemâziye'l-evvel] sene 1152.

[s.29/1] Sakız Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Güzelhisâr Kazâsı Nâ'ibi Mehemed zîde ilmühû rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp Medîne-i Güzelhisâr'da sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve a'yân u eşrâf ve re'âyâ vü berâyâ bi-esrihim meclis-i şer'e varup Bozdoğan Voyvodası olup medîne-i mezbûrede sâkin ve mütemekkin es-Seyyid Mehemed Ağa kendi hâlinde olup hilâf-ı şer'-i şerîf bir ferd kendüden ırzan ve bedenlen ve mâlen mikdâr-ı zerre mütekeddir olduğumuz yoğiken ve cümlemizi himâyet ü sıyânet üzre iken bu esnâda mezbûra töhmet isnâdıyla emr-i şerîfimle Sakız Kal'asına kal'a-bend olunmağla hakkında isnâd olunan kizb-i sarîha ve hilâf-ı mahz olup mağdûr olmağla afv ü itlâk olunmak bâbında der-i devlet-medâra arz idiver

deyü ilhâh etmeleriyle merkûm Seyyid Mehemmed'in ahvâli vukûf-ı tâmmı olan sikât-ı sahîhatü'l-kelimât bî-garaz müslimînden sırran ve alenen su'âl ve tefahhus olundukda hâl minvâl-i muharrer üzre olduğunu her birleri alâ-tarîki'ş-şehâde haber vermeleriyle mûmâ-ileyhin dahi ma'lûmu olmağın vâkı' hâli hükm-i humâyûnum virilmek recâsına arz eylediği eelden merkûm Seyyid Mehemmed fimâ-ba'd kendi hâlinde olup ve müteveffâ küçük kâdînın emvâl ve eşyâsını zabt ve tahsîle me'mûr olan mübâşirin yanında emvâl-i mîrî tahsîlinde bezl-i vüs' ü kudret eylemek ve eger bundan sonra dahi töhmet ve mel'aneti zuhûr ider ise ahz ve hakkında âhar gûne mu'âmele olunmak şartıyla merhameten afv ü itlâk ve sebîli tahliye olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i R [Rebî'u'l-âhir] sene [1]152.

[s.29/2] Erzurum Vâlisine ve Sivas ve [boşluk] ve [boşluk] Kādîlarına ve Kuruçay Nâ'ibine ve Sivas ve Bozok Mütesellimine hüküm ki,

Kuruçay Kazâsı ahâlisi gelüp yine Kuruçay sâkinlerinden envâ'-ı zulm ile ma'rûf şakâvet-pîşe ve sâhib-i fesâd ve ser-i cem'iyet olan Şehsüvâroğulları Süleyman ve Abdullah ve İsmâ'il nâm şakîler bunlara gûnâ-gûn zulm ve ta'addî ve ehl ü iyâllerine ta'arruz ve şâbb-ı emred oğullarını ve bâkire kızlarını cebren ve kahren ahz ve başlarında olan haşerâta teslîm ve mâllarını dahi ahz u gasb ve ba'zılarını bi-gayrı hakkın katl idüp bir dürlü kazâlarında sâkin olacak hâlleri olmayup perâkende ve perîşân olmalarına bâ'is ve bâdî oldukları bundan akdem der-i devlet-medâra i'lâm ve tazallüm-i hâl birle iştikâ olundukda Âsitâne-i sa'âdetime ihzârlariçün kapucubaşı mübâşeretiyle emr-i şerîf sâdır ve irsâl olunup mahalline varduklarında eşkıyâ-yı mezbûrûn bir vechile itâ'at-i emr-i şerîf itmediklerinden firâr idüp ve mübâşir-i merkûm avdetinden sonra yine zuhûr ve kemâ-fi'l-evvel zulm ve fesâdâta tasaddî eyledükleri yine i'lâm olundukda hâllerine terahhumen tekrâr ihzarları için emr-i şerîf sâdır ve bostânî hasekilerinden iki nefer haseki mübâşir ta'yîn olunup anlar dahi mahalline varduklarında adem-i itâ'at-birle firâr ve ele girmediklerinden mübâşirân-ı merkûmân dahi adem-i itâ'at-birle firârlarına i'lâm alup tehî avdet eylediklerinden sonra yine zuhûr ve üzerlerine musallat ve evvelkinden ziyâde şakâvet ve habâsete cesâret etmeleriyle ehl ü iyâlleri esîr misillü yerlerinde zâr u sergerdân kalup bi'l-cümle perâkende ve perîşân olmaları emr-i

mukarrer ve eşkıyâ-yı mezbûrûnun keyfiyyet-i tuğyân ve fesâdları kazâları nâ'iblerinin arzından dahi müstefâd olduğun bildürüp eşkıyâ-yı mezbûrûnun ehl ü iyâlleri kazâlarından ihrâc ve Malatya'ya nefy ve nakl ve îvâ ve kendüleri dahi buldukları mahallerden ahz ve haklarında ne vechile fermân-ı âlî sudûr ider ise şerr ü mazarratları üzerlerinden kal' ve def' olunmak bâbında istid'â-yı inâyet eyledikleri ecluden siz ki, vezîr-i müşârun-ileyh ve mütesellimân-ı mûmâ-ileyhimâsız, mezbûrlar ehl ü iyâlleri ile Malatya'ya nakl ve îvâ ve kendüleri buldukları mahallerde ahz ve Âsitâne-i sa'âdetime ihzâr olunmaları bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdir olmuştur. Fî evâhir-i R [Rebî'ü'l-âhir] sene 1152.

[s.29/3] Burusa Mollâsına ve Burusa'da Haremeyn Müfettişine ve İznik ve Lefke Kādîlarına ve Hudâvendigâr Sancağı Mütesellimine ve zikr olunan kazâlarda vâkı' yeniçeri serdârları vekillerine hüküm ki,

Yörükân Voyvodası Halîl zîde kadrühû rikâb-ı humâyûnuma arzuhâl [idüp] bin yüz elli ve elli bir seneleri Burusa Yörükânı mukâta'ası mûmâ-ileyhin uhdesinde olup mukâta'a-i mezbûre aklâmından İznik ve Lefke kazâlarında mutavattın yerlü yörükân re'âyâlarının üzerlerine edâsı lâzım gelen rûsûm-ı ra'ıyyet ve âdet-i ağnâmları defter-i vakf mücebince tarafından tahsîl murâd olundukda re'âyâ-yı mezbûrdan ba'zıları askerilik iddi'âsıyla rûsûmâtların edâda muhâlefet etdiklerinde bundan akdem yedine i'tâ olunan emr-i şerîfimde vakfın ra'ıyyet ve ra'ıyyetinden? olup defterde ismi mastûr iken askerilik iddi'âsı etdikleri sûretde seferden afvlerini müş'ir yedlerinde emr-i şerîf olmadıkça re'âyâ-yı mezbûrenin "bizler askerî tâ'ifesindenüz" deyü illet ? etdikleri sözlerine amel olunmayup rûsûmâtları tahsîl oluna deyü tasrîh olunmuşiken Burusa Kazâsına tâbi' Ericek karyesinden Solak Hasan ve Taşâbâd karyesinden Bayramoğlu Ali ve Çimenlik karyesinden Deli Hasan ve nefsi-i İznik'den Leblebici Hüseyin nâm eşirrâlar ser-i cem'ıyyet olup bizler "askerî tâ'ifesindenüz" mücerred rûsûmât virmezüz deyü iki seneden berü vâkı' olan seferlere dahi gitmeyüp askerî olduk zu'muyla nizâm-ı mukâta'aya hâlel ve adem-i itâ'atlarından nâşî tahsîli lâzım gelen mâl-ı Haremeyn'in ibtâlîne bâ'is ve re'âyânın dahi adem-i inkıyâdlarına bâdî olup mâl-ı Haremeyn'in tahsîli bir vechile mümkün olmayup iki senelik mâl-ı Haremeyn zimmetlerinde kalup vakf-ı şerîfe gadr-i küllî

olduğun bildürüp mezbûrûn Solak Hasan ve Bayramoğlu Ali ve Deli Hasan ve Leblebici Hüseyin nâm eşirrâlar ahz ve Burusa Kal'asına kal'a-bend olunduktan sonra iki senelik mâl güzeşte-i defter-i vakf mücebince merkûmûndan tahsîl ve alıvırlmek bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğın vech-i meşrûh meşrûh üzre amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i R [Rebî'ü'l-âhir] sene 1152.

[s.30/1] *Ancak Halîloğlu İbrâhim'in utlâkiçün yazılmışdır. Fî evâsıt-ı C [Cemâziye'l-âhir] sene [1]152.*

Eğın ve [boşluk] Kādîlarına ve Keban Ma'deni Emîni [boşluk] ve Eğın Mütesellimi [boşluk] zîde mecdühümâya hüküm ki,

Sen ki, Eğın Kādîsı Mevlânâ Abdullah zîde fazlühûsün rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp Eğın kasabasında sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve sâdât-ı kirâm vesâ'ir a'yân-ı vilâyet ve ahâlî cemm-i gafır ve cem'-i kesîr meclis-i şer'e varup Eğın kasabası sâkinlerinden Halîl oğlu İbrâhim ve Alemdâr Süleymân ve Şâhin oğlu Feyzullah ve Vanlıoğlu Mehemed ve karındaşı İbrâhim nâm şakîler mütegalibeden olmakdan nâşî kendü hâllerinde olmayup leyl ü nehâr âlât-ı harb ile çarşu ve bazarlarda gezüp ümmet-i Muhammedin ırzların hetk ve şütûm-ı galîza ile şetm ve diledikleri fukarânın cebren ve kahren emvâl ve eşyâların nehb ü gâret ve niçe niçe fazâhat ve şakâvete cesâret âdet-i müstemirreleri olup bir vechile zabt u rabtları kâbil olmamağla ihtilâl-i memlekete bâdî ve perîşân-ı hâl-i fukarâyı mü'eddî bir keyfiyyet olmağın cevır ü eziyetleri tâkat-güzâr olduğı cihetden rahmen li'l-fukarâ eşkıyâ-yı merkûmûn ahz ve ıslâh-ı nefis eylemeleriçün diyâr-ı âhare nefy ü iclâ olunmak üzre sen ki, mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, arz eyledüğün ecluden siz ki, emîn ve mütesellim-i mûmâ-ileyhimâsız, ma'rifetiniz ile zikr olunan şakîler alâ-eyyi hâlin ahz ve diyâr-ı âhare nefy ü iclâ olunmak için Dîvân-ı humâyûn'um tarafından emr-i şerîfim tahrîri bâbında hâlâ rikâb-ı humâyûnum defterdârı olan Sa'dullah dâme ulüvvühû i'lâm etmeğın i'lâmı mücebince amel olunmak için fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır. Fî evâhir-i R [Rebî'ü'l-âhir] sene 1152.

[s.30/2] Ber-vech-i mâlikâne Malatya Sancağı Mutasarrıfına ve Malatya Kādîsına ve Ruha Mütessellimine [boşluk] kal'ası Dizdârı [boşluk] zîde hıfzühûya hüküm ki,

Kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Cüce Mahmûd zîde mecdühûnun berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu mâlikânesinden Malatya Kazâsına İzvâli Karyesi re'âyaları rikâb-ı humâyûnuma arzuhâl idüp bunlar kendü hâllerinde olup kimesneye bir dürlü ta'addîleri yoğiken yine İzvâli Karyesinde sâkin Karayazıcı oğlu Tosun Mustafa ve karındaşı Kara Ali ve Uzun Mahmûd ve Mehemmed ve karındaşı oğlu Sarı Bekir ve Gül Osman ve Ömer ve Süleyman ve Köleoğlu İbrâhim ve karındaşı Halîl ve Kaşlı eşkiyâlarından Arslanoğulları ve [boşluk] ve nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup fuzûlî emvâl ve eşyâların nehb ü gâret ve bir dürlü emr-i âlîye itâ'atleri olmamağla fukarâ-yı ra'ıyyetin perâkende ve perîşân olmalarına bâ'is ve bâdî oldukların bildürüp ol bâbda hüküm-i humâyûnum recâ ve karye-i mezbûre fukarâları kendü hâllerinde olup kimesneye bir dürlü ta'addîleri yoğiken merkûmlar re'âyâ fukarâsının emvâl ve eşyâların nehb ü gâret ve bir dürlü emr-i âlîye itâ'atleri olmamağla fukarâ-yı ra'ıyyetin perâkende ve perîşân olmalarına bâ'is ve bâdî oldukları cihetden eşkiyâ-yı mezbûrûn ahz ve kal'a-bend ve hânelerin Rakka'ya iskân olunmak recâsına mûmâ-ileyh istid'â ve re'âyâ-yı mezbûr istirhâm etmeleriyle emr-i şerîfim tahrîri bâbında rikâb-ı humâyûnum defterdârı olan Sa'dullah dâme mecdühû i'lâm etmeğın mûmâ-ileyhimânın i'lâmı mücebince amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâ'il-i Ca [Cemâziye'l-evvel] sene 1152.

[s.30/3] Lefkoşe Mollasına ve Kıbrıs Muhassılına hüküm ki,

Sâbıkâ şehremîni olan Osman nâm kimesne rikâb-ı humâyûnuma arzuhâl gönderüp bundan akdem emr-i şerîfimle Kıbrıs Cezîresine nefy olunmağla ahvâli gâyet perîşân ve istid'â-yı merhamet eyledüğün bildürüp cezîre-i merkûmeden itlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğın hâline merhameten afv ü itlâk olunmak için yazılmışdır. Evâ'il-i Ca [Cemâziye'l-evvel] sene 1152.

[s.30/4] Kütahya Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'in Lefke Kazâsı'nda Nâ'ib olan Mehemed zîde ilmühû rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp kazâ-i mezbûra tâbi' Yeniçeri nâm karye ahâlîleri bi-esrihim meclis-i şer'e varup karye-i merkûmede sâkin Kaltak Mustafa Beşe dimekle ma'rûf kimesne yine karye-i mezbûrede sâkin Büyük Çelebi Oğlu Mehemed nâm kimesne ... karındaşına almak irâdesi hasebiyle beynlerinde câri olan husûmete şer'ile faysal verilmiş iken mezbûr Kaltak kanâ'at itmeyüp her veçhile zî-kudret ve ma'iyet-i kesîri olmağla mücerred ızrâr ve darbla mezbûr Mehemed ile karındaşı Mustafa'nın haklarında niçe hilâf-ı inhâ ve ifk ü iftirâ idüp dürlü dürlü gayr-ı vâkî' şey isnâdıyla itâblarında? bundan akdem emr-i şerîfimle Kütahya Kal'asına kal'a-bend olunmalarıyla hâlâ kal'a-i mezbûrede kal'a-bend ve habs olunup mezbûrlara küllî gadr ve hayf olmağın mezbûrlar itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında hüküm-i humâyûnum virilmek recâsına arz eyledüğün eelden vech-i meşrûh üzre itlâklariçün yazılmışdır. Evâ'il-i Ca [Cemâziye'l-evvel] sene [1]152.

[s.30/5] Seddü'l-bahr Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Mehemed nâm topçu tophânede sığır kassâbı olup ibâdullâha fûrûht eyledüğü lahm-ı bakarı on bir akçaya ve Mustafa nâm sipâhî dahi Kumkapu'da sığır kassâbı olup dört paraya lahm-ı bakar fûrûht itmeleriyle zâbitleri ma'rifetiyle Seddü'l-bahr Kal'asında kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın sen ki, dizdâr-ı merkûmsun mezbûrlar zâbitleri ma'rifetiyle Seddü'l-bahr Kal'asına vüsûllerinde merkûmları kal'a-i mezkûrede kal'a-bend eyleyüp tekrâr emr-i şerîfim sâdır olmadıkça itlâklarından be-gâyet ihtirâz ve ictinâb eylemen bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşdur deyü yazılmışdır. Fî evâ'il-i Ca [Cemâziye'l-evvel] sene 1152.

[s.31/1] Selânik Kazâsı'ndan ve yine Selânik Kal'ası muhâfazasında Zağarcıbaşı Sâbık Süleyman'a hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm yeniçerilerinin Selânik'de teslîm olunan mîrî çukaları için yapağı mübâya'a eylemek şartıyla medîne-i mezbûrede çuka hizmetine me'mûr

Yehûdîler taraflarından Âsitâne-i sa'âdetimde çuka vekilleri olan Avram nâm Yehûdî yedinden Manastırlı İsmâ'il dimekle ma'rûf nâm kimesnenin yüz elli bir senesi zi'l-ka'desinin yigirmi ikinci günü iki bin guruş istikrâz ve mesfûrun yedine temessük vermişken müşterî-i mezbûr İsmâ'il şirrete sâlik ve envâ'-ı tezvîrâta tasaddî etmekle meblağ-ı mezbûrun tahsîli için bundan akdem emr-i şerîf sâdır olmağın bin beş yüz guruş tahsîl ve kusûr beş yüz guruş el-yevm mezbûrun zimmetinde kalup edâda inâd ve muhâlefet-birle mâl-ı mîrînin ibtâlîne bâ'is ve çuka nescinin te'hîr ve ihtilâline bâdî olduğu sen ki, zağarcıbaşı-i sâbık mûmâ-ileyhsin, tarafından i'lâm olunmağla mezbûrundan sonra yine meblağ-ı mezbûru edâda inâd ider ise kal'a-i mezbûrede kal'a-bend eyleyüp alâ-eyyi hâlin zimmetinde bâkî kalan meblağ-ı mezbûru ma'rifet-i şer'ile bi't-temâm tahsîl ve alıvirilmek bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır ve îsâl olunmuşdur. İnşâ'allâhü te'âlâ vüsûlünde sen ki, Zağarcıbaşı sâbık mûmâ-ileyhsin, gerekdirki mezbûr İsmâ'il'i huzûr-ı şer'e ihzâr, eğer yine inâd ve muhâlefet ider ise ber-mûceb-i emr-i âlî kal'a-i mezbûrede kal'a-bend etdürüp zimmetinde bâkî kalan beşyüz guruş çuka akçası temâmen tahsîl ve infâz-ı emr-i âlîde dikkat mûcebiyle âmil olasız deyü iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim hâlâ Âsitâne-i sa'âdetimde sekbanbaşı olan Mehmed dâme mecdühû tarafından mühürlü mektûb virilmek vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım için yazılmışdır. Fî evâ'il-i Ca [Cemâziye'l-evvel] sene 1152.

[s.31/2] Limni Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Hanife nâm hâtûn rikâb-ı humâyûnuma arzuhâl idüp mezbûrenin zevci Mehmed nâm kimesne İmroz Cezîresi'nde vâkı' ma'den emîni olup cezîre-i merkûme re'âyâsına îsâl-i mazarrat ve niçe ehl-i ırz makûlelerinin ırzların hetk ve emvâl ve eşyâların nehb ü gâret misillü şakâvete tasaddî ve tama'-ı hâm ve ... encâma mebnî? itdüğü bundan akdem cezîre-i mezkûre etrâf kâdîları mezbûr Mehmed'in sû-i hâlini müş'ir i'lâm etmeleriyle himâyeten li'r-re'âyâ mezbûr Mehmed emr-i şerîfimle Limni Kal'ası'nda kal'a-bend olunup mezkûrun evlâd ü iyâli zelîl ve sergerdân ve ahvâlleri diğergün olduğun bildürüp hallerine merhameten mezkûr Mehmed'in cürmü afv ve kal'a-i merkûmeden itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğın ba'de'l-yevm kendü hâlinde

olup vazîfesi olmayan ma'den umûruna karışmayup ve ihtilâli mûcib vaz' u hareketde bulunmayup hilâf işde bulunup ahz olunur ise hakkından gelinmek şartıyla bu def'a merhameten ıtlâk olunmak için yazılmışdır. Fî evâ'il-i Ca [Cemâziye'l-evvel] sene 1152.

[s.31/3] Burusa Mollasına ve hâlâ rikâb-ı humâyûnumda olan Çavuşbaşı Sâlih dâme mecdühûya hüküm ki,

Âyişe nâm hâtûn gelüp mezbûrenin karındaşı Hâcî İsmâ'il nâm kimesne bundan akdem hacc-ı şerîfe azîmet eyledikde şerîki el-Hâc Abdurrahmân'a yigirmi dört kise akçasın emânet vaz', ba'dehû hacc-ı şerîfe râhî ve anda fevt olup meblağ-ı merkûm irs-i şer'le buna ve [boşluk] nâm kimesneye intikâl etmekle mezbûre dahi hissesin mezbûr Abdurrahmân'dan taleb eyledikde bir mîkdârın alup bâkîsini dahi almak üzre iken fevt olup oğlu Mehemed Emîn'den taleb eyledikde virmeyüp gadr sevdâsında olduğun bildürüp ol bâbda hükmi humâyûnum recâ ve mezbûre Âyişe Hâtun'un zevci ve tarafından vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi Mehemed sâlifü'z-zikr müteveffâ el-Hâc Abdurrahmân'ın oğlu Mehemed Emîn'den müvekkile-i mezbûrenin li-ebeveyn karındaşı el-Hâc İsmâ'il otuz senesinde hacc-ı şerîfe âzim oldukda mâlından altı bin guruşu mezbûr el-Hâc Abdurrahmân'a emânet virüp ba'dehû esnâ-yı tarîk-i hacda vefât etmekle meblağ-ı mezbûr irsen zevcem müvekkile-i mezbûre ile ammi-zâdesi Hüseyin'e isâbet etmekle müvekkile-i mezbûre bundan akdem meblağ-ı mezkûr altı bin guruş hisse-i ma'lûmesinden altı yüz guruş bedel-i makbûzuma an-inkâr mezbûr el-Hâc Abdurrahmân ile sulh olup da'vâdan mezbûr el-Hâc Aburrahmânı ibrâ etmiş idi. Ancak ibrâ-yı mezbûr şart ile olup müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc İsmâ'il ol târîhde mezbûr el-Hâc Abdurrahmân'a ber-vech-i muharrer on iki bin guruş def' ve teslîm eylediğine müvekkilem mezbûr vâkîf olmağla mâ'adâdan dahi hisse-i irsiyyesini terekesinden oğlu mezbûr Mehemed Emîn'den bi'l-vekâle taleb iderüm deyü ba'de'd-da'vâ mezbûr Mehemed Emîn cevâbında işbu yedimde olan müte'addid hücec ve i'lâmları nâtık oldukları üzre müvekkile-i mezbûre kırk beş senesinde ber-vech-i muharrer altı bin guruşdan hisse-i irsiyyesini babam müteveffâ-yı mezbûrdan da'vâ idüp müdde'âsını isbâta kâdir olmamağla babam müteveffâ-yı mezbûra yemîn verdürüp men' olunduktan sonra

tekrâr kırk sekiz senesinde babam mezbûr ile da'vât-ı mezbûresinden [s.32] beş yüz guruş bedel-i makbûza sulh olup âmme-i da'vâdan babam mezbûrun zimmetini ibrâ etdikde ol dahi ba'de'l-kabûl bir def'a dahi sulh-ı mezbûrdan sonra bana ikrâr-ı deyn eyledün deyü babam mezbûrdan da'vâ etdikde ibrâ ve kabûlden sonra da'vâsı mesmû'a olmaduğuna binâ'en bî-vech mu'ârazadan ba'de'l-men' bir def'a dahi sulh-ı mezbûr muvâza'a tarîkiyle olmuş idi deyü bir def'a dahi mecmû'u üç bin guruş kıymetli İsmâ'il Efendi hattı ile bir kelâm-ı kadîm ve bir samur kürk ve bir mücevher altun sâ'at ve bir incili mücevher altun bilezük da'vâ idüp ba'dehû da'vâ-yı mezbûresinde mubtile ve kâzibe olduğunu ikrâr idüp husûs-ı mezbûr vesâ'ire mûte'allika da'vâdan babam müteveffâ-yı mezbûrun ve benim kız karındaşım Fâtîma'nın zimmetlerini ibrâ etmişlerdir deyü takrîr-i meşrûha üzre sekiz kıt'a hüccet ve i'lâmla ibrâz eyledüklerinden mâ'adâ hâl vech-i muharrer üzre olup müvekkile-i mezbûre Âyişe Hâtûn müteveffâ-yı mezbûr ile ve oğlu işbu Mehemmed Emin ile sulh olup bi'd-defe'ât mezbûrünü cemî'-i da'vâdan ibrâ idüp ve da'vâsında mubtile ve kâzibe olduğunu dahi ikrâr ve i'tirâf eylediğini müvekkile-i mezbûrenin vekîli mezbûr zevci olmağla bu makûle tezvîr da'vâsı mezbûrun tahrîki ile olduğunu on nefer müseccelü'l-esâmî sikât-ı müslimîn alâ-tarîki's-şehâde haber vermeleriyle vekîl-i mezbûrun husûs-ı mezbûrda olan da'vâsında şâyî'a-i tezvîr olmağla iltifât olunmayup da'vât-ı tezvîre ihtirâs için ibreten li's-sâ'yirîn vekil-i mezbûr Mehemmed ıslâh-ı nefis idince Burusa'ya nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâsında oldukların a'lemü'l-ulemâ'i'l-mütebahhirîn Anadolu Kādî'askerliği pâyesiyle hâlâ İstanbul Kādîsı olan Mevlânâ Mehemmed Said edâm'allâhü te'âlâ i'lâm etmeğın mevlânâ-yı müşârun-ileyhin i'lâmları mücebince amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur. Evâ'il-i Ca [Cemâziye'l-evvel] sene 1152.

[s.32/1] *Mezbûrun utlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır. Evâ'il-i B [Receb] sene 1152.*

Seddü'l-bahr Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

El-Hâc Abdullah mehterân-ı hayme-i hâssa[dan?] rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp cemâ'at-i mehterân-ı hayme-i hâssa ikinci bölüğünün neferâtından İsmâ'il

kendü hâlinde olmayup şakâveti zuhûr etmekle ıslâh-ı nefis idince Seddü'l-bahr Kal'ası'nda kal'a-bend olmak bâbında hükm-i humâyûnum recâ etmeğin mûmâ-ileyhin i'lâmı mücebince ıslâh-ı nefis idinceye değin Seddü'l-bahr Kal'ası'nda kal'a-bend olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır. Evâsıt-ı Ca [Cemâziye'l-evvel] sene 1152.

[s.32/2] *Vezîr-i müşârun-ileyhin arzı mücebince afv ve itlâklariçün emr-i şerîf yazılmışdır. Evâsıt-ı L [Şevvâl] sene [1]152.*

Samsun Kal'ası Dizdârı [boşluk] zîde hıfzühûya hüküm ki,

Düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem Hanya Muhâfızı Köprülü-zâde vezîrim Ahmed Paşa edâm'allâhü te'âlâ iclâluhû rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp mûmâ-ileyh ceddî müteveffâ Köprülü Mehemmed Paşa Evkâfının evlâdiyyet ve meşrûtiyyet üzere mütevellîsi olup vakf-ı merkûm mülhakâtından Malatya Kazâsı'nda vâkı' Hekimhanı dimekle ma'rûf vakf hânın bin yüz elli senesinde kâ'immakâm mütevellîsi olan Ebûbekir nâm kimesne bi-hasebi'l-iktizâ vatan-ı asliyyesine gidüp yerine vakf-ı mezkûr palankası bevvâbı olan Kara Ahmed nâm kimesneyi vekîl kodukda palanka-i merkûm hizmetinde hânesinde yatar iken nisfu'l-leylde kurşun ile boğazından ve sağ memesinden darb ve katl olunmağla maktûl-i mezbûrun vârisleri ve bi'l-cümle palanka ahâlîsi maktûl olan Kara Ahmed'e ba'z-ı husûmeti olanlar palanka Dizdârı Halîl ve karındaşı oğlu Hasan ve ammi-zâdesi Parmaksız Mehemmed ve Hâcî Halîl oğlu İbrâhim ve Sa'dullah oğlu Ali ve el-Hâc İsmâ'il ve Gök Ali ve Kiziroğlu Ömer nâm sekiz nefer kimesnelerdir ve mezbûrlar öteden berü mu'tâdları fitne vü fesâd üzere olup kendü hâllerinde değillerdir. Mezbûrlardan cümlemiz bir vechile emîn değilleriz, deyü şehâdet etmeleriyle mezbûrûn ahz ve dizdârı olduğun Samsun Kal'asına kal'a-bend olduklarını vezîr-i müşârun-ileyhin tarafına cümle ahâlî-i vilâyet haber vermeleriyle mezbûrûnun keyfiyyet-i ahvâlleri gereği gibi vezîr-i müşârun-ileyh tarafından teftîş ve tefahhus olunup hakikat-ı hâle ittilâ' ve muktezâ-yı şer'îsi üzere der-i devlet-medârıma arz u i'lâm olunmadıkça bir tarîk ile itlâk olunmamaları

bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına arz etmeğin vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâ'il-i Ca [Cemâziye'l-evvel] sene [1]152.

[s.32/3] Cisir-i Ergene Nâ'ibine ve İnöz Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Hâletim Hadîce Sultân dâmet ismetühânın kethüdâlığı hizmetinde olan Hacı Mustafa Efendi dâme mecdühû arzuhâl idüp müşârun-ileyhânın hâsslarından Cisir-i Ergene Kazâsına tâbi' Kızılcamüslîm ve tevâbi'i hâssı mefrûzü'l-kalem ve maktû'ü'l-kadem min külli'l-vücûh serbest olup voyvoda olanlarından gayrı bir ferd müdâhale etmemek üzere hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûnumla mu'anven senedâtları olup dahl icâb itmez iken yine hâss-ı mezbûr karyelerinden kazâ-i mezbûra tâbi' Harmanlı nâm karyeden askerîden Topcuoğlu Ahmed ve kendüne tâbi' Ali oğlu Mustafa ve Çoban oğlu İsmâ'il nâm şakîler kendü hâllerinde olmayup dâ'imâ re'âyâyı rencide ve beynlerinde ihtilâl ve lâzım gelen öşrlerin virmeyüp gadr-i küllî itmeleriyle hâss-ı mezbûr mültezimi İbrâhim öşrlerin taleb etdükte âlet-i harb ile bin yüz elli senesinde mültezim-i mezbûrun konağın basup emvâl ve eşyâların nehb ü gâret eylediklerinden mâ'adâ birkaç kimesneyi mecrûh vesâ'ir re'âyâ-yı hâssın lâzım gelen öşrlerin tahsîli hadd-i imkânda olmayup beynlerini ihtilâl ve perîşân olmalarına bâ'is ve mâlının kesrine bâdî olmaları ihbâr olunup ve şerr ü mazarratları yevmen-fe-yevmen terakkî olup gadrleri nümâyân olduğun bildürüp zâbitleri ma'rifetiyle mezbûrlar ahz ve lâzım gelen öşrleri tahsîl ve ashâb-ı hukukun hakları girü redd itdürüldükden sonra ıslâh-ı nefis için İnöz Kal'asına kal'a-bend itdürülmek bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzere amel olunmak [bâbında] yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ca [Cemâziye'l-evvel] sene [1]152.

[s.33/1] Niğde Kazâsı Nâ'ibine ve Niğde Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Medîne-i Niğde'de sâkin Niğde Kal'ası müstahfizânından Abdullah ve Seyyid el-Hâc Ahmed ve Seyyid diğêr Ahmed ve Cevherî Abdurrahmân ve es-Seyyid el-Hâc Mehemed ve es-Seyyid el-Hâc Ahmed ve el-Hâc İsmâ'il ve Hasan nâm ser-i bölükler ile kal'a-i mezbûr neferâtından Ebûbekir b.İsmâ'il ve Sun'ullah ve Ahmed ve Abdurrahmân ve el-Hâc Ömer ve es-Seyyid İbrâhim ve es-Seyyid Mehemed ve

Ebûbekir ve Abdüllatîf ve İbrâhim ve Süleymân ve Hasan ve Mü'ezzin es-Seyyid Süleymân ve Ahmed ve el-Hâc Ahmed vesâ'irleri meclis-i şer'e varup Sadr-ı A'zam-ı sâbık Yeğen Ahmed Paşa'nın çukadârlarından Hüseyin Cezîre-i Kıbrıs'dan İstanbul'a azîmeti esnâsında Seyyidgâzi ile Eskişehir beyninde Durdumezârı dimekle ma'rûf mahalle geldikde kuttâ'-ı tarîk eşkiyâsı önüne inüp yanında mevcûdın ahz ve katle kasd ve bir tarîkle yedlerinden halâs olup giderken kapu yoldaşlarından Mustafa nâm çukadâra râst gelüp kazıyye ve mâ-cerâyı takrîr ve ifâde ve mezkûr Mustafa medîne-i mezbûreye geldikde medîne-i mezbûre muzâfâtından [boşluk] nâhiyesine tâbi' Losan nâm karye sâkinlerinden Nasuhoğlu dimekle ma'rûf Seyyid Ali b. Mustafa nâm kimesneye mülâkî oldukda sâlifü'z-zikr kuttâ'-ı tarîk eşkiyâsının içinden olup hâlâ egninde lâbis olduğu esvâb merkûm Hüseyin Çukadârındır deyü meclis-i şer'e ihzâr etdikde mezbûr Seyyid Ali bi'l-külliyeye inkâr ve husûs-ı mezbûru ber-minvâl-i muharrer ihbâr iden mezkûr Çukadâr Mustafa merkûm Hüseyin Çukadâr tarafından da'vâya vekîl olmamağla da'vâsı gayr-ı meşrû' olmağla mezkûr Çukadâr Mustafa'nın takrîri üzre merkûm Çukadâr Hüseyin veyâ tarafından vekîli zuhûruna değin li-eclî's-sıyâne mezkûr Seyyid Ali kal'a-i merkûmede bundan akdem ma'rifet-i şer'le hıfz ve mezkûr Çukadâr Mustafa'nın iltimâsıyla mukaddemâ i'lâm olunmağla mezbûr Seyyid Ali bin yüz elli iki senesi rebî'ü'l-evvelinin guresi gicesi bir tarîkle mahbesden firâr ve ba'z-ı mazınne olan mahaller tecessüs ve tefahhus olunup bir vechile ele girmemekle husûs-ı mezbûrda gerek kal'a Dizdârı Murtazâ'nın ve gerek kal'a kethüdâsı Ahmed vesâ'ir neferâtın sun'u olmayup mezkûr Seyyid Ali ancak kendü sun'uyla firâr eyledüğün meclis-i şer'de ihbâr etmeleriyle vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz eyledüğün eclden mezbûr Seyyid Ali her ne zemân zuhûr ider ise ve karyesine gelür ise gerek kal'a Dizdârı ve gerek karye ahâlisi bi-eyyi hâlin ahz idüp yine kal'a-bend, eğer zuhûrunda müsâmaha olunup ahz itmezler ise kendüleri müttehem olurlar ana göre ihtimâm ve ne vechile sûret bulur ise vukû'u ve sıhhati üzre arz u i'lâm olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşdur deyü yazılmışdır. Fî evâ'il-i Ca [Cemâziye'l-evvel] sene 1152.

[s.33/2] Çorlu Kazâsı Nâ'ibine ve Rodosçuk Nâ'ibi zîde ilmühümâya hüküm ki,

Sen ki, Çorlu Nâ'ibi Mevlânâ İbrâhim zîde ilmühûsun, mektûb gönderüp Çorlu Kazâsı'nda vâkı' ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve a'yân-ı vilâyet ve fukarâ-yı ra'yyet bi-esrihim meclis-i şer'e varup bu sene-i mübârekede vâkı' sefer-i humâyûn-ı nusret-makrûnum için bâ-fermân-ı âlî kazâları ahâlîleri üzerlerine tahmîl ve matlûb bulunan iştirâ ve menzil ve imdâd-ı seferiye ve top-keşân araba ve mandaları ve mükârî arabaları ve tekâlîf-i sâ'ireyi edâda mâlen ve bedenen cümlesi sa'y-i mevfûr ve teşmîr-i dâmen idüp bir dürlü taksîrâtları yoğiken kasabaları sâkinlerinden re'îs müzevviri Katrancıoğlu Molla Hüseyin dimekle ma'rûf kimesne tekâlîflerine bir akça ve bir habbe imdâd ve i'ânet itmedüğünden mâ'adâ tama'-ı hâmından nâşî tezvîrâta sülûk ve hevâsına tâbi' bir kaç nefer müfsidler ile yek-dil ve yek-cihet olup îkâz-ı fitne ile tekâlîfin ve ale'l-husûs küllü'l-yevm umûr-ı mühimmeye müheyyâ olan menzil nizâmına hâlel ve ta'tîle bâ'is olup ahâlî-i kazânın beynlerine şikâk ve iftirâ îkâ itmekle mezbûrun şerr ü fesâdından her birleri perâkende ve perîşân, umûr-ı mühimmenin ta'tiline bâ'is ve bâdî olmağla mezbûr Molla Hüseyin'in şerr ü mazarratları üzerlerinden def' ü ref' için akreb-i civârlarında vâkı' Tekfurdağı kasabasına nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz eyledüğün ecluden vech-i meşrûh üzre amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ca [Cemâziye'l-evvel] sene [1]152.

[s.33/3] *Bâ-fermân-ı âlî terkîn olunmuşdur. Fî evâsıt-ı M [Muharrem] sene [1]157*

Merzifon Kādîsı Mehemed Müftî-zâde'ye ve Hısnımansur Kādîsına hüküm ki,

Sen ki, Merzifon Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp medîne-i Merzifon'da vâkı' Haremeynüş-şerîfeyn evkâfi mütevellîsi olan el-Hâc Hüseyin zîde kadrühû meclis-i şer'e varup fi'l-asl kasaba-i Hısnımansur'dan hâlâ medîne-i mezbûrda müteveffâ Dürrî Mehemed Efendi'nin medresesinde müderris olan es-Seyyid Mehemed Efendi dimekle ma'rûf kimesne öteden berü huşûnetleri zâhir, isyân ve tuğyân üzre olan ... Pehlivanlı Türkmenlerinden mesbûkıyyenin? iddi'âsıyla eşirrâdan başına yigirmi kadar eşkıyâyı

cem‘ ve hâlâ medîne-i mezbûrede cereyân iden vakf çeşmelerin sularını bi’l-küllîyye kat‘ itmekle tagyîri? medresenin suyunu bize göstermedikçe suları koyuverilmez deyü ta‘annüdünden mâ‘adâ Değirmenderesi'nde vâkı‘ vakfın su hakkının üzerine varup sûhte-dâna tahrîb ve mücerred tama‘-ı hâmından nâşî vakf-ı mezbûr re‘âyâlarına ifk ü iftirâ ve îsâl-i mazarrata sâlik ve bu misillü envâ‘-ı fesâdâta sâ‘î olduğundan gayrı eşirrâ’-i mezbûr müsâ‘adesinden binâ’en gice ile menzilin basup dört def‘a tûfeng boşaldup konağı kapusunu balta ile darb ve dâ‘imâ sûhte-dâna ruhsat virmekle umûr-ı vakf ve vilâyet muhtell ve bir vechile mazarratından emniyyet mümkün olmayup keyfiyyeti ahâlî-i vilâyetden su‘âl olundukda Fî nefsi’l-emr hâl minvâl-i muharrer üzere olduğun ulemâ ve sulehâ ve rü‘esâ cemm-i gafir ve cem‘-i kesîr haber virmeleriyle vâkı‘ hâli sen arz ve vech-i meşrûh üzere mazarratından emîn olmalarıçün vatan-ı aslîsi olan Hısnımansur Kazâsı’nda ikâmet eylemek üzere emr-i şerîfim sudûriçün a‘lemü’l-ulemâ’i’l-mütebahhirîn efzalü’l-fuzalâ’i’l-müteverri‘în bi’l-fi’l Şeyhü’l-islâm ve müfti’l-enâm olan Mevlânâ es-Seyyid Mustafa edâm’allâhü te‘âlâ fazâ’ilühû işâret etmeleriyle mevlânâ-yı müşârun-ileyhin işâretleriyle mücebince amel olunmak için yazılmışdır. Evâsıt-ı Ca [Cemâziye’l-evvel] sene 1152.

[s.34/1] *Ağa mektûbu mücebince itlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır. Evâsıt-ı Za [Zi’l-ka‘de] sene [1]152.*

Turgutlu ve Midillü Nâ’iblerine ve Turgutlu Hâssı Voyvodasına hüküm ki,

Seyyidetü’l-muhadderât iklîletü’l-muhassanât tâcü’l-mestûrât hemşîrem Emine Sultân dâmet ismetühânın kethüdâlığı hizmetinde olan kıdvetü’l-emâcid ve’l-a’yân el-Hâc Hüseyin zîde mecdühû rikâb-ı humâyûnuma arzuhâl idüp müşârun-ileyhânın mutasarrıfe olduğu Turgutlu Hâssı sâkinlerinden hizlân ve şakâvet ile meşhûr olan Seyyid oğlu Süleymân nâm kimesne bundan akdem kendü hevâsına tâbi‘ şakâvet ile me’lûf birkaç yaramazları başına cem‘ ve hâss-ı merkûmun nizâm-ı kadîmini ref‘ ve müceddeden kendü murâdı üzere kânûn-ı kadîme mugâyir nizâm virmeğe tasaddî ve hâss-ı merkûmun ihtilâline bâ‘is olduğu sen ki, voyvoda-i mûmâ-ileyhsin, ve hâss-ı merkûmede sâkin ulemâ ve sulehâ ve a’yân ve fukarânın ma‘rifetleriyle şakî-i

mezkûrların cem'iyetlerin tefrîk ve mebbe'-i fesâd olan mezkûr müteseyyid oğlu Süleymân firâr idüp bu gûne hıyâneti zâhir olduğuna müş'ir mezkûrun keyfiyetini ahâlî-i hâss mahzar ve sen ki, Turgutlu Nâ'ibi Mevlânâ Ahmed zîde ilmühûsun, arz ve ıslâh-ı nefis için emr-i şerîfim sudûrunu istirhâm etmekle şakî'-i mezkûr ıslâh-ı nefis idinceye değin Midillü Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eylediği ecluden vech-i meşrûh üzre Midillü cezîresine nefy ü iclâ olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ca [Cemâziye'l-evvel] sene 1152.

[s.34/2] *İtlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i Ca [Cemâziye'l-evvel] sene 1152.*

Boğazkesen Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Hâla Arpa Emîni olan Ali zîde mecdühû rikâb-ı humâyûnuma arzuhâl idüp ıstabl-ı âmîreme saman nakl eyleyen sefîneler bir def'a mîrî anbâra ve def'a-i âharda diledikleri mahallerde furûht eylemeleriçün bundan akdem İstanbul Kādîsı i'lâmı mücebince sâdır olan fermân-ı âlî-şânım ile nizâm verilmişiken Şiro nâm zimmî ba'z-ı kimesnelere istinâd ile itâ'at-i emr-i âlî itmeyüp her geldikte dilediği iskelelere varup mûmâ-ileyhin tarafından âdem vardukda hilâf-ı emr-i âlî hareket ile nizâma hâlel ve ıstabl-ı âmirenin müzâyakasına bâdî olup mesfûr zimmî te'dîb olunmadıkça nizâm-pezîr olmayacağı bildürüp ıslâh-ı nefis için Boğazkesen Kal'asında kal'a-bend olunmak bâbında hükm-i humâyûnum recâ etmeğin mesfûr ıslâh-ı nefis ve te'dîb için Boğazkesen Kal'asında kal'a-bend olunmak için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ca [Cemâziye'l-evvel] sene [1]152.

[s.34/3] *Yeniçeri Ağası tarafından verilen mektûb mücebince itlâk olunmuşdur. Fî evâsıt-ı Ş [Şa'bân] sene [1]152.*

Ezine-i Kazdağı ve Bayramiç ve [boşluk] Nâ'iblerine ve zikr olunan kazâlarda vâkı' yeniçeri serdârları vekîlleri zîde kadrühümâ ve Bozcaada Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki, Bayramiç Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Abdullah zîde ilmühûsun, rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp Ezine-i Kazdağı Kazâsının kurâ ahâlîleri bi-esrihim meclis-i şer'e varup Ezine-i Kazdağı serdârı olan el-Hâc Ebûbekir oğlu Mehemed kendi hâlinde olmayup yüzden mütecâviz eşkıyâyı başına cem' idüp niçe kimesneleri alenen katl ve niçelerini dahi karyelerinde katl ve mâllarını ahz ve ma'den keferelerini yeniçeri kıyâfetine koyup âlât-ı harb ile ümmet-i Muhammed'in üzerine musallat itdüklerinden sonra ehl ü iyâllerine dahi ta'arruz ve mezbûrun şerrinden ekseri terk-i diyâr idüp ba'zıları Bozcaada Cezîresine ve niçeleri Bayramiç Kazâsı'nda vesâ'ir mahallerde ikâmet üzre olmalarıyla bunun emsâli fesâd ü şakâveti hadden bîrûn olup perâkende ve perîşân olmalarına bâ'is olduğunu der-i devlet-medâra arz u i'lâm idiver deyü ilhâh itmeleriyle fi'l-hakîka hâl minvâl-i muharrer üzre olup mukarrer ve muhakkak olmağla vâkı' hâli hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eyledüğün ecluden mezkûr Ezine-i Kazdağı serdârı Hâcîbekir oğlu Mehemed kendi hâlinde olmayup zikr ve tasrîh olunduğu üzre fazâhat ve kabâhati nümâyân olmağla mezbûrun ahziçün dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ocağı tarafından [boşluk] zîde kadrühû mübâşir ta'yîn ve siz ki, serdâr vekillerisiz size hitâben emr-i şerîf sâdır ve mücebince mezkûr ahz ve ele getirülüp mübâşir-i merkûma teslîm ve ıslâh-ı nefis idince Bozcaada Kal'asında kal'a-bend olunmasıçün iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim hâlâ Âsitâne-i sa'âdetimde Sekbânbaşı olan Mehemed dâme mecdühû i'lâm etmeğin i'lâmı mücebince amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ca [Cemâziye'l-evvel] sene 1152.

[s.34/4] *Mezbûr Ahmed Bursa'dan vilâyeti olan Diyârbekir'de İkâmetiçün fermân yazılmışdır. Evâhir-i C [Cemâziye'l-âhir] sene [1152]*

Bursa Kādîsına ve rikâb-ı humâyûnumda Çavuşbaşı olan Sâlih dâme mecdühûya hüküm ki,

Ahmed nâm kimesne fasl olunmuş da'vâya tasaddî ile dâ'imâ Dîvân-ı humâyûnum ricâlini ta'cizden hâlî olmamağla mezbûr Ahmed te'dîb içün Bursa'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın sen ki, Çavuşbaşı mûmâ-ileyhsin, ma'rifetinle merkûmu Bursa'ya irsâl ve sen ki, mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin,

vüsûlünde mezkûru Burusa'da ikâmet itdürüp tekrâr emr-i şerîfim sâdır olmadıkça itlâk ve sebîli tahliye olunmaktan be-gâyet ihtirâz ve ictinâb olunmak için yazılmışdır. Fî Evâsıt-ı Ca [Cemâziye'l-evvel] sene 1152.

[s.35/1] *Ancak Hasan ve Seyyid Mustafa'nın itlâklariçün emr-i şerîf yazılmışdır. Evâ'il-i B [Receb] sene 1152.*

Kastamonu Kazâsı Nâ'ibine ve Kastamonu Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki, Kastamonu Kādîsı Nâ'ibi Mevlânâ İshak zîde ilmühûsun, rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp medîne-i Kastamonu civârında Dere nâm karyede çiftlik Mutasarrıfı dergâh-ı mu'allâm gedüklülerinden Veli Beg dimekle ma'rûf za'îmin karye-i mezbûrede çiftlik hizmetkârlarından acemiyyü'l-asl Hasan ve Ali ve Dereli oğlu Mustafa dimekle arîf şakîler kendü hâllerinde olmayup re'âyâdan ba'z-ı kimesnelerin gice menzillerin basup ırzını hetk ve mâllarını gasb ve bunun emsâli şakâvetlerinin nihâyeti olmamağla merkûm Veli Beg'in çiftliği civârında sâkin re'âyâlar mezbûrların ta'addîleri sebebiyle perîşân olmaları mukarrerdir deyü tazallüm-i hâl ve eşkıyâ'-i mezbûrûn ahz ve keyfiyyet-i ahvâlleri ma'lûmları olanlardan istihbâr olundukda eşkıyâ'-i mezbûrûn dâ'imâ kendü hâllerinde olmayup niçe ümmet-i Muhammed'in gice menzillerini basup iyâline ta'arruz ve hetk-i ırz ve bıkır kızlarının bıkırlarını izâle ve dâ'imâ gice âlet-i harble gezüp re'âyâ fukarâsı mezbûrlardan muztaribü'l-ahvâl olduklarını nefsi-i Kastamonu ve civârında vâkı' karyeler ahâlîlerinden cemm-i gafîr meclis-i şer' de alâ-tarîki's-şehâde haber vermeleriyle eşkıyâ-yı mezbûrûn medîne-i mezbûrede kal'a-bend olunup ukübât-ı meşrû'adan şer'le haklarında lâzım gelen icrâ olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına vâkı' hâli arz eyledüğün eclden şakî-i mezbûrlardan Ali'nin ukübât-ı meşrû'adan şer'le haklarında lâzım gelen icrâ ve Hasan ve Derelioğlu Mustafa Habs-i Ebed ile kal'a-bend ve mahsûs mübâşir ile emr-i şerîf sâdır olmadıkça itlâk olunmamak emrim olunmuşdur deyü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ca [Cemâziye'l-evvel] sene 1152.

[s.35/2] Seddü'l-bahr Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm Akhisar-ı Geyve Kādîsı Mevlânâ Mehemmed zîde fazlühû rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp civârında vâkı' medîne-i İznik'de sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ bi-esrihim meclis-i şer'e varup medîne-i mezbûre sâkinlerinden İbrâhim Beg ve Hatîboğlunun dayısı İbrâhim Efendi ve hevâdârlarından Ebûbekir ve İzzeddîn ve Molla Mustafa ve Molla Yûsuf dimekle ma'rûf kimesneler bundan akdem nizâm-ı menzile hâlel ve husûl-pezîr olmamasına bâdî oldular deyü ashâb-ı ağrâzdan ba'z-ı kimesnelerin hilâf-ı inhâlarından nâşî sâdır olan emr-i şerîfimle Seddü'l-bahr Kal'ası'na kal'a-bend olunmalarıyla, lâkin mezbûrların haklarında sâdır olan kelimât bi'l-külliyeye ifk ü iftirâ ve bühtân-ı azîm olup bi'l-cümle evzâ' ve etvârlarından hoşnûd ve husûs-ı mezbûr için gadr-i küllî olduğu ma'lûmları olup ihsân ve merhamete şâyeste olmalarıyla hüsn-i hâllerine vâkıf olduklarından nâşî alâ vukû'ihî ihbâr ve afv ü itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz eylediği eelden ba'de'l-yevm mugâyir-i nizâm-ı memleket hareket itmemek üzere mezbûrların hâllerine merhameten afv ü itlâk olunmalarıçün yazılmışdır. Evâhir-i Ca [Cemâziye'l-evvel] sene [1]152.

[s.35/3] *Fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla itlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır. Evâsıt-ı N [Ramazân] sene [1]152.*

[Boşluk] Kādîsına ve Kütahya Mütessellimine ve Kütahya Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Hâssa silâhşörlerinden Abbas zîde mecdühû gelüp berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu ze'âmeti aklâmından [boşluk] kazâsına tâbi' Irlıganlı nâm karye sâkinlerinden Molla Ahmed dimekle ma'rûf nâm şakî kendü hâlinde olmayup dâ'imâ fukarâyı tecrîm ve bir kaç nefer kimesne'i dahi katl itmekle re'âyâsının perâkende ve perîşân olmalarına bâ'is olduğundan mâ'adâ mûmâ-ileyhin hâlâ ze'âmeti subaşısının dahi hânesin basup emvâl ve eşyâsını gâret ve ol vechile mûmâ-ileyhe üç kise akçadan ziyâde zarar îrâsına bâ'is olup ziyâde fesâd itmekle şakî-i merkûmun hakkından gelinmediği sûretde ze'âmeti karyeleri re'âyâlarından bir akça tahsîl

olunmayacağı bedihî olduğun bildürüp ıslâh-ı nefis idince Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eylediği eelden vech-i meşrûh üzere mûcebince kal'a-bend olunmak emrim olmuşdur deyü yazılmışdır. Evâhir-i Ca [Cemâziye'l-evvel] sene [1]152.

[s.36/1] *Mezbûrun cürmü afv ve ıtlâkiçün Yeniçeri Ağası tarafından mektûb verilüp ıtlâk olunmuşdur. Evâhir-i Ş [Şa'bân] sene [1]152.*

[Boşluk] Kādîsına ve Bigadiç Kazâsı Nâ'ibine ve Seddü'l-bahr Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki, Bigadiç Nâ'ibi Mevlânâ es-Seyyid Mustafa zîde ilmühûsun, rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp Bigadiç serdârı olan Abaza Süleymân dimekle ma'rûf kimesne için mukaddemâ mahzar idenlerin ilhâhı hasebiyle hüsn-i hâline arz u i'lâm olunmuşidi. Lâkin bu def'a mezbûr Süleyman bir dürlü itâ'at-i emr-i âlî itmeyüp yigirmi otuz süvârî eşkiyâ ile dağlara râhî koyduğunu ahâlî arz u i'lâm idivir deyü ilhâh ve ibrâm itdüklerinde fi'l-emr şahs-ı mezbûrun adem-i itâ'ati senin dahi ma'lûmun olmağın vâkı' hâli hükm-i humâyûn virilmek recâsına sen arz ve mezkûr Abaza Süleymân itâ'at-i emr-i âlî itmediği nümâyân olup bu makûle harekete cesâret idenin hakkından gelinmek emr-i savâb olmağla bulunduğı mahalde ahz ve ıslâh-ı nefis idince Seddü'l-bahr Kal'asına kal'a-bend olunmak için hâlâ Âsitâne-i sa'âdetimde Sekbânbaşı olan Mehemmed dâme mecdühû dahi i'lâm etmeğın i'lâmı mûcebince zâbiti ma'rifetiyle kal'a-bend olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i Ca [Cemâziye'l-evvel] sene 1152.

[s.36/2] Ankara ve Beğpazarı Kazâları Nâ'iblerine hüküm ki,

Sen ki, Beğpazarı Nâ'ibi Süleyman zîde ilmühûsun, rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp medîne-i Beğpazarı'nda sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ vesâ'ir re'âyâ vü berâyâ meclis-i şer'e varup medîne-i mezbûre sükkânından olup sâbıkâ me'zûn bi'l-iftâ olan Abdürrahîm Efendi ve Câmi'-i Atîk Vâ'izi Hüseyin Efendi dimekle ma'rûf kimesnelerin bu âna gelince bir ferde zulm ve ta'addî ve hilâf-ı şer' ve kânûn hareketleri olmayup sâhib-i zühd, vera' ve takvâ ve dâ'imâ

ulûm-ı nâfi‘ayı ta‘lîm ile meşgûller iken ashâb-ı agrâzdan ba‘z-ı kimesneler Âsitâne-i sa‘âdetime gelüp medîne-i mezbûre ahâlîsinin kat‘â haber ve âgâhları yoğiken cümle ahâlî tarafından olmak üzere mezbûrânın haklarında envâ‘-ı ekâzîb peydâ ve hilâf-ı inhâ arzuhâl-birle teşekkî itmeleriyle ıslâh-ı nefis idinceye değin Ankara Kazâsı’nda meks ü ikâmet itdirilmesi bâbında sâdır olan emr-i şerîfim mücebince ma‘rifet-i şer‘le ve voyvoda mübâşeretiyle me‘mûr oldukları mahalle tesyîr ve îsâl kılınup ancak mezbûrânın haklarında olan şikâyet gayr-ı vâkı‘ olup bi‘l-külliyeye ifk ü iftirâ ve kizb-i sarîh olmağla mezbûrânın hâllerine merhameten sebîlleri tahliye ve afv ü itlâk olunmaları bâbında arz u i‘lâm idivir deyü ilhâh ve iltimâs itmeleriyle Fî nefsi‘l-emr keyfiyyet-i hâl bast olunduğu minvâl üzere olduğuna senin dahi ilmin muhît olmağın vâkı‘ hâli hükm-i humâyûnum virilmek recâsına arz ve vech-i meşrûh üzere sebîlleri tahliye ve afv ü itlâk olunmalarıçün emr-i şerîfim sudûrunu a‘lemü‘l-ulemâ‘i‘l-mütebahhirîn efzalü‘l-fuzalâ‘i‘l-müteverri‘în bi‘l-fi‘l Şeyhü‘l-islâm ve müfti‘l-enâm olan Mevlânâ es-Seyyid Mustafa edâm‘allâhü te‘âlâ fazâ‘iluhû işâret itmeleriyle mevlânâ-yı müşârun-ileyhin işâretleri mücebince amel olunmak için emr yazılmışdır. Fî evâhir-i Ca [Cemâziye‘l-evvel] sene 1152.

[s.36/3] Pınarhisârı Kazâsı Nâ‘ibine hüküm ki,

Kazâ-i mezbûra tâbi‘ Yenice nâm karye re‘âyâsı rikâb-ı humâyûnuma arzuhâl idüp yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Rogogo oğlu Dimo nâm zimmî eşirradan olup dâ‘imâ tahrîk-i fitne ve re‘âyâ fukarâsını ehl-i örfe tecrîm ve tagrîm ve rahnedâr itmek âdet-i müstemirresi olup şerrinden re‘âyâ perâkende ve perîşân olmağla ba‘de‘l-yevm mesfûr karyemizde sâkin olmak iktizâ ider ise cümlemiz perâkende ve perîşân olmamız mukarrerdir ve mesfûr hâlâ Âsitâne-i sa‘âdetime firar ve ihtifâ ve re‘âyâ fukarâsına ızrâr sevdâsında olmağın mesfûr âhar kazâyâ iclâ olunmak bâbında hükm-i humâyûnum recâ ve sâdır olan fermân-ı âliye imtisâlen Pınarhisârı Kazâsına tâbi‘ Yenice nâm karye ahâlîlerinden esâmîleri mazbût on beş nefer zimmîler meclis-i şer‘de karye-i mezbûrede mütemekkin Rogogo oğlu Dimo nâm zimmî kendü hâlinde olmayup dâ‘imâ karyemiz ahâlîlerini bi-gayr-ı vech ehl-i örfe gamz ve tecrîm ve tagrîm itdürmekle karyemizin bir mîkdâr re‘âyâsı perâkende ve perîşân oldu. Hâlâ zimmî-i merkûm Dimo Âsitâne‘ye gelüp yine karyemiz ahâlîsini ızrâr kasdıyla ihtifâ

etmiştir. Hâlimize merhameten merkûm Dimo fîmâ-ba'd karyemizde sâkin olmayup âhar kazâya nefy ü iclâ olunmak bâbında yedlerine emr-i âlî-şânım ihsân olunmak recâsında olduklarını a'lemü'l-ulemâ'i'l-mütebahhirîn Anadolu Kādî'askerliği pâyesiyle hâlâ İstanbul Kādîsı olan Mehemed Sa'îd edâm'allâhü te'âlâ fazâ'ilühü i'lâm etmeleriyle i'lâmları mücebince amel olunmak için yazılmışdır. Fi evâhir-i Ca [Cemâziye'l-evvel] sene [1]152.

[s.37/1] Ber-vech-i Arpalık Kocaili Sancağı Mutasarrıfı Vezîre ve İznikmid Kādîsına ve Bozcaada Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki, vezîr-i müşârun-ileyhsin, rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp Akyazı Kazâsına tâbi' Hendek kasabası sâkinlerinden olup eşirrâdan ser-i cem'iyet olan Hatîb Osman ve Uzun Süleymân ve Koca Yûsuf nâm kimesneler kendi hâllerinde olmayup yaramaza mû'în ve yaramazı başlarına cem' ve niçe ümmet-i Muhammed'in ırzını hetk ve bunun emsâli fesâd ü şakâvetlerinin nihâyeti olmadığından mâ'adâ işbu sene-i mübâreke sana hitâben sâdır olan emr-i âlî-şânım mantûkunca ma'rifetinle nizâm verilen Hendek menzilin menzîlcisi olan İnan nâm kimesnenin yedine verilen hüccet-i şer'iyeye mücebince verilecek üç bin iki yüz elli gurusu imdâdiyyeyi virmeyüp ve meblağ-ı mezkûr verilmediği sûretde umûr-ı menzil mu'attal olacağı nümâyân olmağla mezbûrûn Hatîb Osman ve Uzun Süleymân ve Koca Yûsuf Akdeniz cezîrelerinden vâkı' kal'aların birinde ıslâh-ı nefis olunca kal'a-bend olunmadıkça gerek menzil nizâmı ve gerek sâ'ir emr-i şerîfle tevârüd iden umûr-ı mühimmenin temşiyeti mümkün olmadığını müş'ir kazâ-i mezbûr nâ'ibi arzu i'lâm etmekle mezkûru'l-esâmî üç nefer şakîler ıslâh-ı nefis idince kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûriçün arz eylediğün eelden zâbitleri ma'rifetleriyle Bozcaada Kal'asında kal'a-bend olunmaları bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ca [Cemâziye'l-evvel] sene [1]152.

[s.37/2] Sivas Kādîsına ve Sivas Mütessellimine ve Sivas Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müşerri'in Tokat Nâ'ibi Mevlânâ es-Seyyid Yahyâ zîde ilmühû rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp medîne-i Tokat civârında vâkı' ...

olduğu Sivas ahâlîlerinden Bedestân Kethüdâsı Mehemed ve Sarioğlu Osman ve Kenân oğlu Mehemed ve Benli Mahmud ve Bazarbaşı Ahmed ve Şehr Kethüdâsı İbrâhim ve Tahtlıoğlu Ahmed nâm kimesnelerin mukaddemâ sû'-i hâllerini müş'ir arz ve ahâlî taraflarından mahzar ve ba'dehû arz-ı mahzarda olan kelimâtın hilâfi ba'zıları sefer-i humâyûnuma âzim ve ba'zıları hâlâ Sivas'da olup hüsn-i hâllerini hâvî başka arz olunup iştibâh-ı küllî vâkı' olmağla tarafeynin keyfiyyet-i ahvâli ve sıdk u kizbi sırran ve alenen tefahhus ve taharrî ve hakîkati tekrâr der-i devlet-medârıma arz olunması bâbında şeref-sudûr olan emr-i âlî-şân Ahmed zîde kadrühû mübâşeretiyle vüsûl ve cümle muvâcehelerinde feth u kırâ'et ve tarafeynin keyfiyyet-i ahvâlleri sırran ve alenen tefahhus olundukda Sarioğlu Osman seferlerde bulunup ancak bir seneden berü Sivas'da sâkin olmak hasebiyle ba'z-ı umûr-ı vilâyete ma'ıyyet ve cizye tahsiline me'mûr olup sene-i sâbıklarda bir umûrda alâkası olmayup gâ'ibûn ani'l-meclis mezbûrûn Bedestan Kethüdâsı Mehemed ve Benlioğlu Mahmûd ve Tahtlıoğlu Ahmed ve Bazarbaşı Ahmed ve Şehr Kethüdâsı İbrâhim nâm kimesneler İran seferleri zuhûrundan bu âna gelince vilâyette buldukları senelerde birbirleriyle yek-dil ve yek-cihet ve kendü alenen etbâ'larıyla fukarâyı ızrâr kasdıyla tama'-ı hâmlarından nâşî mezbûr Bedestân Kethüdâsı Mehemed, bin yüz kırk sekiz senesinde belde umûruna masrafı yigirmi beş bin dokuz yüz elli beş guruş ve sene-i mezbûrede meblağ-ı mezkûra ribh nâmıyla on iki bin beş yüz otuz üç guruş ve kırk dokuz senesinde masrafı yigirmi iki bin üç yüz doksan altı guruş ve sene-i mezbûrede ribh nâmıyla on üç bin iki yüz elli altı guruş ve elli senesinde masrafı otuz dört bin doksan dokuz buçuk guruş ve sene-i mezbûrede meblağ-ı mezkûre ribh nâmıyla on iki bin dokuz buçuk guruş ki cem'an üç senede yüz yigirmi bir bin yüz kırk dokuz guruşa bâliğ olup meblağ-ı mezkûrdan mârrû'z-zıkr kırk sekiz senesinde ehl-i hiref ve mahallât ve nâhiyeye tevzî' ve sâlyâne olunan elli bir bin beşyüz guruş ve kırk dokuz senesinde ber-vech-i muharrer sâlyâne olunan kırk bin beşyüz guruş ve elli senesinde kezâlik sâlyâne olunan elli üç bin sekiz yüz guruş ki cem'an kırk beş bin sekiz yüz guruşu ahâlî-i belde fukarâsından cem' u tahsîl ve bâlâda tahrîr olunan masârifden mâ'adâ ziyâde yigirmi dört bin altıyüz elli bir guruş fukarâdan makbûz olduğu ahâlî-i vilâyet yedlerinde olan defterler nâtik olduğundan gayrı işbu bin yüz elli iki senesi Muharremi ibtidâsına gelince ahâlî-i belde ile hisâb ve kitâbını gördüğünde mecmû'-ı masârifî

yüz kîse akçaya bâliğ olup meblağ-ı mezkûrdan ziyâde deyn-i vilâyet zuhûr ider ise ben edâ iderüm deyü huzûr-ı şer‘de ve cümle muvâcehelerinde ta‘ahhüd ve meblağ-ı mezkûru zî-kudretlere ve mahallât ve nâhiye-i sâlyâne ve mezbûr Bedestân Kethüdâsı Mehemed ber-mûceb-i defter vilâyet için akça aldığı kimesneleri ba‘z-ı mahallât ve gayr-ı zî-kudretlere havâle ve yedlerine mûmzâ tezkireler virüp kethüdâ yedi olmak hasebiyle gâ‘ib ani‘l-meclis mezbûr Kenân oğlu Mehemed bâ-ma‘rifet-i şer‘ ve cümle ma‘rifetiyle otuz üç bin sekiz yüz guruş sâlyâne olan mahallerden tahsîl ve havâle olan ashâblarına teslim ve nâhiyeden mâ‘adâ ba‘z-ı mahallât ve zî-kudret zimmetlerinde bâkî kalan [s.38] meblağ cem‘ u tahsîl ve mahallerine virilmek üzere bâkî kaldığı, sicilde mukayyed hüccet nâtik ve ahâlînin takrîr ve ihbârına mutâbık olmağın mezbûrların Benlioğlu Mahmûd ve Tahtlioğlu Ahmed murâbahasıyla vilâyet için bedestân kethüdâsı yediyle virdikleri akçayı ez‘âfiyla murâbahalarını ahâlîden kendülere havâle olanları cebren ve kerhen tahsîl için fukarâ ve re‘âyâyı ta‘cîz ve ba‘z-ı e‘imme ve hutabâ ve sâdât-ı re‘âyâ gibi der-zencîr ve her biri hânelerinde tomruk ve zincîr peydâ ve etbâ‘larından Kızılbaş gulâmlarını üzerlerine havâle ve niçelerinin eşyâlarını sâlyâneleriçün cebren yedlerinden ahz ve tahsîlinde haddi tecâvüzlerinden nâşî gâ‘ib ani‘l-belde Alemdâr es-Seyyid İsmâ‘il nâm kimesne rüfekâlarından olup cümle ma‘rifetleri ve ma‘rifet-i şer‘le Sivas Kal‘asında mahfûz olan Ramazan oğlu Küçük Osman b. Ömer ve Deli Bekir b. Mahmud ve Emîr oğlu Debbâğ es-Seyyid Ebûbekir ve Meydân Mahallesinden Hamza ve Acemoğlu Mehemed ve Diyâr-ı âhare firâr ve gaybet iden mezbûr Alemdâr es-Seyyid İsmâ‘il ve Deli Poyraz ve Şeker oğlu ve Zükam-dâr es-Seyyid Ahmed ve Sipâhoğlu Mahallesinden Çil İbrâhim ve Timurcularardı Mahallesinden Artukoğlunun oğlu Berber Hasan ve Meydân Mahallesinden Na‘lbend Kör Balak vesâ‘ir esâmîleri nâ-ma‘lûm mesfûrinden ve kurâ ahâlîlerinden olan kimesneler adem-i tahammüllerinden nâşî sâlyânelerini virmemek kasdıyla bayrak peydâ ve çarşuyı kapadup kal‘ada ve mütesellimde mahbûsları cebren itlâk ve kal‘ada li-ecli‘l-murâfa‘a mahbûs çavuşlar emîni Mehemed’i katl ve bu vechile muzırr li‘l-ibâd oldukları ma‘lûmumuzdur deyü cümle ulemâ ve meşâyih ve a‘yân-ı eşrâf ve vükelâyı fukarâ vesâ‘ir ehl-i hiref şeyhleri alâ-tarîki‘ş-şehâde meclis-i şer‘de haber virdüklerinden nâşî sonra fi‘l-hakîka Sivas mahkemesi sicillâtında mukayyed olan sâlyâne defterlerine nazar olundukda yigirmi dört bin elli bir guruş ziyâde makbûzu

ve hiyâneti zâhir ve nümâyân ve sinîn-i mezkûrînden merkûm Bedestân Kethüdâsı Mehemed'in umûr-ı vilâyete masârifi ve sâlyâne ile ahâlî-i vilâyetden makbûzu hisâb olundukda mârrü'z-zikr yigirmi dört bin elli bir guruş ziyâde makbûzu mübeyyen ve takrîrlerine mutâbık ayân olmağın husûs-ı mezkûrlarda vâkı' olan fitne ve cem'iyet gerek ulemâ ve sulehâ ve ehl-i ırzın bir vechile alâka ve medhalleri olmayup ve men' ü def'i dahi vüs'lerinde olmaduğunu [mev]sûkü'l-kelim bî-garaz tüccâr ve müsâfirîn kimesneler haber virmeleriyle bâ'is-i fesâd ü fitne olan mezbûrûnun cezâ-yı sezâları ibreten li-sâ'irîn te'dîb olunmalarıyla fukarâ ve re'âyâ âsûde-hâl olmaları zâhir-i hâlden olmağın vâkı' hâli sen ki, Sivas Kādîsı Mevlânâ es-Seyyid el-Hâc Abdürrahîm zîde fazlühû ve mütesellim el-Hâc Mehemed zîde mecdühûsun, ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ-ileyhin ma'rifet-i iltimâsıyla muvâcehelerinizde emr-i şerîfim virilmek recâsına arz eyledüğü eelden vech-i meşrûh üzre derûn-ı arzda mastûr Sivas Kal'asında mahfûz olanlar kal'ada muhkem habs ve tahliye ve firâr ve gaybet idenleri dahi haber alındıkda bi-eyyi hâlin ahz ve kal'a-bend olunup ba'dehû haklarında lâzım gelen cezâları tertîb ve icrâ olunmak üzre haklarında ne vechile emr-i şerîf sâdir olur ise mazmûn-ı münîfi üzre amel ve hareket olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdir olmuştur. Fî evâhir-i Ca [Cemâziye'l-evvel] sene [1]152.

[s.38/1] *Itlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır. Evâhir-i Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene [1]157.*

Hâlâ rikâb-ı humâyûnumda Çavuşbaşı Sâlih dâme mecdühûya ve Magosa Kal'ası Dizdârı [boşluk] zîde hıfzühûya hüküm ki,

Sâlih Efendi dimekle ma'rûf kimesnenin hidmetkârı Mustafa, ba'z-ı töhmet ile Tersâne-i Âmire'mde küreğe vaz' olunmuşiken kürekden ihrâc ve ef'âl-i şeni'aya cesâret itmekle ıslâh-ı nefis idinceyedek Magosa Kal'asında mü'ebbed Kal'a-bend olunmak için yazılmışdır. Evâhir-i Ca [Cemâziye'l-evvel] sene [1]152.

[s.38/2] Sultâniye Kazâsı Nâ'ibine ve Sultâniye Kal'ası Dizdârına vesâ'ir Zâbitâna hüküm ki,

Sen ki, Sultâniye Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Abdurrahmân zîde ilmühûsun, mektûb gönderüp kazâ-i mezbûr ahâlîsinden cemâ'at-i müslimîn meclis-i şer'e varup Kabakçı ta'bîr olunan eşkiyânın yüz kırk senesinden berü leylek ve nehâran âlet-i harble geşt ü güzâr ve nefsi-i şehîr ve karyelerini gice ile basup ehl-ırz kimesnelerin hâtûnların ahz ve dağa çıkarup beynlerinde raks ve envâ'-ı gûne fuhş u fesâd itdüklerinde ahz için üzerlerine varuldukda mukâteleye tasaddî itmeleriyle telef-i nefis havfiyla bilâ-fermân-ı âlî ahzlarına cesâret olunmadığına binâ'en ziyâde ... olup tuğyân üzre olduklarından gicelerde emîn olamayup râhatleri meslûb olmağla eşkiyâyı mezbûrenin buldukları mahalde bi'l-cümle kasaba ahâlîsinin zâbitânı ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le üzerlerine varılıp men' ü def' ve ısrâr idenler ahz u habs ve i'lâm olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eylediklerin i'lâm eyledüğün eelden Kabakçı ta'bîr olunan eşkiyânın ol-havâlîden def' ü ref' için mukaddemâ ve kuvvetle evâmîr-i şerîfe sâdır ve men' ü def' olunmuşiken yine zuhûr eyledikleri i'lâm ve fîmâ-ba'd kasaba-i mezbûrda zuhûr iden ol-makûle eşkiyâ, ma'rifet-i şer'le ve zâbitân ma'rifetleriyle men' ü def' ve ısrâr idenler ahz u habs ve i'lâm olunmak için yazılmışdır. Fî evâ'il-i C [Cemâziye'l-âhir] sene [1]152.

[s.39/1] Aksaray Nâ'ibine ve Konya Mütessellimine hüküm ki,

Sen ki, Aksaray Nâ'ibi Mevlânâ Şeyh Mehmed zîde ilmühûsun, rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp medîne-i Aksaray'da sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve meşâyih-i izâm ve sâdât-ı kirâm ve a'yân vesâ'ir re'âyâ fukarâsı bi-ecme'ihim meclis-i şer'e varup medîne-i mezbûr sâkinlerinden iken bundan akdem diyâr-ı âhare gidüp mahmiyye-i İstanbul'da müsâferet vechi üzre sâkin olan es-Seyyid Ali Efendi dimekle ma'rûf kimesne mukaddemâ vilâyetlerine gelüp bir sene mîkdârı sâkin oldukda kendü hâlinde olmayup ikâz-ı fitne ve ser-i cem'iyet olup umûr-ı vilâyete ihtilâlden hâlî olmayup ba'dehû bir bahâne ile yine Âsitâne'ye gelüp avdet etdikde sekiz ay sâkin olmağla geldüğü günden bu âna gelince her gün ser-i cem'iyet ve başına üç yüz mîkdârı erâzil ve eşkiyâyı cem' ve

gâhî aveneleriyle mahkeme basup biz üç yüz nefer âdem talâk-ı selâse ile şartlıyuz bizim ittifâkımız üzre hareket idün deyü fesâd ü şâkâvetden hâlî olmayup ve niçe ehl-i ırz dahi râhatdan kalup ve nizâm-ı vilâyetin bi'l-külliyeye ihtilâlîne bâ'is ve bâdî ve her vechile sâ'î bi'l-fesâd olmağla eğer mezbûr Seyyid Ali'nin salâhı zâhir oluncaya değîn diyâr-ı âhare nefy ü iclâ olunmaz ise cümlemiz perâkende ve perîşân olmamız emr-i mukarrer olmağla hâlimize merhameten mezbûr Seyyid Ali ıslâh-ı nefis idinceye değîn diyâr-ı âhare nefy ü iclâ olunmak için ahvâlimizi der-i devlet-medâra arz u i'lâm idivir deyü ilhâhlarıyla bi'l-iltimâs hükm-i humâyûnum virilmek recâsına arz eylediğün ecluden mezbûrun sû'-i hâlî i'lâm ve şakâveti ihbâr olunmağla şerr ü mazarratından te'mîn için kasaba-i mezbûrdan diyâr-ı âhare zâbiti ma'rifetiyle nefy ü iclâ olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i Ca [Cemâziye'l-evvel] sene 1152.

[s.39/2] Boğazkesen Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Şiro nâm zimmî rikâb-ı humâyûnuma arzuhâl idüp mesfûr bundan akdem me'mûr olduğu hizmetinde hîleye sâlik ve hilâf-ı emr-i âlî hareketinden nâşî Boğazkesen Kal'asına kal'a-bend olunup ahvâli diğêr-gûn olduğün bildürüp hilâf-ı emr-i âlî hareket eylememek şartıyla cürmü afv ü itlâk olunması bâbında hükm-i humâyûnum recâ ve mesfûr bundan akdem me'mûr olduğu hizmetde hîleye sâlik ve hilâf-ı emr-i âlî hareketinden nâşî ıslâh-ı nefis için bâ-fermân-ı âlî Boğazkesen'e kal'a-bend olunup lâkin mesfûr ba'de'l-yevm bu makûle harekete cesâret itmeyüp bâ-fermân-ı âlî nizâm verildiği üzre nakl eylediği samanı bir nevbet ıstabl-ı âmireye boşaldup ve nevbet-i âharda dilediği mahalde fûrûht eylemesiçün sâhib-i sefâyinden Hâcî Ali ve Erzurumî Ahmed nâmân kimesneler tekeffül itmeleriyle şurût-ı mezkûre üzre hizmetde olmak şartıyla itlâk olunmak bâbında hükm-i şerîfim virilmek recâsına kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân hâlâ Arpa Emîni olan Ali zîde mecdühû i'lâm etmeğîn i'lâmı mücebince itlâk olunmak emrim olmuşdur. Fî evâhir-i Ca [Cemâziye'l-evvel] sene [1]152.

[s.39/3] Karahisâr-ı Sâhib Dizdârına hüküm ki,

Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'în Kütahya Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Hasan zîde ilmühû rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp medîne-i Kütahya muzâfâtından Gireği nâhiyesine tâbi' Tuvâ nâm karye ahâlîleri bi-esrihim meclis-i şer'e varup karyeleri sükkânından Topal Molla Mustafa ve Hatîboğlu Mehemmed nâm kimesneler eşirrâ-yı nâsdan ve ihtilâl-i memlekete bâdîdür deyü bundan akdem ba'z-ı ashâb-ı agrâz ihbârlarıyla ahvâlleri der-i devlet-medâra i'lâm olundukda mezbûrân kimesneler Kütahya Mütesellimi ma'rifetiyle Karahisâr-ı Sâhib Kal'asına nefy ve ıslâh-ı nefis idince kal'a-bend olunmalarıçün fermân-ı âlî olmağın imtisâlen li'l-emri'l-âlî mezbûrân kal'a-i mezkûreye irsâl ve kal'a-bend olunup her vechile ıslâh-ı nefis oldukları ma'lûmumuz olmağla fimâ-ba'd kendü hâllerinde olmak üzre kal'a-i mezbûreden itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında emr-i âlî-şân recâsına der-i devlet-medâra arz idivir deyü ilhâh itmeleriyle fi'l-hakîka mezkûrân kimesneler fakîrû'l-hâl ve kesîrû'l-iyâl ve her vechile ıslâh-ı nefis oldukları mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin dahi vukûf-ı tâmmı olmağla vâkı' hâli emr-i şerîfim virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz etmeğın arzı mücebince itlâkları olunmalarıçün emrim olmuştur. Fî evâhir-i Ca [Cemâziye'l-evvel] sene 1152.

[s.39/4] *Bâbü's-sa'âde Ağası Ahmed Ağa'nın arzuhâli mücebince itlâk olunmuştur. Fî evâsıt-ı Ş [Şa'bân] sene [1]152.*

Anadolu Vâlisine ve Bilecik Kazâsı Nâyibine ve Karahisâr-ı Sâhib Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

İftihârü'l-havâss ve'l-mukarrabîn mu'temedü'l-mülûk ve's-selâtîn bi'l-fi'l Bâbü's-sa'âde'tim ağası olan Ahmed Ağa dâme ulüvvühû rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp nezâretinde olup Söğüt'de medfûn müteveffâ Ertuğrul Gâzî Evkâfından Bilecik kasabası sâkinlerinden Kara Ali ve Topal Şehâbeddin ve Hacı Nurullah nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup itâ'at-i emr-i âlî-şân itmeyüp vakf-ı şerifi ... vesâ'irleri tahrîk itmekle umûr-ı evkâf bi'l-külliyeye muhtell ve müşevveş olmasına bâ'is ve bâdî olmalarıyle mezkûrân sâyire mûcib-i ibret ve ıslâh-ı nefis idince zâbitleri ma'rifetiyle Karahisâr-ı Sâhib Kal'asında kal'a-bend olmaları

bâbında emr-i şerîfim sudûriçün arz etmeğin vech-i meşrûh üzre zâbitleri ma'rifetiyle kal'a-bend olmalarıçün fermân-ı âlî-şân yazılmışdır. Fî evâhir-i Ca [Cemâziye'l-evvel] sene [1]152.

[s.40/1] Antalya Kādîsına ve Teke Sancağı Mütesellimine hüküm ki,

Antalya sâkinlerinden pîr ve ihtiyâr el-Hâc Ali nâm kimesne gelüp bunun Antalya sükkânından Bostanoğlu dimekle ma'rûf Mehemed nâm kimesne zimmetinde bin yüz kırk senesinde ma'lûmü'l-mıkdâr alacak hakkı olup meblağ-ı mezbûru taleb eyledikde mezbûr buna adâvet ve derûnunda olan gayzını icrâ için hevâsına tâbi' a'yâna istinâden bıçağla üzerine hücûm ve başına ve karnına darb ve sakalını yolup vücûdunu zahmdâr ve mecrûh eylediğinden mâ'adâ elfâz-ı kabîha ile şütûm ve hetk-i ırz idüp bunun emsâli ta'addî ve tecâvüzâta harekete ictisâr ve mezbûrun yed ü lisânından ahâlî-i vilâyetin gerek Müslim ve gerek zimmî re'âyâsının emn ü râhatları bi'l-külliyeye meslûb ve tagallübünden nâşî bir dürlü mukâvemet iktidâr-ı hâlleri olmayup ve mezbûr itâ'at-i şer'-i şerîf ve inkıyâd-ı zâbitân dahi eylemediğinden cümlesi âciz ve dem-beste kalup ve mezbûrdan bir dürlü emniyetleri olmaduğun ve ahvâli gâyet perîşân ve tâlân olduğun bildürüp icrâ-yı hakk olunmak bâbında hükm-i humâyûnum recâ eyledüğü ecluden sen ki, mütesellim-i mûmâ-ileyhsin, vech-i meşrûh üzre mezbûr ahz ve ma'rifet-i şer'le görölüp bi-eyyi hâlin icrâ-yı şer' ve ihkāk-ı hakk olundukdan sonra muhkem habs ve vukû'u üzre i'lâm, ba'dehû hakkında ne vechile emr-i şerîfim sâdır olur ise mûcebiyle amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşdur deyü yazılmışdır. Fî evâ'il-i C [Cemâziye'l-âhir] sene 1152.

[s.40/2] *Mezbûr itlâk olunmuşdur. Fî evâhir-i B [Receb] sene [1152]**

Bursa Mollasına ve rikâb-ı humâyûnumda Çavuşbaşı Sâlih dâme mecdühûya hüküm ki,

Seyyid Ahmed nâm kimesne ba'z-ı müzevvir da'vâlara tasaddî etmekle Bursa'ya nefy ü iclâ olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır. Evâ'il-i C [Cemâziye'l-âhir] sene 1152.

[s.40/3] *Fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla afv ü itlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır. Evâ'il-i Ş [Şa'bân] sene [1]152.*

Edirne Bostancıbaşı Süleyman dâme mecdühûya ve İnöz Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki, bostancıbaşı mûmâ-ileyhsin, rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp hâlâ Edirne'de Bedestân Kethüdâsı Ali nâm kimesne kendü hâlinde olmadığından bundan akdem te'dîb için birkaç def'a bâ-fermân-ı âlî nefy olunmuşiken yine kendü hâlinde olmayup şirrete sâlik ve şâhid-i zûr ikâmetiyle ba'z-ı ümmet-i Muhammed'e mazarrat îkâsından hâlî olmadığından mâ'adâ bu def'a Ali Paşa Çarşusunda bilâ-vâris vefât iden Hâcî Ahmed nâm kimesnenin muhallefâtı beytü'l-mâle â'id iken mâlına ta'arruz ile vasî nasb ve sülüs iddi'â etdürüp bunun emsâli her bâr ta'addîsi hadden bîrûn ve kıyâsdan efzûn olmağla ıslâh-ı nefis idince bir müddet İnöz Kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına arz eylediğün ecluden vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır. Evâ'il-i Ca [Cemâziye'l-evvel] sene 1152.

[s.40/4] *Ancak Seyyid Halîl itlâk olunmuşdur. Fî evâ'il-i B [Receb] sene 1152.*

Bıçakçı Mehemmed dahi itlâk olunmuşdur. Evâsıt-ı B [Receb] Sene [1]152.

Kütahya Nâ'ibi Mevlânâ Hasan zîde ilmühûya ve Kütahya Mütesselimine ve Karahisâr-ı Sâhib Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

* metinde 1125

Sen ki, nâ'ib-i mûmâ-ileyhsin, rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp medine-i Kütahya muzâfâtından Tosunlu nâhiyesine tâbi nefis-i Pazar kasabası sükkânından Seyyid Molla Ali b.Halîl ve Abdülkadim el-Hâcî Ali el-Hâcî Hüseyin ve Abdülhalim ve Molla Ali ve diğeri Molla Ali el-Hâcî Halîl ve Mustafa el-Hâcî Zeynel Âbidin ve Derviş İvaz ve Derviş Yahyâ ve Abdurrahmân Ağa ve Derviş Hasan ve İmâm Mehmed Efendi ve İmâm İsmâ'il Efendi el-Hâcî Ahmed vesâ'irleri dimekle ma'rûf kimesneler ve sâ'irleri meclis-i şer'e varup kasaba-i mezbûre sâkinlerinden olup eşkıyâdan Seyyid Halîl Ağa ve rüfekâlârından Seyyid Mehmed ve Karındaşı Osman ve Kara Veli ve Bıçakçı Mehmed dimekle ma'rûf kimesneler kendü hâllerinde olmayup fisk ile me'lûf ve şürb-i hamr ve dâ'imâ ümmet-i Muhammed'in ırzına ta'arruz ve ehl-i örfe gamz âdet-i müstemirreleri olduğundan başka kasaba-i mezbûre sâkinelerinden doğru ve ehl-i ırz olan Şehribânu nâm hâtûna gel benimle fi'l-i şenî' eyle deyü mezbûr Seyyid Halîl'in avenesinden mezbûr Emîr Mehmed ve karındaşı merkûm Osman'ı gönderüp niçe ehl-i ırz hâtûnlara dahi bunun misillü cebrden hâlî olmayup mezbûrünün şerr ü mazarratlarından ehl ü iyâllerinin bir vechile emniyet olmadığından mâ'adâ fuş ile ma'rûf olan nisâ ve oğlan tâ'ifeleri def ve halâhil ile alenen raks ve yed ü lisânından ümmet-i Muhammed mutazarrır ve bunun emsâli zulm ve ta'addî ve fesâd ü şakâvetlerinin nihâyeti olmayup karye-i mezbûre ahâlîlerinin perâkende ve perîşân olmalarına bâdî olmağla mezbûrûn ıslâh-ı nefis idince sen ki, mütesellim-i mûmâ-ileyhsin, zâbitleri ma'rifeti ve ma'rifetinle Karahisâr Kal'asına kal'a-bend olunmak üzere istid'â ve fi'l-vâkî' mezbûrûn kasaba-i mezbûre ahâlîleriyle ba'de'l-murâfa'a ve bi'l-muvâcehe sû'-i hâllerini haber vermeleriyle fukarâya merhameten emr-i şerîfim virilmek recâsına vâkî' hâlî bi'l-itmâm arz eylediğün eelden vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmak için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı C [Cemâziye'l-âhir] sene 1152.

[s.41/1] Sakız Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

İzmir sâkinlerinden ma'lûmü'l-esâmî dört nefer kimesnelerin bundan akdem sû'-i hâlleri arz olan merkümlardan İzmir sükkânından on dört bölüğün Alemdâr Hâlık Ömer Paşa dimekle ma'rûf kimesne dahi sâdır olan emr-i şerîfimle Sakız Kal'asına kal'a-bend olunmuşlaridi. Bu def'a zikr olunan dört neferden merkûm

Ömer Paşa'nın husûs-ı mezbûrda medhali olmayup hakkında virilen i'lâm ifk ü iftirâ olduğu sikât-ı sahîhatü'l-kelimât haber virmeleriyle merkûm kal'a-i mezkûrdan ıtlâk ve gelüp hânesinde kıyâm eylemek fermânım olmağla vech-i meşrûh üzre mârrü'z-zikr dört neferden yalnız mezkûr Alemdâr Hâlık Ömer kal'a-i merkûmdan ıtlâk ve sebîli tahliye ve fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak üzre gelüp hânesinde sâkin olmasına müdâhale olunmamak için rikâb-ı humâyûnumda sekbanbaşı olan iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Mehemmed dâme mecdühû tarafından mühürlü mektûb virmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı C [Cemâziye'l-âhir] sene 1152.

[s.41/2] Burusa ve Âmid Kādîlarına hüküm ki,

Ahmed Efendi dimekle ma'rûf kimesne rikâb-ı humâyûnuma arzuhâl idüp bu fi'l-asl Diyarbekirli olup bundan akdem on beş gün mîkdârı müsâferet tarîkiyle Âsitâne-i sa'âdetime gelüp kendü hâline iken [boşluk] nâm kimesne zuhûr ve irs da'vâsıyla üzerine musallat ve hilâf-ı inhâ kendü takrîri üzre ısdâr etdüdüğü emr-i şerîfim mücebince Burusa'ya nefy ü iclâ olunup mağdûr olduğun bildürüp ol bâbda istid'â-yı inâyet etmeğin merkûm Âsitâne'ye gelmemek şartıyla Burusa'dan doğru vatan-ı aslı olan Diyârbekir'e nefy ü iclâ olunmak için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı C [Cemâziye'l-âhir] sene 1152.

[s.41/3] Üsküdar Kazâsı muzâfâtından Adalar nâhiyesi Nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki, Adalar nâhiyesi Nâ'ibi Mevlânâ Mehemmed Said zîde ilmühûsun, rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp nâhiye-i mezbûra tâbi' Kartal kasabası ahâlîleri bi-ecme'ihim meclis-i şer'e varup hâlâ kasaba-i mezbûr mütemekkinlerinden Hırsafî bint İvan ve kebîre kızları Viniki ve Trandafîle bint Nikola nâm Nasrâniyye kendi hâllerinde cemâ'atleriyle mukayyed olmayup leyl ü nehâr ecânibden mechûlü'n-neseb zimmîler getirüp dâ'imâ fisk ü fesâd ve bu makûle şerr ü şûrlarından bir vechile emn ü râhatları olmayup hâllerine merhameten sâ'ire mücib-i ibret için mesfûrûn Nasrâniyyeleri kasaba-i mezbûre zâbiti ma'rifetiyle ahz ve kasaba-i mezkûreden ihrâc ve âhar kazâyâ nefy ü iclâ olunmak bâbında vâkı' hâli

hük-m-i humâyûnum virilmek recâsına olmalarıyla bi'l-iltimâs arz eyledüğün eelden vech-i meşrûh üzre nefy ü iclâlariçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâsıt-ı C [Cemâziye'l-âhir] sene 1152.

[s.41/4] Eğin ve [silik] Kādîlarına ve Eğin Mütesellimine hüküm ki,

Eğin kasabası sâkinlerinden iken şakâvetleri bedîdâr olduğu cihetden bundan akdem diyâr-ı âhare nefy ü iclâları fermânım olan Halîl oğlu İbrâhim ve Alemdâr Süleymân ve Şâhin oğlu Feyzullah ve Vanlıoğlu Mehemmed ve karındaşı İbrâhim nâm beş nefer şakîler sâbıkâ Eğin serdârı Halîl oğlu İbrâhim dahi dâhil olmağla haklarında sâdır olan emr-i şerîfim mücebince bundan akdem diyâr-ı âhare nefy ü iclâ olunmuşlar idi. El-hâletü hâzihî mezbûr İbrâhim fimâ-ba'd umûr-ı memleket ve re'âyâya bir dürlü itâle-i dest-i ta'arruz etmeyüp kendü hâlinde olmak üzre ahd ü şart eyledüğünü bu def'a Eğin kasabası sâkinlerinden altmış neferden mütecâviz müslimân ve keferre haber verdiklerinden mâ'adâ hâlâ Keban Ma'deni Emîni olan Pir Mehemmed zîde mecdühû dahi vech-i muharrer üzre memhûr mektûbla i'lâm itmekle fimâ-ba'd umûr-ı re'âyâya vesâ'ir cüz'î ve küllî umûr ve husûsuna müdâhale sadedinde olmayup bir ferdi rencide ve remîde eylememek şartıyla zikr olunan beş neferden emîn-i mûmâ-ileyhin i'lâmı mücebince ancak Serdâr oğlu mezbûr İbrâhim afv ü itlâk olunmak için Dîvân-ı humâyûnum tarafından emr-i şerîfim tahrîri bâbında hâlâ rikâb-ı humâyûnum defterdâr[1] olan Sa'dullah dâme mecdühû i'lâm etmeğın i'lâmı mücebince ancak İbrâhim afv ü itlâk olunmak için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı C [Cemâziye'l-âhir] sene [1]152.

[s.41/5] Edirne Bostancıbaşına ve İnöz Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Âsitâne-i sa'âdetime zehâyir nakline me'mûr olan Seyyid Nüreddîn zîde mecdühû rikâb-ı humâyûnuma arzuhâl gönderüp bâ-fermân-ı âlî me'mûr olduğu mahallerden bulunan zehâyir tahrîr ve defter ve nakl ve tesyîr olunarak Hayrabolu kasabasına vüsûl ve anın dahi mevcûdu teftîş ve tefahhusa mübâderet üzre iken Hayrabolu Kazâsı'nda sâkin re'îs-i a'yân Mîrahur oğlu Seyyid Mustafa Ağa dimekle ma'rûf kimesne kendi gibi birkaç eşkiyâ ile mübâşir-i merkûmun konağına gelüp bu

kazânın re'âyâsı yokdur ve mezâlîme tâkat getürdükleri ancak hâsıl eyledükleri terikelerin hıfz ve istedikleri vakitte murâd etdikleri [devamı yok]

[s.42/1] *İtlâklariçün emr-i şerîf yazılmışdır. Evâ'il-i N [Ramazân] sene [1]152.*

Edirne Bostancıbaşısına ve Pınarhisârı Nâ'ibine ve İnöz Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'în Çırpan Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Seyyid Halîl zîde ilmühû rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp civârında vâkı' Pınarhisâr Kazâsı ahâlîleri bi-ecma'ihim Çırpan Kazâsı'nda meclis-i şer'e varup Pınarhisâr Kazâsı'nda sâkin hırka? mekûl? Ömer dimekle ma'rûf kimesne şaki? kendü hâlinde olmayup Piri oğlu Ali nâm şakî ile yek-dil ve me'vâ-yı lusûs olup haydûd eşkıyâlarıyla mu'în ve leylü nehâr ibâdullâhın emvâl ve erzâkların nehb ü gâret ve ırzlarına ta'arruz âdet-i müstemirreleri olduğundan mâ'adâ niçe ehl-i ırz ırzların hetk ve bundan akdem Hayrullah nâm kimesnenin haremine dühûl ve niçe ef'âl-i şenî'aları zâhir ve nümâyân olup ve hâlâ dahi Hammâmcı-zâde İbrâhim Ağa dimekle ma'rûf ehl-i ırz kimesnenin alenen hânesini basup hetk-i ırz ve bi'd-defe'ât da'vât-ı şer' olunduklarında şakî-i mezbûrlar itâ'at-i şer' itmeyüp âlet-i harb ile kîtâle şürû' ve bunun emsâli ta'addî ve fesâdâtlarının nihâyeti olmayup ibâdullâhın ahvâlleri gâyet mükedder ve diğergûn olmağla ibâdullâh şerr ü mazarratlarından emîn olmak için mezbûrlar ıslâh-ı nefis idinceye değın sen ki, bostancıbaşı mûmâ-ileyhsin, ma'rifetin ve zâbitler ma'rifetiyle İnöz Kal'asına kal'a-bendleriçün emr-i şerîf recâsına ahvâllerimizi arz u i'lâm iderüz deyü mevlânâ-yı mûmâ-ileyhe ilhâh itmeleriyle fi'l-hakîka eşkıyâ-yı mezbûrânın ta'addî ve fesâdâtı ve ibâdullâha olan gadr haddi tecâvüz eylediği nümâyân olduğuna ilm-i muhît olmağın şakî-i mezbûrların ıslâh-ı nefis idince İnöz Kal'asına kal'a-bendleriçün hükm-i humâyûnum virilmek recâsına vâkı' hâli arz etmeğın, vech-i meşrûh üzre zâbitleri ma'rifetiyle kal'a-bend olmalarıçün yazılmışdır. Fî evâhir-i C [Cemâziye'l-âhir] sene [1]152.

[s.42/2] İzmir Mollasına ve İzmir Hâssı Voyvodasına ve Kıbrıs Cezîresinde vâkı‘ Magosa Kal‘ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki, İzmir Kādîsı Mevlânâ Abdülkâdir zîdet fezâ’ilühûsun, rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp medîne-i İzmirde sâkin a’yân ve eşrâf ve ulemâ ve sulehâ ve e’imme ve hutabâ ve fukarâ ve ehl-i sûkdan cemm-i gafîr ve cem‘-i kesîr meclis-i şer‘e varup medîne-i mezbûre ahâlîsinden ehl-i sûkdan Hâbık oğlu el-Hâc Mehemed ve Çekçûr oğlu el-Hâc Hüseyin dimekle ma‘rûf kimesneler kendü hâllerinde olmayup dükkânlarını terk ve müzevvir da‘vâlarının ve şâhid-i zûr ile dâ’imâ ibâdullâhı ta‘cîz ve rencîde ve tecrîm ve tagrîm ve her da‘vânın içlerinde bulunup ve kendünüz dahi re’s, şâhid-i zûr ve ibâdullâh ile dâ’imâ gavga ve ehl-i ırzın ırzlarını hetk ve niçe ifk ü iftirâ ve devr-i ebvâb âdet-i müstemirreleri olup muhill-i nizâm-ı memleket ve mâl-ı mîrînin adem-i tahsîline bâ’is ve mûkız-ı fitne ve şerîf kimesneler olup her birleri merkûmânın bed lisânlarından müte’ezzî ve mütekeddir olmalarıyla merkûmân Hâcî Mehemed ve el-Hâc Hüseyin’in şerr ü mazarratlarından ibâdullâhı tahlîs için bundan esbak çavuş mübâşeretiyle Kıbrıs Kal‘asında kal‘a-bend olunmak üzere i’lâm olunmuşiken el-ân medîne-i mezbûre ahâlîsi merkûmânın medîne-i mezbûre zâbiti ma‘rifetiyle Kıbrıs Cezîresinde vâkı‘ Magosa Kal‘asında kal‘a-bend olunmaları için emr-i şerîfim virilmek recâsına sen arz ve ahâlîsi mahzar itmeleriyle vâkı‘ hâli bi’l-iltimâs arz eylediğün eelden vech-i meşrûh üzere kal‘a-bend olunmaları için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı C [Cemâziye’l-âhir] sene [1]152.

[s.42/3] Haleb Kal‘ası Dizdârına hüküm ki,

Haleb Kādîsı Mevlânâ Mehemed zîde fazâ’ilühû rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü’l-âlem sâbıkâ Haleb Vâlîsi vezîrim Osman Paşa edâm’allâhü te‘âlâ iclâluhû huzûrunda ma‘kûd meclis-i şer‘-i hatîrde a’yân-ı Haleb’in müftî ve bi’l-cümle ulemâ ve müderrisîn-i kirâm ve a’yân vesâ’irleri hâzır oldukları hâlde Mevâli Urbânı Begi Mehemed dâme izzühûnun karındaşı hâzır bi’l-meclis Hasan Beşe dimekle ma‘rûf kimesne kendü hâlinde olmamağla bundan akdem vezîr-i müşârun-ileyh ahz ve Haleb Kal‘asında

habs itmeleriyle beg-i mezbûrun müte'allikatı Haleb kurâlarına ve ahâlîsine ve ebnâ'-i sebîle ta'arruz ve ızrâra tasaddî etmeleriyle karındaşı mezbûr Hasan fîmâ-ba'd islâh-ı nefis idüp Haleb kurâlarına ve ahâlîsine vesâ'ir ebnâ'-i sebîle ta'arruz ve rencîde itmeyüp mezbûr Hasan vesâ'ir karındaşları evlâdü iyâlleriyle mîr-i mûmâ-ileyhin yanında cem' olup bir mahalde olmak şartıyla karındaşı mezbûr Hasan'a kefil ve zâmin olup ıtlâkın recâ eyledikde vezîr-i müşârun-ileyh dahi mîr-i mûmâ-ileyhin kefâletine binâ'en sıyânet-i bilâd u ibâd için şart-ı mezkûre ile ıtlâk ve ba'de'l-yevm mîr-i mûmâ-ileyhin dîvân kâtibi makâmında Hâtıb ta'bîr olunan Abdülkâdir nâm kimesne dahi tarafından isâle vesâ'ir mevâlî-i urbânının eşhâlleri? taraflarından vekâlete mîr-i mûmâ-ileyhin kefâlet ve ta'ahhüdü üzre mezbûr Hasan fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmasına ta'ahhüd ve tekeffül idüp ve yine mîr-i mûmâ-ileyh ile hâtıb-ı mezbûr cümle arâzî-i Haleb ve nevâhîsinde olan urbânın şerr ü fesâdlarını def' ve sıyânet-i bilâd ve himâye-i ebnâ'-i sebîl etmek üzre ta'ahhüd ve tekeffül eyledikleri ba'de't-tescîl cümle ulemâ ve a'yân-ı Haleb dahi husûs-ı mezbûru istihsân ve istisvâb ve ahâlî-i Haleb mahzar etmeleriyle emr-i şerîf virilmek recâsına vâkı' hâli arz eylediği ecluden mûmâ-ileyh Mehemed Beg'in ta'ahhüd ve kefâletine binâ'en fîmâ-ba'd gerek kendü ve etbâ'ı kendü hâllerinde olup kimesneye ta'arruz ve îsâl-i mazarrat eylememek ve etrâf-ı nevâhîde zuhûr iden Urbân eşkiyâsının def'-i mazarratlarında ihtimâm eylemek şartıyla virilen hüccet-i şer'îyye ve mahzar mûcebince şurûtu mutazammın ıtlâk olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmuştur. Fî evâhir-i C [Cemâziye'l-âhir] sene [1]152.

[s.42/4] Antalya Kādîsına ve Antalya Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Antalya sâkinlerinden Manavoğlu İbrâhim nâm kimesne rikâb-ı humâyûnuma arzuhâl idüp bu kendü hâlinde iken bundan akdem bir değirmen nizâ' için bâ-fermân-ı âlî Âsitâne'ye ihzâr olundukda ashâb-ı agrâz ittihâmıyla hakkında ifk ü iftirâyı mutazammın mevâdd isnâdıyla emr-i şerîfimle Antalya Kal'asında kal'a-bend olunup diğere-gün olduğun bildürüp ol bâbda hükm-i humâyûnum recâ ve sâdır olan fermân-ı âlîye imtisâlen Antalya ahâlîsinden merkûm Manavoğlu İbrâhim'in ahvâli, Antalya'dan olup hâlâ Âsitâne'de mevcûd olan es-Seyyid Hâcî Ahmed ve Hâcî Mustafa ve diğere Seyyid Ahmed ve Ebûbekir ve Ahmed ve Mustafa ve Hâcî Mûsâ ve

Hasan ve Mehemed ve İsmâ'il ve Hâcî Mehemed ve diğêr Ahmed ve Mehemed ve Osman ve Ali ve Ahmed ve Hâcî Ali nâm kimesnelerden su'âl olundukda, mezbûr Manavoğlu İbrâhim vilâyetimiz ahâlîsinden olup kendü hâliyle mukayyed ehl-i ırz kimesnedir. Hakkında olan hilâf-ı inhâ ifk ü iftirâdır. Mezbûr hüsn-i hâl üzre olduğu ma'lûmumuzdur deyü meclis-i şer' de mezkûr İbrâhim'in muvâcehesinde alâ-tarîki'ş-şehâde her birleri ba'de'l-ihbâr mezbûr İbrâhim'in afv ü itlâkı recâsında oldukların İstanbul Kādîsı Mevlânâ Abdullah zîdet fazâ'ilühü i'lâm etmeğin fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak üzre afv ü itlâk ve müdde'îleri zuhûrunda Âsitâne'de görûlmek üzre havâle olunmak için yazılmışdır. Evâ'il-i B [Receb] sene 1152.

[s.43/1] Samsun Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Hâlâ ber-vech-i arpalık Karahisâr-ı Şarkî Sancağına mutasarrıf olup Canık Muhassılı olan Üçüncü-zâde Ömer dâme ikbâlühü rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp Gedegera sükkânından Hâcî Seyfullah oğlu Mehemed ve Kırgöz Hüseyin ve Bayburtluoğlu Mehemed nâm kimesneler öteden berü kendi hâllerinde olmayup ta'tîl-i umûr-ı mühimmeyi mücib hareketleri olmakdan nâşî bundan esbak sû'-i hâlleri arz u i'lâm olunmağla mezbûr ıslâh-ı nefis için emr-i şerîfimle Samsun Kal'asına kal'a-bend ve ale't-temâm bir seneden berü kal'a-i mezbûrede mahbûs olup her hâlde tâ'ib ve tâhir ve ıslâh-ı nefis eylediklerini Samsun kasabası ahâlîleri mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhe alâ-tarîki'ş-şehâde haber ve ba'de'l-yevm kendi hâllerinde olmak üzre kal'a-i mezbûreden itlâk olunmaları bâbında inâyet recâsına der-i devlet-medârıma arz u i'lâm idiver deyü ahâlî-i merkûmun sığâr u kibârı ilhâh ve niyâz etmeleriyle hâl, vech-i muharrer üzre olup her hâlde ıslâh-ı nefis eyledikleri mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhin dahi ma'lûmu olduğuna binâ'en mezbûrlar kal'a-i mezbûreden itlâk olunmaları bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına arz etmeğin vech-i meşrûh üzre afv ü itlâk olunmaları için yazılmışdır. Fî evâhir-i C [Cemâziye'l-âhir] sene [1]152.

[s.43/2] Magosa Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

...ranlı Hâfiz Hüseyin Çavuş'un karındaşı Memiş Efendi dimekle ma'rûf kimesne rikâb-ı humâyûnuma arzuhâl idüp nice zemân Magosa Kal'asında kal'a-bend olup ahvâli diğer-gûn olduğun bildürüp mezbûr kal'a-i mezbûrdan ıtlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ ve mezkûru'l-merâmı fermân buyurulan Memiş Efendi nâm kethüdânın kaydı kuyûdda bulunmamıştır. Ancak zikr olunduğu üzere müddet-i medîdede kal'a-bend olmağla hâl-i perîşânına ... merhamet buyurulmak için hâlâ Sekbânbaşı olan Mehemed dâme mecdühû i'lâm etmeğin i'lâmı mücebince ıtlâk olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i C [Cemâziye'l-âhir] sene 1151

[s.43/3] Limni Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'în Midillü Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Mehemed zîde ilmühû rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp medîne-i Midillü'de sâkin ulemâ ve sulehâ ve meşâyih ve e'imme ve hutabâ vesâ'irleri meclis-i şer'e varup medîne-i mezbûrede sâkin Kâsımoğlu Mustafa nâm kimesne kendü hâlinde olmayup her-bâr re'âyânın iyâllerine ta'arruz ve yevmen fe-yevmen sekrânen gezüp ırzıyla mukayyed olmadığından Limni Kal'asında zindân-bend olmak üzere bundan akdem medîne-i mezbûre nâ'ibi Abdüllatîf arzıyla zâbiti tarafından verilen mektûb ve sâdir olan emr-i şerîfim mücebince mezbûr Mustafa kal'a-i mezbûrede zindân-bend olup lâkin ıslâh-ı nefis olmağla kal'a-i mezbûrdan ıtlâk [ve] sebîli tahliye olunmak bâbında vâkı' hâli hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eylediği ecluden vech-i meşrûh üzere mezbûr kendü hâlinde olmak şartıyla afv ü ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır. Fî evâhir-i C [Cemâziye'l-âhir] sene 1152.

[s.43/4] Saruhan Sancağı Mütesellimine ve Karaosmanoğlu Mustafa ve Mağnisa'da vâkı' merhum ve mağfûrun-lehâ Vâlide-i Sultân Süleymân tâbe serâhümâ evkâfi mütevellisine ve Kuşadası Dizdârına hüküm ki,

Mağnisa'da vâkı' sultân-ı müşârun-ileyhin câmi'-i şerîfi ve imâret-i âmiresi evkâfi mukâta'alarından Kırkağaç Mukâta'ası tevâbi'inden Kayadibi nâm karye sâkinlerinden Hâcî Süleymân nâm kimesne kendü hâlinde olmayup dâ'imâ mûkız-ı

fitne ve ser-i cem'iyet olduğundan gayrı Akhisarlı Yûsuf Bayrakdar dimekle ma'rûf şakî ile müttetik ve mezbûr dahi on beş yigirmi nefer eşkıyaları getürdüp karye-i mezbûr fukarâsı bi-gayrı hakkın tecrîm ve vâkı' olan tekâliflerinde kendüleriçün ziyâde şey' tahmîl ve dâ'imâ fesâd ü şakâvetlerinden hâlî olmayup ol-havâlinin ihtilâline bâ'is ve bâdî ve fukarânın adem-i tahammüllerinden nâşî perâkende ve perîşân ve vakf-ı şerîfe dahi muzır ve şerr ü fesâdından ibâdullâhın emn ü râhatları olmayup şer'-i şerîfe ve zâbitâna dahi rûy-i itâ'at ve inkıyâd olmamağla ol bâbda fukarâyâ rencîde ve tasallutu ziyâde olduğunun vukûfu olan sikât-ı müslimîn haber vermeleriyle siz ki mûmâ-ileyhimsiz, mezbûr Süleymân mübâşeretinizle ahz ve zaleme-i sâ'ireye mûcib-i ibret için kal'a-bend ve mezbûrun şerr ü mazarratın ibâdullâh üzerinden tahlîs etdirmek bâbında size hitâben emr-i şerîfim virilmek için mütevellisi recâsına nâzır-ı vakf ağâ-i mûmâ-ileyh arz eyledüğü ecluden Saruhan Mütesellimi ve Karaosmanoğlu ve vakf mütevellîsi ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis için Kuşadasında kal'a-bend olunmak emrim olmuştur. Evâhir-i C [Cemâziye'l-âhir] sene [1]152.

[s.44/1] Rakka Vâlîsine ve Rumkal'a ve [boşluk] Kādîlarına [boşluk] ve Rişvan ve Rumkal'a Voyvodalarına ve Kıbrıs Muhassılına hüküm ki,

Mâliye tezkirecisi olan Süleymân ve sen ki, Rişvân Voyvodası el-Hâc İbrâhim zîde mecdühûsun, rikâb-ı humâyûnuma arzuhâl gönderüp ber-vech-i mâlikâne mutasarrıf oldukları Rumkal'a Kazâsı muzâfâtından Ekrâd-ı Reşi? Aşîretinden Cemâ'at-i Çibur ve Cemâ'at-i Sadar ve Cemâ'at-i Hubeyb ve Cemâ'at-i Kahtîn ve Cemâ'at-i Karanurda ve Cemâ'at-i Nurlu ve Cemâ'at-i Karamezra'a ve Cemâ'at-i Sandulu? ve Cemâ'at-i Zergil ve fukarâ ve ihtiyârlarının yine aşîret-i mezbûreden ...? Haldak Cemâ'atinden Ali Tosun nâm şakî ile da'vâ-yı şer' olduğundan taraf-ı şer'den mürâsele tahrîr olunmasın taleb etmeleriyle kıbel-i şer'den kirâren ve mirâren mürâsele tahrîr olunmuşiken itâ'at-i şer' itmeyüp adem-i itâ'ati nümâyân olmağla şakî-i mezbûr Ali Tosun bin yüz kırk dokuz senesinden elli iki senesine gelinceyedek hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i kânûn-ı münîf cebren otuz kîse akçaların ahz ve ekl ü bel' ve bundan mâ'adâ Ruhâ tarafından bayraklar getürdüp hânelerine nüzûl etdürüp kesr ü arz etdükden sonra otuz kîse akçaların cebren

aldurup ve yedlerinde olan senedât ve emr-i münîfe mugayir hareket idüp ve ehl örfe gamz idüp ve bu zemânda olan zorbanın birisi dahi benim deyü karyelerine gelüp şürb-i hamr ve ba'z-ı mestûre hâtûnların cebren ve kahran kendüleri ve avenelerine fi'l-i şeni' etdürüp bu misillü gûnâ-gûn eziyetinin tahrîri mümkün olmayup husûsâ? civârlarında olan fukarâlarını ve kasaba ve hayme-nişîn fukarânın her birlerine hilâf-ı şer'-i şerîf birer dürlü madde ta'yîn ile tecrîm ve tagrîm ve hevâdârlarını kuttâ'-ı tarîk için ebnâ-i sebîlin yollarına ta'yîn idüp emvâl ve eşyâların nehb ü gâret ve zulm-i bî-hadd etdürmekle hasbeten li'llâhi te'âlâ ve li-resûl hâllerine merhameten kazâ-i mezbûrda vâkı' ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve şürefâ ve sikât-ı müslimîn ihbârlarıyla vâkı' hâli bi'l-iltimâs Rumkal'a Kādîsı Mevlânâ Mustafa zîde fazlühû arz ve mûcebince şakî-i mezbûr Ali Tosun bi-eyyi hâlin ahz ve meclis-i şer'e ihzâr ve avâriz ve ta'yîn-i madde iden husamâsıyla terâfu'-ı şer' ve üzerine sâbit olan mevâdd sicill ve hüccet-i şer'iyye olunduktan sonra zimmetinde zuhûr iden hukûk-i ibâd tahsîl ve ashâbına aliverüp ukûbât-ı meşrû'adan şer' ile hakkında lâzım gelen icrâ ve kuttâ'-ı tarîk ve gasb ü gâret-i emvâl ve ızrâr-ı ibâda sâ'î olan şakî-i mezbûrun karındaşı vesâ'ir avene ve hevâdârlarının üzerlerine şer'an gasb ü gâret-i emvâl sâbit olur ise ashâbına istirdâd ve ihkâk-ı hakk ve ıslâh-ı nefis idince şerr ü mazarratları abd ve bilâd üzerlerinden men' ü def' için Kıbrıs Cezîresine nefy ü iclâ ve vâkı' hâli sûret-i sicilleriyle der-i devlet-medârıma arz u i'lâm olunmak bâbında Haleb Vâlîsine hitâben emr-i şerîfim verilmişiken icrâ-yı hakk olunmaduğun bildürüp sen ki, vezîr-i müşârun-ileyhsin, mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince müceddeden emr-i şerîfim recâ ve rikâb-ı humâyûnumda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzre emr-i şerîfim verildiği mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mûcebince amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâ'il-i B [Receb] sene 1152.

[s.44/2] Diyarbekir Mütessellimine ve Diyarbekir Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından olup hâlâ Ergani Ma'deni emîni olan Nu'mân dâme mecdühû rikâb-ı humâyûnuma arzuhâl idüp Harput a'yânından olup yeniçeri zümresinden olan Çünlüoğlu Mustafa demekle ma'rûf kimesnenin bi'd-defe'ât nefy ü te'dîbi için hakkında evâmir-i şerîfem sâdır olmuşiken yine

mütenebbih olmayup Ergani Ma'deni mülhakâtından Ebû Tâhir nâhiyesine tarafından ba'z-ı ekrâd tâyifesini taslît ve re'âyâsını tecrîm ve tagrîm ve bundan mâ'adâ ma'denci tâyifesine dahi îsâl-i mazarratdan hâlî olmayup re'âyâ-yı merkûma ve ma'denciyan fukarâsının kendüden bir dürlü emniyeti olmayup ve ma'den-i mezbûrun nizâmına halel, tatarruk ve te'dîbi muktezî olduğun bildürüp merkûm Mustafa ıslâh-ı nefis idinceye dek Diyârbekir Kal'asında kal'a-bend olunmak bâbında hükm-i humâyûnum recâ etmeğin vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşdur. Buyurdum ki [devâmı yok.] Fî evâ'il-i B [Receb] sene [1]152.

[s.44/3] Seddü'l-bahr [Nâ'i]bine [Dizdârına] hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından olup ser-mehterân-ı hayme-i hassâ olan el-Hâc Abdullah dâme mecdühû rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp cemâ'at-i mehterândan hayme-i hâssadan ikinci bölüğün neferâtından İsmâ'il kendü hâlinde olmayup şakâveti zuhûr etmekle ıslâh-ı nefis için bundan akdem emr-i şerîfimle Seddü'l-bahr Kal'asında kal'a-bend olup mezbûr İsmâ'il el-hâletü hâzihî ıslâh-ı nefis etmekle kal'a-i merkûmeden ıtlâk olunmak bâbında mûmâ-ileyh arz eyledüğü ecluden fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak üzre arz mûcebince afv ü ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşdur. Buyurdum ki, [devâmı yok] Fî evâ'il-i B [Receb] sene 1152.

[s.44/4] Limni Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Üsküdar Kazâsı muzâfâtından Adalar nâhiyesine tâbi' tuzla nâm karye sâkinlerinden Mustafa nâm kimesne rikâb-ı humâyûnuma arzuhâl gönderüp bu kendü hâlinde olup hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' u hareketi yoğiken ba'z-ı ashâb-ı agrâz hilâf-ı inhâ eşirrâdan müfsid ve dürlü...? da'vâlarda şahid-i zûr ile gezüp re'âyâ fukarâsına zulm ve gadr âdet-i müstemirresi olmağla sâ'ire mûcib-i ibret olmak için ıslâh-ı nefis idince bundan akdem emr-i şerîfimle Limni Kal'asında kal'a-bend olup ahvâli diğergûn ve mahall-i merhamet olmağla afv ü ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında istid'â-yı inâyet ve sâdır olan fermân-ı âlîye imtisâlen

mezbûr Mustafa'nın keyfiyyet-i ahvâli karye-i mezbûre ahâlîsinden tefahhus olundukda İbrâhim b. Halîl ve Ahmed b. Mustafa ve Ali b. Hasan ve diğeri Ali b. Mehmed ve Ömer b. Hasan ve Mehmed b. Mustafa ve Hüseyin b. Veli ve Mustafa b. Hüseyin ve Mehmed b. Veli nâm nâm kimesneler her birleri mezbûr Mustafa ıslâh-ı nefis eylediğini ve afv u ıtlâk olunmak recâsında olduklarını Üsküdâr Kazâsı'nda Nâ'ibü's-şer' olan Mevlânâ Sâlih zîde ilmühû i'lâm etmeğin mevlânâ-yı mûmâ-ileyhin i'lâmı mücebince ıtlâk olunmak için yazılmışdır. Fî evâ'il-i B [Receb] sene 1152.

[s.45/1] Boğazkesen Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Bolu Sancağı Mutesellimi Ahmed zîde mecdühû rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp livâ'-i mezbûrda vâkı' Onikidîvân ve tevâbi'i ... ve Gölpazarı kazâlarının serdârı olan Çalık Süleyman Ağa dimekle ma'rûf kimesne bir ehl-i ırz ve dîndâr ve müstakîm ve kâr-güzâr ve zabt u rabt-ı eşkiyâ ve harâm-zâde husûsunda sâhib-i şecâ'at ve bezl-i iktidâr olmakdan nâşî Onikidîvân ve civârında olan iskelelerin askerîlerin tesyîr ve sefâyin ahzı ve bi'l-cümle me'mûr olduğu umûr-ı mühimmenin temşiyet ve edâsında mücidd ü sâ'î ve etvârından cümle ehl-i fukarâ hoşnûd ve şükrân iken Bartın Kazâsı sâkinlerinden sahtekârlık ile meşhûr ashâb-ı tezvîrden Hatîboğlu Mustafa Kâdî dimekle ma'rûf kimesne niçe gûne ifk ü iftirâyı müştamil merkûm Süleyman'ın ve karındaşlarının ve rüfekâsının haklarında bir sahte arz peydâ ve Âsitâne-i sa'adetimde intibâh ve ıslâh-ı nefis için Boğazkesen Kal'asında kal'a-bend olunmaları için emr-i şerîfim ısdâr ve gadr-i küllî eylediklerinden mâ'adâ kazâ-i mezbûrda eşkiyâ ve harâmzâde ayaklanup ibâdullâh ve bi'l-cümle ehl-i ırza îsâl-i mazarrat etmeleriyle mezbûrun hakkında olan iştikâ mahz-ı hilâf ve kizb-i sarîh olmağla merkûm Süleyman kal'a-i merkûmeden afv ü ıtlâk olunmak bâbında vâkı' hâli emr-i şerîfim virilmek recâsına arz etmeğin sâdir olan emr-i şerîfimin kaydı ref' u terkîn ve afv ü ıtlâk olunmaları bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdir olmuşdur. Fî evâ'il-i B [Receb] sene [1]152.

[s.45/2] Magosa Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Konya Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ İbrâhim zîde ilmühû mektûb gönderüp Ilgın kasabası menzilcisi olup Konya Çavuşlar Emîni Hâcî Veli'nin oğlu Abdüllatîf ve Ilgın sâkinlerinden Çavuşoğlu Süleymân nâm kimesneler mütegalibeden olmakdan nâşî bundan akdem birbirleriyle yek-dil ve Ilgın Voyvodası İbrâhim'in konağın basup mevcûd bulunan emvâl ve eşyâların ve iki bin gurûş mîkdârı mâl-ı mukâta'ayı gasb ve re'âyâ fukarâsına cevr ü eziyet itmeleriyle bundan akdem mukâta'a-i mezbûrenin mutasarrıfları Abdullah ve İbrâhim'in iltimâslarıyla sâbıkâ Anadolu Müfettişi Vezîr Ahmed Paşa ma'rifetiyle Magosa Kal'asında kal'a-bend olunmuşlar idi. El-hâletü hâzihî merkûmân kal'a-bend olunalı müddet-i vefîreye resîde olup ıslâh-ı nefis eyledikleri zâhir olduğundan mâ'adâ merkûmân fi'l-asl medîne-i Ilgın menzilcisi olmalarıyla fimâ-ba'd kendü hâllerinde olmak üzere sebîlleri tahliye ve afv ü itlâk olunmalarıçün voyvoda-i mezbûr İbrâhim ve kasaba-i Ilgın ahâlîsinin iltimâs eyledikleri mevlânâ-yı mûmâ-ileyh i'lâm etmekle ba'de'l-yevm kendü hâllerinde olup harekât-ı nâ-marziyyeye cesâret eylememek şartıyla hâllerine merhameten arzı mûcebince ancak merkûmân Abdüllatîf ve Süleymân'ın sebîlleri tahliye ve afv ü itlâk olunmalarıçün Dîvân-ı humâyûn'um tarafından emr-i şerîf tahrîri bâbında hâlâ rikâb-ı humâyûnum defterdârı olan Sa'dullah dâme ulüvvühü i'lâm etmeğın i'lâmı mûcebince ancak merkûmân iki neferin afv ü itlâk olunmalarıçün yazılmışdır. Fî evâ'il-i B [Receb] sene [1]152.

[s.45/3] Seferihisâr-ı Çeşme Kādîsına ve Seferihisâr-ı Çeşme Voyvodası Abdurrahmân ve Aydın Muhassılı Vekîline ve Güzelhisâr Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki, Seferihisâr-ı Çeşme Voyvodası mûmâ-ileyhsin, rikâb-ı humâyûnuma arzuhâl gönderüp uhdende olan Seferihisar-ı Çeşme mukâta'ası karyelerinden üç bin guruş hâsıl olan Çermi nâm karye ki bundan akdem cezâsı tertîb olunan Sarıbeğoğlu nâm şakînin bölükbaşlarından Muslu nâm şakî yigirmi otuz nefer hevâdârlarıyla mukâta'a-i merkûmun hâsıl olan mâlın ahz eylediğinden mâ'adâ ziyâde ta'addî ve fesâd üzere olduğun bildürüp sen ki, Aydın Muhassılı mûmâ-ileyhsin, merkûm

Muslu'yu voyvoda-i merkûm ma'rifetiyle Güzelhisar Kal'ası'nda kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır. Fî evâ'il-i B [Receb] sene 1152.

[s.45/4] Bozcaada Cezâresi Nâ'ibine hüküm ki,

Şerife Âyişe nâm hâtûn rikâb-ı humâyûnuma arzuhâl idüp bunun zevci olup müderrisînden olan Mürekkebcî Hasan dimekle ma'rûf kimesne bundan akdem bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî Dîvân-ı humâyûn'um çavuşlarından Hâcî Mehemed Çavuş mübâşeretiyle sâdır olan emr-i şerîfim mücebince Bozcaada Cezâresi'ne nefy ü iclâ olunup ahvâli diğêr-gûn olduğun bildürüp zevc-i merkûmun cürmü afv ve sebîli tahliye olunmak bâbında istid'â-yı inâyet etmekle afv u itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûriçün bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve müftî'l-enâm olan Mevlânâ es-Seyyid Mustafa edâm'allâhü te'âlâ fazâ'ilühû işâret etmeleriyle müşârun-ileyhin işâretleri mücebince afv u itlâk olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşdur deyü yazılmışdır. Fî evâ'il-i B [Receb] sene 1152.

[s.46/1] Konya Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

... nâm kimesne rikâb-ı humâyûnuma arzuhâl idüp bunun karındaşı Habiboğlu Osman nâm kimesne Akşehri sâkinlerinden ebnâ-i silâhdârândan olup kendü hâlinde ırzıyla mukayyed ve bir ferde vaz' u ta'addîsi yoğiken kazâ-i mezbûrdan ashâb-ı agrâz ve müze[vvi]r kimesneler mücerred garaz-ı fâsîdelerin icrâ ve ahz-ı intikâm için vilâyet umûruna karışurlar deyü Turaoğlu İsmâ'il ve Hâcî Bedeloğlu İbrâhim nâm kimesneler ile karındaşı mezbûr Osman bundan akdem emr-i şerîfimle Konya Kal'ası'na kal'a-bend olunmalarıyla mezkûrlar kendülerin itlâk itdürüp ve iki seneden berü ehl ü iyâli zelîl ü sefil ve kendünün dahi ahvâli diğêr-gûn olduğun bildürüp iyâline merhameten karındaşı mezkûr Osman kal'a-i merkûmeden itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eylediği eelden hâline merhameten Habiboğlu Osman afv u itlâk ve sebîli tahliye olunmak için yazılmışdır. Fî evâ'il-i B [Receb] sene 1152.

[s.46/2] Karahisâr-ı Sâhib Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Kütahya Nâ'ibi Hasan zîde ilmühû rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp medîne-i Kütahya muzâfâtından Tavşanlı nâhiyesi kurâları ahâlîlerinden Kayı karyesi imâmı Mesud b. Abdullah ve el-Hâc Mehemmed b. Osman ve Veliyüddîn b. Ahmed ve Kuruçay karyesinden Nebi b. Mehemmed ve es-Seyyid Bünyad b. Mehemmed ve Seli karyesinden Derviş b. Hüseyin ve Molla Ali b. Hüseyin ve Gûrağaç karyesinden Ömer b. Hasan ve Akçaşar karyesinden Molla Hüseyin b. Mehemmed vesâ'ir kurâdan kırk nefer bî-garaz sikât-ı sahîhatü'l-kelimât kimesneler meclis-i şer'e varup karye-i Kayı sükkânından es-Seyyid Halîl b. Mehemmed nâm kimesne kendü hâlinde değıldür deyü Tavşanlı kasabası ahâlîleri bundan akdem sû'-i hâlini ifâde ve i'lâm-birle mezbûr es-Seyyid Halîl Karahisâr-ı Sâhib Kal'ası'na nefy ve kal'a-bend olunmak için emr-i şerîfim sâdir olup lâkin vesâtet-i müslihîn ile beynleri musâlaha ve musâfaha olmağla vâkı' olan bürûdet bi'l-külliyet merfû' ve salâhına kemâl-i ittılâ'ları olmağın ba'de'l-yevm kendü hâlinde olmak üzere cürmü afv ü itlâk olunmak bâbında istid'â-yı inâyet etmeleriyle Fî nefsi'l-emr mezbûr es-Seyyid Halîl bundan akdem olan evzâ' ve etvârına nâdim ve külliyyet ile rücû' idüp fîmâ-ba'd hüsn-i sülûk ve cümle ile imtizâc etmesine mevlânâ-yı merkûmun dahi ma'lûmu olmağın mezbûrun cürmü afv ü itlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına vâkı' hâli arz eyledüğü eelden fîmâ-ba'd hilâf-ı marzî bir harekette bulunmayup kendü hâlinde hüsn-i sülûk üzere ve kimesneyi ızrâr itmemek şartıyla itlâk olunmak için yazılmışdır. Fî evâ'il-i B [Receb] sene [1]152.

[s.46/3] Kastamonu Nâ'ibi Mevlânâ İshak zîde ilmühûya ve Kastamonu Dizdârına hüküm ki,

Sen ki, nâ'ib-i mûmâ-ileyhsin, rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp medîne-i Kastamonu civârında Dere nâm karyede çiftlik Mutasarrıfı dergâh-ı mu'allâm gediklülerinden Veli Beg nâm za'îmin karye-i mezbûrede çiftlik hizmetkârlarından acemiyyü'l-asl Hasan ve Ali ve Derelioğlu Mustafa dimekle ma'rûf şakîler kendi hâllerinde olmayup re'âyâdan bulunan kimesnelerin gice menzillerin basup hetk-i ırz ve mâlların gasb ve bunun emsâli şakâvetlerinin nihâyeti olmadıklarından sâdir olan

emr-i şerîfim mücebince Kastamonu Kal'ası'na kal'a-bend olunup mezbûrlardan ancak Hasan ve Seyyid Mustafa'nın kimesneye bir dürlü zararı olmayup fîmâ-ba'd kendi hâllerinde olmak üzere kavî kefilleri alınmak vechi üzere kal'a-i mezbûreden itlâk olunmaları bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına vâkı' hâli arz eyledikleri ecluden hâllerine merhameten avf ü itlâk olunmaları emrim olmuştur. Fî evâsıt-ı B [Receb] sene 1152.

[s.46/4] İzmir Kādîsına ve İzmir'de yeniçeri serdârı olan ve Sakız Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm yeniçerilerinden olup medîne-i İzmir sâkinlerinden kırk dört bölüğün Sakallu Hasan nâm kimesnenin bundan akdem sût'-i hâli i'lâm ve ıslâh-ı nefis idince Sakız Kal'ası'na kal'a-bend olunmasıçün sâdır olan emr-i şerîfimle mübâşir mahalline vardukda mezbûru bulamaduğundan ancak merkûmun mukaddemâ hakkında virilen i'lâm ifk ü iftirâ olduğu bu def'a i'lâm olunmağla mezbûr Hasan fîmâ-ba'd avf ü itlâk ve sebîli tahliye olunmağın [boşluk] irsâl olunmuştur. İnşallâhü te'âlâ vüsûlünde sen ki, dizdâr-ı merkûmsun merkûmu kal'a-i mezkûreden itlâk ve sebîli tahliye eyleyesin ve sen ki, serdâr-ı mûmâ-ileyhsin, vech-i meşrûh üzere Hasan nâm yeniçeri avf ü itlâk olunmağla gerekdir ki, merkûmun ol tarafda meks ü ikâmetine bir dürlü dahl u ta'arruz eylemeyesin deyü rikâb-ı humâyûnumda Sekbânbaşı olan iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Mehemmed dâme mecdühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak emrim olmuştur. Fî evâsıt-ı B [Receb] sene 1152.

[s.47/1] Karahisâr-ı Sâhib Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Kütahya Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Hasan zîde ilmühû rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp medîne-i Kütahya muzâfâtından Tavşanlı nâhiyesine tâbi' Bazar nâm karye sükkânından olup bundan akdem sût'-i hâli Âsitâne-i sa'âdetime i'lâm ve bâ-fermân Karahisâr-ı Sâhib Kal'ası'na kal'a-bend olunan Seyyid Halîl nâm kimesnenin mu'îni ve avenesinden olmak üzere kal'a-i mezbûrede kal'a-bend olunan Bıçakçı Mehemmed marîz ve ıslâh-ı nefis eylediği zâhir ve nümâyân olmağla

mezbûr Bıçakcı Mehemed kal'a-i mezbûreden itlâk ve cürmü afv ve sebîli tahliye olunmak bâbında inâyet recâsına vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz eylediğün ecluden fimâ-ba'd kendü hâlinde olup fesâd ü şakâvete tasaddî ve kimesneye ızrâr eylememek şartıyla merhameten ancak mezbûr Mehemed afv ü itlâk olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân sâdir olmuşdur. Evâsıt-ı Receb Sene [1]152.

[s.47/2] Benefşe kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Karlılı Sancağı Mütesellimi Yakub zîde kadrühû rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp, Karlılı Sancağında Eksermürur? Kazâsı'nda Memili nâm karye sâkinlerinden Baba Hristo veled-i Papa İştemat ve Futun? karyesinden Broben Bodi ve Elekle? Kazâsına tâbi' Miyoketli karyesinden Kalobraki ve Antolikor karyesinden Zakari nâm zimmîler kendü hâllerinde olup ırz ve işleriyle mukayyedler ve cümle ahâlî-i sancak kendülerden hoşnûd ve şükrân üzre olup sû'-i hâlleri yoğiken ashâb-ı agrâzdan ba'z-ı kimesneler Âsitâne-i sa'âdetde re'âyânın tevârüd iden tekâlîfden emvâllerini ekl ü bel' ve kendü masâriflerine istihlâk iderler deyü teşekkî-birle arzuhâl ve bir tarikle Benefşe Kal'ası'na nefy ü iclâ ve kal'a-bend itdürüp mesfûrûna hâl-i merkûm, iftirâ'-i mahz ve bühtân-ı azîm olup küllî gadr olmağla mesfûrûn afv ü itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında hükm-i humâyûnum virilmek recâsına vâkı' hâli arz eylediğün ecluden vech-i meşrûh üzre itlâk olunmaları yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Receb sene [1]152.

[s.47/3] Kayseriye Kādîsına hüküm ki,

Sen ki, Kayseriye Kādîsı Mevlânâ Hasan zîdet fazâ'ilühûsün, rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp meşâyih-i kirâmdan müteveffâ es-Seyyid Halîl Evkâfindan Kayseriye Kazâsına tâbi' Karayaka nâm karye sükkânından müteveffâ-yı merkûmun evlâdından Seyyid İbrâhim ve es-Seyyid Ali nâm kimesnelerin sû'-i hâllerine binâ'en bundan akdem bâ-fermân-ı âlî karye-i mezbûra ihrâc olunup el-hâletü hâzihî mezbûrlar mütenebbih ve mütenassih olup ıslâh eylediklerini karye-i mezkûre ahâlîsinden mastûrû'l-esâmî müslimîn ihbâr ve karye-i mezkûre ahâlîsi dahi mezbûrânın cürm-i sâbıkları afv ve kemâ fi'l-evvel karye-i mezbûrda sâkin olmaları

bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına der-i devlet-medâra arz u i'lâm idiver deyü ilhâh ve itmeleriyle vâkı' hâli bi'l-iltimâs sen arz eylediğün ecluden vech-i meşrûh üzre fîmâ-ba'd kendü hâllerinde olmak üzre afv olunmaları için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Receb sene [1]112. [1152]

[s.47/4] Edirne Bostancıbaşısına ve İnöz Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Hayrabolu sâkinlerinden Seyyid Mustafa nâm kimesne rikâb-ı humâyûnuma arzuhâl idüp bu bundan akdem ol havâliflerden Âsitâne-i sa'âdetime gelecek zehâyirin nakl ve tesyîrine mümâna'at üzre olduğundan zehâyir tesyîrine me'mûr Seyyid Nureddin zîde mecdühûnun i'lâmı ve sâdır olan emr-i şerîfimle İnöz Kal'ası'na kal'a-bend olunup ahvâli diğergün olduğun bildürüp cürmü afv ü itlâk olunmak bâbında hükm-i humâyûnum recâ ve mezbûr Seyyid Mustafa Hayrabolu sâkinlerinden olup ol-havâliflerden Âsitâne-i devlet-i âşiyânuma gelecek zehâyirin nakl ve tesyîrine ba'z-ı mertebe mâni' olduğundan bundan akdem def'-i müzâyaka-i ibâdullâh için Rumili havâlisinde zehâyir tesyîrine me'mûr Seyyid Nûreddin'in i'lâmı ve sâdır olan emr-i şerîfim mücebince İnöz Kal'ası'nda kal'a-bend olunmağla el-hâletü hâzihî merkûm Seyyid Mustafa kal'a-bend olalı müddet-i vefireye resîde olup ıslâh-ı nefis etmekle hâline merhameten afv u itlâk olunmak recâsıyla istirhâm ve vâkı'â bu eyyâm-ı mübâreke ol-maküle mahbûsların cürmleri afv ve sebîlleri tahliye olunması ücûr-ı cezîleyi müstelzim bir keyfiyyet olmağla fîmâ-ba'd ol-maküle hareket-i nâ-marziyyeye cesâret etmeyüp ol-maküle vukû' bulan hidemât-ı mühimmede bezl-i makdûr eylemek şartıyla sebîli tahliye olunup afv ü itlâk olunmak için siz ki, Edirne bostancıbaşısı ve İnöz Kal'ası Dizdârı mûmâ-ileyhimsiz, size hitâben rikâb-ı humâyûnum tarafından emr-i şerîfim tahrîri bâbında iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim rikâb-ı humâyûnum defterdârı olan Sa'dullah dâme mecdühû i'lâm etmeğın i'lâmı mücebince itlâk ve sebîli tahliye olunmak için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Receb sene [1]152.

[s.48/1] Ankara Kazâsı Nâ'ibine ve Ankara Sancağı Mütessellimine ve Ankara Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

İftihârü'l-havâss ve'l-mukarrabîn mu'temedü'l-mülûk ve's-selâtîn bi'l-fi'l Bâbü's-sa'âdetim ağası olan Ahmed Ağa dâme ulüvvühû rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp zîr-i nezâretinde olan evkâfdan Burusa'da vâkı' müteveffâ Gâzî İsâ Beg Evkâfi karyelerinden Ankara Kazâsına tâbi' Kalcı nâm karye sâkinlerinden Ahmed Dede oğlu Hüseyin ve Adem oğlu Mehemmed nâm kimesneler dâ'imâ kendü hâllerinde olmayup tama'-ı hâmlarından nâşî kendü ... leriçün mücerred re'âyâ-yı vakfi ızrâr kasdıyla ehl-i örf tâyifesine gamz ve tecrîm etdürüp fukarânın perâkende ve perîşân olmalarına bâ'is olmalarıyla nâzır-ı vakf ağa-yı mûmâ-ileyhin tarafından ta'yîn olunan Osman zîde kadrühû mübâşeretiyile sâ'ire mûcib-i ibret olmak için mezbûrlar ıslâh-ı nefis edince Ankara Kal'asında kal'a-bend etdirmek bâbında siz ki mûmâ-ileyhimâsız, size hitâben hüküm-i humâyûnum virilmek recâsına ağa-yı mûmâ-ileyh arz eylediği ecluden vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşdur deyü yazılmışdır. Fî evâsıt-ı B [Receb] sene 1152.

[s.48/2] Sakız kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn İzmir Kâdîsı Mevlânâ Abdülkâdir zîdet fazâ'ilühû rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp medîne-i İzmir'de Câmi'-i Atîk ahâlîsinden İmâm Ali ve Hüseyin ve diğêr Hüseyin ve el-Hâc Mehemmed ve el-Hâc Mustafa ve İbrâhim ve el-Hâc Mehemmed ve tüccârdan li-ecli'l-ihbâr meclis-i şer'e varup tüccâr tâyifesinden bundan akdem şakîdür deyü hilâf-ı inhâ bir tarikle Sakız Kal'ası'na kal'a-bend olunan Moraloğlu el-Hâc Mustafa ibn-i Ali askerîlikden alâkası ve şakâvetle âlûde olmayup kendi hâlinde ticâretle meşgûl olmağla kal'a-i merkümeden ıtlâk olunması bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına arz eyledüğü ecluden medîne-i İzmir sâkinlerinden olup mezkûr Moraloğlu Hâcî Mustafa nâm kimesne bundan akdem dört refik olmak üzre mezbûrların der-i Devlet-i aliyyeme ba'z-ı sû'-i hâlleri i'lâm olmağla mezbûrlar dört nefer dahi ıslâh-ı nefis etmek için sâdır olan emr-i şerîfimle Sakız Kal'ası'na kal'a-bend olunmalarıyla vech-i meşrûh üzre mezbûrların mukaddemâ haklarında verilen i'lâm ifk ü iftirâ olduğu bu def'a mevlânâ-yı mûmâ-

ileyh i'lâm etmekle ıtlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûriçün iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim rikâb-ı humâyûnumda sekbanbaşı olan Mehemed dâme mecdühü i'lâm etmeğin mûmâ-ileyhin i'lâmı mûcebince ıtlâk olunmak için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı B [Receb] sene 1152.

[s.48/3] Cısr-i Ergene Kazâsı Nâ'ibine, İnöz Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki, mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, rikâb-ı humâyûnuma mektûb gönderüp seyyidetü'l-muhadderât iklîletü'l-muhassanât tâcü'l-mestûrât hâletim Hadîce Sultân dâmet ismetühânın hâslarından Cısr-i Ergene Kazâsına tâbi' KızılcaMüslim ve tevâbi'i hâssı mefrûzu'l-kalem maktû'u'l-kadem min külli'l-vücûh serbest olup voyvoda olanlarından gayrı bir ferd müdâhale etmemek üzre hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûnumla mu'anven senedâtları olup dahl îcâb etmez iken yine hâss-ı mezbûr karyelerinden kazâ-i mezbûra tâbi' Harmanlı nâm karyeden askerîden Topcuoğlu Ahmed ve kendüye tâbi' Ali oğlu Mustafa ve Çobanoğlu İsmâ'il nâm şakîler kendü hâllerinde olmayup dâ'imâ re'âyâyı rencîde ve beynlerinde ihtilâl ve lâzım gelen öşrlerin virmeüyüp küllî gadr etmeleriyle hâss-ı mezbûr mültezimi İbrâhim öşrlerin taleb eyledikde âlet-i harb ile bin yüz elli senesinde mültezim-i mezbûrun konağın basup emvâl ve eşyâların nehb ü gâret eylediklerinden mâ'adâ birkaç kimesneyi mecrûh ve sâ'ir re'âyâ-yı hâssı lâzım gelen öşrleri tahsîli hadd-i imkânda olmayup beynlerinin ihtilâl ve perîşân olmalarına bâ'is ve mâlının kesrine bâdî oldukları ihbâr olup ve şerr ü mazarratları yevmen fe-yevmen terakkî olup gadrleri nümâyân olmağla zâbitleri ma'rifetiyle mezbûrlar ahz ve lâzım gelen öşrleri tahsîl ve ashâb-ı hukûkun hakları girü redd etdirildikden sonra ıslâh-ı nefis için İnöz Kal'ası'na bend olunmalarıçün sultân-ı müşârun-ileyhin kethüdâları olan iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim el-Hâc Mustafa ... dâme mecdühûnun iltimâsıyla emr-i şerîfim sâdır ve dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ocağı tarafından verilen mektûb ile mübâşir ta'yîn olunan İbrâhim Çavuş mahalline varup yanına ta'yîn olunan âdemler ile karyelerine varıldıkda mezbûrlar on gün mukaddem firâr ve gereği gibi tefahhus olundukda bir dürlü haber ve İsrleri zuhûr itmemekle mezbûrlar ba'de'l-yevmecessüs ve tefahhus olup ahz olundukda zâbitleri ma'rifetiyle İnöz Kal'ası'na kal'a-bend itdirilmek üzre a'yân-ı vilâyet ve karyesi ahâlîleri bi'l-cümle müte'ahhid

olmalarıyla vâkı‘ hâli hükm-i humâyûnum virilmek recâsına bâ-iltimâs arz eyledüğün eelden Dîvân-ı humâyûnum'da mahfûz olan ahkâm kaydlarına mürâca‘at olundukda vech-i meşrûh üzre emr-i şerîfim verildiği mastûr [ve] mukayyed bulunmağın her ne vakt zuhûr iderler ise mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır. Fî evâsıt-ı B [Receb] sene 1152.

Beyâz.

[s.49/1] Diyârbekir Mütesselimine ve Diyârbekir Kal‘ası Dizdârına hüküm ki,

Ergani Ma‘deni muzâfâtından Ebû Tâhir nâhiyesi sükkânından Talakoğlu Molla Hamza nâm şakî re‘âyâ fukarâsını tacîz ve tagrîm ve ma‘den fukarâsına dahi itâle-i dest-i ta‘addî etmekle ma‘den-i mezbûrun ihtilâl-i nizâmına bâdî ve bunun emsâli niçe niçe harekât-ı nâ-marziyyeye tasaddî eylediği cihetden re‘âyâ fukarâsının üzerinden şerr ü mazarratı def‘ ü ref‘ olduğu sûretde ahvâlleri mütezaccir ve perişân ve ma‘den-i mezbûrun bi’l-külliyeye ihtilâl-i nizâmı nümâyân olmağla fukarâyı ra‘iyyetin hâllerine merhameten mezbûr Hamza ıslâh-ı nefis idince Diyârbekir Kal‘ası'na kal‘a-bend olunmak recâsıyla Ergani Ma‘den Emîni Numân zîde mecdühû arzuhâliyle istid‘â etmekle emîn-i mûmâ-ileyhin istid‘âsı mûcebince mezbûr Talakoğlu Hamza ahz ve ibreten li’s-sâ’irîn ıslâh-ı nefis idince Diyârbekir Kal‘ası'na kal‘a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek için iftihârü’l-ümerâ’i’l-ekârim hâlâ rikâb-ı humâyûnum defterdârı Sa‘dullah dâme mecdühû i‘lâm etmeğın mûmâ-ileyhin i‘lâmı mûcebince amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i B [Receb] sene [1]152.

[s.49/2] Bursa Mollasına hüküm ki,

Leylâ nâm hâtûn gelüp mezbûrenin oğlu Seyyid Ahmed nâm kimesne ba‘z-ı müzevvir da‘vâlara tasaddî etmekle Bursa'ya nefy ü iclâ olunmuşdu. Lâkin oğlu mezbûr hasta ve sâhib-i firâş ve helâk mertebesinde olduğun bildürüp merhameten afv ü itlâk olunmak bâbında istid‘â-yı inâyet eylediği eelden mezbûr fimâ-ba‘d kendü

hâlinde olmak şartıyla afv ü itlâk olunmak için yazılmışdır. Fî evâhir-i B [Receb] sene 1152.

[s.49/3] Burusa Mollasına hüküm ki,

Râbia nâm hâtûn rikâb-ı humâyûnuma arzuhâl idüp bunun zevci Üsküdar'da Pazarbaşı Mahallesinin imâmı olan İbrâhim Efendi dimekle ma'rûf kimesne müzevvir da'vâ ve yalan şehâdetinde bulunmak töhmetiyle bundan akdem [emr-i] şerîfimle Burusa'ya nefy olunup mezbûre dört beş nefer eytâmlarıyla bî-kes aç ve zelîl kalup ahvâli diğەر-gûn olduğun bildürüp afv ü itlâk olunmak bâbında inâyet recâ ve sâdır olan fermân-ı âliye imtisâlen Üsküdar'da Pazarbaşı Mahallesi ahâlîsinden Mehemed ve Ali ve Süleymân ve Bağçe Mahallesinden Hüseyin ve Gerede Mahallesinden es-Seyyid Yûsuf ve Çınar Mahallesinden es-Seyyid Hasan nâm kimesnelerden her birleri meclis-i şer' de mezkûr İbrâhim Efendi dimekle ma'rûf kimesne için fimâ-ba'd kendü hâlinde olup bu misillü işlerde bulunmayup ıslâh-ı nefis eylemişdir deyü ve iktizâ eyledikde ihzârı lâzım gelen mahalle ihzârına cümlemiz mütekeffilleriz deyü mezbûr için inâyet ve merhameten itlâkını recâ ve iltimâs eyledüklerin Üsküdar Nâ'ibi Mevlânâ Sâlih zîde ilmühû i'lâm etmeğın i'lâmı mûcebince itlâk olunmak için hüküm yazılmışdır. Fî evâhir-i B [Receb] sene [1]152.

Temâm.

Kal'a-bend Defteri

Min evâhir-i Cemâziye'l-âhir sene 1221

Îlâ evâ'il-i Muharrem sene 1222

No: 31

[s.5/1] Sâbıkâ Boğdan Voyvodası olup bu def'a Eflak Voyvodalığı uhdesine ihâle ve tefvîz kılınan Drako-zâde Aleko Voyvoda hutimet avâkıbühû bi'l-hayr ve Eflâk boyarları zîdet itâ'atühüme hüküm ki,

Sen ki, voyvoda-i mûmâ-ileyhsin, ibtidâ-yı neş'et ve unfuvân-ı sabâvetinden berü ef'âl ve etvârını rızâ-yı Devlet-i aliyye'me tatbîk ile müstahdem olduğun hidemâtın te'diyesinde âkılâne ve sâdikâne hareket ve her hâlde ibrâz-ı istikâmet idüp ale'l-husûs mukaddemâ Eflak ve Boğdan Voyvodalığın evânında vefk-i merâm-ı tâc-dârânem üzre i'mâr-ı memleket ve istihsâl-i âsâyiş-i fukarâ-yı ra'yyet husûslarında izhâr-ı hüsn-i hizmet ve ibrâz-ı envâ'-ı sadâkat ve istikâmet iderek karîn-i pesend ve rehîn-i sitâyîş ü âferîn olacak etvâr-ı ber-güzîde takdîminde eslâfına tefevvuk ile kâffe-i etvâr ve ef'âlin nezd-i ferd-i dâverânemde hakkınızda tecrîbe ve imtihân ve min külli'l-vücûh ehliyyet ve istihkâkın meşhûd ve nümâyân ve fîmâ-ba'd dahi rızâ-yı pâdişâhâneme muvâfık ve hâtır-hâh-ı hidîvâneme mutâbık hidemât-ı makbûle ibrâzına muktezâ-yı sadâkatin üzre bezl-i tâb ü tüvân ideceğın etvâr-ı sâbıkandan istidlâl ile zâhir ve ayân olduğuna ibtinâ'en mülk-i mevrûs-ı şâhânem olan memleket-i Eflak Voyvodalığı şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûnum mücebince avâtıf-ı aliyye-i şâhâne ve avârıf-ı behiyye-i tâc-dârânemden işbu bin iki yüz yigirmi bir senesi Cemâziye'l-âhirinin dokuzuncu gününde sana tevcîh ve tanzîm-i umûr-ı memleket husûsları uhde-i liyâkatine tefvîz ve taklîd olunmağla me'mûriyyetini şâmil işbu emr-i şerîfim ısdâr ve [boşluk] ile irsâl olunmuşdur. İmdi voyvodalık-ı merkûmun miyâne-i âdeminden? bi'l-intihâb sana tevcîhi mahzâ hakkında der-kâr olan vüsûk ve i'timâd-ı şâhâne ve hüsn-i enzâr-ı mekârim-âsâr-ı husrevânem ve mukaddemâ Boğdan ve Eflak Voyvodalıklarında sâdikâne ve müstakîmâne ve âkılâne ve hoşmendâne cilveger-i mücellâ-bürûz olan hidemât-ı pesendîdene ve ba'de'l-yevm dahi uğûr-ı pâdişâhânemde eslâfına fâyık

olarak hidemât-ı pesendîde vücûda getürmeğe ikdâm ve gayret eylemen me'mûlüne mübtenî olduğu ma'lûm-ı dirâyet-melzûmun oldukda tenbîh-i şehriyârânem üzre mu'accelen Eflâk'a varup kürsiyy-i memleket ve makarr-ı hükûmet olan mahalde ikâmet ve lâzime-i ubûdiyyet ve vâcibe-i uhde-i liyâkatin üzre tesviye ve tanzîm-i umûr-ı memlekete dikkat ve boyârân vesâ'irlerin zabt u rabtlarına ve içlerinde itâ'at ve inkıyâddan udûl ve inhirâf ile münâfi-i resm-i istikâmet harekete cesâretleri mütehakkık olanların vech-i lâyıkı ve iktizâsı üzre te'dîb ve terbiyesine ve sadâkatları ma'lûm ve müsellemler ve Devlet-i aliyye'm ubûdiyyetinde sâbit-kadem bulunanların ale'd-devâm te'lîf ve taltîfleri husûsuna ihtimâm ve dikkat ve fukarâ-yı ra'ıyyetin vücûh-ı mezâlîm ve ta'addiyâtından sıyânetleriyle ve nizâm-ı memleketin ârıza-i halelden vikâyesine serhaddât-ı mansûre ile Eflak memleketini, beyinde olan nizâm ve râbita-i müstahseneye münâfi ednâ bir hâlet vukû'u tecvîz olunmamasına ve pey-der-pey Âsitâne-i devlet-âşiyânıma zehâyir-i kesîre ve aġnâm-ı vefîre tesyîrine serhaddât-ı pâdişâhânem için evâmîr-i münîfemle matlûb olan levâzımâtın vakt ü zemânıyla te'diye ve tanzîmlerine ve evâmîr-i pâdişâhânemin tenfiz ve icrâsına ve uhde-i ubûdiyyetine tefvîz kılınan kâffe-i mehâmm-ı saltanat-ı seniyyemin vech-i vecîh-i hüsn ve tavr-ı mergûb ve müstahsen üzre tensîk ve tesviyelerine dâmen-ı dermiyân-ı gayret ve ale'd-devâm etrâf u eknâfa ihâle-i enzâr-ı basîret ve tayakkuzâne ve mütebassırâne harekete ve imâret-nümâ-yı memleket ve istihsâl-i esbâb-ı âsâyiş-i fukarâ-yı ra'ıyyet husûslarına dikkat ve serhaddât-ı mansûrem zâbitânıyla merâsim-i ittîfâk ve yek-cihetîye ri'âyet ve her husûsun âkılâne ve müdebbirâne idâresine teşmîr-i sâk-ı gayret ve hilâf-ı me'mûl bir maddede mikdâr-ı zerre kusûr ve tekâsül misillü hâlât vukû'a gelmemesine nisâr-ı nakdîne-i kudret ve'l-hâsıl Eflak Voyvodalıġına müteferri' olan ve evâmîr-i aliyyemle mufavvaz-ı dûş-ı ubûdiyyetin kılınan kâffe-i mehâmm ve husûsât-ı lâzîmenin bertîbk-ı me'mûl te'diye ve teşmîyetine ve her hâlde muktezâ-yı rüşd ü revîyyet ve muktezâ-yı akl ve dirâyetin üzre ibrâz-ı sadâkat iderek hakkında der-kâr olan hüsn-i zann-ı dâverânemi tasdîk ve te'yîde ve tezâyüd-i teveccühât-ı husrevânemi mûcib etvâr-ı makbûle ve hidemât-ı mergûbe ibrâzına sarf-ı küll-i miknet eylesin. Ve siz ki boyârân-ı merkûmûnsuz, voyvodanız mûmâ-ileyhe mevsûk-ı akvâl ve mergûb-ı etvâr müstakill voyvodanız olup cümle fukarâ-yı ra'ıyyetin âsûde-nişîn mizalle-i refâh u râhat ve müstazîll-ı sâye-i emniyyet ve selâmet olmaları me'mûl-i tâc-

dârânem olduğu melzûmunuz oldukda sekene-i memleket ve fukarâ-yı ra'yyet haklarında merâhim-i eşfâk-ı mülûkânem her hâlde mebzûl ve bî-dirîğ olduğu cümlesine i'lân ve işâ'at ve devâm-ı ömr ü devlet ve kıvâm-ı ferr ü şevketim ed'iyesine muvâzabat ve voyvodanız mûmâ-ileyhin min külli'l-vücûh emr ü tenbîhine muvâfakat ve mutâva'at ile tahsîl-i rızâ-yı pâdişâhâneme ihtimâm ve dikkat ve voyvodanız mûmâ-ileyhin re'yinden hâric ednâ vaz' u hareket ve sözüne mûmâna'atdan tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında. Evâhir-i C [Cemâziye'l-âhir] sene [1]221.

[s.5/2] Sâbıkâ Dîvân-ı humâyûnum tercümânı olup bu def'a Boğdan Voyvodalığı kendüye tevcîh ve ihsân-ı şehriyârânem olan Aleksandri Beğzâde-i İskerlet Voyvoda hutimet avâkıbühû bi'l-hayra ve Boğdan boyarları zîdet itâ'atühüme hüküm ki,

Sâbıkâ Boğdan Voyvodası Kostantin-zâde Aleksandri Voyvoda hutimet avâkıbühû bi'l-hayr voyvodalıktan isti'fâ ve Âsitâne-i sa'âdetimde hânesine gelüp ikâmete izn ve ruhsat-ı husrevânem erzânî kılınmasını istid'â vü recâ etmekden nâşî istid'âsı karîn-i is'âf-ı pâdişâhânem kılınup ve sen ki, voyvoda-i mûmâ-ileyhsin, Devlet-i aliyye-i dâ'imiyü'l-karâr ve saltanat-ı seniyye-i ebediyü'l-istimrârımın ez-kadîm sadâkatkâr bendesi ve emekdâr-zâdesi olup zâtında merkûz olan sıdk ve fetânet-i lâzimesi hânedânına mevrûs olan sıdk ve istikâmet ve mâye-i hoşmendî ve dirâyet muktezâsı üzre ibtidâ-yı neş'et ve unfuvân-ı sabâvetinden berü kâffe-i ef'âl ve etvârını temâm-ı irâde-i şâhâneme tevfiik itdüğü sinîn-i çendîden berü Dîvân-ı humâyûn'um tercümânlığı hizmetinde umûr-ı devlete dâ'ir muhavvel-i dûş-ı ubûdiyyet ve müfevvaz-ı uhde-i mahremiyetin kılınan serâ'ir-i mehâmm-ı vâcibü'l-ihimâm-ı saltanat-ı seniyyemde ve vâkı' olan tercemenin? terceme ve tahrîrlerinde muvâfık-ı rızâ izhâr-ı hüsn-i hizmet ve ibrâz-ı lâzıme-i kâr-âşinâyî ve dirâyete [s.6] dikkat idüp kâffe-i etvâr ve akvâlin nezd-i ferd-i dâverânemde mahallinizde tecrube ve imtihân ve çırâklığa isti'dâd ve istihkâkın bâhir ve nümâyân olmak hasebiyle mülk-i mevrûs-ı şâhânem olan memleket-i Boğdan Voyvodalığı avâtıf-ı aliyye-i şâhânem ve avârıf-ı behiyye-i tâc-dârânemden işbu sene-i mübâreke Cemâziye'l-âhirinin dokuzuncu günü sana tevcîh ve tanzîm-i umûr-ı memleket ve istihsâl-ı refâh ve râhat-ı fukarâ-yı ra'yyet husûsları uhde-i ehliyetine tefvîz ve taklîd olmağla

me'mûriyyetini şâmil hâssaten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve [boşluk] ile irsâl olunmuşdur. İmdi voyvodalık-ı merkûmun sana tevcîhi mahzâ hakkında der-kâr olan vüsûk ve i'timâd-ı şâhâne ve hüsn-i zann-ı husrevâneme mebnî ve esnâ-yı tercemânlığında mahrem-i esrâr-ı devlet ve vâkıf-ı serâ'ir-i saltanatım olarak cilveger-i mücellâ-yı Bürûz olan hizmet-i pesendîdene mübtenî olduğu ma'lûmun oldukça bi-mennihî te'âlâ bu taraftan mu'accelen memleket-i Boğdan'a varup kürsiyy-i memleket ve makarr-ı hükûmet olan mahalde ikâmet ve lâzime-i farz-ı ubûdiyyet ve vâcibe-i uhde-i rıkkîyyetin üzre tesviye ve tanzîm-i umûr-ı memleketi dikkat ve boyârân vesâ'irin zabt u rabtına ve içlerinde itâ'at ve inkıyâddan udûl ve inhirâf ile münâfi-i resm-i istikâmet harekete cesâretleri mütehakkık olanlarını vech-i lâyıkı ve iktizâsı üzre te'dîb ve terbiyeleri icrâsına ve sadâkatleri ma'lûm ve müsellemler ve Devlet-i aliyye ubûdiyyetinde sâbit-kadem olanların ale'd-devâm te'lîf ve taltîfleri husûsuna ve fukarâ-yı ra'iyetin vücûh-ı mezâlim ve ta'addiyâtdan sıyânetine ve nizâm-ı memleketin ırzına halelden vikâyesine ve mugâyir-i nizâm-ı memleket ednâ bir hâlet vukû'u tevcîz olunmamasına ve pey-der-pey Âsitâne-i devlet-âşiyâneme me'mûlden birkaç kat ziyâde ecnâs-ı zehâyir-i kesîre ve ağnâm-ı vefire irsâline ve serhaddât-ı pâdişâhânem için matlûb olan levâzımâtın vakt ü zemânıyla te'diye ve tanzîmlerine ve evâmir-i pâdişâhânemin tenfiz ve icrâsına ve'l-hâsıl Boğdan Voyvodalığına müterettib olan ve müfevvaz-ı uhde-i ubûdiyyetin kılınan kâffe-i mehâmm-ı saltanat-ı seniyyemin vech-i vecîh-i hüsn ve tavr-ı mergûb ve müstahsen üzre tanzîm ve tesviyelerine dâmen-i der-miyân-ı gayret ve serhaddât-ı mansûrem zâbitânı ile merâsim-i ittifâk ve yek-cihetîye ri'âyet ve her husûsda âkılâne ve müdebbirâne harekete teşmîr-i sâ'id-i liyâkat ve ibrâz-ı sadâkat iderek hakkında olan hüsn-i zann-ı dâverânemi tasdîk ve te'yîdde ser-mû tehâvün ve ta'assubdan? ve bir maddede zinhâr ve zinhâr rızâ-yı bu'd-irtizâ-yı pâdişâhânemin hilâfı vaz' u tavra tasaddîden be-gâyet tehâşî ve mücânebet ve hakkında bir vechile sünûh iden inâyet-i bî-gâyât-ı şâhânemin îfâ-yı teşekkürüne bezl-i inâyet, vüs' u makderet eylesin ve siz ki, boyârân-ı merkûmûnsuz voyvoda-i mûmâ-ileyh mevsûku'l-akvâl ve mergûbü'l-etvâr müstakil voyvodanız olup cümlelizin ve fukarâ-yı ra'iyetin âsûdenişin-i mizâlî-i refâh ve râhat ve müstazıll-i sâye-i emniyyet ve selâmet olması matlûb-ı tâc-dârânem olduğu ma'lûmunuz oldukça sekene-i memleket ve fukarâ-yı ra'iyet haklarında merâhim ve eşfâk-ı mülûkânem her hâlde mebzûl ve bî-dirîğ

olduğunu cümlesine i'lân ve işâ'at ile devâm-ı ömr ü devlet ve kıvâm-ı ferr ü şevketim ed'iyesine muvâzabat ve çerâğ-ı dest-i şehriyârânem olan voyvoda-i mûmâ-ileyhin min külli'l-vücûh emr ü tenbîhâtına muvâfakat ve mütâba'at ile tahsîl-i rızâyı humâyûnuma ihtimâm ve dikkat ve voyvodanız mûmâ-ileyhin re'y-i müstakîmânesinden hâric ednâ vaz' u hareketden ve sözüne muhâlefetden tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında. Evâ'il-i R [Rebî'u'l-âhir] sene [1]221.

[s.7/1] *İşbu emr-i âlî lede'l-vürûd merhale-i Tolcu'dan hareket ve mahall-i menfâsında ikâmet ve devâm-ı ömr-i devlet-i şehen-şâhâneme muvâzabat olduğunu nâtik müşârun-ileyhin iki kıt'a tahrîrâtı mazmûnları bâ-fermân-ı âlî şerh verildi. Fî 15 M [Muharrem] sene [1]222.*

Sâbıkâ Eğriboz Sancağı Mutasarrıfı olup bu def'a vezâreti ref'iyle Gelibolu'da ikâmete me'mûr kılınan Seyyid Yûsuf Paşa dâmet me'âliyah'e ve Gelibolu Nâ'ibine paşa-yı mûmâ-ileyhi savb-ı me'mûriyyete îsâle Der'aliyyemden mübâşir ta'yîn olunan [boşluk] zîde mecdühûya hüküm ki,

Sen ki, ... [silik] mükemmel kapun halkıyla İsmâ'il'e varup İsmâ'il muhâfızı vesâ'ir me'mûrlar ile bi'l-ittifâk İsmâ'il ve enhâsının keyd ve mazarrat-ı düşmenden hıfz u hirâsetine ikdâm ve müsâra'at eylemek üzre me'mûr kılınmışiken ol-vaktden berü savb-ı me'mûriyyetine azîmette batî'âne hareketle Maçın taraflarında ayak sürümekte olduğun bi'l-ihbâr vâsıl-ı sâmi'a-i şehriyârânem olup o vechile icrâ-yı me'mûriyyetde zuhûra gelen tekâsül ve batâ'etine binâ'[en] vezâretin ref'iyle Gelibolu'da ikâmetin husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk idüp ol bâbda hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûnum mehâbet-rîz-i sudûr olmağla vüsûl-i emr-i şerîfimde birkaç nefer etbâ'-ı mahsûsanla olduğun mahalden hareket ve Gelibolu'ya gelüp ikâmet eylemen fermânım olmağın me'mûriyyetini şâmil işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mübâşir-i mûmâ-ileyhle irsâl olmuşdur. İmdi keyfiyyet ma'lûmun oldukda ber-vech-i muharrer olduğun mahalden çend nefer etbâ'-ı mahsûsanla hareket ve mübâşir-i mûmâ-ileyh refâkatiyle Gelibolu'ya gelüp ikâmet ve devâm-ı ömr ü devletim da'avâtına iştigâl ve muvâzabat ve hilâfından hazer ve mucânebet eyleyesin. Ve sen ki, mübâşir-i mûmâ-ileyhsin, mazmûn-ı emr-i şerîfim senin dahi ma'lûmun olarak

paşa-yı mûmâ-ileyhi ref'-i vezâretle olduğu mahalden tahrîk ve Gelibolu'ya îsâl ve bu husûsu müş'ir tahrîrât ahzıyla avdete sa'y-i bî-hemâl eylesin. Ve sen ki, mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, paşa-yı mûmâ-ileyh ol tarafa lede'l-vüsûl bir münâsib mahalle ik'âd-birle vüsûlünü Der-sa'âdetime tahrîr ve işâret eylemen bâbında. Fî evâ'il-i Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene [1]221.

[s.7/2] Sâbıkâ deryâ kapudanı olup bu def'a vezâreti ref'iyile mütekâ'iden Tekfurdağı'nda ikâmete me'mûr kılınan Sâlih Paşa dâmet me'âliyah'e ve Tekfurdağı Nâ'ibine ve paşa-yı mûmâ-ileyhi savb-ı me'mûriyyete îsâle mübâşir ta'yîn olunan [boşluk] zîde mecdühûya hüküm ki,

Sen ki, paşa-yı mûmâ-ileyhsin, bu def'a hasebü'l-vakt u ahvâl deryâ kapudanlığından infisâlin takrîbiyle mütekâ'iden Tekfurdağı'nda ikâmetin husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk etmekle bu taraftan hareket ve Tekfurdağı'na varup ikâmet eylemen fermânım olmağın imdi keyfiyyet ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh bu taraftan hareket ve Tekfurdağı'na varup ikâmet ve devâm-ı ömr ü devlet ve kıvâm-ı ferr ü şevketim da'avâtına iştigâl ve muvâzabat eylesin. Ve sen ki, mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, paşa-yı mûmâ-ileyh ol tarafa lede'l-vüsûl bir münâsib mahalde ikâmet ve ik'âd ile ... istirâhati istihsâle mübâderet ve vüsûlünü Der-sa'âdetime tahrîr ve işâret eylesin. Ve sen ki, mübâşir-i mûmâ-ileyhsin, sen dahi paşa-yı mûmâ-ileyhi muktezâ-yı me'mûriyyeti üzre savb-ı me'mûriyyete îsâl ve vüsûlünü müş'ir tahrîrât ahzıyla avdete sa'y-i bî-hemâl eylemen bâbında. Fî evâsıt-ı Ca [Cemâziye'l-evvel] sene [1]221.

[s.8/1] Mekke-i Mükerrreme Şeyhü'l-haremlîği inzimâmı ve Cidde-i Ma'mûre Sancağı ilhâkıyla Habeş ve Haleb eyâletleri Mutasarrıfı ve Medîne-i Münevvere muhâfız olup bu def'a zikr olunan eyâletler kemâ-kân uhdesinde ibkâ ve takrîr kılınan vezîrim iclâlühûya hüküm ki,

Sen ki, vezîr-i dirâyet-semîr-i müşârun-ileyhsin, sen vüzerâ-yı izâmım yanında gayret ve dirâyet ile şöhret-şî'ârlarından olup ve me'mûr olduğun hutûb-ı cesîme saltanat-ı seniyyemde ikdâm ve sadâkatin bedîdâr ve hakkında bi'l-vücûh hüsn-i

zann ve i'timâd-ı mülûkânem der-kâr ve bundan böyle dahi senden her hâlde dîn ü Devlet-i aliyyeme lâyük ve hâtır-hâh-ı mülûkâneme muvâfık muvâfık gayret ve hamiyet zuhûru me'mûl ve meczûm-ı şâhânem olduğuna binâ'en bu def'a şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûnum mücebince avâtıf-ı aliyye-i şâhâne ve avârıf-ı behiyye-i cihân-dârânemden Mekke-i Mükerreme Şeyhü'l-Haremlîği ve Cidde-i Ma'mûre Sancağı ilhâkıyla Habeş ve Haleb eyâletleri kemâ kân uhdenize ibkâ ve takrîr kılınmağla te'kîd-i me'mûriyyetini muhtevî hâssaten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve ibkâ ve ahkâm-ı münîfeme matviyyen [boşluk] ile irsâl olunmuşdur. İmdi zâtında merkûz olan cevâhir-i rüşd ü reviyet ve mâye-i kâr-âgâhî vü sadâkat muktezâsı ve me'mûriyyetinin levâzimesi üzre amel ve hareket ve evâmîr?-i aliyyemle muhavvel düş-ı istihmâl? kılınan hidemât-ı cesîmenin küllisinde ber-tıbk ibrâz-ı hüsn-i hidmete bezl-i mâ-hasal-i vüs' u kudret eylemen matlûb-ı kat'î-yi pâdişâhânem idüğü ve umûr-ı me'mûrende bir dürlü kusûr ve gaflet ve nâ-marziyye bir gûne hâlet ve hareket vukû'una vechen mine'l-vücûh rızâ-yı şehriyârânem olmadığı ma'lûm-ı sadâkat-melzûmun oldukda mecbûl olduğun gayret ve hamiyet muktezâları ve bu bâbda mukaddem me'mûriyyetini hâvî şeref-rîz-i sudûr olan evâmîr-i şerîfemin menâl ve mü'eddâsı üzre amel ve harekete ve nâ'il-i mükâfât olacak hidemât-ı makbûle vucûda getürmeğe bezl-i makderet ve senden me'mûl ve muntazar-ı şâhânem olan âsâr-ı kâr-güzârî ve dirâyet muktezâsını icrâya sarf-ı mâ-hasal-i vüs' u miknet ve münâfi-i emr ve rızâ nâ-mülâyim bir gûne vaz' u hâlet vukû'unu tecvîzden gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet ve lâzımü'l-inhâ olan ahvâl ve âsârı pey-der-pey Der-sa'âdetime tahrîr ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında. Fî evâ'il-i L [Şevvâl] sene [1]221.

[s.8/2] Hâlâ Mısır Vâlîsi olup bu def'a tevliyet-i Kâhire-i Mısır kemâ-kân kendüye ibkâ kılınan vezîrim Mehemed Ali Paşa iclâlühûya hüküm ki,

Sen ki, vezîr-i müşârun-ileyhsin, sen vüzerâ-yı izâm-ı sûtûde-siyer ve vükelâ-yı fihâm-ı marziyyü'l-eserimin beynlerinde rüşd ü reviyet ve kâr-âşinâyî ve dirâyet ile şöhret-şi'âr olup şimdiye kadar rızâ-cüyâne hareket ve hüsn-i sülûk ve sîret ve sadâkatin nezd-i ferd-i mülûkânemde ma'lûm ve bundan böyle dahi senden her hâlde rızâ-yı iktizâ-yı şâhâneme muvâfık ve hâtır-hâh-ı husrevâneme mutâbık harekât-ı

pesendîde zuhûru me'mûl ve meczûm-ı mülûkânem olmakdan nâşî şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûnum mücebince bu def'a avâtıf-ı aliyye-i şâhâne ve avârıf-ı behiyye-i tâc-dârânemden tevliyet-i Mısır-ı Kâhire kemâ-kân uhde-i hamiyetinde ibkâ ve takrîr kılınmağla kemâ fi'l-evvel zabt u rabt-ı memleket ve himâyet ü sıyânet-i ahâlî ve ra'iyet husûslarına mezîd-i ihtimâm ve dikkat ve Haremeyn-i Muhteremeyn'e müretteb gılâl ve cerâyânın tanzîm ve kilâr-ı âmirem ve tersâne-i ma'mûrem mürettebâtının dahi vakt ü zemânıyla irsâline ve tüccâr-ı Mısriyyenin vücûh-ı mezâlimden vâreste ve masûn olmalarına vesâ'ir muhavvel-i uhde-i sadâkat ve mufavvaz-ı dûş-ı istikâmetin kılınan mehâmm-ı vâcibü'l-ihtimâm ber-vefk-i matlûb-ı bâliye ve temşiyetlerine sarf-ı mâ-hasal-i vüs' u miknet eylemen fermânım olmağın istikrâr-ı me'mûriyyetini hâvî hâssaten işbu emr-i şerîfim isdâr ve ibkâ hükm-i münîfeme matviyyen [boşluk] ile irsâl olunmuşdur. İmdi keyfiyyet ma'lûm-ı dirâyet-melzûmun oldukda ber-vech-i muharrer zabt u rabt-ı memleket ve himâyet ü sıyânet-i ahâlî ve ra'iyet husûslarına ihtimâm ve dikkat ve hutûb-ı saltanat-ı seniyyemden olan Haremeyn-i Muhteremeyn'in gılâl ve cerâyâsında bâ-husûs kilâr-ı âmirem ve tersâne-i ma'mûrem mürettebâtının vakt ü zemânıyla yerlü yerinden cem' u tahsîl ve sevk ve tesbîle ve tüccâr-ı Mısriyye'nin vücûh-ı mezâlim ve te'addiyâtdan vikâyetlerine ve'l-hâsıl Mısır vâliliğine müteferri' olan ve evâmir-i aliyyemle muhavvel-i uhde-i sadâkat ve ihtimâmın kılınan kâffe-i husûsât-ı mühimmenin vech-i vecîh-i hüsn ve tavr-ı mergûb ve müstahsen üzre tesviye ve tanzîmlerine ve şimdiye dek meşhûd olan harekât-ı âkılâne ve hidemât-ı rızâ-cûyânın misillü ba'd-ezîn dahi ibrâz-ı mesâ'î-i meşkûre ve her hâlde tahsîl-i rızâ-yı aliyyeme ve hakkında der-kâr ve nev-be-nev tezâyüdü âşikâr olan hüsn-i zann-ı ve i'timâd-ı şâhânemi te'yîde bezl ü vüs'-i makderet ve bir maddede nâ-mülâyim vaz' u hâlet ve zühûl ve gaflet misillü vaz' u hareket-i tecvîzden tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında. Fî evâ'il-i L [Şevvâl] sene [1]221.

[s.8/3] Cidde Vâlîsi esbak merfû'ü'l-vezâre el-Hâc Mehemmed Paşa'nın bundan akdem hilâf-ı emr ve rızâ hareketine binâ'en vezâret ref'iyle hakkında fermân-ı kazâ-cereyân-şeddâd efzâ-yı sudûr kılınmışıdı. Ancak paşa-yı mûmâ-ileyh ol-hengâmda Şam Vâlîsi ve mîrû'l-Hâc vezîr-i mükerrem Azm-zâde el-Hâc Abdullah Paşa

hazretleri tarafına vürûd ve zâviye ve postda münzevî ve kûşe-i nedâmetde mün'akif ve her bir cerâyim-i güzeştesine müte'essif olduğundan başka müşârun-ileyhe dâhil-i dûşevîğine? ibtinâ'en olduğu mahalde mütekâ'iden ikâmet etmek üzere müşârun-ileyhin iltimâsına mebnî cerâyim-i güzeştesi afv ve ıtlâkı bâbında Fî evâsıt-ı L [Şevvâl] sene [1]221 târîhinde paşa-yı mûmâ-ileyhe hitâben emr-i şerîf.

Kıt'a 1

[s.8/4] Sâbıkâ Deryâ kapudanı el-Hâc Mehemed Paşa ihtiyâr ve alîl olmak mülâbesesiyle bâ-hatt-ı humâyûn vezâreti ref'iyle Burusa'ya varup ikâmet eylemek üzere Fî evâhir-i N [Ramazan] sene [1]221.

Kıt'a 1

[s.8/5] Sadr-ı sâbık Hâfız İsmâ'il Paşa'nın tekâ'üdlük merâsimine münâfî ba'z-ı etvârı tahkîk olduğuna binâ'en Rodos'da ikâmetiçün emr-i şerîf sudûr etmiş ise dahi paşa-yı mûmâ-ileyhin takdîm olunan istircâ-nâmesine ibtinâ'en mahall-i ikâmeti Sakız'a tahvîl olduğunu hâvî Fî evâ'il-i Ş [Şa'bân] sene [1]221 târîhinde emr-i şerîf.

Kıt'a 1

[s.8/6] Sâbıkâ Mar'aş Vâlisi merfû'ü'l-vezâre Mehemed Paşa Ayntab'dan hareket ve Haleb toprağına uğramayarak doğru yoldan icâleten Tokad'a varup bir münâsib mahalde ikâmet üzere Fî evâhir-i C [Cemâziye'l-âhir] sene [1]221 târîhinde emr-i âlî.

Kıt'a 1

[s.9/1] Sâbıkâ Karahisâr-ı Sâhib Sancağı Mutasarrıfı Seyyid Abdurrahmân Paşa'nın ber-muktezâ-yı vakt ü hâl bâr-ı girân-ı vezâreti idâre ve rü'yetde acz ve füturu der-kâr olduğundan vezâreti ref' ve emsâli misillü ma'âş tahsîsiyle bir müddet Burusa'da ikâmet etmek üzere Fî evâsıt-ı B [Receb] sene [1]220 târîhinde emr-i şerîf.

Kıt'a 1

[s.9/2] Sivas'da ikâmet üzere olup İzmir'e ikâmete me'mûr olan merfû'ü'l-vezâre Mustafa Paşa bundan akdemce hakkında fermân-ı kazâ-cereyân sudûr iden Tayyâr Paşa'nın tarafdarlığını iltizâm eylediği ihbâr olduğuna binâ'en icrâ-yı mücâzâtı bâbında emr-i âlî sudûr etmiş ise dahi paşa-yı mûmâ-ileyhin Tayyâr Paşa'ya mûmâşâtı zarûrî'l-vukû' olduğuna ibtinâ'en Erzurum Vâlîsi Sadr-ı esbak Yûsuf Paşa hazretlerinin iltimâsına mebnî İzmir'de ikâmet eylemek üzere Fî evâ'il-i Receb sene [1]220 târîhinde emr-i âlî.

Kıt'a 1

[s.9/3] Sâbıkâ Bender Muhâfızı Ahmed Paşa müsinn ve ihtiyâr olmak mülâbesesiyle vezâreti ref'îyle Yenişehir-i Fenâr'da çiftlikde ikâmet eylemek üzere Fî evâhir-i S [Safer] sene [1]220 târîhinde emr-i âlî.

Kıt'a 1

[s.9/4] Merfû'ü'l-vezâre Ömer Paşa İzmir'in âb u havâsıyla ülfet idemeyüp mübtelâ-yı zahmet ü meşakkat olduğunu bâ-tahrîrât istid'â veistirhâm eylediğine binâ'en Gelibolu'ya gelüp ikâmet etmek üzere Fî evâsıt-ı N [Ramazan] sene [1]219 târîhinde emr-i âlî.

Kıt'a 1

[s.9/5] Merfû'ü'l-vezâre Nasuh Paşa biraz vaktten berü Akka cânibinde olduğu zâhir ve paşa-yı mûmâ-ileyhin Hama taraflarında bulunması hakkında hüsn-i teveccühât-ı mülûkâneyi müsteclib olup vezâreti ibkâ kılınacağı bedîhî ve bâhir olmağla derhâl olduğu mahalden hareket ve Hama'ya teveccüh ve azîmet ve vüsûlünü icâleten Der'aliyye'ye tahrîr ve işâret eylemesiçün Fî evâsıt-ı S [Safer] sene [1]219 târîhinde emr-i şerîf.

Kıt'a 1

[s.9/6] Merfû'ü'l-vezâre Şeyh-zâde İbrâhim Paşa Diyârbekir'de hânesinde ikâmet eylemek üzere Fî evâsıt-ı N [Ramazan] sene [1]218 târîhinde emr-i şerîf.

Kıt'a 1

[s.9/7] Merfû'ü'l-vezâre el-Hâc Mehmed Hakkı Paşa'nın me'mûr-ı ikâmeti olacağı Sakız Cezîresi'nin ahâlî ve havâsıyla ülfet mümkün olmayup bu bâbda mübtelâ-yı zahmet ü meşakkat olacağı bi'l-ihbâr tahkîk olduğuna binâ'en İzmir'e gelüp anda ikâmet eylemek üzere Fî evâhir-i Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene [1]218 târîhinde emr-i âlî.

Kıt'a 1

[s.9/8] Kars Muhâfız-ı esbak Numân Paşa'nın zabt u rabt-ı memleket ve himâyet-i ahâlî ve ra'iyet husûslarında adem-i iktidârına mebnî bâ-hatt-ı humâyûn vezâreti ref'ile Erzurum'da ikâmet eylemek üzere Fî evâ'il-i L [Şevvâl] sene [1]216.

Kıt'a 1

[s.9/9] Sivas Vâlîsi esbak merfû'ü'l-vezâre Receb Paşa'nın Sivas'da vâkı' mâlikânesi olan Zara'da ikâmeti ahâlî ve fukarâya mûcib-i bâr? u şefkat ve hakkında müstelzim-i kîl ü kâl olduğu tahkîk olduğuna binâ'en gelüp Ankara'da ikâmet eylemek üzere Fî evâ'il-i Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene [1]216 târîhinde emr-i âlî.

Kıt'a 1

[s.9/10] Mehmed Şerif Paşa'ya tevcîh olunan eyâlet-i Edirne'ye? adem-i rağbet ile Ahîsha taraflarına teveccüh ve azîmet eylediği tahkîk olduğuna binâ'en vezâreti ref'ile Tokat'da ikâmet eylemek üzere Fî evâhir-i B [Receb] sene [1]215 târîhinde başka ve ba'dehû adem-i tâ'atine ibtinâ'en tertîb-i cezâsiçün tevârîh-i muhtelifede başka başka evâmir-i şerîf şeref-rîz-i sudûr etmiştir.

Kıt'a 1

[s.9/11] Sâbıkâ Mar'aş Vâlisi Ebûbekir Paşa'nın ber-muktezâ-yı vakt ü hâl vezâreti ref'îyle Kengırı'da ikâmet eylemek üzere Fî evâ'il-i L [Şevvâl] sene [1]213 târîhinde emr-i âlî.

Kıt'a 1

[s.9/12] Sâbıkâ Diyârbekir Vâlisi İbrâhim Paşa'nın vezâreti ref'îyle İzmir'de ikâmet eylemesiçün emr-i şerîf.

Kıt'a 1

[s.10/1] Hâlâ Dîvân-ı humâyûnum'da bi'l-fi'l Çavuşbaşı olan Osman dâme mecdühûya ve Eğin Kādîsına ve Voyvodasına hüküm ki,

Ziyy-i talebede Eğinli Feyzullah nâm kimesne hâric-ez-tavr-ı edeb rikâb-ı humâyûnumu ta'cîz ve mûcib-i ta'zîr olur her nâmına? ictisâr eylediğine binâ'en geçen sene bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî sâdır olan emr-i şerîfimle Eğin'e nefy ü iclâ olunmuşiken merkûmu bir-takrîb akrabâları halâs ve bu esnâda Der-sa'âdetime vârid olup yine hilâf-ı rızâ kelimât-ı gayr-ı marziyye tefevvühüne ictisâr etmekle merkûm çavuş mübâşeretiyle vilâyeti olan Eğin'e nefy ü irsâl olunmak bâbında. Fî evâhir-i B [Receb] sene [1]219.

[s.10/2] Gekbuze Nâ'ibine ve Kütahya Kal'ası Dizdârı [boşluk] zîde hıfzühû[ya] hüküm ki,

Umûr-ı mühimme ile âmed-şüd iden ulaklara Gekbuze ... lcası kethüdâsı Muhtâr nâm kimesne menzil bârgîrlerini virmekde muhâlefet ve bilâ-mûcib-i te'hîr ve üçer dörder gün meks ü ikâmet ve ba'zısını darb ve ezâ ve ol veçhile mugâyir-i rızâ ta'tîl-i umûr-ı mühimmeye bâ'is ve menâzil-i sâ'irenin ihtilâline bâdî ve sârî menzilhâne-i mezbûrede ikâmet etmek lâzım gelir ise bi'l-külliyeye ulaklar mürûr u ubûr idemeyecekleri bedîhî idüğü beyânıyla kethüdâ-yı merkûmun te'dîbi lâzımeden olduğu bâ-takrîr ifâde olunmağla merkûm Muhtâr Kütahya Kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında. Fî evâhir-i B [Receb] sene [1]219. **Sehv.**

[s.10/3] Dîvân-ı humâyûnumda bi'l-fi'l Çavuşbaşı olan Osman dâme mecdühûya ve Burusa Nâ'ibine hüküm ki,

Balı Paşa imâmı Hüseyin nâm şahs tezvîrât da'vâlarda gezdiğinden gayrı ahâlî-i mahalle bi-ecma'ihim kendüsünden dil-gîr olduklarından taraf-ı şer'den i'lâm ile imâmeti ref olunmuşiken yine mütenebbih olmayup tezvîrât-ı me'lûfesine sülûkünden başka bu esnâda Mustafa ve Hasan nâm iki nefer bed-asl oğulları sirkate tergîb ve ta'lîm ile oğulları mezbûrân sirkat ile ahz ve yedlerinde olan mâl-ı mesrûk ashâbına redd ü teslîm olunup bu makûle hiyâneti tekerrür etdiğinden Der-sa'âdetimden tard ve teb'îdi lâzım gelmekle fimâ-ba'd Der-sa'âdetüme gelür ise âhar gûne te'dîb olunmak şartıyla çavuş mübâşeretüyle oğullarıyla ma'an Burusa'ya nefy ü iclâ olunmak bâbında. Fî evâ'il-i Ş [Şa'bân] sene [1]219.

[s.10/4] Mar'aş Beğlerbeğisi Kalender Paşa dâmet me'âliyh'e ve Mar'aş Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Mar'aş sükkânından Zülkadr-zâde İbrâhim kendü hâlinde olmayup leyl ü nehâr ibâdullâha îsâl-i dest-i hasâr ve ekser-i evkât Mar'aş'a dört sâ'at mesâfe olan Bulanık nâm karyede ikâmet ve ez-kadîm kat'-ı tarîk ve gasb-ı emvâl ile me'lûf olan Okçu İzzeddinli Ekrâdı ve Abdülfettâh oğlu nâm eşkiyâlar ile ülfet ve leylen belde-i mezbûrun etrâfında geşt ü güzâr ve ebnâ-i sebîle îsâl-i hasâr ve îkâz-ı fitneye ictisâr eylediğinden nâşî eşkiyâ-yı mezbûre tarafına firâr ve pederi Ömer Paşa Halîl Beg'in muhallefâtından ketm eylediği elli bin guruşlukdan mütecâviz raht ve esliha ve eşyâ-yı nefiseyi mübâşiri ma'rifetiyle kendüden mutâlebe olundukda bir takrîb cebele azîmet ve havfından nâşî başına erâzil ve eşkiyâyı cem ve gün-be-gün fesâdı müzdâd olduğundan vücûhla emniyyet-i fukarâ meslûb olmağla merkûm İbrâhim her ne vakt ele geçer ise emvâl-i mezkûre kendüden tahsîl ve ıslâh-ı nefis için Mar'aş Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında sen ki, paşa-yı mûmâ-ileyhsin, sana hitâben emr-i şerîfim sudûrunu Mar'aş Nâ'ibinin bu def'a Der'aliyyem'e vârid olan i'lâm ve ahâlînin mahzarlarında tahrîr ve müsted'â olunmağla sen ki, paşa-yı mûmâ-ileyhsin, vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında. Fî evâ'il-i Ş [Şa'bân] sene [1]219.

[s.10/5] Kayseriye Nâ'ibine ve Kırşehir Sancağı Mütesellimi [boşluk] zîde kadrühûya hüküm ki,

Kırşehir Müftîsi sâbık Sâhilî Mustafa Efendi dimekle ma'rûf kimesne kabasakal oğullarıyla her bir maddede müttefik olup hattâ karyelere berâber gitmiş ve karyelerden firâr etmiş olduğu ve ahâlî müftî-i merkûmun şerrinden emîn olmadıkları beyânıyla ahâlî-i beldenin emniyeti için müftî-i merkûmun bilâd-ı ba'îdeye nefy ü iclâsı husûsu sen ki, mütesellim-i mûmâ-ileyhsin, bu def'a tarafından Der'aliyyeme vârid olan tahrîrât ve Kırşehir Kādîsının i'lâm ve ahâlînin mahzarlarında derc ve istid'â olunmakdan nâşî müftî-i sâbık mûmâ-ileyhin şirretinden ahâlî-i beldenin emniyeti için Kayseriye'ye nefy ü iclâsı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve müftî'l-enâm olan Mevlânâ Ahmed Es'ad edâm'allâhü te'âlâ fazâ'ilühü işâret etmeleriyle sen ki, mütesellim-i mûmâ-ileyhsin, işâretleri mücebince müftî-i sâbık mûmâ-ileyhin Kayseriye'ye nefy ü iclâsı bâbında. Fî evâsıt-ı Ş [Şa'bân] sene [1]219.

[s.10/6] Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Nâzilli a'yânı Ebceli-zâde Halîl Beg dâme mecdühûya ve Muhlu? Kal'a'sı Dizdârına hüküm ki,

A'zam-ı ricâl-i Devlet-i aliyyemden Şikk-ı sâni defterdârı ve Îrâd-ı cedîd-i humâyûnum defterdârı el-Hâc İbrâhim Reşîd dâme mecdühûnün ber-vech-i iştirâk mâlikâne uhdesinde olan Haremeynü's-şerîfeyne tâbi' evkâf mukâta'âtından Yenişehir İn Kazâsı'nda vâkı' Karacasu ve tevâbi'i mukâta'asının ber-vech-i serbestiyyet zabt u rabtı ve re'âyâ vü berâyânın himâyet ü sıyâneti mufavvaz eylemek üzere bir müddetden berü Yemezoğlu İsmâ'il nâm kimesne kasaba-i mezbûrede serdârlık vesîlesiyle ızhâr-ı tagallüb idüp mukâta'a-i merkûmun zabt u rabtına mûmâna'at eylediğinden başka Karacasu ahâlîsini dilediği gibi tecrîme kanâ'at itmeyüp ba'z-ı hevâsına tâbi' haşerâtı? istishâb ile envâ'-ı muhabbesâtı mürtekib ve oğlu merkûmun şerr ü mazarratından ve zulm ve ta'addîsinden ahâlî ve re'âyânın râhatları meslûb olmakdan nâşî ehl-i ırz makûlesi terk-i vatan itmekle mecbûr olduklarından gayrı bu def'a şer'an görülebilen bir madde için başında olan haşerâtı mahkemeye taslît ile hâkim-i vilâyeti kaçırıp hükûmet-i şer'iyyenin dahi

ibtâlîne cesâret eylediği civâr kazâlardan vârid olan i'lâmâtta müstebân ve ahâlî-i kasabanın ızdırâb-ı hâlleri takdîm-i arzuhâllerinden nümâyân olduğu ve mukâta'a-i merkûmenin ber-vech-i emânet zabt u rabtı ve re'âyânın hıfz u himâyeti sen ki, kapucubaşı mûmâ-ileyhsin, uhdene ancak merkûm Yemezoğlu İsmâ'il nefy ve te'dîbi için hakkında bi'd-defe'ât evâmir-i aliyyem sâdir olmuşiken tenfîz ve icrâsı mümkün olmadığından bu def'a li-ecli't-te'dîb bir mahalle nefy ve kal'a-bend olunması lâzımeden idüğü beyânıyla ma'rifetinle merkûm Yemezoğlu İsmâ'il ahz ve Midillü Kal'ası'na nefy ve kal'a-bend olunup mezbûr derûn-ı mukâta'aya ayak basdırılmamak üzere emr-i şerîfim sudûrunu mûmâ-ileyh bâ-takrîr istid'â etmekle vech-i meşrûh üzere nefy olunmak bâbında. Evâ'il-i Ş [Şa'bân] sene [1]219.

[s.10/7] Zikr-i âtî zimmînin olduğu mahallin Kādîsıyla Aynaroz Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i ve Âsitâne'de mukim cemâ'at-ı metropolidân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp mahrûse-i Galata'ya muzâfe Beşiktaş nâhiyesinde tâbi' Arnavud karyesi mütemekkinlerinden Mihalaki nâm zimmî hiffet-i akl getürdüğüne binâ'en bundan akdem bâ-fermân-ı âlî Aynaroz Cezîresine nefy ü iclâ olunmuşiken cezîre-i merkûmeden bir takrîb firâr ve Âsitâne-i sa'âdetime av[d]et ile hiffet-i aklı evvelkiden birkaç kat mütezâyid ve cünûn derecesinde resîde olduğundan küll-i yevm bî-şu'ûrâne harekâtdan ve alenen bî-edebâne etvârından milletleri ehl-i ırzlarının râhatları küllî meslûb olduğu beyânıyla mecnûn-ı merkûm karye-i mezbûrede vesâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis için cezîre-i mezbûrede vâkı' Ayyiron Manastırında kal'a-bend olunmak ve ıtlâkı husûsu memhûr arzuhâlleriyle istid'â olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle vech-i meşrûh üzere kal'a-bendi bâbında. Evâ'il-i Ş [Şa'bân] sene [1]219.

[s.10/8] Aynaroz Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Âsitâne'de mukîm cemâ'at-ı metropolidân gelüp Aynaroz Cezîresinde Lavra Manastırı keşişlerinden olup el-yevm Der'aliyye'mde mukîm olan Rafael nâm keşiş kendü hâlinde olmayup vazîfesinden hâric umûra sülûk ve âyinlerine mugâyir harekâta ictisâr ihbâr olunduğun bildürüp keşiş-i mesfûr Âsitâne-i aliyye ve havâlîsinde vesâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve müntesib olduğu mârrü'z-zikr manastıra bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arzuhâlleriyle istid'â olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle vech-i meşrûh üzre manastıra bend olunmak bâbında. Fî evâ'il-i Ş [Şa'bân] sene [1]219.

[s.11/1] *Vüsûl ve menfiyyen meks ü ikâmet etdirildiğini nâtık Bozcaada Nâ'ibinin vârid olan i'lâmı mazmûnu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi. Fî 28 N [Ramazan] sene 1219.*

Bi'l-fi'l Dîvân-ı humâyûn'umda Çavuşbaşı olan Osman dâme mecdühûya ve Bozcaada Nâ'ibine hüküm ki,

Halîl nâm kimesnenin Südde-i sa'âdetime takdîm eylediği arzuhâlinde Cev-bâz gürûhundan İsmâ'il nâm şahs kendü hâlinde olmayup bunun on yaşında oğlu İbrâhim Edhem nâm şâbb-ı emrede hetk-i ırz sevdâsıyla ta'arruz ve ta'addîden hâlî olmadığını inhâ ve merkûm İsmâ'il ... dan olup sû-i hâl ve kubh harekâtını ahâlî-i mahalleden mevsûku'l-kelim ba'z-ı kimesneler gelüp sahîhan ihbâr etmeleriyle merkûm çavuş mübâşeretiyle li-ecli't-te'dîb Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı Ş [Şa'bân] sene [1]219.

[s.11/2] Mora Vâlîsine [ve] Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki, vezîr-i müşârun-ileyhsin, bu def'a tarafından der-bâr-ı atûfet-karârıma vârid olan tahrîrâtda sâbıkâ Klavarta Kazâsı'nda Kocabaşı olan Rizohani Sonbero nâm zimmî Klavarta gibi bir cesîm mukâta'anın ihtilâlini mûcib ef'âl-i nâ-ber-câya ictisârından başka ahâlî-i kazâyı tekdîr sevdâsıyla tarafdârları olan ba'z-ı hafifü'l-âkl

re'âyâyı tahrîk ve Der-sa'âdetime irsâl ve hilâf-ı vâkı' ref' ü ruk'a etdirdiğini kazâ-i mezbûr ahâlfisi bâ-i'lâm tarafınıza inhâ ve def'-i ihtilâl-i belde zımında mersûmun Klavarta'dan ib'âdını istid'â eylediklerinde mesfûrun teb'îdleriçün tarafından buyuruldu polîçe celb eyledikde ve mesfûr zâtında merkûz olan habâsete mebnî yine tek durmayup el altından icrâ-yı fesâda ictisâr edeceği ve mersûmun bu gûne olan harekât-ı sâ'ireleri ve âhar kazâların ihtilâlini mûcib olacağı [bî] iştibâh idüğü beyânıyla mesfûrun te'dîbiyle emsâlinin terhîbi lâzımeden olduğu derc ve tahrîr olunmuş. Husûs-ı mezbûr ricâl-i Devlet-i aliyyemden millet-i mezbûrenin vikâyesine me'mûr Ahmed Azmi dâme mecdühûya havâle olundukda İrâha-i fukarâ-yı ra'iyet zımında mersûm Sonbero'nun nefy ü iclâsı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu mûmâ-ileyh i'lâm etmekle i'lâmı mûcebince mesfûrun Limni Cezîresine nefy ü iclâsı bâbında. Fî evâsıt-ı N [Ramazan] sene [1]219.

[s.11/3] *İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl merkûmun Fî nefsi'l-emr nefy ve iclâsı muktezî olup ber-muktezâ-yı vakt ü hâl şimdilik te'hîri lâzım gelmeğin emr-i mezkûrun vürûdu ifşâ olunarak müşârun-ileyhin avdetinde hıfz ve mübâşir-i merkûma i'âde olunduğunu nâtik müşârun-ileyhin vârid olan tahrîrâtı bâ-fermân şerh verildi. 16 Z [Zi'l-hicce] sene [1]219.*

Bağdad muhâfızı Vezîre, Sakız Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Bağdad Kal'ası muhâfazasında olan yeniçerileri kâtibi Koholî İbrâhim Efendi dimekle arîf kimesne sûret-i salâhda mahrem-zâde-i bilâd ve ehl-i fesâd bir kimesne olup hırâsları ihtilâl ve Mustafa Paşa'yı katl ve dâ'ire-i ocağından ihrâc ve re'âyâyâ zulm ve ta'addî ile re'âyâyâ bu hâli ... etdiren ve tevakkud-ı fesâdın nigûn ve tahaddüsüne sebep-i müstakil olduğu ve merkûm Bağdad'da ihtilâl vukû'u? gâ'ilesi ber-taraf eyleyüp fırsat olur ise bir tarafından îkâz-ı fitne ideceği bu def'a bi'l-ihbâr tahakkuk olunup merkûmun ihtilâl-i nizâm-ı serhaddi mûcib harekât-ı nâ-bercâya ictisârı te'dîb ve gûş-mâlini müstelzim idüğü müstebân olmakdan nâşî merkûm te'dîb ve emsâlini terhîb için ocağdan çavuşbaşı mübâşeretiyle muhâfaza-i merkûmeden ihrâc ve Sakız Cezîresine nefy ü iclâsı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm Yeniçerileri ağası olan İbrâhim Hilmi Ağa dâme mecdühû

i'lâm etmekle sen ki, vezîr-i müşârun-ileyhsin, i'lâmı mücebince ocakdan çavuş mübâşeretiyle Sakız'a nefy ü iclâsı bâbında. Fî evâsıt-ı N [Ramazan] sene [1]219.

[s.11/4] Lefkoşe cezâresi Nâ'ibine hüküm ki,

Emine nâm avret kendü hâlinde ırzıyla mukayyed olmayup hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i emr ve rızâ ef'âl-i şenî'aya ictisârına mebnî bundan akdem li-ecli't-te'dîb bi'd-defe'ât diyâr-ı ba'ide nefy ve tagrîb olunmuşiken ıslâh-ı nefis etmeyüp kemâ fi's-sâbık harekât-ı şenî'aya ibtidâr eylediği ve mezbûrenin Der'aliyyem ve civârında olmasını fesâdı mûcib olduğu erbâb-ı vukûf ihbârlarıyla ma'lûm olmağla kapu kethüdâsı mübâşeretiyle Kıbrıs'a nefy ü iclâ olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı L [Şevvâl] sene [1]219.

[s.11/5] Dîvân-ı humâyûnumda bi'l-fi'l Çavuşbaşı olan Ahmed Âtîf dâme mecdühûya ve Bozcaada Nâ'ibine hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından olup mîrâhur-ı evvelî payesiyle Bor? Sancağı Mutasarrıfı Cebbâr-zâde Mîr Süleymân dâme mecdühû tarafından bu def'a der-bâr-ı şevket-karârıma vârid olan tahrîrâtında ekrâd tâ'ifesinden olup bundan akdem Kurdçemeni nâm mahalde İzmir tüccârını nehb ü gârât iden Cihânbeğlü ekrâdı mîr-i aşireti Alişan Beg'in oğlu Halîl ve rüfekâ-i sâ'iresinin müdde'îleriyle murâfa'a ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında sâdir olan emr-i şerîfim mübâşiri yediyle lede'l-vürûd müdde'îleriyle bi'l-muvâcehe gelüp murâfa'a olmalarıçün mîr-i mûmâ-ileyh tarafından bi'd-defe'ât âdem irsâl olunmuş ise dahi adem-i itâ'at birle murâfa'aya gelmemiş olundukdan ve ekrâd-ı merkûmenin müdde'îleri el-yevm mîr-i mûmâ-ileyhin bâbında olduğu ve ekrâd-ı mezbûr murâfa'adan imtinâ' etmekde olduğundan başka ez-kadîm olunan defter nâtik olduğu üzre Hâcî Mûsa ve İsa oğlu ve Fanil? Oğlu Hâcî Hüseyin ve Odabaşı karındaşı Memiş ve yeğeni [boşluk] ve Öküz Osman ve Zeybekoğlu Hâcî İbrâhim ve yeğeni ve Kısa Musa ve Fenir? dimekle meşhûrûn kimesneleri Âsitâne-i aliyye'de bulunmuş oldukları derc ve iş'âr olunmuş olmağla sen ki, Çavuşbaşı mûmâ-ileyhsin ol-makûle evâmir-i şerîfe-i âlî-şâhâneme adem-i itâ'at ve inkıyâdlarını ihtirâ'a celb? ve tezvîrât ile setr ihkâkiçün li-

ecli'l-iştikâ Âsitâne-i sa'âdetime gelen merkûmlar buldurulup çavuş mübâşeretiyle Bozcaada Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı L [Şevvâl] sene [1]219.

[s.11/6] Eğriboz Vâlisine ve Eğriboz Kādîsına ve Eğriboz Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Haremeynü'ş-şerîfeyn evkâfi mukâta'âtından Avadya mukâta'ası mülhakâtından Eğriboz Kazâsı'nda vâkı' Milyota? ve tevâbi'i mukâta'ası Kızılhisâr'a karîb olmak hasebiyle Kızılhisâr sâkinlerinden Sâlih Beg-zâde ve Mustafa dimekle meşhûr kimesne birkaç seneden berü mukâta'a-i mezbûreyi Avadya voyvodasından der'uhde uhde ve iltizâm idegelüp [s.12] mûmâ-ileyh cümle ile hüsn-i imtizâc ve cizye vesâ'ir emvâl-i mîriyyeyi tahsîl idüp cümle kendüden hoşnûd ve şükrân üzre iken yine Kızılhisâr sâkinlerinden Abdi Beg dimekle arîf kimesne geçen mart'ın üçüncü gününde neferât-ı vefire ile karye-i mezbûreye vürüd ve mültezim-i mûmâ-ileyhi tard ve mukâta'a-i mezbûreyi cebren zabt ve envâ'-i zulm ve ta'addiyât ile fukarâyı âzürde ve tecrîm etmekden hâlî olmadığından cümlesi terk-i evtân ve perîşân ve mevrû'âtları itlâf ve izâ'at olacağı beyânıyla hâllerine merhameten merkûm Abdi mukâta'a-i mezbûreden def' ve diyâr-ı âhare nefy ü iclâsı bâbında emr-i şerîfim sudûru niyâzında oldukları Avadya Nâ'ibinin bu def'a der-bâr-ı şevket-karârıma vârid olan i'lâmında derc ve istid'â olunmuş olmağla sen ki, vezîr-i müşârun-ileyhsin, ve merkûm Abdi'nin karye-i merkûme malından zimmetine her ne geçmiş ise ma'rifet-i şer'le temâmen tahsîl ve re'âyâya teslim etdirdikten sonra li-ecli't-te'dîb Eğriboz Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında. Fî evâ'il-i Za [Zi'l-ka'de] sene [1]219.

[s.12/1] Mora Vâlisine ve Eğriboz Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Gördüs Kazâsı Nâ'ibinin bu def'a der-bâr-ı atûfet-karârıma vârid olan i'lâm ve a'yânın mahzar ve arzuhâllerinde ez-kadîm düvel-i Nasârâ taraflarından Cezîre-i Mora'da konsolos ve konsolos vekîlleri fakat Balyabadra [Ballıbadra] ve Furun ve Anabolu taraflarında ikâmet idegelüp hîn-i fethden berü Gördüs Kazâsı'nda düvel-i

mezkûre taraflarından konsolos ve konsolos vekâletiyle ferd-i vâhidin ikâmeti mesbûku'l-misl olmayup ve kazâ-i mezbûr iskelesi memerr ve ma'ber olmamak mülâbesesiyle hâcet dahi sebk etmiş değil iken ehl-i zimmet re'âyâdan ve Gördüs Kazâsı mütemekkinlerinden Kör Nikola oğlu Astoro nâm müfsid bu esnâda Balyabadra'da mukîm düvel konsoloslarına varup kendülerini taglîz ve gûyâ vekâletlerini tahsil? kazâ-i mezbûre gelüp hânesinde patente şeklinde sahte kağıdlar peydâ ve dürlü dürlü hîle ve hud'aya sülûk ve nisvânın hayf iderek re'âyâyı tahrîk ve ihtilâl ve kazâ-i mezbûrda vâkı' hâne ve bâğ vesâ'ir emlâk ve akârından hissesine isâbet iden tekâlîfî edâ eylediği ve idlâl-ı re'âyâyı mûcib hâlet-i gayr-ı marziyyeye ibtidâr eylediği derc ve iş'âr olunmuş Devlet-i aliyyem re'âyâsının konsolos ve konsolos vekâleti tahsili bi'l-emri'l-aliyye memnû' iken mesfûrun bu misillü harekâta ibtidârı be-her hâl te'dîbini îcâb eden kazâyâdan olmağla sen ki, Mora Vâlîsi vezîr-i müşârun-ileyhsin, mesfûru te'dîb ve emsâlini terhîb zımında ma'rifetinle ahz ve Eğriboz Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend olunmak bâbında. Fî evâ'il-i Za [Zi'l-ka'de] sene [1]219.

[s.12/2] Tırhala Kādîsına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Âsitâne'de mukîm cemâ'at-ı metropolitân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp Âsitâne-i aliyyemde Samatya kurbunda Mirahur Mahallesi mütemekkinlerinden Sandalcı Panayot nâm kendü hâlinde olmayup vazîfesinden hâric umûra sülûk ve mugâyir-i âyîn harekât-ı nâ-bercâyâ tasaddî idüp ol vechile sezâvâr-ı te'dîb ve gûş-mâl olduğun inhâ ve müfsid-i mesfûr İstanbul ve havâlîsinde vesâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar kazâ-i mezbûrda Kalimyaka nâm mahalde kâ'in Varadam nâm manastırda bend olunup ıtlâkı husûsunu memhûr arzuhâlleriyle istircâ olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında. Fî evâsıt-ı Za [Zi'l-ka'de] sene [1]219.

[s.12/3] Zikr-i âtî keşişin bulunduğu mahallin Kādîsına ve İşperlanka Kal'ası Dizdârı [boşluk] zîde kadrühûya hüküm ki,

Midillü cezîresi muzâfâtından Ayasu karyesi mütemekkinlerinden Samvin nâm keşiş kendü hâlinde olmayup vazîfesinden hâric umûra sülûk ve re'âyâ miyânelerine fitne vü fesâd ikâsına ictisâr eylediği ecluden bundan iki sene mukaddem Rodos cezîresine nefy ü iclâ olunmuşiken bir-takrîb kendüyü itlâk itdürdüğü ve henüz cezîre-i merkûmeye vürûd etmiş değil [iken] on beş bin gurus masrafım vardur edâ iderler ise fe-bihâ itmezler ise iki katını tahsîl ve tecziye iderüm deyü haber irsâl eylediği bu def'a cezîre-i mezbûre nâ'ibinin Der'aliyye'me vârid olan i'lâmında derc ve iş'âr olunmağla keşiş-i mesfûr kendü hâlinde olmadığına binâ'en li-ecli't-te'dîb İşperlanka Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında. Fî evâhir-i Za [Zi'l-ka'de] sene [1]219.

[s.12/4] Aynaroz Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Âsitâne'de mukîm cemâ'at-ı metropolidân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp Manastır Kazâsı mütemekkinlerinden Hristo nâm zimmî bundan akdem mugâyir-i âyîn harekâtı zuhûruna mebnî Aynaroz cezîresinde kâ'in Lakoyed? nâm manastır kal'asına emr-i şerîfimle kal'a-bend olunup ıslâh-ı nefis-birle müteşebbis olduğu harekâtdan keff-i yed idüp fîmâ-ba'd kendü hâlinde ırzıyla mukayyed olacağına ba'z-ı mu'temedân tekeffül eyledikleri inhâ ve mersûm bundan böyle mütenebbih olmayup mütecâsir olduğu harekât-ı güzeştde ısrâr kaydında olur ise te'dîb-i ekîd ile te'dîb olunmak şartıyla cerâyim-i güzeştesi afv ü itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle vech-i meşrûh üzre itlâk olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı Z [Zi'l-hicce] sene [1]219.

[s.12/5] *Vüsûl ve menfiyyen meks ü ikâmet itdürüldüğünü nâtık İznikmid Nâ'ibinin i'lâmı bâ-fermân şerh verildi. Fî 5 S [Safer] sene [1]220.*

İznikmid Kādîsına hüküm ki,

Ocağ-ı âmiremde sâbık kul kethüdâsı olan Ömer öteden berü mükeyyifâta mübtelâ olup nîk ü bedi farkdan âciz ve cünûnu zâhir ve hall ü akd-i umûrda? adem-i liyâkati bedîhî ve bâhir olmakdan nâşî ocağ-ı âmiremin umûrunu tatvîlden* vikâyeten mûmâ-ileyhin azl ve teb'îdi lâzîmeden olduğu beyânıyla İznikmid'e nefy ü iclâsı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası İbrâhim Ağa dâme uluvvuhû i'lâm idüp ol bâbda hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûnum şeref-yâfte-i sudûr olmağla mehâbet-rîz-i sudûr olan hatt-ı şerîf-i şevket-redîfim ve ağa-yı mûmâ-ileyhin i'lâmı mücebince ocakdan ta'yîn olunan [boşluk] zîde kadrühû mübâşeretiyle İznikmid'e nefy ve iclâsı fermânım olmağın imdi sen ki, mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, kul kethüdâsı sâbık mûmâ-ileyh mübâşir-i mûmâ-ileyh refâkatiyle ol tarafa lede'l-vüsûl münâsib mahalde menfiyyen ikâmet etdürüp bilâ emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhare irâ'et? ruhsatdan hazer ve mücânebet ve vüsûlünü mübâşir-i mûmâ-ileyh ile Der'aliyye'me i'lâma müsâra'at eylemen bâbında. Fî evâhir-i M [Muharrem] sene [1]220.

[s.13/1] *Minçom, Estako ve Brato nâm zimmîlerin itlâklariçün emr-i âlî yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ca [Cemâziye'l-evvel] sene [1]220.*

Selânik Mollasına ve Eğridere Palankası Nâ'ibine hüküm ki,

Vüzerâ tekâ'üdlerinden Seyyid Mustafa Paşa dâmet me'âliyahû'nun paşa-yı mûmâ-ileyhin ber-vech-i mâlikâne bâ-berât-ı âlî-şân uhdesinde olan Selânik Kazâsına muzâfe Sidrekapsi ma'deni kurâsından Azdur karyesinden İrab? ve Beto ve Mosko ve Virasta kebîr karyelerinden Estako ve Yorgi nâm zimmîler kendü hâllerinde olmayup birbirleriyle yek-dil ve yek-cihet olarak ızrâr-ı fukarâyı mücib harekât-ı reddiyyeye ictisâr-birle şîrâze-i nizâm-ı ma'denin ihtilâline ve emvâl-i mîriyyenin ta'tiline ... bâ'is ve bâdî olduklarında te'dîb ve gûş-mâlleri ma'den-i mezbûr emîni tarafından inhâ olduğundan bahsle himâyeten li'l-mîrî ve sıyaneten

* metinde tavnîl

li'l-fukarâ mesfûr ma'den emîni ma'rifetiyle li-ecli't-te'dîb Eğridere Palankasına nefy ü iclâ olunmak ve ıslâh-ı nefis idüp itlâkları husûsu tarafından inhâ olunmadıkça itlâk olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bâ-takrîr istid'â etmekle vech-i meşrûh üzre Eğridere Palanka[sına] nefy ü iclâları bâbında. Fî evâhir-i M [Muharrem] sene [1]220.

[s.13/2] Yanya Sancağı Mutasarrıfı Vezîr Ali Paşa iclâlühûya ve Midillü cezâresi Nâ'ibine hüküm ki,

Kazanlı Mehemmed'in dâmâdı kapucubaşlarından Abdullah nâm şahs fi'l-asl İsaklı'dan olup mübâya'ât zimmetinden mücib ma'âşda ihdâsa ve sefihâne etvâr ve harekâta ibtidârı tahakkukunuzda? şâhânem olup merkûmun ol vechile hilâf-ı inhâ harekât-ı reddiyyeye ictisârı kendüsünün te'dîbini ve emsâlinin terhîbini îcâb etmekle merkûmun kapucubaşılığı ref' ve li-ecli't-te'dîb Midillü'ye nefy ü iclâsı husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk etmekle sen ki, vezîr-i müşârun-ileyhsin, merkûmu ahz ve çavuş mübâşeretiyle Midillü'ye nefy ve irsâl[e] müsâra'at eylemen bâbında. **Sehv.**

[s.13/3] *Vüsûl ve ikâmet etdirildiğini nâtik Tekfurdağı Nâ'ibinin vârid olan i'lâmı mazmûnu bâ-fermân şerh verildi. Fî 20 S [Safer] sene [1]220.*

Bi'l-fi'l Dîvân-ı humâyûnumda Çavuşbaşı olan Ahmet Âtîf dâme mecdühûya ve Tekfurdağı Kazâsı Nâ'ibine hüküm ki,

Saraylı Behcet nâm hâtunun Âsitâne'de sâkin olduğu mahallede ba'z-ı harekât-ı nâ-marziyyeye ictisârı ihbâr olunmaktan nâşî te'dîbi lâzım gelmekle Tekfurdağı muzâfâtından Türkmenli nâm mahallede vâkî' çiftliğinde ikâmet etmek üzre çavuş mübâşeretiyle ol tarafa irsâl olunmak bâbında. Fî evâ'il-i S [Safer] sene [1]220.

[s.13/4] *Vüsûl ve menfiyyen meks ü ikâmet etdirildiğini nâtik Burusa Kādîsının vârid olan i'lâmı mazmûnu bâ-fermân şerh verildi. Fî 25 S [Safer] sene [1]220.*

Burusa Mollasına ve bi'l-fi'l Dîvân-ı humâyûnumda Çavuşbaşı olan Ahmed Âtîf dâme mecdühûya hüküm ki,

İstanbul sâkinlerinden Enderun hademesinden İsmâ'îl nâm şahs kendü hâlinde olmayup hilâf-ı rızâ ba'z-ı gûne hareketi vukû'una binâ'en te'dîbi lâzım gelmekle çavuş mübâşeretiyle li-ecli't-te'dîb Burusa'ya nefy ve iclâ olunmak bâbında. Evâsıt-ı S [Safer] sene [1]220.

[s.13/5] Kartine Voyvodası Osman zîde kadrühûya hüküm ki,

Hemşîre-i muhteremem Bîcan Sultan dâmet ismetühâ ve zâdet iffetühânın Mora Cezîresinde vâkı' ber-vech-i mâlikâne uhdesinde olan Anderise ve Kartine mukâta'aları re'âyâları olan Andoli? ve Tolaboti? Froblo? ve Abastofra Kalo nâm zimmîler Der-sa'âdetime gelüp karyelerini âhar kazâya nefy dâ'iyesiyle fesâda cesâret eylediklerine binâ'en ber-vech-i ahz? vilâyetlerine azîmetleri tenbîh olunmuşiken gitmeyüp envâ'-ı fesâda ibtidâr eylediklerine binâ'en mesfûrun ahz ve mukayyeden Harbeci mübâşeretiyle Kartine tarafına irsâl olunmak bâbında sen ki, Kartine Voyvodası mûmâ-ileyhsin, sana hitâben bundan akdem eğerçi emr-i şerîfim sâdır olup ancak mersûmlar ahz ve sefîneye vaz' ve Harbeci mübâşeretiyle Mora cânibine sevk ve tesyîr olunmak üzere iken bir-takrîb sefîneden firâr ve ubûr etmiş oldukları Kartine ve Fener kazâları Nâ'iblerinin bu def'a der-bâr-ı şevket karârıma vârid olan i'lâmâtda müstebân olmağla sen ki, voyvoda-i mûmâ-ileyhsin, fîmâ-ba'd mesfûrlar her ne vakt zuhûr iderler ise ahz ve kal'a-bend olunmak bâbında. [Tarih yazılmamış]

[s.13/6] *Vüsûl ve kal'a-bend olduğunu nâtik Bozcaada Kal'ası Dizdârının vârid olan arzı mazmûnu bâ-fermân-ı âlî şerh verilmiştir. Fî 6 Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene [1]221.*

Bozcaada Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Kerkûdî Sûhte Mehemmed nâm şahs boyar gürûhundan olup hilâf-ı emr ve rızâ fazâhate mütecâsir olduğu erbâb-ı vukûf ihbârlarıyla ma'lûm olduğuna binâ'en bundan akdem bâ-fermân-ı âlî Bozcaada Cezîresine nefy ve tagrîb olunmuşiken bilâ-ıtlâk ve bilâ-fermân ... Der'aliyye'ye gelüp kendüsünü ihfâ idüp ba'zan âlât-ı harb ile ehl-i ırz gürûhuna tasallut ve kesr-i ırz kâsında olduğu bâ-takrîr ifâde olmakdan nâşî bu def'a cihet-i âhar ile hakkından gelmek iktizâ ider iken merhameten iğmâz

olunmağla bundan sonra afv ve ıtlâk istid'âsıyla arzuhâl takdîm olursa Der'aliyyemde yarar ve mu'temed kefli rabt olunmadıkça kaydı ve der-kenâr olmamak şartıyla li-ecli't-te'dîb kapu kethüdâsı mübâşeretiyile Bozcaada Kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı S [Safer] sene [1]221.

[s.14/1] Pınarhisârı ve Aynaroz Cezîresi Nâ'iblerine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Âsitâne'de mukîm cemâ'at-ı metropolidân gelüp patrikliğe dâhil Edirne ve tevâbi'i metropolidleri iltizâmı dâhilinde vâkı' Pınarhisârı Kazâsına tâbi' Pana nâm karye mütemekkinlerinden Kostantin Papas kendü hâlinde olmayup vazîfesinden hâric umûra tasaddî ve mugâyir-i âyîn harekât-ı nâ-hem-vâre sülûk ve envâ'-ı mefsedete ictisâr idüp sezâvâr-ı te'dîb idüğü ihbâr olunduğun inhâ ve müfsid-i mesfûr karye-i merkûme ve havâlîsinde vesâ'ir her ne mahallerde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar Aynaroz Cezîresinde kâ'in Hulyandar nâm manastır kulesine kal'a-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arzuhâliyleistirhâm olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle vech-i meşrûh üzre kal'a-bend olunmak bâbında. Evâ'il-i Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene [12]20.

[s.14/2] *Merkûm savb-ı maksûda azîmet ve Antakya[ya] vüsûlünde afvı bâbında sudûr iden emr-i âlî vürûdunda du'â-yı devâm-ı ömr ü devlete müdâvemet üzre olduğunu nâtik Antakya Nâ'ibinin vârid olan i'lâmı mazmûnu bâ-fermân şerh verildi. Fî 5 C [Cemâziye'l-âhir] sene [1]220.*

Hamas ve Konya Nâ'iblerine hüküm ki,

Haleb müftîsi sâbık Câbirî-zâde es-Seyyid Abdullah zîde fazâ'ilühû hilâ[f]-ı rızâ harekete ibtidârı hasebiyle mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Haleb Vâlîsi sâbık tarafından Hamas cânibine nefy ve irsâl ve ba'dehû bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî sâdır olan emr-i şerîfimle Konya'ya nefy ü iclâ olunmuşıdi. Ancak mûmâ-ileyhin afv ve ıtlâkı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve müftî'l-enâm olan Mevlânâ Ahmed Es'ad edâm'allâhü te'âlâ fazâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince afv ve ıtlâkı bâbında. Fî evâhir-i S [Safer] sene [1]220.

[s.14/3] *Bunun dahi kezâlik bâ-fermân şerh verildi. Fî 5 Z [Zi'l-hicce] sene [1]220.*

Bir sûreti

Hamas ve Kütahya Nâ'ibine, [boşluk] bundan akdem hilâf-ı rızâ harekete ibtidârı inhâ olduğuna binâ'en bâ-emr-i âlî Kütahya'ya nefy ü iclâ olunan Sibak-zâde Abdurrahman zîde mecdühûnun afv ve itlâkı husûsuna irâde-i aliyye ta'alluk eylediği beyânıyla sebîli tahliyesiçün.

[s.14/4] İzmir Kādîsına ve Aynaroz Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Âsitâne'de mukîm cemâ'at-ı metropolidân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp İzmir Kādîsına tâbi' Sivriköy nâm karye mütemekkinlerinden Deveci Yorgi nâm zimmî kendü hâlinde olmayup vazîfesinden hâric umûra sülûk ve âyînlerine mugâyir harekât-ı nâ-hem-vâreye tasaddî idüp bi'l-vücûh sezâvâr-ı te'dîb olduğuna inhâ, müfsid-i mesfûr karye-i mezbûre ve havâlisinde vesâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar Aynaroz Cezîresinde kâ'in Lavra Manastırı kulesine vaz' ve kulle-bend olunmak ve memhûr arzuhâlleriyle inhâ ve istirhâm olunmadıkça itlâk olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeğin vech-i meşrûh amel olunmak bâbında. Fî evâhir-i S [Safer] sene 1220.

[s.14/5] *Vüsûl ve menfiyyen meks ü ikâmet itdürüldüklerini nâtik Selânik Kādîsının vârid olan i'lâmı mazmûnu bâ-fermân şerh verildi. Fî 13 Ca [Cemâziye'l-evvel] sene [12]20.*

Selânik Mollasına ve Sakız Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Hâcegân-ı Dîvân-ı humâyûnumdan ve Sadr-ı a'zam mektûbcusu hulefâsından Mehemed Emin zîde mecdühûnun Sakız Cezîresinde kâ'in ber-vech-i mâlikâne iştirâken mutasarrıf olup yed-i vâhidden zabt u idâresi uhdesinde olan Mastaki Mukâta'ası karyelerinde hâsıl olan mastaki'den mîrîlerini mastaki emîni olanlara ba'de'l-edâ kusûr kalan mastakilerini dahi kaydında mukâta'asıyla mastaki emînine virüp âhar kimesneye furûht etmemeleri mukâta'a-i merkûmenin şurût-ı

mer'iyyesinden iken mukāta'a-i merkūmede mîzâncı? olan Yasef ve oğlu İsak nâm Yehûdîler ile Panta karyesi re'âyâsından Acı Velo ve Kocabaşı Yorgi Limosaki nâm re'âyâ birbirlerine istinâden ve ittihâd iderek kendü mahsûllerinden mâ'adâ karyelerinden olan sâ'ir re'âyânın dahi mastakilerini alup hakîkaten bey' ve furûhta ibtidâr ve bu vechile hilâf-ı şurût-ı mukāta'a vâkı' olan fesâd ve hareketlerini setr ve ... için kurâ'-i sâ'ire re'âyâsını dahi iğfâl ve ihtilâlden hâlî olmayarak mukāta'a-i merkūmenin ihtilâl-i şîrâze-i nizâmına ve ol vechile mahsul-i mukāta'anın kesr ü tedennîsine ictisâr etmekte oldukları beyânıyla vâkı' olan fesâdlarının def'i ve emsâllerinin terhîbi zımnında çavuş mübâşeretiyile mersûm Yehûdîlerin Selânik'e ve mesfûrân iki nefer re'âyânın dahi merkūm nefy ü iclâlâri husûsuna müsâ'ade-i aliyyem erzânî kılınmasını mûmâ-ileyh bu def'a bâ-arzuhâl istid'â eyledikde mersûmân iki nefer zimmîler çavuş mübâşeretiyile diğere emr-i şerîfimle merkūm nefy ü iclâ olunmağla çavuş mübâşeretiyile zikr olunan iki nefer Yehûdî'nin dahi Selânik'e nefy ü iclâlâri bâbında. Evâ'il-i Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene [1]220.

[s.15/1] Tırhala Kādîsına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Âsitâne'de mukîm cemâ'at-ı metropolidân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp Âsitâne-i aliyyem mütemekkinlerinden Savakim nâm keşiş kendü hâlinde olmayup vazîfesinden hâric işlere sülûk ve âyîn ve ruhbâniyyete münâfi sırları? geşt ü güzâr iderek beyne'r-re'âyâ ikâ-yı fesâd ve garaz ve edebe muhâlif ef'âl tefevvühünü i'tiyâd eylediğinden gayrı farîza-i ruhbâniyyeti olan husûsâta adem-i iltifât-birle niçe hitâba ictirâ' idüp bi'd-defe'ât pend ve nush olundukda bir vechile ısgâ itmediğın inhâ ve müfsid-i mesfûr Âsitâne-i aliyye ve havâlîsinde vesâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar kazâ-i mezbûr ... nâm mevzi'de kâ'in Manamorkosi nâm manastıra manastır-bend olunup itlâkı husûsu memhûr arzuhâl ile istid'â olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle vech-i meşrûh üzre manastır-bend olunmak bâbında. Fî evâhir-i Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene [1]220.

[s.15/2] *İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl bi'l-cümle fukarâ devâm-ı ömr ü devlet-i pâdişâhiye muvâzabat üzre olduğunu nâtik Mekri Kādîsının vârid olan i'lâmu mazmûnu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi. Fî 4 R [Rebî'ü'l-âhir] sene [1]220.*

Dîvân-ı humâyûnumda bi'l-fi'l Çavuşbaşı olan Ahmed Âtîf dâme mecdühûya ve Mekri Kazâsı Nâ'ibine hüküm ki,

Vâlidem kethüdâsı Yûsuf dâme uluvvühûnun oğlu müderrisîn-i kirâmdan Mîr Mehmed Refîk zîde ilmühûnun ber-vech-i mâlikâne uhdesinde olan Mekri mukâta'ası re'âyâlarından Petro nâm zimmî nısfü'l-leylde istîcâr eylediği beş çifte sefinesine iyâl ve evlâdını irkâb ve hufyetun firâr ve Der-sa'âdetime getürdüğü mahallinden vârid olan arz ve mahzar mefhûmunda müstebân ve lede't-taharrî zimmî-i mesfûr iyâl ve evlâdıyla Âsitâne-i aliyyemde Ortaköy nâm mahalde vürûd ve ısgâ etdiği tahkîk olunup ancak mukâta'a-i mezbûr re'âyâlarının ba'z-ı esbâba mebnî mübtelâ oldukları perişâniyyetleri derece-i kemâlde olduğuna mebnî bu vechile firârlarından iğmâz olursa mukâta'a-i mezbûre bi'l-külliyeye muzmahill olacağı zâhir ve cemî'-i memâlik ve bilâdda re'âyâ hânesi nakli bâ-emr-i âlî memnû' iken mesfûrun bu vechile firârı bir kat dahi ihtilâli mûcib ve mukâta'a-i mezbûrun harâbını müstevcib bir keyfiyyet olduğu beyânıyla hıfz li'n-nizâm ve himâyet li'l-mukâta'a mersûm Petro dahi çavuş mübâşeretiyile ahz ve girift ve iyâl ve evlâdı ve hey'et-i mecmû'asıyla vatan-ı asliyyesi olan Mekri cânibine i'âde ve iskân etdirilmek bâbında emr-i şerîfim sudûrunu mûmâ-ileyh bâ-takrîr ifâde etmekle çavuş mübâşeretiyile vech-i meşrûh üzre amel ve hareket olunmak bâbında. Fî evâ'il-i Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene [1]220.

[s.15/3] Bosna Mollasına ve Limni Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'-i Rum Patriği ve Âsitâne'de mukîm cemâ'at-ı metropolitân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp Bosna mütemekkinlerinden dirlik? mi'mârı Mayan? nâm zimmî kendü hâlinde olmayup şakâvet ve mel'anet-pîşe ve celb-i mâlî vesîle ve âlet ittihâzıyla fukarâyı tekdîr ve ızrâr ve islâb-ı emn ü râhat ve perişânî-i fukarâ-yı ra'iiyyeti müstelzim envâ'-ı harekât-ı nâ-marziyyeye ictisâr idüp bi'd-defe'ât nush u pend oldukda ser-mû ısgâ edinmeyüp vücûhla sezâvâr-ı te'dîb

idüğü ihbâr olunduğun inhâ ve müfsid-i mesfûr ol tarafda her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar Limni kal'asına kal'a-bend olunup itlâkı husûsu memhûr arzuhâl ile istircâ olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle vech-i meşrûh üzre kal'a-bend olunmak bâbında. Fî evâhir-i Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene [1]220.

[s.15/4] Bosna Mollasına ve Aynaroz Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Bosna mütemekkinlerinden Kürkcü Albibancı? Hrisaci nâm zimmî kendü hâlinde olmayup fukarâ-yı ra'iyyeti tekdîr ve ızrâr ve evâmir-i aliyyme adem-i itâ'at sûretlerini izhâra ictisâr eylediğinden mukaddemâ Saraybosna'da habs olunmuşiken bir vechile mütenebbih olmayup evvelkiden aşığı harekât-ı nâ-sezâyâ tasaddî ve beyne'l-ahâlî ve'r-re'âyâ ikâ-yı fitne vü fesâddan hâlî olmayup re'âyâ fukarâsının perîşânîlerine bâdî olduğunun bi'd-defe'ât nush u pend olundukda ser-mû isgâ etmeyüp bi'l-vücûh sezâvâr-ı te'dîb olduğun ihbâr ve tahkîk olduğun inhâ ve müfsid-i mesfûr ol tarafda her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar Aynaroz Cezîresinde vâkı' Zoğrak nâm manastır kal'asına kal'a-bend olunup itlâkı husûsunu memhûr arzuhâl ile istircâ olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle vech-i meşrûh üzre kal'a-bend olunmak bâbında. Fî evâhir-i Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene [1]220.

[s.15/5] *Ancak bâ-işâret-i aliyye Mustafa Efendi'nin itlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır. Fî evâ'il-i M [Muharrem] sene [1]221.*

Bozdoğan Kazâsı Nâ'ibiyle Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki, Bozdoğan Kazâsı Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, bu def'a Südde-i sa'âdetime vârid olan i'lâmda kazâ-i mezbûrda me'zûn bi'l-iftâ olan Mustafa kendü hâlinde olmayup tarafdârlarından Sağıroğlu Hüseyin ve Altuntaşlı Hâcı Ali ve Kavaklı Hâcı Ahmed ve Emirli Hâcı Ahmed nâm eşirrâları başına cem'-birle fukarâ ve zu'afâyı rencîde ve ihtilâl-i mukâta'ayı mûcib harekete ibtidâr eylediğinden mâ'adâ yeğenleri olup oğulları Mustafa ve Koca Ömer ve Deli İsmâ'il dimekle ma'rûf kimesneleri tahrîk ve anlar dahi çend nefer eşkıyâ ile kazâ-i mezbûru basup

Osman Efendi-zâde es-Seyyid el-Hâc Mustafa Efendi demekle meşhûr kimesneyi bi-gayrı hakkın katl ve emvâlini yağma ve gârât ve kazâ-i mezbûrun civârında geşt ü güzâr ile ibâdullâhın emn ü râhatları meslûb olduğu beyânıyla te'mîn-i ibâd zımında müftî Limni Cezîresine nefy ü iclâ olunması ahâlî-i merkûme istid'â eyledikleri bi'l-iltimâs derc ve iş'âr olunmuş olmağla müftî-i merkûm li-ecli't-te'dîb Limni cezîresine nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim ısdârını bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve müftî'l-enâm olan Mevlânâ Ahmed Es'ad edâm'allâhü te'âlâ fazâ'ilühü işâret etmeleriyle işâretleri mücebince çavuş mübâşeretiyile Limni Cezîresine nefy ü iclâ olunmak bâbında. Fî evâhir-i Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene [1]221.

[s.16/1] Halomiç Kādîsına hüküm ki,

Mora Cezîresinde vâkı' Halomiç Kazâsına muzâfe Astun Kazâsına tâbi' Lala karyesi sâkinlerinden Ali Kırmaki nâm kimesne bundan akdem hilâf-ı rızâ harekâta ictisârı inhâ olduğuna binâ'en fîmâ-ba'd Mora Cezîresine ayak basmamak üzre emr-i şerîfim sâdır olmuş idi. Ancak merkûmun isnâd olunan töhmetine delâlet ider hareketi olmayup mücerred ashâb-ı agrâzdan inhalarından neş'et eylediği beyânıyla merkûmun cürm ve kusûru var ise dahi afv ve hânesinde ikâmeti bâbında emr-i şerîfim sudûru sen ki, mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, der-bâr-ı merhamet-karârıma vâri[d] olan i'lâm ve donanma-yı humâyûnum kapudanı Şirmet? Kapudan zîde mecdühû ile Bergos zâbiti Lalalı Mustafa zîde kadrühûnun tahrîrâtında tahrîr ve istid'â olunmuş olmağla ve husûs-ı mezbûr ricâl-i Devlet-i aliyyemden Mora? nizâmı vikâyesine me'mûr Ahmed Azmi dâme mecdühûya lede'l-havâle merkûmun afvı husûsu re'ye menût idüğü mûmâ-ileyh i'lâm etmekle i'lâmı mücebince afv olunmağla hânesinde ikâmeti bâbında. [Tarih yazılmamış] **Sehv.**

[s.16/2] *Vüsûl ve menfiyyen meks ü ikâmet etdirildiğini nâtik Bozcaada Nâ'ibinin vârid olan i'lâmı mazmûnu bâ-fermân şerh verildi. Fî 24 R [Rebî'u'l-âhir]sene [1]220.*

Dîvân-ı humâyûnumda bi'l-fi'l Çavuşbaşı olan Ahmed Âtîf dâme mecdühûya ve Bozcaada Nâ'ibine hüküm ki,

Samatyalı Mustafa Çavuş nâm şahs ba'z-ı erâcîf ve ekâzîb neşr iderek Der'aliyyemden Eflak'a varup ol tarafda? dahi bu vechile ekâzîb ve erâcîf neşreylediğine binâ'en Eflak Voyvodası tarafından ahz ve Der'aliyyeme irsâl olunup bu makûle ... nın te'dîbiyle emsâlinin terhîbi lâzîmeden olmakdan nâşî mezbûrun li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyle Bozcaada'ya nefy ü iclâsı bâbında. Fî evâ'il-i R [Rebî'u'l-âhir] sene [1]220.

[s.16/3] Tırhala Kādîsı ve Sakız Cezîresi Nâ'iblerine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Âsitâne'de mukîm cemâ'at-ı metropolidân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp Sakız Cezîresi mütemekkinlerinden Mike veled-i Nikola nâm zimmî kendü hâlinde olmayup dâ'imâ fukarâ-yı ra'iyyeti tekdîr ve ızrâr ve beyne'r-re'âyâ ikâ-yı fitne vü fesâda ictisâr ve fazâhat ile serseri geşt ü güzâr iderek ehl-i ırz fukarânın sıbyân ve nisvânlarına itâle-i dest ile edebe muhâlif harekât-ı nâ-marziyyeye tasaddî eylediğinden fukarâ-yı ra'iyyetin emnü râhatları meslûb olduğu mahzar gûne kağıdlarıyla ihbâr olduğun inhâ ve mesfûr cezîre-i merkûme havâlîsinde her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar Tırhala Kazâsına tâbi' Kalimyaka nâm mevki'de kâ'in Manamorkosi nâm manastıra manastır-bend olunup ıtlâkı husûsu mühürlü arzuhâl ile istircâ olmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle vech-i meşrûh üzre manastır-bend olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı R [Rebî'u'l-âhir] sene [1]220.

[s.16/4] Tırhala Kādîsına ve Mudanya nâhiyesi Nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Âsitâne'de mukîm cemâ'at-ı metropolidân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp nâhiye-i mezbûre mütemekkinlerinden Toma? oğlu Yorgaki nâm zimmî kendü hâlinde olmayup dâ'imâ sekrâren mahallât aralarında ve esvâk ve pazarda geşt ü güzâr ile ehl-i ırz makûlesine ve nisvânlarına edebe muhâlif kelimât tefevvühüne ibtidâr ve niçe harekât-ı [nâ] hem-vâreye ictisâr eylediğinden bi'd-defe'ât pend ü nush oldukda ısgâ etmeyüp vücûhla te'dîbe münderic idüğü ihbâr olduğun inhâ ve mesfûr bulunduğu

mahallinde yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar Tırhala Kazâsı'nda Kalimyaka nâm mevzi'de kâ'in Ani ve Yavazlam? nâm manastıra manastır-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arzuhâl ile istircâ olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle vech-i meşrûh üzre manastıra bend olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı R [Rebî'u'l-âhir] sene [1]220.

[s.16/5] Midillü Kazâsı Nâ'ibine ve Magosa Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Âsitâne'de mukîm cemâ'at-ı metropolidân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp Midillü Kazâsına tâbi' Ayasu nâm karyede mütemekkin Samvin nâm keşiş kendü hâlinde olmayup vazîfesinden hâric umûr-ı cezîreye müdâhale ile beyne'r-re'âyâ ikâ-yı fesâd eylediğinden nefy ü iclâsiçün hakkında müte'addid emr-i şerîfim sudûr etdikçe gâh mahalli menfâsından bir takrîb firâr ve gâh ihtifâ iderek menfâsına azîmet itmeksizin sırran kendüsünü ıtlâk itdürüp gûnâ-gûn fesâda ictisâr ve el-ân fukarâ-yı cezîreyi tecrîm ve ızrardan hâlî olmadığın inhâ ve müfsid-i mesfûr karye-i merkûme ve havâlîsinde her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar Magosa Kal'asına kal'a-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arzuhâl ile istircâ olmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle vech-i meşrûh üzre kal'a-bend olunmak bâbında. Fî evâhir-i R [Rebî'u'l-âhir] sene [1]220.

[s.17/1] *Vüsûl ve menfiyyen meks ü ikâmet etdirildiğini nâtik vârid olan i'lâmı bâ-fermân-ı âlî şerh verildi. Fî evâhir-i Ca [Cemâziye'l-evvel]sene [1]220.*

Yorgaki ve Dimitri ve Koca Niko nâm zimmîlerin ba'z-ı şurût ile ıtlâklariçün emr yazılmışdır. Fî evâhir-i R [Rebî'u'l-âhir] sene [1]221.

İmroz ve Bozcaada Nâ'iblerine ve İmroz Voyvodasına hüküm ki,

Hâcegân-ı dîvân-ı mu'allâ erkânımdan hâlâ İstanbul Duhan Gümrükü Emîni Mahsun? dâme mecdühûnun bu def'a der-bâr-ı şevket-karârıma takdîm eylediği takrîrinde mûmâ-ileyhin bâ-hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûn uhdesinde olan harîr emâneti mukâta'ası mülhakâtından Midillü ve tevâbi'âtından olan Molova ve

Kalonya ve İmroz cezîrelerinde hâsıl olan harîrlerin ber-teslîm-i mîrî mîzânîyyelerin tahsîl ve rü'yet ve edâ eylemek üzere bâ-fermân-ı âlî tarafından harîr emîni ta'yîn kılınan Mehmed Şâkir zîde kadrühû İmroz Cezîresine lede'l-vüsûl yedinde olan me'mûriyyet emr-i şerîfimi huzûr-ı şer' de ibrâz ve feth u kırâ'et etdürdükde ada-i mezkûre ahâlîsi re'âyâları sûret-i ta'ahhüde iken cezîre-i mezkûre kurâsından İlki? karyesi mütemekkinlerinden Acı Panayot ve Panaya karyesi mütemekkinlerinden Kôr Korambeligo ve Anamiko ve yine İlki? karyesi mütemekkinlerinden Yorgaki Calhalo ve Arna karyesi mütemekkinlerinden Dimitri Mabra nâm mesfûrlar bizler öteden berü böyle ... virdiğimiz yokdur yine virmezüz deyü hilâf-ı emr-i âlî cevâba cesâret ve re'âyâ-yı sâ'ireyi dahi tahrîk eylediklerinden tenfîz-i emr-i âlî mümkün olmadığını ve mersûm Acı Panayot ifsâdı sebebiyle te'dîb olunacağını tefehhüm-birle ada-i mezkûreden firâr ve gaybûbet eylediğini emîn-i mûmâ-ileyh inhâ ve cezîre-i mezkûre sadr-ı a'zamım nezâretinde olan âsude evkâfdan merhûm ve mağfûrun-leh Sultân Süleymân Hân tâbe serâhünün evkâfî mukâta'âtından olup mersûm Acı Panayot mukaddemâ cezîre-i merkûmede bir takrîb kocabaşılık tahsîl ve re'âyâyı tecrîm ve ihtilâl-i cezîreye bâdî olduğu lede't-tahkîk mersûmu kocabaşılık emrine müdâhale itdirilmemek ve her ne vakt cezîre-i mezkûreye gelir ise ahz ve nefy olunmak bâbında mukaddemâ fermân-ı âlî-şânım sudûr etmişiken mersûm Acı Panayot kendü müte'allikât ve avenesiyle cezîre-i merkûmede tagallüb iderek ihtilâl ve ızrâr-ı re'âyâ-yı cezîreye bâ'is olduğu bu def'a mahallinden vârid olan i'lâm ve Rûmiyyü'l-ibâre mahzar ve tahrîrât-ı sâ'ire mefâhîminden müstebân ve mersûm harîr mukâta'ası ta'tîline cesâretleri zâhir ve nümâyân olduğu vakf-ı mezkûr mütevellîsi tarafından dahi takdîm olunan takrîrde tahrîr ve inbâ olmağla mütevellî muvakkıf-ı mûmâ-ileyh tarafından iltimâs olunmadıkça itlâklarına müsâ'ade olunmamak üzere ber-vech-i muharrer mersûm Acı Panayot Kavala Kal'asına kal'a-bend ve refîkleri olan mersûmün dahi Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunmak husûsuna irâde-i aliyem ta'alluk idüp mersûm Acı Panayot bulunduğu mahallinde ahz ve li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyile Kavala Kal'asına nefy ve kal'a-bendiçün diğere emr-i şerîfim ısdâr olmuş olmağla bâlâda mastûru'l-ism dört nefer zimmîlerin dahi çavuş mübâşeretiyile Bozcaada'ya nefy ve iclâları bâbında. Fî evâ'il-i Ca [Cemâziye'l-evvel] sene [1]220.

[s.17/2] *Mesfûrun itlâkiçün emr yazılmışdır. Fî evâ'il-i C [Cemâziye'l-âhir] sene [1]221.*

Bir sûreti

Zikr-i âti zimmînin olduğu mahallin Kādîsına ve Kavala Kal'ası Dizdârına [boşluk] aslına olduğu vechile mesfûr Panayot zimmînin çavuş mübâşeretiyile bulunduğu mahalde ahz ve Kavala Kal'asına irsâl-birle kal'a-i merkûma kal'a-bendiçün iktizâsına göre.

[s.17/3] Zikr-i âti keşişin bulunduğu mahallin Kādîsına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Âsitânedede mukîm cemâ'at-ı metropolidân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp Cunda Adasında vâkı' Aya İlyas? manastırı Amnosi Yanisbos? nâm keşiş kendü hâlinde olmayup âyîn-i kadîmin hilâfi ve tarîk-i ruhbâniyyete münâfi dâ'imâ mest-i müdâm olarak cevfi nisf-ı leyde ada-i mezbûre mahallâtında na'ralar ile geşt ü güzâr ve ol vechile fukarâ-yı ra'iiyeti ta'cîz vesâ'ir niçe harekât-ı nâ-marziyyeye ictisâr idüp bi'd-defe'ât nush u pend oldukda ser-mû ısgâ etmeyüp bi'l-vücûh sezâvâr-ı te'dîb idüğü ihbâr olduğu beyânıyla mesfûr ada-i mezbûre ve havâlîsinde vesâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyile ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar [Südde-i] sa'âdetime ihzâr ve tersâne-i âmiremde küreğe vaz' olunup itlâkını memhûr arzuhalleriyile istid'â olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle vech-i meşrûh üzre Âsitâne-i aliyeme ihzâr ve küreğe vaz' olunmak bâbında. Fî evâ'il-i Ca [Cemâziye'l-evvel] sene [1]220.

[s.17/4] Yalakâbâd Kazâsı Nâ'ibine ve Limni Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Âsitânedede mukîm cemâ'at-ı metropolidân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp İznikmid metropolidi iltizâmı dâhilinde Yalakâbâd Kazâsına tâbi' Elmalı nâm karye sâkinlerinden Manyos oğlu Sava nâm zimmî kendü hâlinde olmayup envâ'-ı fesâd[â]ta sülûk ve fukarâ-yı ra'iiyeti tazrîr ve ta'addîye tasaddî eylediğinden gayrı karye-i mezbûre re'âyâsı

vücûhuna itâle-i lisân-ı fazâhat ve bî-edebâne ef'âl-i nâ-marziyyeye cesâret, bi'd-defe'ât nush u pend olunmuşiken aslâ istifâde itmeyüp vücûhla te'dîbe sezâvâr idüğü ihbâr olunduğun inhâ ve müfsid-i mesfûr karye-i merkûme ve havâlisinde sâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis edinceye değin Limni Kal'asına kal'a-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arzuhâliyle istid'â olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle vech-i meşrûh üzre Limni Kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında. Fî evâhir-i Ca [Cemâziye'l-evvel] sene [1]220.

[s.18/1] Mudanya Kazâsı Nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Âsitânedede mukîm cemâ'at-ı metropolitân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp patrikliğe dâhil Burusa ve tevâbi'i metropolitidi iltizâmında dâhilinde vâkı' Mudanya Kazâsına muzâfe Nerliye kasabasında kâ'in Ayayani nâm manastır keşişlerinden Laynar nâm keşiş öteden berü kendü hâlinde olmayup mukîm olduğu manastır-ı mezkûr râhibân ve keşişlerin beynlerinde îkâ-yı fitne vü fesâd ile me'lûf olduğundan başka kasaba-i mezbûrede mutavattın re'âyâ tâyifesini dahi ifsâd ve ihtilâl ve âyîn ve tarîkına münâfi niçe harekât-ı nâ-hem-vâreye ictisâr idüp bi'l-vücûh sezâvâr-ı te'dîb idüğü ihbâr olunduğu inhâ ve keşiş-i mesfûr kazâ-i mezbûre ve havâlisinde ve ne mahalde bunulur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve vaz'-ı kürek olunmak için Âsitâne-i sa'âdetime ihzâr olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle vech-i meşrûh üzre vaz'-ı kürek olunmak için Âsitâne-i aliyeme ihzâr olunmak bâbında. Fî evâhir-i Ca [Cemâziye'l-evvel] sene [1]220.

[s.18/2] Bi'l-fi'l dîvân-ı müşeyyedü'l-erkânımda Çavuşbaşı olan Ahmed Âtîf dâme mecdühûya ve Tırhala Kâdîsına hüküm ki,

Yanya Sancağında vâkı' Sunpak? nâm karye mütemekkinlerinden olup el-yevm Âsitâne-i aliyemde Kuruçeşme nâm mahalde kassâb dükkânında mukîm Anadeli Hant ve karındaşı Zoka nâm mefsedet-pişeler ihtilâl-i beldeyi mûcib ba'z-ı nâ-hem-vâre harekâta cesâret eyledikleri beyânıyla kendüleri te'dîb ve emsâllerini

terhîb zımnında çavuş mübâşeretiyle Felaka nâm manastıra nefy ve iclâları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ Yanya ve Tırhala Sancakları Mutasarrıfı düstûr-ı [mükerrem] vezîrim Depedelenli Ali Paşa iclâluhû tarafından tahrîr ve iltimâs olduğu bâ-takrîr ifâde olunmağla mersûmlar li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyle Felaka manastırına nefy ve iclâ olunmak bâbında. Fî evâhir-i Ca [Cemâziye'l evvel] sene [1]220.

[s.18/3] *İşbu emr-i âlî mübâşiri çavuş yediyle lede'l-vürûd mahall-i menfâsına ağa-yı mûmâ-ileyh azîmet üzre iken hikmet-i Hudâ renc ve itâba giriftâr ve rûkûb ve nüzûle iktidârı olmadığı emr-i âşikâr olmağla mübâşir-i mûmâ-ileyhin geç gelmesi vukû'uyla ve bu tarafda lâzımı bî-hûde olmağla me'zûnen ol tarafa i'âde olunmuş olduğu ve ağa-yı mûmâ-ileyh giriftâr olduğu illetden ifâkat oldukda derhâl bermûceb-i emr-i âlî mahall-i menfâsına irsâl olacağını nâtik Tırhala Sancağı Mutasarrıfı Ali Paşa'nın vârid olan tahrîrâtı mazmûnu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi. Fî 15 L [Şevvâl] sene [1]220.*

Yanya ve Tırhala Sancakları Mutasarrıfı vezîrim Ali Paşa iclâluhûya ve Kesriye Kazâsı Nâ'ibine ve Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından olup zikr-i âtî husûsu bundan akdem mübâşir ta'yîn olunan [boşluk] çavuş zîde kadrühûya ve Kesriye Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

İki yüz on sekiz senesi mahsûlünden olmak üzere Âsitâne-i sa'âdetim lâzimesiçün Selânik İskelesine merbût kazâlardan müretteb ve matlûb olan ma'lûmü'l-mıkdâr keyl hintadan dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Kazanlı Mehmed'in alâkası hissesine isâbet iden ma'lûmü'l-mıkdâr keyl hintanın icrâsında ta'allül ve muhâlefet üzre olduğuna binâ'en merkûmun bu vechile harekete ictisârı rızâ-yı humâyûnumun hilâfı ve şîrâze-i nizâm-ı mübâya'anın ihlâlini mü'eddî ve levâzım-ı te'diyenin icrâsıyla sene-i âtiye mübâya'a[sı]nın ta'tîlinden vikâyeti lâzımeden olduğuna ibtinâ'en merkûm Kazanlı Mehmed'in kapucubaşılığı ref' olmasını cezîresine nefy ü iclâsı husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk idüp ol bâb da çavuş mübâşeretiyle Limni Cezîresine nefy ü iclâsı bâbında sen ki, vezîr-i müşârun-ileyhsin, bundan akdem sana hitâben şeref-rîz-i sudûr olan mübâşiri çavuş-ı merkûm

ile tarafınız vürûd iden emr-i şerîfim mücebince merkûm eğerçi tarafınıza celb olunmuş olup ancak alîl ve amel-mânde ve diyâr-ı âhare nakliyle ... nlık olacağı mülâhazasıyla Yanya'da tevkiî olduğu beyânıyla menfâsının Kesriye Kal'asına sarf ve tahvîli bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bu def'a tarafınızdan der-bâr-ı merhametkarâr-ı mülûkâneme vârid olan tahrîrâtda derc ve istid'â olunmağla vech-i meşrûh üzre menfâsının Kesriye Kal'asına tahvîli olunmak bâbında. Fî evâhir-i C [Cemâziye'l-âhir] sene [1]220.

[s.18/4] Nevâhî-i Yanbolu ve Yanbolu kazâlarının nâ'iblerine ve hâssa hasekilerimden Bahr-ı Siyâh Zahîre Mübâşiri Receb Haseki zîde mecdühûya ve a'yân ve zâbitân zîde kadrühüme ve Varna Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Zahîre maddesi her-bâr ve husûsda iktizâ-yı vakt ü hâle göre Devlet-i aliyyemin mehâmm-ı vâcibü'l-ihimâmından olmak mülâbesesiyle ol bâbda hilâf-ı fermân-ı âlî ve mugâyir-i şurût mesâ'î-i harekete cesâret idenlerin te'dîbât-ı lâyıkları edâsı irâde-i aliyyem muktezâsından olmakdan nâşî Bergos İskelesine merbût nevâhî-i Yanbolu Kazâsına tâbî' Paşa Köylü ... Hacı Mehemed ve Yanbolu Kazâsı sâkinlerinden Levatlı Ahmed nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup dâ'imâ umûr-ı zehâyire dâ'ir lâzım alınmış olan husûsâtın ihtilâline cesâret ve sâ'irlerin müretteb ta'tîl-i maslahatı mûcib olup ve fesâdâtın ikâ'ına mübâderet eyledikleri bu def'a ba'-zı erbâb-ı vukûfdan tahkîk ve istihbâr olduğu beyânıyla umûr-ı zehâyiri halelden vikâye zımnında merkûmânın kendülerini te'dîb ve emsâllerini terhîb için buldukları mahalden ahz ve Varna Kal'asına nefy ve kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu ricâl-i Devlet-i aliyyemden Şıkk-ı sâni Defterdârı ve Hubûbât Nâzırı Ahmed Şâkir dâme mecdühû bâ-takrîr ifâde etmekle siz ki, Zahîre mübâşiri mûmâ-ileyhsiz fi'l-hakîka merkûmların zahire maslahatına muhill bir gûne harekâtları var ise ma'rifetinle ba'de't-tahkîk ahz ve Varna Kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında. Fî evâhir-i C [Cemâziye'l-âhir] sene [1]221.

[s.19/1] *Vüsûl ve bilâ emr-i âlî mahall-i âhare harekete ruhsat olunmayacağıni* *... nâtik Limni Nâ'ibinin vârid olan i'lâmı mazmûnu bâ-fermân şerh verildi. Fî 24 Ş [Şa'bân] sene [1]220.

Dîvân-ı humâyûnumda bi'l-fi'l Çavuşbaşı olan Ahmed Âtîf dâme mecdühûya ve Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Hibetullah Sultân dâmet ismetühâ ve zâdet iffetühânın harem ağalarından Es'ad kendü hâlinde olmayup ba'z-ı nâ-hemvâr harekâta mütecâsir olduğundan dâ'iresinden tard idüp çavuş mübâşeretiyle li-ecli't-te'dîb Limni Cezîresine nefy ü iclâsını iltimâs etmekden nâşî çavuş mübâşeretiyle Limni Cezîresine nefy ü iclâsı fermânım olmağın. Fî evâ'il-i N [Ramazan] sene [1]221.

[s.19/2] Kalonya Kazâsı Nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Âsitâne'de mukîm cemâ'at-ı metropolidân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp kazâ-i mezbûra tâbi' İblamari nâm karye mütemekkinlerinden Alabalos Kostomidi nâm zimmî kendü hâlinde olmayup beyne'r-re'âyâ ikâ-yı fesâd ve erâzil-i nâsa ırz ve edebe mugâyir ef'âl-i şeni'aya sâlik ve rehber olmak husûsu kesb ü kâr inhâd? ve i'tiyâd eylediği ihbâr olduğun inhâ ve müfsid-i mesfûr karye-i merkûme ve havâlîsinde bulunduğu mahalde yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar tersâne-i âmirende küreğe vaz' olunmak üzere Âsitâne-i aliyyeme ihzâr olunmak bâbında emr-i celîlü'l-kadrim sudûrunu istid'â eylediklerine binâ'en vech-i meşrûh üzere küreğe vaz' olunmak için Âsitâne-i aliyyeme ihzârı fermânım olmağın. Fî evâhir-i C [Cemâziye'l-âhir] sene [1]220.

[s.19/3] Kalonya ve Eşkibolos Nâ'iblerine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Âsitâne'de mukîm cemâ'at-ı metropolidân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp kazâ-i mezbûra tâbi' İblamari nâm karye mütemekkinlerinden Alabalos Kostomidi zimmî zevcesi Saykete? ve

* metinde olunmak

mesfûrenin kız karındaşı Faloda nâm fâhişeler kendü hâllerinde olmayup nefis ve hevâlarına tebe'iyet ile ırz ve edebe muhâlif ef'âl-i şeni'ayı irtikâb ve süfehâ-yı nâsı ihtilâl ve iğfâl eylediklerine mebnî muhtâc-ı te'dîb ve gûş-mâl oldukları ihbâr olduğu inhâ ve fevâhiş-i mesfûre kasaba-i merkûm ve havâlîsinde olduğu mahalde yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar Eşkibolos Cezîresinde vâkı' Kızlar Manastırına manastır-bend olunup ıtlâkları husûsu memhûr arzuhâl ile istid'â olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i celîlü'l-kadrim sudûrunu istid'â etmeleriyle vech-i meşrûh üzre Kızlar Manastırına vaz' olunmak fermânım olmağın. Fî evâhir-i C [Cemâziye'l-âhir] sene [1]220.

[s.19/4] Burusa Mollasına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Âsitâne'de mukîm cemâ'at-ı metropolidân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp mahrûse-i Burusa mütemekkinlerinden Panço nâm zimmî kendü hâlinde olmayup envâ'-ı mefsedet ve şirrete sülûk-birle ehl-ı ırz re'âyâ fukarâsının nisvânlarına ırz ve edebe münâfi kelimât-ı nâ-sezâ tefevvühüne ve mugâyir-i âyîn harekât-ı nâ-bercâ ve ta'addiyât ve tecrîm-i fukarâya ictirâ eylediği bundan akdem inhâ ve müfsid-i mesfûr ahz ve ıslâh-ı nefsiçün Tırhala'da Kalimyaka nâm mevzi'de kâ'in Manamorkosi nâm manastırına manastır-bend olunması istircâ olundukda vech-i meşrûh üzre manastır-bend olunmak zımında işbu sene-i mübâreke evâsıt-ı Rebî'ü'l-evveli târîhinde sudûr iden emr-i şerîfim mantûkunca ahz ve manastır-ı merkûma îsâl ve vaz' olunmuşiken bilâ-ıtlâk bir takrîb firâr ve mahrûse-i mezbûra varup evvelkinden şeni' ef'âl-i fâside ve etvâr-ı nâ-hem-vâreye ictisâr idüp vücûhla te'dîb ve gûş-mâle sezâvâr idüğü ihbâr olduğu inhâ ve dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ocağı haseki tekâ'üdlerinden [boşluk] zîde kadrühû ma'rifetiyle mahrûse-i merkûme havâlîsinde bulunduğu mahalde ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar tersâne-i âmiremde küreğe vaz' olunmak üzre Âsitâne-i sa'âdetime ihzârı bâbında emr-i celîlü'l-kadrim sudûrunu istid'â etmeleriyle vech-i meşrûh üzre mefsûru [mesfûru] küreğe vaz' olunmak için Dersa'âdetime ihzâr olunmak bâbında. Fî evâ'il-i B [Receb] sene [1]220.

[s.19/5] Malatya Kādîsına hüküm ki,

Ayntab sâkinlerinden ve zümre-i eşîrrâdan Battaloğlu Mustafa ve Serdâr-ı Sâbık Kör Hasan ve Za'îmoğlu ve Hakîmoğlu nâm mefsedetler öteden berü tînet-i zâtîyyelerinde merkûz olan hiyânet ve fesâd iktizâsı üzre Rakka Vâlîsi düstûr vezîrim Veliyyüddin Paşa iclâluhûyü iğfâl ve tahrîk ile matlûb idüğü zulmiyye akçasını ahâlî-i mezkûreden mutâlebeye sebep-i müstakill olduklarından başka kendü vazîfelerinden hâric harekât-ı nâ-marziyyeye ibtidâr ve umûr-ı beldeye müdâhale ve ta'addî iderek ahâlî-i fukarânın perîşâniyyetlerini mûcib olur hâlâta ictisâr eyledikleri beyânıyla mukâta'a-i mezbûrenin ihtilâlden vikâyesi ve ahâlî-i memleketin himâyet ü sıyânetleri zımında merkûmûnlar li-eclî't-te'dîb Malatya'ya nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu Ayntab mukâta'ası Mutasarrıfı hâlâ hâssa silâhdârım olan Süleyman ve Hazîne-i humâyûnum kethüdâsı Sâlih Rifat dâme mecdühümâ bâ-takrîr lede'l-istid'â vech-i meşrûh üzre merkûmûnların nefy ü iclâları bâbında işbu sene-i mübâreke evâsıt-ı Cemâziye'l-evvelinde emr-i şerîfim sâdir olmuşiken serdâr-ı merkûm Hasan kendü kabâhatini setr için Der'aliyyeme gelüp Mehemed Arif ve Mehemed Şâkir ve Hayyâtının oğlu el-Hâc Emin ve Karagöz oğlu İbrâhim nâm kimesneler Kalender Paşanın müteselliminin mâl ve eşyâsını yağma eylediklerine binâ'en merkûmûn Trablusşam'a nefy olunmaları bâbında bundan akdem sâdir olan emr-i âlî-şânıma adem-i itâ'atlerine ibtinâ'en mahall-i menfâlarına azîmet etmeleri için ibrâm ve ilhâh eylediğine mebnî merkûmûn aveneleriyle yigirmi beş bin gurusluk mal ve eşyâsını gârât eyledi deyü arzuhâl takdîmine ictisâr eylediği ihbâr ve tahkîk olunmağla ocak tarafından mübâşir ma'rifetiyle mahall-i menfâsına irsâl olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı B [Receb] sene [1]220.

[s.19/6] Tırhala Kādîsına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Âsitâne'de mukîm cemâ'at-ı metropolidân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp fi'l-asl Midillü Cezîresi re'âyâsından olup berây-ı ticâret Âsitâne-i sa'âdetimde ikâmet üzre olan dikilmiş çuka elbise satıcısı Yorgaki nâm zimmî kendü hâlinde olmayup vazîfesinden hâric işlere tasaddî ve ahâlî-i cezîreyi ifsâd ve iğvâyı mûcib niçe harekâta mütecâsir olup fitne vü fesâda

bâdî olduğu ihbâr olduğun inhâ ve müfsid-i mesfur Âsitâne-i aliyem ve havâlisi bulunduğu mahalde yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar Tırhala Kazâsı'ndan Kalimyaka nâm mevzi'de vâkı' Varadam nâm manastıra manastır-bend olunup ıtlâkı husûsu istircâ olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i celflü'l-kadrim sudûrunu istid'â etmeleriyle vech-i meşrûh üzre manastır-ı mezbûra manastır-bend olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı C [Cemâziye'l-âhir] sene [1]220.

[s.20/1] Serfice Kādîsına ve Dimetoka Dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Âsitâne'de mukîm cemâ'at-ı metropolidân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp Serfice Kazâsına tâbi' Viyondos nâm karye mütemekkinlerinden Dimitri veled-i Acı Estaso nâm zimmî kendü hâlinde olmayup vazîfesinden hâric işlere tasaddî ve beyne'r-re'âyâ ikâ-yı fesâd ile fukarâyı tecrîm ve ta'addîden hâlî olmadığın inhâ ve müfsid-i mesfûra karye-i mezbûre ve havâlisinde bulunduğu mahalde yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar kal'a-bend olunup ıtlâkı husûsu istircâ olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle vech-i meşrûh üzre kal'a-bend olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı B [Receb] sene [1]220.

[s.20/2] *İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl mûmâ-ileyhin hânesi ve akrabâ vesâ'ir mazınne olan mahalleri sırran ve alenen tahrîr olundukda bulunmayup Der'aliyye'ye azîmeti haber virmeleriyle bundan sonra dahi tecessüs olunarak tenfîz-i emr-i âliye ihtimâm ideceklerini nâtik Amasya Kādîsının i'lâmı ve mütesellimînin arzuhâli mazmûnları bâ-fermân-ı âlî şerh verildi. Fî 10 N [Ramazan]sene [1]220.*

Amasya Mütesellimi [boşluk] zîde mecdühû ve Kengırı Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sâbıkâ Amasya'da me'zûn bi'l-iftâ olan Suraklı Ali Efendi dimekle ma'rûf kimesne tebe'ıyyet-i zâtiyyesinde merkûz olan hiyânet muktezâsı üzre ahâlî-i memleketi tahrîk ve ifsâd iderek cânib-i saltanat-ı seniyyemden vârid olan evâmir-i aliyemin infâz ve icrâsına mûmâna'at etmekte olduğu tahkîk olduğuna binâ'en bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî sâdir olan emr-i şerîfim fetvâdan hacr ve Kengırı Kal'asına

nefy ü iclâ olunmuşiken merkûm bir takrîb firâr ve hakkında fermân kılınan cerâyim sudûr iden Tayyâr nâm mel'anetkârın yanına varup icrâ-yı mefsedet ve mel'anete revâc vermek misillü vaz' u harekete ibtidâr eylediği ihbâr olunmağla mukaddem sâdır olan emr-i âlîşânım mücebince kal'a-i mezbûra nefy ü iclâsı fermân olunmağın imdi ber-vech-i muharrer mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî-şânım mücebince merkûmu ma'rifetinle ahz ve esnâ-yı râhda tahaffuz esbâbı istihsâl olunarak Kengırı Kal'asına nefy ü irsâle mübâderet eylesin. Ve sen ki, dizdâr-ı merkûmsun vüsûlünde merkûmu kal'a-i mezbûrda menfiyyen meks ü ikâmet etdürüp bilâ emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârından hazer ve mücânebet ve vüsûlünü Der'alıyyeme arz ve iş'ârda müsâra'at eylemen bâbında. Fî evâ'il-i N [Ramazan] sene [1]220.

[s.20/3] *İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl harem ve çend nefer cevârî ile harem kethüdâsı ve hidmetkârları ve Samsunlu Ali ve Samsunlu Mehemmed nâm kimesneler menfiyyen münâsib hâneye ihrâc ve iskân etdirildiğini nâlık Rodos Nâ'ibinin vârid olan i'lâmı mazmûnu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi. Fî 22 N [Ramazan] sene [1]220.*

Ümerâ-yı deryâdan Rodos Sancağı Mutasarrıfı Murâbit-zâde Hasan Beg dâme izzühûya ve Rodos Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

İ'dâm ve izâlesine irâde-i alıyyem ta'alluk iden Trabzon Vâlîsî sâbık Tayyâr-ı hiyânet-şi'ârın taraf-ı Devlet-i alıyyemden me'mûrlar üzerlerine varduklarında tâb-âver-ı tahammül olamayup kendüsü Trabzon'dan ve haremi ve harem kethüdâsı dahi sefîneye süvâr ve Der-sa'âdetime azîmete ibtidâr kılmalarıyla bunların Der'alıyyemden ikâmetleri gayr-ı câ'iz olduğuna binâ'en haremi ve çend nefer cevârî ile harem kethüdâsı ve hidmetkârları Samsunlu Ali ve Samsunlu Mehemmed'in menfiyyen Rodos'da ikâmetleri husûsuna irâde-i seniyyem ta'alluk idüp mübâşir ma'rifetiyle Rodos'da meks ü ikamet itdirilmek bâbında. Fî evâ'il-i N [Ramazan] sene [1]220.

[s.20/4] *Vüsûl ve kal'a-bend oldukların nâtik Limni Kal'ası Dizdârının vârid olan i'lâmı mazmûnu bâ-fermân şerh verilmiştir. Fî 11 Ş [Şa'bân] sene [12]22.*

Vüsûllerini nâtik Limni Nâ'ibinin tekrâr vârid olan i'lâmı mazmûnu dahi bâ-fermân şerh verilmiştir. Fî 24 Ş [Şa'bân] sene [12]22.

Limni Cezîresi Nâ'ibine ve Limni Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

İ'dâm ve izâlesine irâde-i aliyyem ta'alluk iden Trabzon Vâlîsi sâbık Tayyâr-ı hiyânet şî'ârın kendüsü firâr etmiş olduğundan şakî-i merkûmun tebe'asından Miftâh ağası el-Hâc Abdurrahmân ve Allâm Abbas ve Allâm İbrâhim dahi bu esnâda şakî-i merkûmun haremiyle Der-sa'âdetime vâridûn? olduklarına binâ'en merkûmün çavuş mübâşeretiyle sâdır olan emr-i şerîfimle Limni Cezîresine nefy ve irsâl olunmuşlar ise dahi merkûmların Limni Kal'asına kal'a-bendleri husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk etmekle siz ki, mevlânâ ve dizdâr-ı mûmâ-ileyhimâsız vüsûl-i emr-i şerîfimde merkûmün el-Hâc Abdurrahmân ve Allâm Abbas ve Allâm İbrâhim Limni Kal'asına vaz' ve muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-fermân ıtlâk ve bir takrîb firârlarından ihtirâz ve mübâ'adet eylemeniz bâbında. Fî evâ'il-i N [Ramazan] sene [12]22.

[s.20/5] *Vüsûl ve manastır-bend olunduğunu nâtik Çiharşanba Kazâsı Nâ'ibinin ve Selânik Mollasının i'lâmları mazmûnu bâ-fermân şerh verildi. Fî 27 Za [Zi'l-ka'de] sene [12]20.*

Selânik ve Çiharşanba kazâları Nâ'iblerine hüküm ki,

Îrâd-ı cedîd-i humâyûnum mukâta'âtından Çiharşanba Kazâsına tâbi' Vegündüs? karyesi ahâlî ve re'âyâları kendü hâllerinde olup dahl olunmaları îcâb etmez iken karye-i mezbûrun Kocabaşısı Dimitri veled-i Esnato nâm zimmî kendü hâlinde olmadığından Kocabaşılık evânında bir buçuk senede ahâlî-i karye-i merkûmeye otuz bin guruş borca tahmîl ve kendü nefsiçün dahi yigirmi bin guruş ceste ceste tahsîl etdiğinden mâ'adâ voyvodalarına haklarında gûnâ-gûn ifk ü iftirâdan hâlî olmayup mukâta'a-i mezbûrun ihtilâline ve fukarânın perâkende ve perîşânlarına bâ'is olacağını bu def'a ahâlî ve re'âyâ-yı merkûm bâ-arzuhâl inhâ ve ol bâbda inâyet istid'â etmeleriyle mersûm [s.21] ber-vech-i muharrer beyân olunan

harekâta mebnî ser olduğunu tahkîk olunur te'dîbi lâzım gelmekle kapu kethüdâsı mübâşeretiyle Aynaroz Cezîresinde manastıra bend olunmak bâbında. Fî evâhir-i B [Receb] sene [1]220.

[s.21/1] *İtlâkiçün emr-i âlî yazılıp kaydı terkîn olunmuşdur. Fî evâsıt-ı M [Muharrem] sene [1]222*

Haleb Mollasına hüküm ki,

Haleb sâkinlerinden müderrisînden Gavzi-zâde es-Seyyid Hüseyin ve es-Seyyid eş-Şeyh Mehemmed Vefâ dimekle ma'rûf şahıslar ser-i cem'iyet olup şark ile ocaklar beyninde tekevvün iden fitneye sebep olduklarından başka hâlâ Mar'aş Vâlîsi düstûr vezîrim Mehemmed Paşa iclâluhûnun mukaddemâ Haleb vâliliği hengâmında vukû' bulan mezâlim ve ta'addiyât ve fitne vü fesâdâtın mürevvici oldukları ve ahâlî-i Haleb kendülerden hoşnûd olmayup bir vechile emniyyetleri olmadığı beyânıyla fîmâ-ba'd merkûm Haleb'e gelüp ikâmet etmemeleri bâbında emr-i âlişânım sudûrunu ahâlî-i Haleb istid'â eyledikleri sen ki, mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, bu def'a tarafınızdan der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme vârid olan i'lâmınızda tahrîr ve iş'âr olunmaktan nâşî vech-i meşrûh üzre emr-i şerîfim ısdârını bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve müftî'l-enâm olan Mevlânâ Ahmed? Es'ad edâm'allâhü te'âlâ fazâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince amel olunmak bâbında. Fî evâhir-i B [Receb] sene 1220. **Terkîn.**

[s.21/2] *Vüsûl ve menfiyyen meks ü ikamet etdirildiğini nâtık Bozcaada Nâ'ibinin vârid olan i'lâmı mazmûnu bâ-fermân şerh verildi. Fî 9 L [Şevvâl] sene [12]20.*

Ancak Sakalluoğlu Deli Mehemmed'in utlâkiçün emr yazılmışdır. Fî evâhir-i Za [Zi'l-ka'de] sene [1]220.

Dîvân-ı humâyûnumda bi'l-fi'l Çavuşbaşı olan Ahmed Âtîf dâme mecdühûya ve Bozcaadası Nâ'ibine hüküm ki,

Kayseriye Kazâsı sükkânından Serdâr-ı esbak Kara Mehemmed oğlu Deli Mehemmed ve Kazzâzoğlu Ahmed Alemdâr ve yine kazâ-i mezbura muzâfe

Tüvansun karyesinden Sakalluoğlu Deli Mehemed nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup icrâ-yı garaz ve nefsâniyyet dâ'iyesiyle sükkân ve ahâlîye mûcib-i zarar ve cesâret olacak hareketden hâlî olmadıklarından gayrı ba'zı taraflara fitne ikâsıyla nizâm-ı beldeye hâlel îrâsına mütecâsir olduklarından hâlâ Karaman Vâlîsi düstûr vezîrim Abdurrahmân Paşa iclâluhû Kayseriye'ye vürûdunda merkûmûn Âsitâne-i aliyyeme firâr idüp ancak cümle ahâlî merkûmûnun şerr ü mazarratlarından emîn olmadıklarını beyân-birle nefy ile te'dîblerini istirhâm eylediklerini ve merkûmûnun hâl ve şe'nleri bu vechile olduğuna müşârun-ileyh dahi kesb-i ittîlâ' etmiş olduğuna binâ'en buldukları mahalde ahz u girift ile te'dîbleri husûsu bu def'a müşârun-ileyh tarafından vârid olan tahrîrat ve i'lâmında derc ve iş'âr olunmuş merkûmûn ol tarafda tahrîr olundukda fakat Tüvansun karyeli Sakalluoğlu Deli Mehemed Der'aliyyeme vürûd idüp Nakkâş Deli Mehemed deyü ma'rûf idüğü ve mâ'adâ Der'aliyyeme vürûd[a] mütecâsir olamadıkları ihbâr ve tahkîk olunup bu makûle muzırr-ı îbâd ve muhill-i nizâm-ı belde* olan erbâb-ı fesâdın te'dîb ve terbiyesi lâzımeden idüğü bâ-takrîr ifâde olunmağla vech-i meşrûh üzre merkûm Nakkâş Deli Mehemed'in li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyile Bozcaada'ya nefy ü iclâsı bâbında. Fî evâ'il-i N [Ramazan] sene [1]220.

[s.21/3] *Ancak Deli Mehemed ve Deli Ahmed'in itlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Ş [Şa'ban] sene [1]222.*

Bir sûreti

Zikr-i âtî firârîlerin buldukları mahallerin kuzât ve nüvvâbıyla Bozcaada Nâ'ibine ve Zâbitânına. [Boşluk]

Kayseriye sükkânından Serdâr-ı esbak Kara Mehemed oğlu Deli Mehemed ve Kazzâz oğlu Ahmed Alemdâr nâm fesedeler buldukları mahallerde ahz ve ocakdan ta'yîn olunan mübâşire terfikan Bozcaada cezâresine nefy ve irsâl olunmak üzere bir mektûb ocak iktizâsına göre.

* metinde nizâ'

[s.21/4] Dergâh-ı mu‘allâm kapucubaşlarından olup mirâhûr-ı evvel pâyesiyle hâlâ ma‘âdin-i humâyûnum emîni olan Mîr Abdi dâme mecdühû ve Diyârbekir Kal‘ası Dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi‘i Ermeni Patriği Elanas nâm râhib Südde-i sa‘âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp Çemişkezek Kazâsına tâbi‘ Bezeci nâm karye mütemekkinlerinden Ermenî tâ‘ifesinden Dozhad oğlu Momsebek? nâm zimmî kendü hâlinde olmayup şerîr ve gammâz olup dâ‘imâ ehl-i ırz tâ‘ifesi taraflarına varup hilâf-ı vâkı‘ mevâdd ü isnâd, re‘âyâ fukarâsını bi-gayrı hakkın gamz ve tecrîm itdürüp karye-i merkûmenin ehl-i zimmet Ermeniyân tâ‘ifesinin emn ü râhatları meslûb ve muhtâc-ı te‘dîb olduğu tarafına ihbâr olduğun inhâ ve sen ki, emîn-i mûmâ-ileyhsin, mesfûr kazâ-i mezbûr dâhilinde bulunduğu mahalde ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar kal‘a-i merkûmede kal‘a-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arzuhâl ile istircâ olunmadıkça müsâ‘ade olunmamak bâbında sana hitâben emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â eylediğine binâ‘en sen ki, ma‘den emîni mûmâ-ileyhsin, vech-i meşrûh üzere Diyârbekir Kal‘asına kal‘a-bend olunmak bâbında. Fî evâ‘il-i N [Ramazan] sene [1]220.

[s.21/5] Edirne Mollasına ve Dîvân-ı humâyûnumda bi‘l-fi‘l çavuşbaşı olan Ahmed Âtıf dâme mecdühûya hüküm ki,

Hafize ve Azîze nâm hâtunlar bundan akdem iki üç def‘a sirkat töhmetiyle ahz ve li-ecli‘t-te‘dîb nefy ü iclâ olunmuşlar iken bu def‘a Edirne tarafından Der‘aliyyeme gelüp harekât-ı sâbıklarına sülûk eylediklerine binâ‘en ahz ve habs oldukları bâ-takrîr ifâde olunmağla fîmâ-ba‘d Der‘aliyyeme gelmemek şartıyla çavuş mübâşeretiyle Edirne'ye nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki, Çavuşbaşı mûmâ-ileyhsin, ber-vech-i muharrer mezbûreleri ta‘yîn olunan Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından [boşluk] çavuş zîde kadrühûya terfîkan Edirne'ye nefy ü irsâle mübâderet eylesin ve sen ki, Edirne Kâdîsı mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûllerinden mezbûretânı ol tarafda menfiyyen meks ü ikâmet etdürüp bilâ emr-i şerîf ıtlâk ve hatve-i vâhîde mahall-i âhare hareketlerine irâ‘et-i ruhsatdan hazer ve

mücânebet ve vüsûl ve ikâmet etdirildiğini çavuş-ı merkûm ile Der-sa'âdetime tahrîr ve i'lâma müsâra'at eylemen bâbında. Evâsıt-ı N [Ramazan] sene 1220.

[s.22/1] Rumili Kâ'im-makâmı ve Manastır Kazâsı Voyvodası Mîr Yahyâ zîde kadrühûya ve Dimetoka Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Âsitâne'de mukîm cemâ'at-ı metropolidân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp Manastır Kazâsı mütemekkinlerinden İlbasanlı Yorgi nâm zimmî kendü hâlinde olmayup dâ'imâ vazîfesinden hâric işlere tasaddî ve mugâyir-i âyîn beyne'r-re'âyâ ikâ-yı fitne vü fesâd ile fukarâyı tecrîm ve ta'addî vesâ'ir gûne harekât-ı fâsideye ictisâr idüp sezâvâr-ı te'dîb idüğü ihbâr olduğun inhâ ve sen ki, kâ'im-makâm-ı mûmâ-ileyhsin, müfsid-i mesfûr nefsi-i Manastır ve havâlîsinde vesâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve salâh-ı nefsi idinceye kadar Dimetoka Kal'asına kal'a-bend olunup itlâkı husûsu memhûr arzuhâl ile istircâ olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında sana hitâben emr-i celîlü'l-kadrim sudûrunu istid'â etmeleriyle sen ki, kâ'im-makâm-ı mûmâ-ileyhsin, vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında. Fî evâhir-i L [Şevvâl] sene [1]220.

[s.22/2] İzmir Mollasına ve Tırhala Kādîsına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Âsitâne-i aliyyemde mukîm cemâ'at-ı metropolidân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp medîne-i İzmir papaslarından Dâil nâm papas kendü hâlinde olmayup vazîfesinden hâric işlere tasaddî ve âyîn ve tarîkına münâfî beyne'r-re'âyâ ikâ-yı fitne vü fesâd-birle münâza'ât-ı kesîre vukû'una bâdî olup bi'd-defe'ât pend ü nush olundukda ısgâ etmediği ve bi'l-vücûh sezâvâr-ı te'dîb idüğü ihbâr olduğun inhâ ve müfsid-i mesfûr medîne-i İzmir ve havâlîsinde vesâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefsi idinceye kadar Tırhala Kazâsına tâbi' Kalimyaka nâm mahalde kâ'in Varadam nâm manastıra manastır-bend olunup itlâkı husûsu memhûr arzuhâl ile istircâ olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i münîfim sudûrunu

istid'â etmeleriyle vech-i meşrûh üzre manastır-bend olunmak bâbında. Fî evâhir-i L [Şevvâl] sene [1]220.

[s.22/3] Eğriboz muhâfızı vezîre ve Benefşe Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Hemşîre-i muhteremem Hadîce Sultân dâmet ismetühâ ve zâdet iffetühâ Haremeynü's-Şerîfeyn mukâta'âtından bi'l-iştirâk uhdesinde olan Avlâya ve tevâbi' mukâta'âsının ahâlî ve re'âyâsına zulm ve ta'addî olunmak îcâb etmez iken Eğriboz'da sâkin mîr-i mîrândan Mehemmed Paşa'nın oğlu Tosun Beg cibilliyetinde mezkûr [merkûz] olan şakâvet muktezâsınca envâ'-ı harekât-ı nâ-bercâya ictisârından gayrı Avlâya Kazâsı [na] muzâfe Silhor nâhiyesine kırk nefer âdemiyle dühûl ve ahâlîsinden üç yüz guruş akça dil-hâhî mîkdâr yem ve yiyecek ahz ve cihât-ı sâ'ire ile dahi gûnâ-gûn zulm ve ta'addî eylediğine adem-i kanâ'at-birle çend rûz murûrunda âdemlerinden İstefeli Tosun nâm şakîyi irsâl ve nefsi Silhor mütemekkinlerinden ve ticâretle me'lûf ehl-i ırz zümresinden Ayağnosti veled-i Yorgi nâm zimmîyi bi-gayrı hakkın ve i'dâm etdüğünden gayrı yine Avlâya'ya tâbi' Fila nâhiyesine dahi bi'n-nefs tevâbi'-i kesîresiyle varup ahâlî ve re'âyâsına celb-i mâl sevdâsıyla envâ'-ı fesâd ve zulm ve ta'addîye ictisâr idüp ba'd-ezîn ahâlî ve fukarâ re'âyânın mîr-i mezbûrdan bir vechile emn ü râhatları kalmadığı beyânıyla ta'addîsinin üzerlerinden men' ü def'i husûsunu Avlâya Nâ'ibi tarafından der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme vârid olan i'lâmda derc ve iş'âr olunmuş ve bu makûle Haremeyn maktû'u ahâlînin bi'l-vücûh himâyet ü sıyânetleri muktezâ-yı şurûtdan olmakdan nâşî sen ki, vezîr-i müşârun ileyhsin, hâlik-i mersûmun kâtili her kim ise ahz ve habs ve nevâhî-i mezbûrenin ahâlî ve re'âyâsından ahz ve itlâk olunan emvâl ve eş'ârları [eşyâları]* dahi bilâ-kusûr ma'rifetin ve mübâşir ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le zâhire ihrâc ve keyfiyyeti Der-sa'âdetime i'lâm olunmak bâbında sana ve Eğriboz Kādîsına hitâben diğere emr-i şerîfim ısdâr ve tesyâr kılınup ancak işbu fesâdâta bâ'is olan mezbûr Tosun Beg ve etbâ'ından İstefeli Tosun Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından Benefşe Kal'ası'na [nefy] ve kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu müşârun-ileyhânın kethüdâsı olup bi'l-fi'l Baş defterdârım olan Mustafa Reşid dâme ulüvvühû bâ-takrîr ifâde etmekle çavuş mübâşeretiyile

* metinde eş'ârları

vech-i meşrûh üzre amel ve hareket olunmak bâbında. Fî evâ'il-i M [Muharrem] sene [1]221.

[s.22/4] *Itlâkiçün emr yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M [Muharrem] sene [1]222.*

Hâlâ Mora Vâlîsi Vezîrim Seyyid Osman Paşa iclâluhûya ve Kıbrıs Cezîresinde vâkı' Granbosa Kal'ası Dizdârı zîde hıfzühûya hüküm ki,

Mora cezîresinde vâkı' Vosince Kazâsı kocabaşısı olan Sotapraki nâm zimmînin Trablîçeden tard ve kocabaşısı olduğu Vosince Kazâsına irsâl ve vazîfesinden hâric umûra müdâhale etmeyüp ırz ve edebîyle ikâmet eylemesi husûsunu kendüye tenbîh ve te'kîd olunmak bâbında şeref-rîz-i sudûr olan emr-i şerîfim mücebince mesfûr Trablîçe'den tard ve ib'âd ve kazâ-i mezbûra irsâl olunmuş ise dahi mesfûr cezîre-i mezkûrede kesb-i ta'ayyün ve fukarâ ... fikriyle Âsitâne'de umûrunu rü'yet için Benfolaki Festerinon nâm zimmîyi kapu kethüdâsı ittihâz eylediğine binâ'en mersûm dahi ta'addiyât ve erâcîfden ibâret kağıdlar irsâl ve mesfûr dahi kazâlar rü'esâ ve re'âyâlarına tarafından haber ve kağıdlar göndererek cizye bana muktezidir deyü ve kâffe-i umûra vâriddir diyerek re'âyâyı iğfâl idüp ekserisini tarafına celb etmek hasebîyle ehl-i İslâm ve re'âyâdan kendüye ednâ muhâlefet idenlere hayâdîd tâ'ifesini tasallut, katl ve i'dâm ve ba'zılarını emvâl ve eşyâlarını ahz ve ba'zılarını dahi habs ile istediği kadar akçalarını alarak sekene-i cezîreyi bu vechile izâfe? ve erbâb-ı mesâlihe bâb-ı tazallumu sed ve hukûk-ı ibâdî ta'tîl etmiş olduğundan gayrı Mora Vâlîsi bunları dahi kendüye i'timâd ile ahâlî-i cezîreye külliyyetlü mebâliğ tevzî' ve tahsîl etdürmek ile fehm iderek icrâ-yı sedd-i sedîdeyi? İltizâm eylediği ve hayâdîd ve erâzil makûlesinin ibâdullâha hasâret ve adem-i hasâretleri mesfûrun re'yi husûsu ve mersûmun bu vechile istîrâsına? mebnî cezîre-i merkûme nizâm ... gibi olup icrâ olunamadığı ve mesfûr kazâ-i mezbûre tard ve def' olunmuş ise dahi yine icrâ-yı fesâd [s.23] ve ihtilâl ve re'âyâyı tahrîk ve ıdlâlden hâlî olmadığı sen ki, vezîr-i müşârun-ileyhsin, bu def'a tarafından Der-sa'âdetime tevârüd iden tahrîrâtta derc ve iş'âr olunmuş mesfûr Sotapraki'nin emsâlini terhîb ve kendünü te'dîb lâzımeden olmakdan nâşî çavuş mübâşeretîyle

Granbosa Kal'asına irsâl ve kal'a-bend olunmak bâbında. Fî evâ'il-i L [Şevvâl] sene [1]220. **Terkîn**

[s.23/1] Rumilinde vâkı' zikr-i âtî orta karyesinin tâbi' olduğu kazânın Kâdîsına ve Aynaroz Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Âsitâne'de mukîm cemâ'at-ı metropolidân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp vilâyet-i Rumilinde kâ'in Ortaköy ve tevâbi'i metropolidi iltizâmı dâhilinde nısf-ı Ortaköy mütemekkinlerinden Tanasaki veled-i Menro nâm zimmî kendü hâlinde olmayup vazîfesinden hâric işlere sülûk ve mugâyir-i âyîn envâ'-ı harekete mücâseret ile papas-ı mersûmu bi'l-vücûh terzîl ve tahsîr eylediğinden başka be-her yevm ta'zîr ve tecrîmden hâlf olmadığını ve te'dibe muhtâc idüğü metropolid-i mersûm tarafından tahrîr ve ihbâr olduğun inhâ ve mesfûr kazâ-i mezbûr ve havâlîsinde her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar [Aynaroz] cezîresinde Lavra nâm manastır kal'asına kal'a-bend olup itlâkı memhûr arzuhâl ile istircâ olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle vech-i meşrûh üzre kal'a-bend olunmak bâbında. Evâhir-i [yazılmamış] sene [1]221.

[s.23/2] İne Kazâsı ve Aynaroz Cezîresi Nâ'iblerine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Âsitâne'de mukîm cemâ'at-ı metropolidân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp İne Kazâsı'nda vâkı' Yundlu nâm manastır keşişlerinden Savsa nâm keşiş kendü hâlinde olmayup tarîk-i ruhbâniyyete münâfi etvâr ve harekâta ibtidâr memnû'u olan manastır-ı mezkûr ... sına adem-i itâ'at-birle mugâyir-i âyîn ef'âle ictisâr idüp bi'd-defe'ât pend ü nush olundukda aslâ ısgâ etmeyüp sezâvâr-ı te'dîb idüğü ihbâr olduğun inhâ ve müfsid-i mesfûr İne ve havâlîsinde her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar Aynaroz Cezîresinde Lavra Kal'asına kal'a-bend olunur ise yasakçı memhûr arzuhâl ile istircâ olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle vech-i meşrûh üzre kal'a-bend olunmak bâbında. Fî evâhir-i Za [Zi'l-ka'de] sene [1]220.

[s.23/3] Aynaroz Cezîresi Nâ'ibine ve İzmir hâssı Voyvodasına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Âsitâne'de mukîm cemâ'at-ı metropolidân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp Aynaroz keşişlerinden olup el-yevm medîne-i İzmir'de geşt ü güzâr üzre olan Dilnosus nâm keşiş kendü hâlinde olmayup tarîk-i ruhbâniyyetinden hâric işlere tasaddî ve âyinine mugayir nâ-hem-vâre sülûk-birle beyne'r-re'âyâ fesâda bâdî olduğu ihbâr olunduğu inhâ ve müfsid-i mesfûr İzmir ve havâlîsinde her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar Aynaroz Cezîresinde kâ'in Simotire nâm manastır kal'asında kal'a-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arzuhâl ile istirhâm olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzre kal'a-bend olunmak bâbında. Fî evâhir-i Z [Zi'l-hicce] sene [1]220.

[s.23/4] *Vüsûl ve kal'a-bend olduğunu nâtik Seddü'l-bahr Kal'ası Dizdârının vârid olan arz mazmûnu bâ-fermân şerh verildi. Fî 15 M [Muharrem] sene [1]221.*

Seddü'l-bahr Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Odalar başında yedinci bölüğün Etmekçi Yûsuf mugâyir-i emr ü rızâ tabh eylediği nân-ı azîzin iki paralığında on ikişer dirhem noksan tabh eylediğine binâ'en kendüyü te'dîb ve emsâlinin terhîbi lâzımeden olmakdan nâşî sâ'ire ibreten katle bedel Seddü'l-bahr Kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında. Fî evâhir-i Z [Zi'l-hicce] sene [1]220.

[s.23/5] *Vüsûl ve kal'a-bend olduğunu nâtik Seddü'l-bahr kal'ası Dizdârının vârid olan arzı mazmûnu bâ-fermân şerh verildi. Fî 15 M [Muharrem] sene [1]221.*

Seddü'l-bahr Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Balat mahkemesi altında elli bir bölükde etmekçi Abdi mugâyir-i emr ü rızâ tabh eylediği nân-ı azîzin iki paralığında on iki dirhem noksan tabh eylediğine binâ'en kendüyü te'dîb ve emsâlinin terhîbi lâzımeden olmağla sâ'ire ibreten katle bedel Seddü'l-bahr kal'asına vaz' ve kal'a-bend olunmak bâbında. Fî evâhir-i Z [Zi'l-hicce] sene [1]220.

[s.24/1] *Vüsûl ve menfiyyen meks ü ikâmet etdirildiğini nâtık Lefkoşe Nâ'ibinin vârid olan i'lâmı mazmûnu bâ-fermân şerh verildi. Fî 28 S [Safer] sene [1]221.*

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından olup Dîvân-ı humâyûnumda Çavuşbaşı olan Şehsüvâr-zâde Mîr Hamdullâh dâme mecdühûya ve Lefkoşe Nâ'ibine hüküm ki,

Üsküdar sâkinlerinden Hafsa nâm sârıka, kerîmesini tahrîk idüb Tunusbağı nâm mahalde Ağababası-zâdenin hânesine dühûl idüp vâfir eşyâ serîka eyledikleri ve mezbûre ümmü'l-fesâd olduğu tahkîk olunup kendüyi te'dîb ve emsâlinin terhîbi lâzımeden olmakdan nâşî çavuş mübâşeretiyile Kıbrıs'a nefy ü iclâ olunmak bâbında. Fî evâhir-i Z [Zi'l-hicce] sene [1]220.

[s.24/2] Lazkiye ve Rodos Nâ'iblerine ve Lazkiye Muhassılı [boşluk] zîde mecdühûya hüküm ki,

Lazkiye Muhassılı sâbık maktûl Abdurrahmân'ın birâder-zâdesi Abdullah nâm şahs maktûl-i merkûmun kâffe-i mâ-melekini ahz ve istishâb ile Trablus'a ve ândan Âsitâne-i aliyyeme azîmet ve bir takrîb Lazkiye Kazâsının niyâbet mürâselesini ve fetvâ ve nisâbın mektûblarını tahsîl ve Lazkiye kasabasına varup envâ'-ı hîle ve hud'a ile îkâd-ı nâ'ire-i fesâda ve henüz teskîn olmuş fitne ve ihtilâli îkâza şurû' ve ibtidâr ve ru'ûs-ı eşkiyâya istimâlet virerek ihtilâl-i beldeyi mûcib harekete ictisârı münfehim ve mahsûs olduğuna binâ'en sen ki, Lazkiye Muhassılı mûmâ-ileyhsin, ma'rifetiniz ve cümle ahâlî ma'rifetleriyle niyâbet ve fetvâ kendüye zabt etdürülmeyüp merkûm hânesinde meks ve tevkîf itdirüldüğü bi'l-ihbâr tahakkukerde-i pâdişâhânem olup bu makûle mülâhaza-i fitne vü fesâd olanların te'dîbi ve emsâlinin terhîbi ve merkûmun zimmetinde olan emvâl-i mîrînin tahsîli lâzımeden olmağla ma'rifetinle merkûm Abdullah ahz ve ikâmetde? olan emvâl bi't-temâm ba'de't-tahsîl li-ecli't-te'dîb Rodos'a nefy ü iclâ olunmak bâbında. Fî evâhir-i Z [Zi'l-hicce] sene [1]220.

[s.24/3] *Vüsûl ve kal'a-bend olunduğunu nâtik Seddü'l-bahr Kal'ası Dizdârından vârid olan arz mazmûnu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi. Fî 18 M [Muharrem] sene [1]221.*

Seddü'l-bahr Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Elli bir bölüğün neferâtından Serrachâne başında Etmekçi Musa tabh eylediği nân-ı azîzin iki paralığında yigirmi dirhem noksan tabh eylediğine binâ'en mezbûrun te'dîbiyle emsâlinin terhîbi lâzımeden olmakdan nâşî Harbeci mübâşeretiyle katle bedel Seddü'l-bahr Kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı M [Muharrem] sene [1]221.

[s.24/4] *Vüsûl ve kal'a-bend olmak üzere meks ü ikamet etdirildiğini nâtik Lefkoşe? Nâ'ibinin vârid olan mazmûnu bâ-fermân şerh verildi. Fî 11 Z [Zi'l-hicce] sene [12]21.*

Dîvân-ı humâyûnumda bi'l-fi'l Çavuşbaşı olan Mîr Hamdullâh dâme mecdühûya ve Magosa Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Hemşîre-i muhterem Bîcân Sultân dâmet ismetühâ ve zâdet iffetühânın başkapu gulâmı olan Bilal kendü hâlinde olmayup hilâf-ı rızâ etvâra ictirâ eylediğine binâ'en nefy ve tagrîb ile te'dîb olunması husûsuna irâde-i seniyyem ta'alluk idüp ol bâbda hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûnum mehâbet-rîz-i sudûr olmağla sâdır olan hatt-ı şerîfim mücebince çavuş mübâşeretiyle Magosa Kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında. Fî evâhir-i M [Muharrem] sene [1]221.

[s.24/5] *Vüsûl ve kal'a-[bend] olduğunu nâtik Rodos Kal'ası Dizdârının vârid olan arz mazmûnu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi. Fî 28 S [Safer] sene [1]221.*

Bir sûreti

Çavuşbaşı mûmâ-ileyhe ve Rodos Kal'ası Dizdârına. Sultân-ı müşârun-ileyhânın teberdârlarından Latif teberdârın Rodos Kal'asında kal'a-bendiçün siyâk-ı meşrûh üzere.

[s.24/6] *İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl merkûm Rusçuklu olup vatan-ı aslîsi Niğbolu olmağla Niğbolu Kal'asına irsâli ber-mûceb-i emr-i âlî amel ve harekete tenbîh olunduğunu nâtık Rusçuk Nâ'ibinin vârid olan i'lâmı mazmûnu bâ-fermân şerh verildi. Fî 28 S [Safer] sene [12]21.*

Rusçuk Kādîsına hüküm ki,

Rusçuklu Ahmed nâm şahs bundan akdem Der-sa'âdetimde sirkat töhmetiyle ahz ve ibret-i sâ'irîn ber-muktezâ-yı şer'-i mutahhar kat'-ı yedle tedfîb olunmuşiken merkûm kendü hâlinde olmayup bî edebâne harekete ictirâ eylediğine binâ'en merkûmun vilâyeti olan Rodosçuk'a [Rusçuk'a] nefy ve irsâl husûsun [da] irâde-i seniyyem ta'alluk etmekle Harbeci mübâşeretiyle Rusçuk'a nefy ü iclâ olunmak bâbında. Fî evâhir-i M [Muharrem] sene [1]221.

[s.24/7] *Vüsûl ve menfiyyen meks ü ikâmet etdirildiğini nâtık İzmir Kādîsının vârid olan i'lâmı mazmûnunda bâ-fermân şerh verildi. Fî 28 S [Safer] sene [1]222.*

İzmir Kādîsına hüküm ki,

Hemşîre-i muhteremem Bîcân Sultân dâmet ismetühâ cevârîsinden ... de nâm câriyenin hilâf-ı rızâ hareketine binâ'en nefy ve teb'îdi husûsuna irâde-i seniyyem ta'alluk etmekle teberdâr mübâşeretiyle mezbûrenin İzmir'e nefy ü iclâsı fermânım olmağın imdi sen ki, mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, mezbûre müşârun-ileyhânın teberdârlarından [boşluk] teberdâr zîde kadrühû vüsûlünde İzmir'de menfiyyen meks ü ikâmet etdürüp bilâ emr-i şerîf itlâkından hazer ve mübâ'adet, vüsûlünde teberdâr-ı merkûm ile Der'aliyyeme işârete mübâderet eylemen bâbında. Fî evâ'il-i S [Safer] sene [1]221.

[s.24/8] *Vüsûl ve Harîr Emîni Ali'nin hânesinde ikâmet etdirildiğini nâtık Burusa Kādîsının vârid olan i'lâm ı mazmûnu bâ-fermân şerh verildi. Fî 23 S [Safer] sene [1]221.*

Bir sûreti

Burusa Kādîsına ve Çavuşbaşı mûmâ-ileyhe sultân-ı müşârun-ileyhin cevârisinden Nûr-ı Fenar? nâm câriyenin Burusa'ya nefy ü iclâlariçün siyâk-ı meşrûh üzre.

[s.25/1] Tekfurdağı Kazâsı ve Aynaroz Cezîresi Nâ'iblerine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Âsitâne'de mukîm cemâ'at-ı metropolidân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp Ereğli metropolidi iltizâmında vâkı' Tekfurdağı kasabasında mütemekkin Dail nâm keşiş kendü hâlinde olmayup vazîfesinden hâric işlere ibtidâr ve âyîn-i millet ve tarîk-i ruhbâniyyete münâfi harekâta ictisâr eylediğinden bi'd-defe'ât nush u pend olundukda isgâ etmeyüp vücûhla sezâvâr-ı te'dîb ihbâr olduğu inhâ ve kasaba-i mezbûre ve havâlîsinde her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar Aynaroz cezîresinde vâkı' Lavra nâm manastır kulesine kulle-bend, itlâkı husûsu memhûr arzuhâlleriyle istircâ olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle vech-i meşrûh üzre kulle-bend olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı S [Safer] sene [1]221.

[s.25/2] *Vüsûl ve menfiyyen meks ü ikamet etdirildiğini nâtık Bozcaada Nâ'ibinin vârid olan i'lâmı mazmûnu bâ-fermân şerh verildi. Fî 13 Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene [1]221.*

Bozcaada Nâ'ibine hüküm ki,

Paşalı Seyyid Mustafa nâm şahs Hırka-i Şerîf Şeyhi hizmetinde oluram deyü yedinde sahte tezkire ile ba'z-ı taraflara varup akça ahz eylediğine binâ'en bu makûlenin te'dibiyle emsâlini terhîb lâzımeden olmakdan nâşî mezkûrun Harbeci

mübâşeretiyle li-ecli't-te'dîb Bozcaada'ya nefy ve iclâsı bâbında. Fî evâhir-i S [Safer] sene [1]221.

[s.25/3] *Vüsûl ve kal'a-bend olduğunu nâtik Lefkoşe Nâ'ibinin vârid olan i'lâmu mazmûnu bâ-fermân şerh verildi. Fî 25 Ca [Cemâziye'l-evvel] sene [1]221.*

Lefkoşe Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sârik İbrâhim Ramazan-ı Şerîfden mukaddem sirkat töhmetiyle ahz ve li-ecli't-te'dîb min ba'd Âsitâne-i aliyyeme gelmemek şartıyla Burusa'ya nefy ü iclâ olunmuşiken merkûm bu esnâda Âsitâne-i aliyyeme vürûd ile töhmet-i mezkûra cesâret eylediğine binâ'en merkûmun te'dîbi ve emsâlinin terhîbi lâzımeden olmakdan nâşî merkûm İbrâhim Harbeci mübâşeretiyle Kıbrıs Kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında. Fî evâhir-i S [Safer] sene [1]221.

[s.25/4] Seddü'l-bahr Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Yeniçeri zümresinden Salıpazarında yigirmi beş bölüğün neferâtından Kassâb Hasan mugâyir-i emr ve rızâ koyun kuzu zebh ve gizli fûrûht etmeğe cesâret eylediğine binâ'en kendünün te'dîbi ve emsâlinin terhîbi lâzımeden olmakdan nâşî Harbeci mübâşeretiyle katle bedel Seddü'l-bahr Kal'asına kal'a-bendi bâbında. Fî evâhir-i S [Safer] sene [1]221.

[s.25/5] Aydos Kazâsı Nâ'ibine, Varna Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Âsitâne'de mukîm cemâ'at-ı metropolidân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp patrikliğe dâhil Ahyolu karyeleri iltizâmında vâkı' Aydos Kazâsı mütemekkinlerinden Acı İstanco nâm zimmî kendü hâlinde olmayup mugâyir-i âyîn harekâta tasaddî ve fukarâ-yı ra'iiyeti ifsâd ile bi'l-vücûh ızrâr ve ta'addî eylediğinden bi'd-defe'ât nush u pend olunmuşiken ısgâ eylemediğinden inhâ ve müfsid-i mesfûr kasaba-i mezbûre vüsûlünde her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar Varna Kal'asına

kal'a-bend olunup itlâkı husûsu memhûr arzuhâl ileistirhâm olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında. Fî evâ'il-i Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene [1]221.

[s.25/6] Edirne Mollasına ve Aynaroz Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Âsitâne'de mukîm cemâ'at-ı metropolidân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp mahrûse-i Edirne mütemekkinlerinden Dimitri veled-i Kürkçü Balvasti nâm zimmî kendü hâlinde olmayup dâ'imâ sekrânen ve müsellahan geşt ü güzâr ve babası mesfûru bi'd-defe'ât ... ve ızrardan hâlî olmadığından başka ağrâz-ı dünyeviyyesi olduğu niçe bî-cürm ehl-ı ırz makûlesini bi-gayrı hakkın tecrîm ve tekdîr ve rahne-dâr ve gadre ictirâ eylediğın inhâ ve mesfûr mahrûse-i merkûme ve havâlisinde her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar Aynaroz Cezîresinde vâkı Lavra nâm manastır kal'asına kal'a-bend olunup itlâkı husûsu memhûr arzuhâl ile istircâ olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında. Fî evâhir-i Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene [1]221.

[s.25/7] Nakşa ve Rodos cezîresi Nâ'iblerine hüküm ki,

Nakşa cezîresi mütemekkinlerinden Dimitriyo Foko ve İsperyo Korfoni nâm zimmîler kendü hâllerinde ırz ve edebleriyle olmayup hilâf-ı rızâ ba'z-ı nâ-hemvâr harekete ictisâr eyledikleri bi'l-ihbâr vâsıl-ı sâmi'a-i şehriyârânem olup mesfûrların te'dîbi lâzım gelmekle çavuş mübâşeretiyile li-ecli't-te'dîb Rodos cezîresine nefy ü iclâları bâbında. Fî evâhir-i Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene [1]221.

[s.25/8] Zikr-i âtî zimmîlerin buldukları mahallin Kādîsı, Aynaroz Cezîresinin tâbi' olduğu kazânın Kādîsına hüküm ki,

Sisam Adası mütemekkinlerinden Yorgi Lokofe, Kalaycıoğlu Yanaki ve Fanol Kolokne ve Papa Hristo ve Papa Yavakim nâm zimmîler bundan akdem Der-sa'âdetime gelüp ada-i mezkûr kocabaşılığını kendü tarafdârlarına tahsîl dâ'ıye-i fâsidesiyle gûnâ-gûn hîle ve mefsedete ibtidâr ve rikâb-ı humâyûnuma re'âyâlar katından musanna' arzuhâller tasrîhiyle kasdıyla cezîre-i mezkûre re'âyâsının

beynlerine ilkâ-yı fitne ve ihtilâl ile re'âyânın ızrâr ve tekdîrlerine ictisâr eyledikleri tahkikinizden [ma'lûm-ı] şehriyârânem olup mesfûrûnun fesâd ve tezvîrleri meydâna çıktığından firâr etmeleriyle bu makûle müfsid ve muharriklerin te'dîb ve terbiyeleriyle emsâlinin terhîbi ve cezîre-i mezkûre re'âyâsının şerr ü mazarratlarından tahlîs ve te'mîni lâzımeden olmağla mesfûrûn yasakçı ma'rifetiyle buldukları mahalde ahz ve katle bedel Aynaroz Cezîresinde manastıra bend olunmak bâbında. Fî evâ'il-i Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene [1]221.

[s.26/1] Bir sûreti

Sisam Adası Nâ'ibine aslında olan müzevvir ve muharrik-i mefsedet-pîşelerin harekât-ı mezkûreye cesâretlerine binâ'en içlerinden Papa Yavakim zimmî eşedd-i ukûbatla te'dîb olduğundan mâ'adâ Yorgi Lokofe ve Kalaycıoğlu Yanaki ve Fanol Kolokne ve Papa Hristo nâm zimmîlerin dahi li-ecli't-te'dîb Aynaroz Cezîresinde vâkı' manastıra kulle-bend olunmalarıçün emr-i âlî ısdâr olunmuş olduğu ve fukarâ-yı re'âyâya dâ'imâ zulm ve fesâd ve ta'addî vukû'una vechen mine'l-vücûh rızâ-yı humâyûnum olmadığı ve fîmâ-ba'd voyvoda ve kocabaşı ve vesâ'ir tarafından vedî'atullâh olan re'âyâya ednâ derece cevır ü ta'addî zuhûr ider ise taharrî-birle cür'et idenlerin hakkında tertîb-i cezâdan gayrı mu'âmele olunacağı beyânıyla fukarâ-yı ra'ıyyetin her hâlde vücûh-ı mezâlim ve ta'addiyâtdan himâyet ü sıyânetlerine ikdâm ve mübâderet olunmasıçün i'lâm-ı hâli mutazammın iktizâsına göre.

[s.26/2] Midye civârında vâkı' [boşluk] Kādîsı Rodos Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Mukaddemce Midye Kazâsı hudûdu dâhilinde Handal Yorgi nâm mahalde kazâzede olan Ahmed Re'îsin beş çiftesinde karaya hurûc iden revgan ve eşyâ-yı sâ'ireyi Burgaz karyesi re'âyâları yağma ve gâret eyledikleri bal kapanı tüccârı tarafından bâ-arzuhâl lede'l-inhâ ve'l-istid'â tüccâr-ı merkûmun yağma ve gâret olunan emvâlleri her ne ise zâhire ihrâc ve taraflarından âdemlerine teslîm olunmak bâbında sâdır olan emr-i şerîfim mücebince temâmen zâhire ihrâc ve teslîmi lâzımeden iken Midye Nâ'ibi olan Mehemed Ziyâ'î nâm Nâ'ib eşyâ-yı

merkūmenin ketm olunmasını ve su'âl olundukda inkâr eylemelerini ta'lîm ve tefhîm, emr-i şerîf-i mezkûre dahi cevâb olunarak re'âyâ-yı merkūmenin o misillü maddede haber ve âgahları olmayup mücerred ifk ü iftirâdır deyü i'lâm, irsâl ve re'âyâ-yı mesfûre Der'aliyyeme celb ve madde-i merkūma su'âl ve istintâk olundukda kazâ-i mezkûreye münhasır olduklarını ikrâr ve i'tirâf idüp nâ'ib-i merkūmun vâkı' hilâfını kaleme alması madde-i fesâda şirket etmiş olduğundan nâşî idüğü tahkîk olup merkūmun te'dîbiyle emsâlinin terhîbi lâzımeden olmağla nâ'ib-i merkūmun çavuş mübâşeretiyle li-ecli't-te'dîb Rodos Cezîresine nefy ü iclâ olunmak bâbında. Fî evâ'il-i R [Rebî'u'l-âhir] sene [1]221.

[s.26/3] *Vüsûl ve menfiyyen ve meks ü ikamet eylediğini nâtık Lefkoşe Nâ'ibinin vârid olan i'lâmı mazmûnu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi. Fî 8 B [Receb] sene [1]221.*

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından olup bi'l-fi'l Dîvân-ı humâyûnumda Çavuşbaşı olan Mîr Hamdullâh dâme mecdühûya ve Avret Adası Nâ'ibine hüküm ki,

Previze ahâlîsinden olup küfründe ismi Panayota tesmiye olunan mehdiye'yi, Moravî Selim nâm kimesne zevcesi Rukiyye'yi ahz ve Sakız Cezîresine götürüp câriye ve memlûkümüzdür diyerek hâlâ cezîre-i mezkûre[de] mukîm Rusya konsolosuna bin [guruşa?] bey' ve fûrûht ve semenini kabz ile bir kıt'a Girid sefinesine süvâr ve Der-aliyyeme azîmet etmiş oldukları ve ba'dehû Mehdiye-i mezbûre konsolos-ı mersûmun menzilinden firârı huzûr-ı şer'e ihbâr olundukda konsolos-ı mersûmun kaçıları ve tercemânı hâzır bi'l-meclis olarak mezbûre Mehdiye'yi meclis-i şer'e ihzâr ve istintâk olundukda evvelâ bi't-tav' ve ... kelimeteyn-i şehâdeteyni tanattuk ve edyân-ı bâtıladan ba'de't-tebri'e şeref-i İslâmla müşerref oldukdan sonra fi'l-asl Previze ... mütemekkiye eben an cedd re'âyâ kızı olduğundan bir takrîb ile iğfâl ve ihtilâl ve envâ'-ı hîle ve hud'a ve ihâfe ile tahvîf ve terhîb eylediklerine binâ'en havfimden nâşî kimesneye ifâde idemeyüp ben fi'l-asl re'âyâ evlâdım deyü takrîr ve beyân eyledi. Bu def'a Sâkız Cezîresi Nâ'ibinin vârid olan i'lâmında müstebân ve bu makûlelerin te'dîbleriyle emsâllerine terhîb lâzım olmağla sen ki, Çavuşbaşı mûmâ-ileyhsin, çavuş mübâşeretiyle zevce-i merkūm

Rukiyye'nin sâ'ire ibret Avret Adasına medîd olarak nefy ü iclâsı bâbında. Fî evâ'il-i R [Rebî'ü'l-âhir] sene [1]221.

[s.26/4] Eğin Kādîsına ve serdârı [boşluk] zîde kadrühûya hüküm ki,

Fi'l-asl Eğin sükkânından olup bir müddetden berü Der'aliyyemde kassâblık ile ikâmet iden Bekir nâm şahs, müfsid ve muharrik makûlesinden olup dürlü dürlü erâcîf neşrine bâ'is olduğuna binâ'en bundan akdem bir def'a bilâd-ı âhare ve bir def'a vilâyeti cânibine nefy olunmuşiken yine Der'aliyyeme gelüp zâtında merkûz habâset muktezâsınca vazîfesinden hâric kelimât-ı nâ-sezâ tefevvühüyle neşr-i erâcîfe bâ'is olup merkûmun Der'aliyyemden tard ve teb'îdi lâzım gelmekle âhar husûsa ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle ahz ve fimâ-ba'd Der'aliyyeme gelmemek ve gelür ise hakkında âhar gûne mu'âmele icrâ olunmak üzere vilâyeti cânibine nefy ü iclâ olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı R [Rebî'ü'l-âhir] sene [1]221.

[s.26/5] Bi'l-fî'l Dîvân-ı humâyûnumda Çavuşbaşı olan Mîr Hamdullâh dâme mecdühûya ve Gelibolu Kazâsı Nâ'ibine hüküm ki,

Âsitâne-i aliyyemde Aksaray kurbunda odalar içinde Şeyh Ali dimekle meşhûr Şeyhin bir odalı bir hânesi olup câm-ı? mezkûr banadır? diyerek gicede ve gündüzde ba'z-ı erâzil ve eşhâs makûlelerini cem' eylediği ve bundan mâ'adâ ba'z-ı kimesnelere ... ta'lîm idüp gaflete huftede geldiği ihbâr ve tahkîk olup bu makûlenin te'dîbiyle emsâlinin terhîbi lâzımeden olmakdan nâşî çavuş mübâşeretiyile Gelibolu'ya nefy olunmak bâbında. Fî evâ'il-i Ra [Rebî'ü'l-evvel] sene [1]221.

[s.27/1] *Vüsûl ve ikâmet eylediğini nâtik Alanya Kādîsının vârid olan i'lâmı mazmûnu bâ-fermân şerh verildi. Fî 9 C [Cemâziye'l-âhir] sene [1]221.*

Alanya Kādîsına ve Hamid Sancağı Mütessellimi [boşluk] zîde mecdühûya hüküm ki,

Isparta ahâlîsinden Bostan Çelebi dimekle meşhûr müfsid [müfsid] öteden berü kendü hâlinde olmayup ihtilâl-i memleket ve ifsâd-ı ahâlî ve sükkân-ı vilâyeti mûcib

hâlâtdan ve mekâyidden hâlî olmadığından gayrı bu esnâda dahi Isparta Kazâsı derûnunda ba'z-ı eşkıyâyı tahrîk ile ihtilâl ve kıtâli mü'eddî harekât-ı reddiyeye cesâret eylediği ihbâr ve tahkîk, Isparta'ya mütesellim olup mukâta'ası Îrâd-ı cedîd-i humâyûnum hazînesi tarafından zabt ve idâre olunan mukâta'ât ... olup bâ-husûs asker maslahatı dahi der-kâr olduğundan ve bu makûle ... fitne fesâd olanların te'dîbi ile âharların terhîbi lâzım idüğü zâhir ve bedîdâr olduğu beyânıyla kendüyü te'dîb ve âharlarını terhîb zımında merkûm Bostan çelevi Ahmed Çavuş mübâşeretiyle Alanya'ya nefy olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu ricâl-i Devlet-i aliyyemden Şikk-ı sâni defterdârı Seyyid Feyzullah dâme mecdühû bâ-takrîr ifâde etmekle çavuş mübâşeretiyle Alanya'ya nefy ü iclâ olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı R [Rebî'ü'l-âhir] sene [1]221.

[s.27/2] *Vüsûl ve menfiyyen meks ü ikamet eylediğini nâtik Lefkoşe Nâ'ibinin vârid olan i'lâmı mazmûnu bâ-fermân şerh verildi. Fî 8 B [Receb] sene [1]221.*

Dîvân-ı humâyûnumda Çavuşbaşı olan Mîr Hamdullâh dâme mecdühûya ve Avret Adası Nâ'ibine hüküm ki,

Benderli Hadîce ve Üsküdarlı Hafize dimekle ma'rûf avretler kendü hâllerinde olmayup sirkat töhmetiyle ahz olunmağla mezbûrları te'dîb ve emsâllerini terhîb zımında çavuş mübâşeretiyle Avret Adasına nefy ü iclâları bâbında. Fî evâsıt-ı R [Rebî'ü'l-âhir] sene [1]221.

[s.27/3] *Vüsûl, menfiyyen meks ü ikâmet eylediklerini nâtik Lefkoşe Nâ'ibinin vârid olan i'lâmı mazmûnu bâ-fermân şerh verildi. Fî 8 B [Receb] sene [1]221.*

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından olup bi'l-fi'l Dîvân-ı humâyûnumda Çavuşbaşı olan Mîr Hamdullâh dâme mecdühûya ve Avret Adası Nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul sâkinlerinden Emine ve Fâtıma nâm avretler sirkat töhmetiyle ahz olunup mezbûrelerin te'dîbleriyle emsâlerinin terhîbi lâzım gelmekden nâşî mezbûretân çavuş mübâşeretiyle Avret Adasına nefy ü iclâ olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı R [Rebî'ü'l-âhir] sene [1]221.

[s.27/4] Aynaroz Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Âsitâne'de mukîm cemâ'at-ı metropolidân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp Âsitâne-i aliyyemde mütemekkin Kıryakos nâm papas kendü hâlinde olmayup vazîfesinden hâric umûra sülûk ve mest-i müdâm ve mugâyir-i âyîn harekât-ı nâ-hem-vâreye tasaddî idüp vücûhuyla muhtâc-ı te'dîb ve gûş-mâl idüğü ihbâr olduğun inhâ ve müfsid-i mesfûr İstanbul ve havâlisinde her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar Aynaroz Cezîresinde Karakalu nâm manastıra kulle-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arzuhâlleriyle istircâ olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında. Fî evâsıt-ı R [Rebî'u'l-âhir] sene [1]221.

[s.27/5] Bi'l-fi'l Dîvân-ı humâyûnumda Çavuşbaşı olan Mîr Hamdullâh dâme mecdühûya ve Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Sâbıkâ Balya Ma'den ustabaşısı olup bundan akdem bâ-emr-i âlî nefy olunan Benüksava nâm mefsetet-kârın avenelerinden Balıkesri sâkinlerinden Terzi Musa nâm şakâvet-pîşe ... Balya ve Balıkesri'de niçe niçe fitne vü fesâd ikâ'ına mütecâsir ve ba'dehû Der'aliyyemden firâr ile ma'den emîni azl ve tekdîr etdirmek sevdeâsında olmuş iken sebkât iden cerâyiminden sarf-ı nazar ile vatanına varup ba'd-ezîn ırz ve edebiyetle oldukça ma'den emîni tarafından kendüye bir gûne hitâb ve itâb olunmaması üzre darbhâne-i âmirem nâzırı olan Ebûbekir dâme mecdühû tarafından mahsûs mektûb tahrîr olunacak iken mezbûr vatanına gitmeye cesâret idemeyüp ve tervîc-i maslahat-ı mahsûsasına düşüp mücerred ifk ü iftirâdan ibâret aralık aralık ref'-i ruk'a ile tasdî'den hâlî olmadığından gayrı ma'den-i humâyûnumun bâ'is-i ta'tîli olur esbâba teşebbüs eylediğine binâ'en merkûm Terzi Mûsa bu def'a ahz olunmağla ibreten li's-sâ'irîn nefy ve te'dîb olunmaz ise be-her hâl mütenebbih olmayup muktezâ-yı habâset ve cibilliyyeti üzre bundan akdem dahi bî-hûde ta'cîzden hâlî olmayacağı ve ma'den-i mezkûrun ta'tîlini mûcib olur hâlâtın istihsâline ızrâr-ı tâmm ideceği zâhir olduğu beyânıyla ma'den-i humâyûnumu ta'tîlden vikâyeten vesâ'irlerine ibreten merkûm Musa Limni cezîresine nefy ve tagrîb olunmak ve Darbhâne-i Âmiremden isti'lâm olmadıkça ıtlâk olunmamak

bâbında emr-i şerîfim sudûrunu nâzır-ı mûmâ-ileyh bâ-takrîr istid'â etmekle merkûm çavuş mübâşeretiyle Limni'ye nefy ü iclâ olunmak bâbında. Fî evâ'il-i R [Rebî'u'l-âhir] sene [1]221.

[s.27/6] Tırhala Kādîsına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Âsitâne'de mukîm cemâ'at-ı metropolidân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp Âsitâne-i aliyyemde Samatya'da mütemekkin Balaş veled-i Manol nâm zimmî kendü hâlinde olmayup vazîfesinden hâric işlere sülûk ve beyne'l-ahâlî ikâ-yı fitne vü fesâddan hâlî olmayarak dâ'imâ zarar ve tekdîre tasaddî ve ehl-i ırza itâle-i ictirâ misillü niçe etvâr-ı ... ictisâr idüp bi'l-vücûh sezâvâr-ı te'dîb idüğü ihbâr olduğun inhâ ve müfsid-i mesfûr Âsitâne-i aliyyem havâlîsinde her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar Tırhala Kazâsı'nda Kalimyaka nâm mevzi'de kâ'in Varadam nâm manastıra bend olunmak bâbında. Fî evâ'il-i B [Receb] sene [1]221.

[s.28/1] Tekfurdağı Kazâsı Nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Âsitâne'de mukîm cemâ'at-ı metropolidân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp kazâ-i mezbûre tâbi' Mumyağın? nâm karye mütemekkinlerinden Anastaş oğlu Manuvel nâm zimmî kendü hâlinde olmayup vazîfesinden hâric umûra ibtidâr ve emr ü rızâ? ve hilâf-ı fermân fukarâ-yı ra'iyeti vücûhla tasdî'? ve takhîr ve beni ehl-i ırzı tecrîm ve tekdîr-birle perişân-ı re'âyâ ve harâbiyyet-i karyeyi müstevcib etvâr ve harekâta ictisâr eylediğinden sezâvâr-ı te'dîb idüğü ihbâr olduğun inhâ ve müfsid-i mesfûr karye-i mezbûre ve havâlîsinde her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar tersâne-i âmirem zindânında küreğe vaz' olunmak üzere Südde-i sa'âdetime ihzâr olunmak bâbında. Fî evâ'il-i Ca [Cemâziye'l-evvel] sene [1]221.

[s.28/2] *Vüsûl ve menfiyyen meks ü ikamet etdirildiğini nâtık Lefkoşe Nâ'ibinin vârid olan i'lâmı mazmûnu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi. Fî 16 Ş [Şa'bân] sene [1]221.*

El-Hâc Ahmed oğlu Mehemed Ali'nin ve Sağıroğlu Ahmed'in itlâklar için emr yazılmıştır. Fî evâhir-i M [Muharrem] sene [12]22

Limni Cezîresi ve Lefkoşe Nâ'iblerine ve Limni Cezîresi nâzırı [boşluk] zîde mecdühûya ve vücûh-ı memleket iş erlerine hüküm ki,

Îrâd-ı cedîd-i humâyûnum hazînesi tarafından zabt ve idâre olunan Limni cezîresi nezâreti mukâta'ası dâhilinde kâ'in Durayda? karyesi mütemekkinlerinden Kasdini nâm nasrâniye kendü hâlinde mukayyed iken cezîre-i mezbûre sâkinlerinden öteden berü hetk-i ırz vesâ'ir güne şakâvet ile me'lûf* Sağıroğlu Ahmed nâm kimesne nasrâniyye-i mesfûrenin hânesine varup cebren ve kahran darb-ı şedîd ile darb eylediğinden sonra fi'l-i şenî'e cesâret eylediği ve yine cezîre-i mezbûre karyelerinden Sados karyesi mütemekkinlerinden mesfûr zimmî mütemekkin olduğu karye-i mezbûreden cezîre-i merkûmeye gelür iken cezîre-i mezbûre sâkinlerinden Hâcıoğlu Mehemed Ali nâm kimesne esnâ-yı râhda zimmî-i mesfûra karşı çıkup bıçak ile darb ve mecrûh ile gadr ve ta'addî etmiş olduğu merkûmânın bu güne harekât-ı reddiyye âdet-i müstemirreleri idüğü beyânıyla nizâm-ı cezîreyi vikâyeten ve fukarâ-yı ra'ıyyet ve zu'afâ-yı memleketi gadrden himâyeten merkûmların müstahikk oldukları te'dîbleri icrâsıyla te'mîn ve istirahatleri istid'âsında oldukları bu def'a vârid olan i'lâmâtda derc ve iş'âr olunmak ve merkûmların bu makûle hareket ve ta'addîsine bir vechile rızâ-yı aliyyem olmadığı müstağni-i beyân olmakdan nâşî merkûmân tersâne-i âmirem tarafından çavuş mübâşeretiyle ahz u girift ve nefy ü tagrîb ile te'dîb ve emsâlleri terhîb olunması mütehayyizân-ı ricâl-i Devlet-i aliyyemden Şikk-ı sâni defterdârı Seyyid Feyzullah dâme mecdühû bâ-takrîr istid'â etmekle vech-i meşrûh üzre Kıbrıs'a nefy ü iclâları bâbında. Fî evâ'il-i Ca [Cemâziye'l-evvel] sene [1]221.

* metinde me'zûn

[s.28/3] Aynaroz cezâresi Nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Âsitâne'de mukîm cemâ'at-ı metropolidân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp Âsitâne-i aliyem mütemekkinlerinden Todori veled-i Nikola nâm zimmî kendü hâlinde olmayup hevâsına tebe'iyet ve dâ'imâ sefhâne geşt ü güzâr ve bî-edebâne kelimât tefevvühüne ibtidâr-birle gerek babası mesfûru ve gerek sâ'ir kesânı ızrârdan hâlî olmadığın inhâ ve mesfûr Âsitâne-i aliyem ve havâlîsinde her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar cezâre-i mezbûrede kâ'in Lavra nâm manastır kulesine kulle-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arzuhâl ile istircâ olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında. Fî evâsıt-ı Ca [Cemâziye'l-evvel] sene [1]221.

[s.28/4] *Vüsûl ve kal'a-bend olduğunu nâtik Samsun Kal'ası Dizdârının vârid olan arzı mazmûnu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi. Fî 19 B [Receb] sene [1]221.*

Samsun Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Ermeni Patriği Felanis nâm râhib Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp İstanbul'da mütemekkin Ermeniyân tâyifesinden ve Karabaş maddesinden Bedros nâm müfsid kendü hâlinde olmayup dâ'imâ mevâdd-ı tezvîrâta sülûk ve vazîfesinden hâric umûra tasaddî ve mugâyir-i âyîn harekâta cesâret eyledikde bi'd-defe'ât kendüye tenbîh oldukda bir vechile mütenebbih olmayup te'dîbi muktezî olduğunu millet-i Ermeniyân söz sâhibleri ihbâr eylediklerin inhâ ve çavuş mübâşeretiyle müfsid-i mesfûr Karabaş Bedros Der-sa'âdetimde bulunduğu mahalde ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar Samsun Kal'asına kal'a-bend olunup ıtlâkı husûsunu memhûr arzuhâliyle istircâ olmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında. Fî evâsıt-ı Ca [Cemâziye'l-evvel] sene [1]221.

[s.28/5] *Vüsûl ve menfiyyen meks ü ikamet etdirildiğini nâtık Bozcaada Nâ'ibinin vârid olan i'lâmı mazmûnu bâ-fermân şerh verildi. Fî 6 C [Cemâziye'l-âhir] sene [1]221.*

Bozcaada Nâ'ibine hüküm ki,

Sipâh ocağı neferâtından ve Merzifon sâkinlerinden Kuloğlu Hâcî Halîl nâm şahs hadd-i vazîfesinden hâric umûra müdâhale ve ta'arruz eylediğinden mâ'adâ bu def'a Merzifon sâkinlerinden [boşluk] nâm kimesnenin mutasarrıf olduğu on akça yevmiyyesini dahi benimdir deyü hilâf-ı inhâ ile fuzûlî zabt ve kabz, iki guruş ulûfesini ahz ve kabz ve yevmiyye-i merkûmenin sâhibi merkûm zuhûr ve meblağ-ı merkûmenin reddi lâzım geldikde edâda muhâlefet ve bıçak ile üzerine hücum ve zâbitân olmağla? adem-i itâ'at eylediği beyânıyla li-ecli't-te'dîb nefy ve tagrîb ve ocağı tarafından istid'â olmadıkça itlâkına müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından hâlâ sipâhlar ağası olan Mustafa dâme mecdühû bâ-takrîr istid'â etmekle merkûmun li-ecli't-te'dîb Bozcaada'ya nefy ü iclâsı bâbında. Fî evâsıt-ı Ca [Cemâziye'l-evvel] sene [1]221.

[s.28/6] Limni ve Aynaroz Cezîreleri Nâ'ibleri zîde ilmühümâyâ hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Âsitâne'de mukîm cemâ'at-ı metropolidân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp Limni Cezîresi mütemekkinlerinden Baba Kostandi ve oğlu Manumaki? nâm zimmîler kendü hâllerinde olmayup mugâyir-i âyîn harekâta ibtidâr ve niçe ef'âl-i nâ-marziyye ile fukarâ-yı ra'iyyeti tecrîm ve ızrâr eyledikleri hasebiyle bi'l-vücûh sezâvâr-ı te'dîb idüğü ihbâr olunduğun inhâ ve mesfûrlar cezîre-i Limni ve havâlîsinde her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar Aynaroz Cezîresinde kâ'in Hulyandar nâm manastır kal'asına kal'a-bend olunup itlâkı husûsunu memhûr arzuhâl ile istircâ olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle vech-i meşrûh üzere kal'a-bend olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı Ca [Cemâziye'l-evvel] sene [1]221.

[s.28/7] Yalakâbâd Kazâsı Nâ'ibine ve Limni Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Âsitâne'de mukîm metropolidân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp patrikliğe dâhil Yalakâbâd Kazâsına tâbi' Kuru nâm karye mütemekkinlerinden Firikoğlu Bakkal Yorgaki nâm zimmî kendü hâlinde olmayup vazîfesinden hâric işlere tasaddî ve fukarâ-yı ra'iyyeti envâ'-ı ızrâr ile bi-gayrı hakkın tecrîm idüp vücûhla sezâvâr-ı te'dîb idüğü ihbâr olunduğun inhâ ve müfsid-i mesfûr karye-i merkûme ve havâlîsinde her ne mahalde bulunur ise Yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar Limni Kal'asına kal'a-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arzuhâl ile istircâ olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle vech-i meşrûh üzre kal'a-bend olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı Ca [Cemâziye'l-evvel] sene [1]221.

[s.29/1] Şâm-ı şerîf Kādîsına ve Aynaroz Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Antakya ve Şâm-ı şerîf patriği [patrik zikredilmemiş] nâm râhibin iltizâmı dâhilinde vâkı' nefis-i Şâm-ı şerîf'de mütemekkin Malof Nikfor nâm râhibin harekât-ı fâside ve etvâr-ı kâside ile dâ'imâ fukarâ-yı ra'iyyeti tecrîm ve tagrîrden hâlî olmayup sezâvâr-ı te'dîb idüğü ifâde-birle li-ecli'l-ıslâh te'dîbde gûş-mâl olunmasın tevârüd-ü tahrîrât ile istirhâm eyledikde İstanbul ve tevâbi'i Rum patriği ve Âsitâne'de mukîm cemâ'at-ı metropolidân bir kıt'a memhûr arzuhâller ile inhâ ve müfsid-i mesfûr nefis-i Şâm-ı şerîf'de ve havâlîsinde her ne mahalde bulunur ise Yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar Aynaroz Cezîresinde kâ'in Halebmezâr nâm manastıra kal'asına kal'a-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arzuhâl ile istircâ olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eylemeleriyle vech-i meşrûh üzre kal'a-bend olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı Ca [Cemâziye'l-evvel] sene [12]21.

[s.29/2] *Vüsûl ve menfiyyen meks ü ikâmet etdirildiğini nâtik vârid olan i'lâm bâ-fermân-ı âlî şerh verildi. Fî 11 N [Ramazan] sene [12]21.*

Lefkoşe Nâ'ibine hüküm ki,

Âyişe nâm hâtûn bundan sene mukaddem suyuna? iken alacağı? Olan Al ... Hâtûnu odun ile başına darb idüp mezbûre ol darbdan müteveffiyeye olduğu tahkîk olunup mezbûrenin te'dîbiyle emsâlini terhîb lâzımeden olmakdan nâşî kapu kethüdâsı mübâşeretiyile Kıbrıs'a nefy olunmak fermânım olmağın. İmdi sen ki, mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, mezbûreyi li-ecli't-te'dîb ta'yîn olunan kapu kethüdâna terfîkan Kıbrıs Cezîresine nefy ü iclâ olunmağla vüsûlünde mezbûreyi cezîre-i mezkûrede menfiyyen meks ü ikâmet itdürüp bilâ emr-i âlî itlâk ve hatve-i vâhide mahall-i âhare harekete irâ'et-i ruhasdan ittikâ ve mücânebet ve vüsûl ve ikâmet etdürüldükde kapu kethüdân merkûm ile Der'aliyyeme tahrîr ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında. Fî evâhir-i Ca [Cemâziye'l-evvel] sene [1]221.

[s.29/3] *Vüsûl ve menfiyyen meks ü ikâmet etdirildiğini nâtik Gelibolu Nâ'ibinin vârid olan i'lâmı mazmûnu [bâ] fermân şerh verildi. Fî 8 Ca [Cemâziye'l-evvel] sene [12]21.*

Gelibolu Kazâsı Nâ'ibine hüküm ki,

Der'aliyyemde Sultan Mehemed civârında vâkı' Atik Ali Paşa Câmi'-i Şerîfnde kayyûmluk iden Seyyid Molla Mehemed, câmi'-i şerîf derûnunda kitâbhânedenden kitâb sirkat eylediğine binâ'en mezbûrun te'dîbiyle emsâlinin terhîbi lâzımeden olmakdan nâşî Harbeci mübâşeretiyile Gelibolu'ya nefy ü iclâ olunmak bâbında. Fî evâhir-i Ca [Cemâziye'l-evvel] sene [1]221.

[s.29/4] Rodos Nâ'ibine ve Menteşe Sancağı Mütesellimi Mustafa zîde mecdühûya hüküm ki,

Menteşe Sancağında Üsküdar Ocağına merbût olarak tertîb ve tahrîri fermânım olan yeniçeri orta takımı fukarâsının şurût-ı nizâmı üzre tedârük ve tahrîrine cümle tarafından bi'l-ittifâk mu'âvenet ve ihtimâm olunmak ve şimdiye dek orta-i

mezkûrun itmâm ve tekmîli lâzımeden iken sâbık Menteşe Mütesellimi Ömer'in zîr-i idâresinde olan Milas, Saidâbâd ve Karaâbâd kazâlarından bir nefer gezîd itdirilmemek vesâ'ir kazâlardan dahi ana kıyâs ile ta'allül ve muhâlefet etmek hasebiyle sen ki, mütesellim-i mûmâ-ileyhsin, muktezâ-yı me'mûriyyetin üzre muktezân olan neferâtın tedârük ve tahrîrine lâzım gelen sa'y ü gayretde kusûr etmeyerek livâ-i mezbûrda vâkı' pîş-i kazâ ta'bîr olunur mahallerden tertîb olunan neferâtın tahrîr ve tanzîmiçün mahâll-i merkûmenin söz sâhibi olan ihtiyârlarını yanına celb ile ifâde ve müzâkere eylediğinde Uşak Kazâsı muhtârı Abdurrahmân ma'rifetiyle tedârük ve techîz olunmak üzre ta'ahhüd ile râbita verildiğine mebnî merkûm Abdurrahmân'ın ma'iyetine terfikan zıkr olunan ihtiyârlar mahallerine gelürler iken Ulalı Sâlih Efendi dimekle arîf kimesnenin iğfâl ve ifsâdına pîş-i kazâlar re'âyâlarıyla Dalaman Kazâsı a'yânı Hasan esnâ-yı râhda bunların önüne çıkup muhârebe ve mukâteleye mübâderet ve üç beş neferinin katl ve i'dâmlarına cesâret eylediklerinden mâ'adâsı dahi mecrûhan ve uryânen tarafına karâr ve azîmet idüp ol vechile asker tahrîri vesâ'ir mesâlih-i mühimme dûçâr-ı ta'tîl olduğu ... derbâr-ı şevket-karârıma vârid olan tahrîrâtında derc ve inbâ olunmuş. Vâkı'â bunların böyle fezâhat-ı şenî'aya cesâret etmeleriyle azîm töhmet ve kabahat olup bu husûsda ehemmi- umûr-ı Devlet-i aliyemden olan asker maslahatına hâlel virecek harekete radû-yı mütecâsir eylemeleri muhkem tenbîh, te'dîb ve gûş-mâl ... eylediği zâhir olmakdan nâşî içlerinden sebep-i fesâd olan Ulalı Sâlih ve Dalaman a'yânı Hasan'ın Rodos'a nefy ü iclâlâlarıyla âharının ... mesiçün emr-i şerîfim sudûrunu mütehayyizân-ı ricâl-i Devlet-i aliyemde Şikk-ı sâni defterdârı Seyyid Feyzullah dâme mecdühû bâ-takrîr ifâde etmekle vech-i meşrûh üzre merkûmân Sâlih ve Dalaman a'yânı Hasan'ın çavuş mübâşeretiyile Rodos'a nefy ü iclâlâları bâbında. Fî evâhir-i Ca [Cemâziye'l-evvel] sene [1]221.

[s.29/5] Aynaroz Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Âsitâne-i aliyemde mukîm Rum patriğinin Südde-i sa'âdetime takdîm eylediği bir kıt'a arzuhâlinde Rum tâ'ifesinden Âsitâne-i aliyem mütemekkinlerinden Aleksandır nâm zimmî bu esnâda hiffet-i aklı? hasebiyle nâ-hem-vâre harekât eylediğinden başka küll-i yevm babası ile akrabâlarını tekdîr ve

tecrîmden hâlî olmadığı beyânıyla mesfûr tashîh-i akl/gafl? idinceye kadar yasakçı ma'rifetiyle Aynaroz cezâiresinde Karakalu manastırına bend olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eylediği ecluden vech-i meşrûh üzre manastıra bend olunmak bâbında. Fî evâhir-i Ca [Cemâziye'l-evvel] sene [1]221.

[s.29/6] Aynaroz Cezâiresi Nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Âsitâne'de mukîm cemâ'at-ı metropolidân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp Âsitâne-i aliyyemde boğaziçinde Arnavudköyü mütemekkinlerinden Papas Fonus nâm keşiş kendü hâlinde olmayup vazîfesinden hâric işlere ve âyini? ve tarîk-i ruhbâniyyete münâfi harekâta tasaddî idüp beyne'r-re'âyâ niçe fesâdât vukû'una bâdî olduğundan fukarâ-yı ra'iyet mersûmun etvâr-ı nâ-hem-vâresinden iştikâ ile te'dîb olmasını recâ eylediklerin inhâ ve müfsid-i mesfûr karye-i mezbûre ve havâlîsinde vesâ'ir her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar Aynaroz Cezâiresinde kâ'in Lavra nâm manastır kulesine kulle-bend olunup itlâkı husûsu memhûr arzuhâl ile istirhâm olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle vech-i meşrûh üzre kulle-bend olunmak bâbında. Fî evâhir-i Ca [Cemâziye'l-evvel] sene [1]221.

[s.30/1] Seddü'l-bahr ... Kal'asının tâbi' olduğu kazânın Kādîsına ve İstanköy Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Semiha? Hânım zîdet iffetühânın evlâdiyyet ve meşrûtiyyet üzre mütevelliyesi olduğu babası müteveffâ kapudan-ı esbak Kaymak Mustafa Paşa'nın evkâfi müsakkafâtından Bahr-ı Sefîd'de vâkı Seddü'l-bahr Kal'asında vâkı' musakkafâtının vukû' bulan mahsûlâtlarını mütevelliyeye tarafından îcâr ve tasarruflarına izn verilüp âhardan dahl olunmak îcâb etmez iken kal'a-i merkûme sükkânından Derviş Ali ve Karındaşı Hâcı Mustafa nâm mutasarrıflar? mahlûlât-ı mezkûrenin îcârına mûmâna'at ve istîcâr idenlerin yedlerinden fuzûlî ahz ve zabt ve ol vechile vakf-ı şerîfde külliyyen hasârete sebep ve bâdî olduklarından mâ'adâ ol tarafda olan vekîline râhat virmeyüp ve bi'l-cümle kal'a-i mezkûre ahâlîleriyle dahi kendülerden

dil-gîr oldukları beyânıyla merkûmânın li-ecli't-te'dîb İstanköy Kal'asına kal'a-bendleri bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bâ-arzuhâl istid'â etmekle çavuş mübâşeretiyle merkûmların İstanköy kal'asına kal'a-bendleri bâbında. Fî evâ'il-i C [Cemâziye'l-âhir] sene 1221.

[s.30/2] Haleb Vâlîsine ve Haleb Muhassılı zîde mecdühûya ve Magosa Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Haleb mütemekkinlerinden Münevvimci oğlu İlyaz? nâm zimmî Haleb'de mukîm Cezâyir-i Seb'a-i Müctemi'a Cumhur Konsolosu baş tercemânlığı dâ'iyesiyle mugâyir-i resm-i ra'yyet hadd ve vazîfesinden hâric etvâra ibtidâr ve ratb ü yâbis kelimât tefevvühüyle neşr-i erâcîf ve ekâzib ile tercemânlık nizâmını hâvî sudûr iden emr-i şerîfimin adem-i infâzına bâdî olduğu bi'l-ihbâr vâsıl-ı sâmi'a-i şehriyârânem olup mesfûrun bu gû[ne] harekete ibtidârı kendüsünün te'dîbiyle emsâlinin terhîbi lâzım geldiğinden nâşî siz ki, vezîr-i müşârun-ileyh ve muhassıl-ı mûmâ-ileyhimâsız ma'rifetiniz ve ol-cânibde husûs-ı âhare me'mûr hâcegân-ı Dîvân-ı humâyûnumdan Mehmed Emîn Paşa? zîde mecdühû ma'rifetiyle mesfûrun ahz ve li-ecli't-te'dîb Magosa Kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında. Fî evâ'il-i Ca [Cemâziye'l-evvel] sene 1221.

[s.30/3] Aynaroz Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriği ve Âsitâne'de mukîm cemâ'at-ı metropolidân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp Âsitâne-i aliyye mütemekkinlerinden Nikiforos nâm keşiş kendü hâlinde olmayup vazîfesinden hâric umûra sülûk ve mugâyir-i âyîn harekât-ı nâ-hem-vâreye tasaddî idüp vücûhla te'dîb ve gûş-mâle sezâvâr olduğun ihbâr olunduğundan inhâ ve müfsid-i mesfûr İstanbul havâlîsinde her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar cezîre-i mezbûrede kâ'in Hulyandar nâm manastır kal'asına kal'a-bend olunup itlâkı husûsu memhûr arzuhâlleriyle istirhâm olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle vech-i meşrûh üzre kal'a-bend olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı C [Cemâziye'l-âhir] sene 1221.

[s.30/4] *İşbu emr-i âlî Eğin'e lede'l-vürûd ancak vatan-ı asliyyeleri Arapkir Kazâsı olmağla der'akab mahallerine irsâl olunduklarını nâtik Eğin Kādîsının vârid olan i'lâmı mazmûnu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi. Fî 30 L [Şevvâl] sene [12]21.*

Bi'l-fi'l Dîvân-ı humâyûnumda Çavuşbaşı olan Mîr Hamdullâh dâme mecdühûya ve Eğin Kazâsı Nâ'ibine hüküm ki,

Manav Ali ve oğlu Mehemmed ve Kerîmesi Hadîce ve zevcesi Fâtıma Beşiktaş kurbunda Çırağan Sâhil Saray mâbeyn kapusu pîşgâhında vâkı' mahallede sâkinler olup lisân-ı kabîhalarından civârında sâkin ehl-i ırz makûlesini ta'cîz ve emn ü râhatları meslûb olduklarından nâşî hânelerinden ihrâc için i'lâm olunmuş ise dahi i'lâm-ı şer'iyyeye adem-i itâ'atlarından lisân-ı kabîhaları güşâd idüp ve sadâları mesmû'-ı mülûkânem olup mezbûrun an asl vilâyetleri olan Eğin Kazâsına nefy ü iclâlarına irâde-i aliyem ta'alluk etmesinden nâşî çavuş mübâşeretiyle vatan-ı aslılerine nefyleri bâbında. Fî evâhir-i C [Cemâziye'l-âhir] sene 1221.

[s.30/5] Rodos Sancağı Mutasarrıfı Hasan Beg dâme izzühûya ve Rodos Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Fi'l-asl Para Cezîresi mütemekkinlerinden Vilofta nâm Nasrâniyye Fransa tercemânlarından Floran nâm tercemânın hânesine dühûl ve eşyâsını sirka eylediğine binâ'en kendünün te'dîbiyle terhîbi lâzımeden olmakdan nâşî mesfûrânın çavuş mübâşeretiyle li-ecli't-te'dîb Rodos Cezîresine nefy ü iclâsı bâbında emr-i şerîfim ısdâr ve mübâşir ta'yîn olunan Mehemmed Çavuş zîde kadrühû ile Rodos'a nefy ve irsâl olunmuşdur. El-hâletü hâzihi sen ki, mîr-i mûmâ-ileyhsin, tarafından der-bâr-ı atûfet-karârıma vârid olan tahrîrât mesfûr çavuş-ı merkûm ma'iyyetiyle eğerçi Rodos Cezîresine vürûd etmiş olup ancak emr-i şerîf-i mezkûr hilâl-i râhda zâyi' olmuş olmak mülâbesesiyle ne-vechile ikâmet etdirileceği ma'lûm olmadığından bahsle zâyi'inden emr-i münîfim ısdâr ve tesyârı husûsu derc ve iş'âr olunmuş olmağla mukaddemâ sâdir olan emr-i şerîfim mücebince amel olunmak bâbında. Fî evâhir-i C [Cemâziye'l-âhir] sene 1221.

[s.30/6] İstanköy Nâ'ibine hüküm ki,

Hammâmcı esnâfından Mîr-ahur Hammâmcısı Mustafa nâm kimesne hilâf-ı rızâ harekete binâ'en bundan akdem bâ-fermân İstanköy'e nefy ü iclâ olunmuşıdi. El-hâletü hâzihî dâmâdının Südde-i sa'âdetime takdîm eylediği arzuhâlinde mezbûr ... mâ'il ve salâha râğib olduğun inhâ ve ıtlâkı bâbında. Fî evâil-i B [Receb] sene [1]221.

[s.30/7] *Vüsûl ve menfiyyen meks ü ikâmet etdirildiklerini nâtik Burusa Kādîsının vârid olan i'lâmı mazmûnu bâ-fermân şerh verildi. Fî 15 B [Receb] sene [1]221.*

Burusa Mollasına ve bi'l-fi'l Dîvân-ı humâyûnumda Çavuşbaşı olan Mîr Hamdullâh dâme mecdühû [ya] hüküm ki,

Kebabcı zevcesi Hafize ve büyük kızı Fâtıma nâm hâtuñların şirret-i töhmet cesâretlerine binâ'en mezbûretânın te'dîbleriyle emsâllerinin terhîbi lâzımeden olmakdan nâşî mezbûretân ve küçük kızı ve iki nefer sagîr oğullarıyla ma'an li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyle Burusa'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın. Fî evâhir-i C [Cemâziye'l-âhir] sene [1]221.

[s.31/1] *Vüsûl ve menfiyyen meks ü ikâmet etdirildiğini nâtik Rodos Nâ'ibinin vârid olan i'lâmı mazmûnu bâ-fermân şerh verildi. Fî 10 N [Ramazan]sene [1]221.*

Bi'l-fi'l Dîvân-ı humâyûnumda Çavuşbaşı olan Mîr Hamdullâh dâme mecdühûya ve Rodos Nâ'ibine hüküm ki,

Medîne-i mezbûre mücâvirlerinden ve Şeyhü'l-Harem-i Nebevî Ağanın kethüdâlığı iddi'âsında olup el-yevm Der'aliyyemde olan Hâcı Selim nâm şahs kendü hâlinde olmayup vazîfesinden hâric harekâta ictisârına binâ'en Der'aliyyemden tard ve def'i lâzım gelmekle çavuş mübâşeretiyle Rodos'a irsâl ve iclâ olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı B [Receb] sene [1]221.

[s.31/2] *İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl mezbûre ale'l-ihdiyâr ve rükûb ve nüzûle adîmü'l-iktidâr ve bir kimesneye mûmâna'atı olmayup ve sâhib-i firâş olup bundan böyle sıhhat bulursa ber-mantûk-ı emr-i âlî amel ve harekete müte'ahhid olduğuna nâtik vârid olan i'lâm bâ-fermân-ı âlî şerh verildi. Fî 23 N [Ramazan] sene [1]221.*

Burusa Mollasına ve Bafra Kādîsına hüküm ki,

Firârî Tayyâr'ın Bafra'da olan Vâlîdesi câ-be-câ etrâf u eknâfi ve Tayyâr'ın tarafınız ve ta'allu[ka]tını ihlâl ve ihlâlden hâlî olmayup mezbûre Bafra'da oldukça havâli-i Canik'i tahrîk ve ihtilâl ideceği beyânıyla merkûmun bir mahalle nakl ü iclâsıyla havâlî-i merkûmenin güft u gû ve ihtilâlden vikâye olunmuş hâlâ Erzurum ve Trabzon Vâlîsi vezîrim Sadr-ı esbak Gâzî el-Hâc Yûsuf Ziyâ Paşa iclâlühü tarafından bu def'a der-bâr-ı atûfet-karârıma vârid olan tahrîrâtda derc ve iş'âr olunmuş olmakdan nâşî mezbûrenin çavuş mübâşeretiyile Burusa'ya nefy ü iclâsı bâbında. Fî evâsıt-ı B [Receb] sene [1]221.

[s.31/3] Çamardı Kazâsı Nâ'ibine ve Kayseriye Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki, mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, Reşîd zîde ilmühûsun, Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp kazâ-i mezbûre tâbi' Dilmîş? nâm karyede sâkin ehl-i İslâm ve re'âyâ cemm-i gafîr ve cem'-i kesîr meclis-i şer'e varup tanzîm-i mâl? ve istihâm iderler ki karyeleri mahaller ... dahi Anas? oğlu Kostantin ve Coyek oğlu Keşiş Vasil nâm zimmîler kendü hâllerinde olmayup ... karyeyi kendülere hasr ve ... mâl ahz ve rüşvet ve bî-vech-i şer'î bi-gayrı hakkın birer bahâne ile külliyyetlü mebâliğ matlûb ve ehl-ı ırz ve mazlûm fukarâların bilâ mûcib-i şerh? ile ehl-i örfe gamz ve tecrîm ve tekdirden hâlî olmadıklarından mersûmların bu vechile karyelerine olan tasallutlarından hâb-ı râhatları meslûb ve eyyâmları diğêr-gûn ve perişân olup terk-i evtân ile umûr-ı mühimmenin ta'tîline bâ'is ve bâdî olacakları âşikâr olduğu beyânıyla rahmen li'l-fukarâ ve ... li-re'âyâ mersûmları karyelerinden ihrâc ve li-ecli't-te'dîb ıslâh-ı nefis oluncaya kadar bilâd-ı ba'îdeye nefy ü iclâ olunmaları bâbında. Fî evâsıt-ı B [Receb] sene [1]221.

[s.31/4] Tırhala Kādîsına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum patriği ve Âsitâne'de mukîm cemâ'at-ı metropolidân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp Âsitâne-i aliyemde mütemekkin Lazari nâm zimmî kendü hâlinde olmayup mugâyir-i âyîn harekâta ibtidâr ve dâ'imâ sefâhet ve fazâhat ile me'lûf olarak erbâb-ı ırz ve edebe münâfî niçe elfâz-ı şütûm-âmîz kelîmât tefevvühüne ictisâr idüp bi'l-vücûh sezâvâr-ı te'dîb idüğü ihbâr olunduğu inhâ ve müfsid-i mesfûr Âsitâne-i aliyem ve havâlîsinde her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar Tırhala Kazâsında Mahfer? nâm mevzi'de kâ'in Vardam nâm manastır'a nefy olunmak ve ıtlâkı husûsu memhûr arzuhâlleriyle istircâ olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eylediklerine binâ'en vech-i meşrûh üzre nefy olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı M [Muharrem] sene [1]221.

[s.31/5] *Vüsûl ve kal'a-bend olunduğunu nâtik Seddü'l-bahr kal'ası Dizdârının vârid olan arz mazmûnu bâ-fermân şerh verildi. Fî 10 B [Receb] sene [12]21.*

Seddü'l-bahr kal'ası Dizdârı [boşluk] zîde hıfzühûya hüküm ki,

Âsitâne-i aliyemde Sultan Selim Medresesinde Kemerbaşı olan Buyazdöner İbrâhim nâm şahs dâyimü'l-evkât sâ'î bi'l-fesâd olup ehl-i ırz makûleri merkûmun şerr ü mazarratından meslûbü'l-emniye idükleri ve merkûm bir takrîb ahz olunup el-yevm mahbûs idüğü beyânıyla kendüyü te'dîb ve emsâlini terhîb zımında ıslâh-ı nefis idinceye kadar Seddü'l-bahr Kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Osman Ağa dâme ulüvvuhû bâ-takrîr ifâde etmekle Harbeci mübâşeretiyle Seddü'l-bahr Kal'asına nefy olunmak bâbında. Fî evâhir-i B [Receb] sene [1]221.

[s.31/6] Selânik Mollasına ve Kavala kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Istabl-ı âmire-i evvele tâbi' havâss-ı humâyûnum korularından Selânik Korusu mülhakâtından Lala Bâlı nâm karyede vâkı' kışlakhâ ve koruhâ öteden berü Mutasarrıfı tarafından tâlibine iltizâm oluna gelüp bir dürlü dahl olunmak îcâb etmez

iken Selânik sâkinlerinden Turnacı-zâde Ahmed ve Sâbık Topçu Halîl ve Yörük Halîl nâm kimesneler kışlak-ı mezkûrun sâhibine iltizâm olunması husûsuna hilâf-ı kânûn ve mugâyir-i şurût ... dan hâlî olmayup ceyb-i humâyûnum mâlının kesr ve noksan bâdî olduklarından merkûmûnun hilâf-ı kânûn fuzûlî müdâhaleleri men' olunmak bâbında tenbîhi hâvî bundan [akdem] emr-i şerîfim sâdır olmuş ise dahi merkûmûn emr-i âlîye adem-i itâ'at-birle kemâ-kân müdahaleden hâlî olmadıkların koru-yı humâyûnumun bâ-hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûn, bâ-berât-ı âlî-şân mutasarrıfı tarafından bu def'a bâ-takrîr inhâ olundu ve husûs-ı mezbûr bi'l-fi'l mîrahûr-ı evvelim olan Mîr Mehmed ... İlyâs? dâme mecdühûden lede'l-isti'lâm ceyb-i humâyûnum malının kesr ve noksanına yine Dîvân-ı humâyûnumun umûrunun izmihlâlîne bâdî olan Turnacı-zâde Ahmed ve Sâbık Topçu Halîl ve Yörük Halîl nâm kimesnelerin te'dîbleri lâzım gelmekle ıslâh-ı nefis oluncaya kadar Kavala Kal'ası'na kal'a-bend olunmalarıçün emr-i şerifim i'tâsını i'lâm etmekle merkûmların fermân-ı âlî adem-i itâ'atleri mûmâ-ileyhin i'lâmından müstebân olduğuna binâ'en zâbiti ma'rifetiyle üç nefer merkûmun li-ecli't-te'dîb Kavala Kal'ası'na kal'a-bend ve vüsûlleri i'lâm olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı B [Receb] sene [1]221.

[s.32/1] Seddü'l-bahr Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Parmakkapı kurbunda İbrâhim Paşa Medresesinde sâkin Sûhte Osman nâm şahs ahâlî-i medreseden bir nefer tâlibi başından bıçak ile darb eylediğine binâ'en merkûm ahz u habs olunmuş olduğunu bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm Yeniçeri Ağası olan Osman Ağa dâme ulüvvühû bâ-takrîr ifâde etmekle kapu kethüdâsı mübâşeretiyle Seddü'l-bahr Kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı B [Receb] sene [1]221.

[s.32/2] Mısır Vâlîsi Vezîrim Mehmed Ali Paşa iclâluhûya ve Mısır Mollasına hüküm ki,

Harem-i humâyûnum ağavâtından Abdurrahmân nâm şahsın hilâf-ı rızâ hareketine binâ'en Mısır'da ikâmetine irâde-i cihân-dârânem ta'alluk idüp ol bâbda

emr-i humâyûnum şeref-rîz-i sudûr olup merkûm bahren sefine ile Mısır'a irsâl olunmağla işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mübâşir ta'yîn olunan [boşluk] zîde kadrühû ile irsâl olunmuştur. İmdi siz ki, vezîr-i müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimsiz merkûm mübâşir-i mûmâ-ileyh ile Mısır'a lede'l-vüsûl ol tarafda meks ü ikâmet etdürüp bilâ-fermân itlâk ve mahall-i âhare hareketine irâ'et-i ruhsatdan mücânebet, vüsûlünü mübâşir-i mûmâ-ileyh ile Der-sa'âdetime tahrîr ve işâret eylemeniz bâbında. Fî evâhir-i Ca [Cemâziye'l-evvel] sene [1]221.

[s.32/3] Menteşe Sancağı Mütesellimi Hasan Çavuş-zâde Mustafa zîde mecdühûya hüküm ki,

Üsküdâr ocağına merbût olarak Menteşe Sancağında müretteb mükemmel bir orta takımı neferâtının şurût-ı nizâmı üzre tedârük ve tahrîr ve tekmîle bi'l-ittifâk ihtimâm ve dikkat olunmak lâzımeden idüğü sâbıkâ Menteşe Mütesellimi Milaslı Ömer zîde kadrühû idâresinde olan Milas ve Mend ... ve Karaâbâd kazâlarında şimdiedek bir nefer tahrîr itdirülmedüğünden gayrı sâ'ir kazâlar dahi ana kıyâs ile neferât tedârük ve tahrîrine muhâlefet üzre olmalarıyla Menteşe ortası neferâtının nısf mıkdârı noksânı olduğundan sen ki, mütesellim-i mûmâ-ileyhsin, orta-i mezkûrun tekmîline bâ-fermân-ı âlî me'mûr olman hasebiyle livâ-i mezbûrda vâkı' beş kazâlar ta'bîr olunur mahallerin söz sâhibi ihtiyârlarını yanına celb ve iktizâsına göre neferât tahrîrini ifâde ve tedârükde idüp Uşak Kazâsı Muhtârı Abdurrahmân ma'rifetiyle tedârük ve tahrîr olunmak üzre ta'ahhüd ile râbîta virilerek merkûm Abdurrahmân yanında terfikan zikr olunan ihtiyârları mahallerine i'âde ve irsâl eylediğinde Ula sükkânından Sâlih Efendi dimekle ma'rûf kimesnenin iğfâl ve ifsâdına binâ'en beş kazâlar ahâlîsinden şakâvet ile me'lûf Osman ve Hâcî Hüseyin oğlu Ali ve Camuş oğlu Mehemmed nâm kimesne ile Dalaman a'yânı Hasan esnâ-yı râhda mezkûr ihtiyârların önlerine çıkup muhârebe ve mukâteleye mübâderet-birle üç beş neferâtını katl ve ihlâk idüp mâ'adâsı mecrûhan a'yân tarafına firâr etmeleriyle merkûmların bu gûne harekâta cesâret etmeleriyle gerek asker maslahatında ve gerek sâ'ir mesâlih-i Devlet-i aliyemin ta'tîlini mûcib olduğu bundan akdem tarafından arz u inhâ olunduğuna mebnî sebab-i fesâd olan Ulalı Sâlih efendi ile Dalaman a'yânı Hasan'ın Rodos'a nefy ü iclâlâri bâbında ısdâr ve tesyîr olunmuş emr-i şerîf,

Dîvân-ı humâyûn çavuşlarından mübâşir Osman Çavuş zîde kadrühû ile mahalline lede'l-vüsûl merkûm Sâlih Efendi bir takrîb haberdâr olup firâr eylediği ve Dalaman a'yânı Hasan dahi adem-i itâ'at ile mahall-i menfâsına azîmet eylemediğinden gayrı yine şakâvet üzre olduğundan bahsle bunlar te'dîb ve gûş-mâl kılınmadıkça umûr ... muhtell ve asker maddesi ve mesâlih-i sâ'ire-i Devlet-i aliyyem mu'attal olacağı husûsunu bu def'a tarafınızdan der-bâr-ı atûfet-karâr-ı mülûkâneme vârid olan tahrîrât ve Muğla Nâ'ibinin iki kıt'a i'lâm ve mübâşir çavuş-ı merkûm arzuhâlinde derc ve tastîr kılınmış olduğu fi'l-hakîka evvel ü âhir mütecâsir oldukları ef'al ve harekât muhkem te'dîblerini mûcib bir keyfiyyet idüğü zâhir olduğu beyânıyla merkûm Dalaman a'yânı Hasan'ı bi-eyyi hâlin ahz ve girift ve mübâşir çavuş-ı merkûma menfâsına irsâl ile infâz-ı emr ü irâde-i seniyyeme ihtimâm ve dikkat eylemeni sana hitâben emr-i şerîfim sudûrunu ricâl-i Devlet-i aliyyemden hâlâ Şıkk-ı sâni Defterdârı Mîr Ahmed dâme mecdühû takrîr ve ifâde etmekle vech-i meşrûh üzre amel ve hareket olunmak bâbında. Fî evâ'il-i Ş [Şa'bân] sene [1]221.

[s.32/4] *Vüsûl ve menfiyyen meks ü ikâmet etdirildiğini nâtik vârid olan i'lâm bâ-fermân-ı âli şerh verildi. Fî 10 N [Ramazan] sene [1]221.*

Bursa Mollasına hüküm ki,

Der'aliyyem sâkinelerinden Hadîce sârîka sirkat töhmetine cesâret eylediğine binâ'en ahz ve fimâ-ba'd Âsitâne-i aliyyeme gelmesine ruhsat gösterilmemek şartıyla te'dîb ve ibâdullâhı tahlîs, Harbeci mübâşeretiyle Mahrûse-i Bursa'ya nefy ü iclâ olunmak bâbında. Fî evâ'il-i Ş [Şa'bân] sene [1]221.

[s.32/5] *Vüsûl ve menfiyyen meks ü ikâmet etdirildiğini nâtik Bozcaada Nâ'ibinin vârid olan i'lâmı mazmûnu bâ-fermân-ı âli şerh verildi. Fî 10 N [Ramazan] sene [1]221.*

Dîvân-ı humâyûnumda bi'l-fi'l Çavuşbaşı olan Mîr Hamdullâh dâme mecdühûya ve Bozcaada Nâ'ibine hüküm ki,

Rumili Vâlisi sâbık tarafından bundan akdem Manastır kâ'im-makâmı nasb olunan Çeribaşı-zâde Seyyid Osman kâ'im-makâmlığı umûruyla meşgûl olmayup vedî'atullâh olan fukarâ-yı memleket ve aceze-i ra'ıyyete vâkı' olan zulm ve ta'addî ve tekdîr-i sükkân-ı vilâyete sebep olduğu bi'l-ihbâr bedîhî ve bâhir olup merkûm bu günlerde Der-sa'âdetime gelmiş olduğundan ahz ve te'dîb ve terbiyesiyle emsâlinin terhîbi lâzımeden idüğü zâhir olmağla merkûm çavuş mübâşeretiyle li-ecli't-te'dîb Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunmak bâbında.

[s.32/6] Burusa Mollasına ve dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Ma'arra kâ'im-makâmı Mehemed Râgıb Beg dâme mecdühûya hüküm ki,

Traboliçe sükkânından Şeyh Necib bundan akdem ba'z-ı cünhası inhâ olunduğuna mebnî Eğriboz'a nefy ü iclâ olunup ancak azv olunan töhmetde berâ'et-i zimmeti cümle indinde mütevâtir ve merhamete sezâvâr olduğu beyânıyla afv ü itlâkı iltimâs olunmağla fîmâ-ba'd ırzıyla ikâmet idüp mûcib-i fesâd ü fitne olur harekâta ibtidâr etmemek şartıyla itlâk olunmuş ise dahi Şeyh-i merkûm zamîrinde merkûz olan fitne vü fesâdı icrâ dâ'iyesinde olduğundan başka firârî Sutraki ve Klavartalı Zeştîm? oğluna kâğıdlar tahrîriyle Eğriboz'a irsâl eylediğine binâ'en bu keyfiyyet sekene-i cezîreye ve ale'l-husûs Vesince ve Klavarta re'âyâlarına mûcib-i hasâret? ve ihtilâl olduğu beyânıyla Şeyh-i merkûm cezîreden tard ve ib'âd ile nizâm-ı cezîre-i merkûmenin halelden vikâyesi sâbıkâ Mora ve hâlâ Rumili Vâlisi düstûr vezîrim Seyyid Osman Paşa'nın vârid olan tahrîrâtında iltimâs ve Traboliçe vücûhunun mahzar gûne arzuhâllerinde tahrîr ve istirhâm olunmuş, Şeyh-i merkûm tek durmayup itlâkı şartına mugâyir hareketde olduğu ber-vech-i muharrer vârid olan tahrîrât me'âlinden müstebân olmağla mübâşir ta'yîn olunan Dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından [boşluk] çavuş mübâşeretiyle merkûmun Burusa'ya nefy ü iclâsı bâbında. Fî evâhir-i Ş [Şa'bân] sene [1]221.

[s.33/1] *Merkûm Hüseyin tasmîm-i felâh idinceye kadar Nefre? nâm mahalde tevkîf ... mahall-i menfâsına irsâl olacağını nâtik Sultâniye Nâ'ibinin vârid olan i'lâmî bâ-fermân şerh verildi. Fî 11 L [Şevvâl] sene [1]221.*

Çavuşbaşı ağaya ve Kıbrıs Cezîresinde vâkı' kal'a Dizdârına hüküm ki,

Seyyidetü'l-muhadderât iklîletü'l-muhassanât tâcü'l-mestûrât hemşîre-i muhteremem Hadîce Sultân dâmet ismetühâ ve zâdet iffetühânın sâbık kethüdâsı Hüseyin kendü hâlinde olmayup hilâf-ı rızâ ba'z-ı etvâr-ı nâ-revâya ictirâ eylediğine binâ'en te'dîbi husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk idüp ol bâbda hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûnum mehâbet-rîz-i sudûr olmağla şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı humâyûnum mücebince çavuş mübâşeretiyile Kıbrıs Cezîre[sinde] kal'a-bend olunmak. Fî evâsıt-ı Ş [Şa'bân] sene [1]221.

[s.33/2] Mîr-i mîrân-ı kirâmımdan Kalkandelenli Receb dâme ikbâlühûya ve Üsküb nâzırını Ali Beg zîde mecdühûya ve Selânik Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Üsküb nâzırını mîr-i mûmâ-ileyh ile birâder-zâdesi Yûsuf Beg beynlerinde mukaddemâ vukû' bulunan kîl ü kâl mübâşir ta'yîniyle ... hüsn-ü i'tilâf ile merkûm Yûsuf Beg başında olan haşerâtı def' ve fimâ-ba'd konağında kendü hâlinde ikâmet eylemek üzere râbita verildikten sonra mîr-i merkûm bugün yarın diyerek başında olan haşerâtı def' etmeyüp Üsküb a'yânlığı dâ'iyesine teşebbüs ve ihtilâl-i memleketi mücib hâlâta ibtidâr eylediği lede't-tahkik mîr-i merkûm fimâ-ba'd kazâ-i mezbûr a'yânlığına müdâhale etmemek üzere nizâma rabt ve kendüsünü ma'iyetine celb eylemesiçün Rumili Vâlîsi sâbık düstûr-ı mükerrem vezîrim İbrâhim Paşa iclâluhûya hitâben başka ve mîr-i merkûm ma'iyet-i müşâ[run]-ileyhe irsâl olunmak üzere başka sâdır olan evâmir-i şerîfem lede'l-vürûd mîr-i merkûm evâmir-i şerîfeme adem-i imtisâl ve mutâva'at ve ma'iyet-i müşârun-ileyhe azîmet ve Kratova sükkânından Yalika Martilüs, Beşesi Molla Mehemed ve Üsküblü Molla Dâvud ve İslâm Ağa oğlu Hüseyin ve karındaşı Mustafa ve Bölükbaşları Bardo Selim ve Ramo ve Kumanovalı İbrâhim Beg dimekle ma'rûf eşhâsı celb ve anlar ile ittifâk ve etrâfindan dahi sâ'ir haşerât makûlelerini başına cem'-birle kazâ-i mezbûra hücum ve muhâsara ve üç gün ale'd-devâm muhârebe iderek katı vâfir mesken ve me'vâ-yı

neferâtı ihrâk bi'n-nâr ve emvâl ve eşyâları nehb ü gâret ve güherçile amelesini perîşân ve otuz bin vukıye güherçileyi ahz ve itlâf misillü ... ictisâr eylediği ve nihâyetü'l-emr merkûm Yûsuf Beg kazâ-i mezbûrdan tard ve ihrâc olunmuşiken yine mîr-i merkûm kendü hâlinde olmayup hilâf-ı merkûmede Çayırovasında kâ'in Kaletiköy? nâm mahalde kulleler ihdâs ve derûnunda tahsih-birle ve etrâfında vâkı' güherçile kârhânelerinin ekserini ihrâk bi'n-nâr ve kazgân vesâ'ir âlâtını târ-mâr ve etrâf-ı karyelere îsâl-i zulm ve hasâr ve ebnâ-i sebîli katl ve mâllarını gasb ü gâret misillü harekâta ibtidâr eylediği bu def'a kazâ-i mezbûr tarafından der-bâr-ı ma'delet-karârıma vârid olan tahrîrâtda ve arz ve mahzarda derc ü iş'âr kılınmış olduğuna binâ'en Merkûm Yûsuf Beg ba'de'l-yevm kazâ-i mezbûr a'yânlığına karışmamak ve başında olan haşerâtı def' ve teb'îd-birle mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince etbâ'-ı mahsûsasıyla konağında ikâmet eylemek üzre ıslâhı kabûl eyledi febihâ ve yine ızrâr ider ise ol vakt havâlî-i merkûmeden tard ve teb'îdine mübâderet olunmak husûsu siz ki mîr-i mîrân ve Üsküb nâzırı mûmâ-ileyhimâsız, size hitâben bu def'a başka başka diğerk evâmîr-i şerîfem ısdâr ve tesyâr olunmuş ise de harekât-ı merkûmeye yalnız mîr-i merkûm cür'et etmiş olmayup bâlâda isimleri mastûr Kratova sükkânından başka Martilüs, Beşesi Molla Mehemmed, Üsküblü Molla Dâvud ve İslam Ağa oğlu Hüseyin ve karındaşı Mustafa ve Bölükbaşları Bardo Selim ve Ramo ve Kumanovalı İbrâhim Beg'in refâkat ve delâlet ve tahrîk ve ma'an tenlerinden? neş'et etmiş olduğuna binâ'en bu makûlelerin terbiye ve te'dîbleriyle emsâllerinin terhîbi lâzımeden olmakdan nâşî merkûmların li-ecli't-te'dîb Selânik Kal'asına irsâl ve kal'a-bend olunmaları bâbında. Fî evâsıt-ı Ş [Şa'bân] sene [1]221.

[s.33/3] *Vüsûl ve menfiyyen meks ü ikâmet etdirildiğini nâtık Limni Nâ'ibinin vârid olan i'lâmı mazmûnu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi. Fî 20 N [Ramazan] sene [1]221.*

İtlâkiçün emr yazılmışdır. Fî evâ'il-i M [Muharrem] sene [1]222.

Dîvân-ı humâyûnumda bi'l-fi'l Çavuşbaşı olan Mîr Hamdullâh dâme mecdühûya ve Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Denizli hâssı derûnunda kâ'in Kapucuk Kazâsı a'yânı iken vukû' bulan cerâyim ve fazâhatine mebnî li-ecli't-te'dîb mukaddemâ Magosa Kal'asına nefy ve kal'a-bend olunan Halîl nâm şahs fîmâ-ba'd ırz ve edebiyle hânesinde sâkin olmak ve bir dahi cüz'î ve küllî umûr-ı memlekete karışmamak şartıyla afv ü itlâk olunmuş ise de merkûm hânesine gitmeyüp etrâf-ı kazâlarda geşt ü güzâr ve niçe niçe fazâhate ibtidâr eylediğinden gayrı merâm-ı fâsidini çend nefer şerîr ve hîlekar aveneleriyle bu def'a Der'aliyyeme gelüp hâss-ı mezbûr voyvodası hakkında hilâf-ı vâkı' ba'z-ı kelimât-ı fâside tefevvühüyle hass-ı mezkûrun şîrâze-i nizâmını mahallini tahrîrât neşriyle ihtilâl-i umûr-ı hâssa bâdî olduğu tahkîk olunup merkûmun te'dibiyle emsâlinin terhîbi lâzım gelmekden nâşî çavuş mübâşeretiyle Limni Cezîresine nefy ü iclâsı bâbında. Fî evâsıt-ı N [Ramazan] sene [1]221.

[s.34/1] Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Aydın Muhassılı Ahmed dâme mecdühûya ve İnegöl ve Rodos Kādîlarına hüküm ki,

E'âzım-ı ricâl-i Devlet-i aliyyemden sâbıkâ Başdefterdârım olan Mustafa Reşid dâme mecdühûnun berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu İnegöl ze'âmeti kurâsından Akşarlı suhte Mustafa ve Hatîb Süleymân ve Koçaklar karyeli Hâcî Şaban nâm müfsidler öteden berü kendü hâllerinde olmayup umûr-ı memlekete müdâhale ve re'âyâ fukarâsını ızrârdan hâlî olmadıkları ve her ne kadar iğmâz-ı ayn olunmuş ise dahi mütenebbih olmayup tahsîldârlar ile yek-dil ve yek-cihet olarak re'âyâ fukarâsını tecrîm ve masârif-i mu'tâdeden hâric tevzî' defterine külliyyetlü akça idhâliyle envâ'-ı zulm ve ta'addîye ve ihtilâl-i beldeye ve re'âyâ fukarâsından iz'âcına cesâret etdikleri ve vâkı' olan zulmlerine fukarânın tâb-âver olmayacaklarından perâkende ve perîşân olacakları bu def'a tahkîk olunup bu makûle fukaranın iz'âcına bâ'is ve bâdî ve zulm ü ta'addî ikâ'ıyla memleketin ihtilâline bâdî olan müfsidlerin te'dîbleri ve gûş-mâlleri lâzımeden olduğu beyânıyla mûmâ-ileyhin i'lâmı olmadıkça itlâk olunmamak şartıyla mezbûrların çavuş mübâşeretiyle Rodos Cezîresine nefy ü iclâları bâbında. Fî evâhir-i N [Ramazan] sene [1]221.

[s.34/2] *Ba'z-ı şurût ile itlâklariçün emr-i âlî yazılmışdır. Fî evâ'il-i Z [Zi'l-hicce] sene [1]221.*

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından İzmir Voyvodası [boşluk] dâme mecdühûya ve İzmir Nâ'ibine ve Kavala Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Medîne-i İzmir'de kâ'in hâss-ı humâyûnumun vâridât-ı cesîmesi gümrükü ve İstanbul Gümrükünün îrâd-ı masraf e[z] kadîm ... Gümrükünün ... mugâyir şurût-ı nizâm ferd-i vâhidin tagallüb gûne hareketi şimdiye kadar vâkî' olmayup idârelerinde ihtimâm olmak irâde-i seniyyem muktezâsından iken İzmir sâkinlerinden boğasıcı esnâfindan Buladanlı Derviş ve Hâcî Müteveffâ? nâm kimesneler zimmetlerini edâda muhâlefet eyledikleri bâ-hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûn gümrüklerin şurût-ı nizâmını hâvî sâdır olan evâmir-i aliyyem huzûr-ı şer'de kırâ'et olundukda hadd-i vazîfelerinden hâric kelâm etmez ve gümrük defterleri mûcebince zimmetlerini edâda hazer eyledikleri bi'l-ihbâr tahkîk olunup merkûmânın te'dîbleriyle emsâllerini terhîbi lâzımeden olduğu beyânıyla şurût-ı nizâm-ı gümrükü hatardan? vikâye mezbûrları li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyile Kavala Kal'asına bend olmak ve ıslâh-ı nefis oldukları mûmâ-ileyh tarafından inhâ olunmadıkça itlâka müsâ'ade olunmamak bâbında. Fî evâhir-i N [Ramazan] sene [1]221.

[s.34/3] Pirlepe Nâ'ibine ve Ohri Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Pirlepe sâkinlerinden olup bundan akdem bir takrîb Üsküb Sancağı alay beğliğini idâre iden Yunca-zâde Yûsuf nâm kimesne öteden berü tahrîk-i bilâd ve îkâz-ı fesâd ü fitne âdet-i müstemirresi olmakdan nâşî bu esnâda Manastır ve Kraçova kazâlarının emvâl ve eşyâlarını gasb ve yağma ve tahrîk-i bilâda ictirâ iden Sırb? usâtı ile muhârebe ve mükâyede ve belde-i merkûmede kesb-i nefer? ve ta'yîn dâ'iyesine mebnî usât-ı merkûmeyi Pirlepe'ye celb ve ibâdullâhın emvâl ve eşyâsını yağma ve gârât etdirmek sevdâsında olduğu tahkîk olduğu beyânıyla ibreten li's-sâ'irîn Ohri Kal'asına nefy ve kal'a-bend olmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu ahâlî-i merkûme niyâz ve istirhâm eyledikleri sen ki, mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, tarafından der-bâr-ı şevket-karârıma vârid olan i'lâm ve Pirlepe Voyvodasının

tahrîrâtında derc ve inbâ olunmuş olmağla merkûm Yûsuf li-ecli't-te'dîb Ohri Kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında. Fî evâ'il-i L [Şevvâl] sene [1]221.

[s.34/4] Karlili Sancağı Mütesellimine ve Benefşe Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Merhûm ve mağfûrun-lehâ vâlidem Sultân tâbet serâhânın kethüdâsı el-Hâc Yûsuf dâme ulüvvühûnün ber-vech-i mâlikâne iştirâken uhdesinde olan Karlili Sancağı dâhilinde vâkı' Ebudahor? Kazâsı mütemekkinlerinden kocabaşılık dâ'iyesinde olan Karoşa ve Anağanosti ve Kartonalı Yorgaki Kara nâm zimmîler birbirleriyle yek-dil ve yek-çihet olarak re'âyâ fukarâsına envâ'-ı zulm ve ta'addîye ictirâ ve hükkâm ve zâbitâna kat'â itâ'at etmeyerek bâgiyâne hareket ve vâride olan tekâlîfden re'âyâya tarh olunan mebâliğin üzerine ez'âf-ı mesârif zamm ile tahsîl ve her biri yetmiş ve seksener baldoz istihdâm ve baldoz mâhiyyesi diyerek katı külli mebâliğ ahz eyledikleri ve her çend kendülere tenbîh ve te'kîd olunmuş ise dahi müfid ve kâr-ger olmayup gitdikçe zulmlerin müzdâd iderek re'âyânın perişâniyyetlerine bâdî olduklarından mesfûrun diyâr-ı ba'îde nefy ü iclâlâriyla şerr ü mefsedetlerinden fukarânın tahlîsi vârid olan i'lâmda istid'â olunmuş ve vâkı'u'l-hâl mesfûrların te'dîb ve terbiyeleriyle şerr ü mefsedetleri re'âyâ ve fukarâ üzerinden def'i vâcibât-ı umûrdan olmağla rahmen li'l-fukarâ ve sıyâneten li'l-mukâta'a mesfûrûn Farsi ve Anağanosti ve Katonalı Yorgaki zimmîler li-ecli't-te'dîb Benefşe Kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında sen ki, mütesellim-i mûmâ-ileyhsin, sana hitâben emr-i şerîfim sudûru bâ-takrîr istid'â olunmağla vech-i meşrûh üzre mesfûrların Benefşe kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında. Fî evâ'il-i L [Şevvâl] sene [1]221.

[s.34/5] Hâlâ Dîvân-ı humâyûnumda Çavuşbaşı olan Sa'dullah dâme mecdühûya hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum patriği ve Âsitâne'de mukîm cemâ'at-ı metropolidân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp fi'l-asl İznikmid Kazâsı mütemekkinlerinden olup el-yevm Âsitâne-i aliyyem ve havâlîsinde geşt ü güzâr üzre olan Kostantin nâm zimmî kendü hâlinde olmayup mecbûl olduğu mefsedet ve

mel'aneti muktezâsınca gerek kazâ-i mezbûr cânibinde ve gerek bu tarafda bî-cürm ehl-i ırz makûlesini bilâ-mûcib tecrîm ve tekdîr ve bi'l-vücûh renciş ve tazîrden hâlî olmadığı inhâ ve müfsid-i mesfûr Âsitâne-i aliyem ve havâlisinde her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis icinceye kadar tersâne-i âmiremde küreğe vaz' olunmak ve ıtlâkı husûsu memhûr arzuhâl ile istircâ olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle vech-i meşrûh üzre bulunduğu mahalde ahz ve vaz'-ı kürek olunmak bâbında. Fî evâ'il-i L [Şevvâl] sene [1]221.

[s.35/1] Bahr-ı Sefîd'de vâkı' Ağlıki karyesinin tâbi' olduğu kazânın Kādîsı ve Aynaroz Cezîresi Nâ'ibi zîde fazlühümâya hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum patriği ve Âsitâne'de mukîm cemâ'at-ı metropolidân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp Akdeniz Ağlıki karyesi mütemekkinlerinden Acı Panayot nâm zimmî kendü hâlinde olmayup fitne vü fesâd ile me'lûf olduğundan te'dîben mukaddemâ iki üç def'a diyâr-ı âhare nefy ü iclâ olunmuşiken ıtlâk ve cezîre-i mezbûreye vürûdunda mütenebbih olmayup âdet-i me'lûfesi üzre tecrîm-i re'âyâ ve tahvîf ve tehrîb-i gamza ve zu'afâya ictisâr-birle icrâ-yı hıyânet ve metropolid umûruna ve emvâl-i mîriyye tahsiline müdâhale ve îrâs-ı halelden hâlî olmadığı ve bi'l-vücûh muhtâc-ı te'dîb idüğü ihbâr olunduğu inhâ ve yasakçı ma'rifetiyle müfsid-i mesfûr karye-i merkûme ve havâlisinde vesâ'ir her ne mahalde bulunur ise ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar Aynaroz Cezîresinde kâ'in Lavra nâm manastır kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında. Fî evâ'il-i L [Şevvâl] sene [1]221.

[s.35/2] Siroz Kādîsı ve Aynaroz Cezîresi Nâ'ibi zîde ilmühümâya hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum patriği ve Âsitâne'de mukîm cemâ'at-ı metropolidân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp patrikliğe dâhil medîne-i Siroz mütemekkinlerinden Baba Ayanna nâm papas kendü hâlinde olmayup âyîn ve tarîkına mugâyir harekâta ibtidâr ve fesâd-ı ra'ıyyete ictisâr idüp sezâvâr-ı te'dîb idüğü ihbâr olduğun inhâ ve müfsid-i mesfûr medîne-i merkûmda ve havâlisinde her

ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar Aynaroz Cezîresinde vâkı' Lavra nâm manastıra kal'a-bend olunmak bâbında. Fî evâ'il-i N [Ramazan] sene [1]221.

[s.35/3] Mudanya Kazâsı Nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum patriği ve Âsitâne'de mukîm cemâ'at-ı metropolidân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp Burusa ve tevâbi'i metropolidi iltizâmı dâhilinde vâkı' Mudanya Kazâsı'nda kâ'in Ebînilodoruk? mahallesi mütemekkinlerinden Etmekci Yani nâm zimmî kendü hâlinde olmayup vazîfesinden hâric umûra sülûk ve âyîn-i mu'tâd ve metropolid-i mersûmun berâtı şurûtuna muhâlif ol tarafda kâ'in kiliseyi bi'l-vücûh tecrîm vesâ'ir harekât-ı fâsideden hâlî olmadığı ihbâr olunduğu inhâ ve müfsid-i mesfûr kasaba-i mezbûre havâlîsinde her ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar tersâne-i âmirem zindânında küreğe vaz' olunmak bâbında. Fî evâ'il-i N [Ramazan] sene [1]221.

[s.35/4] Burusa Mollasına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum patriği ve Âsitâne'de mukîm cemâ'at-ı metropolidân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp patrikliğine dâhil mahrûse-i Burusa'ya tâbi' Timurdaş nâm karye mütemekkinlerinden Fosta oğlu Nikolaki nâm zimmî kendü hâlinde olmayup vazîfesinden hâric umûra tasaddî ve mugâyir-i âyîn harekât-ı nâ-hem-vâreye ictisâr idüp vücûhla sezâvâr-ı te'dîb idüğü ihbâr olduğun inhâ ve yasakçı ma'rifetiyle müfsid-i mesfûr karye-i merkûme havâlîsinde vesâ'ir her ne mahalde bulunur ise ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar tersâne-i âmiremde küreğe vaz' olunmak ve itlâkı husûsu memhûr arzuhâl ile istircâ olunmadıkça müsâ'ade olunmamak üzere Âsitâne-i sa'âdetime ihzâr olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında. Fî evâhir-i L [Şevvâl] sene [1]221.

[s.35/5] Bi'l-fi'l Dîvân-ı humâyûnumda Çavuşbaşı olan Mehemed Arif ve dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından mîr-ahûr-ı evvelim pâyesiyle ber-vech-i mâlikâne Bozok Sancağı Mutasarrıfı ve gümüş ma'deni emîni Cebbâr-zâde Mîr Süleymân dâme mecdühûya hüküm ki,

Balya ma'deni ma'dencilerinden olup bundan akdem bâ-fermân-ı âlî ma'den-i mezbûrdan tard ve teb'îd olunan ma'lûmü'l-esâmî on iki nefer ma'denci bu def'a Der'aliyyeme gelüp hilâf-ı inhâ dergâh-ı mülûkâneme arzuhâl takdîmiyle tasdî'e mütecâsir olduklarına binâ'en ma'denciyân-ı merkûmûnun bi't-te'dîb ve gûş-mâllerine ma'den-i mezkûr tatarruk-ı halkdan vikâye olunması lâzımeden olduğundan gayrı gümüş ma'den-i humâyûnumda ma'denciyânın killeti der-kâr olduğundan ma'âdin-i sâ'ireden bir mîkdâr ma'denci irsâl olunması husûsu bundan akdem Cebbâr-zâde mîr-i mûmâ-ileyh tarafından darbhâne-i âmireme inhâ ve ihbâr olunmağla hem mersûmları te'dîb ve hem maslahat-ı mezkûreyi teshîl zımında sâlifü'z-zikr on iki nefer ma'denciler çavuş mübâşeretiyile gümüş ma'denine nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu darbhâne-i âmirem nâzırı Ebûbekir dâme mecdühû bâ-takrîr ifâde etmekle çavuş mübâşeretiyile vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında. Fî evâhir-i L [Şevvâl] sene [1]221.

[s.35/6] Yalakâbâd Kazâsı Nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum patriği ve Âsitâne'de mukîm cemâ'at-ı metropolidân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp patrikliğe dâhil İznikmid ve tevâbi'i metropolidi iltizâmı dâhilinde vâkı' Yalakâbâd Kazâsına tâbi' Engri nâm karye mütemekkinlerinden Etmekci Yorgi nâm zimmî kendü hâlinde olmayup vazîfesinden hâric işlerde tasaddî ve mugâyir-i âyîn harekât-ı nâ-hem-vâreye ictisâr idüp vücûhla sezâvâr-ı te'dîb idüğü ihbâr olduğun inhâ ve yasakçı ma'rifetiyle müfsid-i mesfûr karye-i merkûme ve havâlîsinde vesâ'ir her ne mahalde bulunur ise ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar tersâne-i âmiremde küreğe vaz' olunmak ve ıtlâkı husûsu memhûr arzuhâl ile istirhâm olunmadıkça müsâ'ade olunmamak üzre Âsitâne-i aliyyeme ihzâr olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında. Fî evâhir-i L [Şevvâl] sene [1]221.

[s.35/7] *Limni Voyvodası sâbık Çalık-zâde Hüseyin Ağa bundan akdemce Bursa'ya nefy ü iclâ kılınmış olduğuna binâ'en Bolu ve Viranşehir kazâlarında tekevvin iden ihtilâl ve fesâd mündefi' olarak bir mahalde katl ve fesâd kalmayup istirahat-i fukarâ ve âsâyiş-i bilâd u kurâ müyesser olmuş ise de şimdi ordu-yı humâyûn hurucu takarrübiyle mûmâ-ileyhe bir takrîb afv ü itlâk olunmak lâzım gelir ise yeni başdan ihtilâl ve fesâdı tehadüs ideceği zâhir olmağla ordu-yı humâyûn avdet idinceye kadar mûmâ-ileyhin afv ü itlâkına müsâ'ade olunmamasıçün kaydı bâlâsına şerh verilmesi bâ-takrîr ifâde olunmağla bâ-fermân-ı âli şerh verildi. Fî 10 M [Muharrem] sene [1]222.*

Vüsûl ve menfiyyen meks ü ikamet itdürüldüğünü nâtik vârid olan i'lâm mazmûnu bâ-fermân-ı âli şerh verildi. Fî 15 Za [Zi'l-ka'de] sene [1]221

Bursa Mollasına ve Dîvân-ı humâyûnumda bi'l-fi'l Çavuşbaşı olan Mehemed Arif dâme mecdühûya hüküm ki,

Kapucubaşılardan Çalık-zâde hademe-i devletden olmak takrîbiyle bu def'a ordu-yı humâyûnum ma'iyetine me'mûr kılınmışken icrâ-yı me'mûriyyetinden istinkâf etmekle merkûmu te'dîb ve emsâlini terhîb lâzım gelmekden nâşî çavuş mübâşeretiyile li-ecli't-te'dîb Bursa'ya nefy ü iclâ olunmak bâbında.

[s.36/1] *Itlâkiçün emr yazılmışdır. Fî evâsıt-ı Z [Zi'l-hicce] sene [1]221.*

Dîvân-ı humâyûnumda bi'l-fi'l Çavuşbaşı olan Mehemed Ârif dâme mecdühûya ve Bozcaada Nâ'ibine hüküm ki,

Bu def'a ordu-yı humâyûnum kassâbbaşılığına ilbâs-ı hil'at ile me'mûr kılınan el-Hâc Es'ad Devlet-i aliyem sâyesinde kesb-i servet etmiş makûleden ve me'mûr olduğu maslahat umûr-ı dîniyye ve mehâmm-ı cihâdiyyeden iken mâdde-i me'mûriyyetinden istinkâf etmiş olduğuna binâ'en tertîb-i cezâsı lâzım gelmiş ise dahi mücerred iyâl ve evlâdına merhameten tertîb-i cezâsından iğmâz ile kendüsü te'dîb ve emsâlini terhîb zımında çavuş mübâşeretiyile Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunmak bâbında. Fî evâ'il-i Za [Zi'l-ka'de] sene [1]221.

[s.36/2] *Bâ-işâret-i aliyye itlâkiçün emr yazılmışdır. Fî evâhir-i Z [Zi'l-hicce] sene [1]221.*

İsmâ'il Muhâfızî vezîrim Kasım Paşa iclâluhûya ve Şumnu Kādîsına hüküm ki,

İsmâ'il Müftîsi Mehemmed'in hilâf-ı emr ü rızâ ihtilâl-i serhaddi mûcib fetvâ i'tâsına ibtidârı ve sen ki, vezîr-i müşârun ileyhsin, bu def'a tarafından der-bâr-ı atûfet-karârıma vârid olan tahrîrâtından müstebân olduğuna binâ'en Şumnu'ya nefy ü iclâsı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve müftî'l-enâm olan Mevlânâ es-Seyyid Mehemmed Atâullah edâm'allâhü te'âlâ fazâ'ilühü işâret etmeleriyle işâretleri mücebince nefy ü iclâsı bâbında. Fî evâsıt-ı Za [Zi'l-ka'de] sene [1]221.

[s.36/3] *İtlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır. Fî evâ'il-i M [Muharrem] sene [1]222.*

Galata muzâfâtından Kapudağı nâhiyesi ve Limni Cezîresi Nâ'iblerine hüküm ki,

Sen ki, Kapudağı Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Es-Seyyid Mehemmed Arif zîde ilmühûsun, der-bâr-ı atûfet-karâr-ı mülûkâneme vârid olan i'lâmında Kapudağı nâhiyesine tâbi' bandırma kasabası mütemekkinlerinden Acı Şora Bikola nâm zimmi müddet-i vefireden berü kendü hâlinde olmayup dâ'imâ sâ'î-i şerr ü fesâd ve muzırr-ı ibâd ve hilâf-ı vâkı' şâhid-i zûrluk ile ibtâl-i hakkı i'tiyâd ve üzerine lâzım olmayan umûr-ı mühimme-i müsta'celeyle ihtilât ile ifsâd-ı beldeye ve gûnâ-gûn tezvîrâta ibtidâr eylediği beyânıyla ibreten li's-sâ'irîn diyâr-ı ba'îdeye nefy ü iclâ olunmak ve ıslâh-ı nefis ve salâhı zâhir ve ba'de't-tescîl kıbel-i şer'den i'lâm olmadıkça afv ü itlâkına müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu kazâ-i mezbûr ahâlîsi istid'â etmiş oldukları bi'l-iltimâs tahrîr ve iş'âr olunmağla vech-i meşrûh üzre çavuş mübâşeretiyle Limni Cezîresine nefy ü iclâ olunmak ve beldesinden i'lâm vürüd etmedikçe itlâk olunmamak bâbında. Fî evâsıt-ı Za [Zi'l-ka'de] sene [1]221.

[s.36/4] Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Aydın Muhassılı [isim yok] dâme mecdühü ve Aydın Sancağında vâkı' zikr-i âtî firârın? bulunduğu mahallin Kādîsına ve Kütahya Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından iken İbrâhim dâme mecdühünün ber-vech-i mâlikâne bâ-berât-ı âlî-şân uhdesinde olan Kûçe tâ'ifesinden eyâlet-i Kütahya dâhilinde Yörükân-ı Karamanlu Mukâta'ası ... re'âyâlarından Velioğlu Osman nâm kimesne kendü hâlinde olmayup aşîret-i mezkûrenin idlâlini mûcib harekete cesâreti olduğuna binâ'en merkûm mukâta'a-i mezkûr re'âyâsına ta'addî etmemek üzere ma'rifet-i şer'le tenbîh ve mütenebbih olmayup bundan sonra yine hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i rızâ re'âyâ fukarâsına zulm ve ta'addîye cesâret ider ise te'dîb olunmak için isti'lâmı hâvî sâdır olan emr-i şerîfimle inhâ-i? merkûme tenbîh olundukda yine mütenebbih olmayup re'âyâ ra'ûnet ve ... hasebiyle zulm ve ta'addîsi müzdâd olduğundan bahsle merkûmun tasallutundan aşîret-i mezkûre re'âyâsı tahlîs* olunmak için li-ecli't-te'dîb Kütahya Kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu mûmâ-ileyh bundan akdem bâ-takrîr istid'â eyledikten eyâlet-i Kütahya dâhilinde bulunduğu mahalde ahz ve hareket-i nâ-marzîye ta'addîsi mutâbık olduğu hâlde te'dîb ve emsâlini terhîb ve aşîret fukarâsını şerr ü mazarratından tahlîs ve Kütahya Kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında ikiyüz on altı senesi evâ'il-i Muharreminde Kütahya Mütessellimine hitâben sâdır olan emr-i şerîfim mahalline vüsûlünden bahsle merkûm Velioğlu Osman Der'aliyyeye firâr ve Aydın ve havâlisinde geşt ü güzâr üzere olduğu tekrâr inhâ olunmağla mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince amel olunmak bâbında sene-i mezbûre evâ'il-i Şevvâl'inde sâdır olan emr-i şerîfim mahalline vüsûlünde yine ele giremeyüp bir takrîb firâr-birle ke'l-evvel re'âyânın harâbına tasaddî idüp ve fukarânın şerr ü mazarratından râhatları meslûb olduğundan bahsle çavuş mübâşeretiyle mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince amel olunmak bâbında bin iki yüz on sekiz senesi evâsıt-ı Zi'l-ka'desinde sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince merkûm Osman'ı Ödemiş kasabasında ahz ve mübâşir olan çavuş-ı merkûma teslîm-birle mahbûsen esnâ-yı râhda Alaşehir civârında bir takrîb firâr eylediği çavuş-ı merkûm huzûr-ı? şer'de takrîr ve ... eylediğini mukaddemâ bâ-i'lâm lede'l-inhâ ve'l-istid'â sen ki, muhassıl-ı mûmâ-

* metinde telhîs

ileyhsin, mübâşir ma'rifetiyle mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince amel olunmak için iki yüz on dokuz senesi evâ'il-i Saferinde emr-i şerîfim sâdır olmuş iken firâr-ı mezbûr bir dürlü ele giremeyüp re'âyâyı kemâ fi's-sâbık perâkende ve perîşân ve ol vechile tenfîz-i emr-i âlî mümkün olamadığın mûmâ-ileyh bu tarafa bâ-arzuhâl inhâ ve bu bâbda mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince te'kîdi hâvî müceddeden emr-i celîlü'l-kadrim sudûrunu istid'â ve Dîvân-ı humâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda ber-vech-i muharrer tevârîh-i mezbûrede evâmir-i şerîfem verildiği mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince amel olunmak bâbında. Fî evâhir-i Za [Zi'l-ka'de] sene [1]221.

[s.36/5] İstefe ve Eğriboz kazâları Nâ'ibleri ve Hassa Silâhşörlerinden İstefe Voyvodası [boşluk] zîde mecdühûya hüküm ki,

Îrâd-ı cedîd-i humâyûnum hazînesi tarafından zabt ve idâre olunan vâridât-ı cesîmeden hashâ-i İstefe Mukâta'ası ahâlî ve re'âyâsının mezâlîm ve ta'addiyâtından muhâfazaları lâzîmeden olmakdan nâşî İstefe Kazâsı ahâlîlerinden Fettanoğlu Abdi ve Serdar Mehemmed ve Seyyid Şeyh Mustafa nâm müfsidler kazâ-i mezkûrun söz sâhiblerinden olduklarına binâ'en İstefe Voyvodalarını taglîz ve tahrîk iderek fukarâ ve re'âyâ hâric ez-tahmîl tekâlîf tarh ve tahmîl ve bi-gayrı hakkın tecrîm ve tagrîm etdördükleri ihbâr ve tahkîk olunduğu beyânıyla üç nefer mezbûrların ıslâh-ı nefis oluncayadek [s.37] ibreten li'l-gayr çavuş mübâşeretiyle Eğriboz Cezîresine nefy ü iclâları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu ricâl-i Devlet-i aliyyemden hâlâ Şikk-ı sâni ve Îrâd-ı cedîd-i humâyûnum defterdârı Ahmed Beg dâme mecdühû bâ-takrîr ifâde etmekle siz ki, İstefe Nâ'ibi ve Voyvodası mûmâ-ileyhimâsız mezbûrların çavuş mübâşeretiyle Eğriboz Cezîresine nefyleri bâbında. Fî evâ'il-i Z [Zi'l-hicce] sene [1]221.

[s.37/1] Nevşehir Kādîsına ve Magosa Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum patriği ve Âsitâne'de mukîm cemâ'at-ı metropolitân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp patrikliğe dâhil Kayseriye ve tevâbi'i metropolidi iltizâmında vâkı' Nevşehir kasabasında mütemekkin Papa Yorgi nâm papas kendü hâlinde olmayup vazîfesinden hâric işlere sülûk ve mugâyir-i âyîn harekâta tasaddî ve beyne'r-re'âyâ fesâda mücâseret idüp bi'd-defe'ât pend ü nush oldukda ısgâ etmediği ihbâr olduğun inhâ ve yasakçı ma'rifetiyle müfsid-i mesfûru kasaba-i mezbûre ve havâlîsinde her ne mahalde bulunur ise ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar Magosa Kal'asına kal'a-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arzuhâl ile istircâ olmadıkça müsâ'ade olmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olduğun imdi sen ki, mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, ber-minvâl-i muharrer yasakçı-i merkûm ma'rifetiyle mesfûru taht-ı kazânda bulunduğu mahalde ahz ve te'dîben kal'a-i merkûmeye irsâle müsâra'at ve sen ki, dizdâr-ı merkumsun, vüsûlünde mesfûru kal'aya vaz' ve muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ emr-i şerîf ıtlâk ve bir takrîb firârından mübâ'adet eylemen bâbında. Fî evâsıt-ı Z [Zi'l-hicce] sene [1]221.

[s.37/2] Eğin ve Arapkir Kādîları zîde fazlühümâya hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum patriği ve Âsitâne'de mukîm cemâ'at-ı metropolitân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp Antakya ve tevâbi'i patrikliğinde vâkı' Eğin Kazâsına tâbi' Vetek nâm karyede kâ'in Hızır İlyâs nâm kilise papası Teoklos nâm papas kendü hâlinde [olmayup] vazîfesinden hâric işlere tasaddî ve mugâyir-i âyîn harekâta ibtidâr idüp bi'd-defe'ât nush u pend oldukda ısgâ etmeyüp vücûhla sezâvâr-ı te'dîb idüğü ihbâr olunmağın inhâ ve yasakçı ma'rifetiyle müfsid-i mesfûr karye-i merkûm ve havâlîsinde her ne mahalde bulunur ise ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar Arapkir Kazâsı'nda kâ'in Kiyar? ma'deninde Yanaya? nâm Manastır kal'asına bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arzuhâl ile istircâ olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki, Eğin Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, ber-minvâl-i muharrer yasakçı ma'rifetiyle mesfûru taht-ı kazânda

olduğu mahalde ahz ve te'dîben ma'den-i merkûma irsâle müsâra'at ve sen ki, Arapkir Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, vüsûlünde mesfûru manastır-ı mezkûre kal'asına vaz' ve muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârından mübâ'adet olunmak bâbında. Fî evâhir-i Z [Zi'l-hicce] sene 1221.

[s.37/3]Aynaroz cezâresi Nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum patriği ve Âsitâne'de mukîm cemâ'at-ı metropolidân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp Âsitâne-i aliyyede boğaziçinde Mirgûnoğlu nâm karye mütemekkinlerinden Boyacı İstefan nâm zimmî kendü hâlinde olmayup mugâyir-i âyîn harekâta tasaddî ve nizâmı mer'î olan fermân-ı âlî-şânın icrâsına mugâyir-i rızâ-yı âliyyem ta'addî ve muhâlefet-birle re'âyâ-yı sâ'ireyi dahi ifsâddan hâlî olmayup millet-i Rûmiyâna ve hırfeti vücûhuna itâle-i lisan eylediğinden bahsle karye-i merkûme ahâlîsi ve esnâfi tarafından bi'd-defe'ât iştikâ oldukda etvâr-ı mezkûresinde mahfiyyet eylemesiçün ... olunmasının bir dürlü ... eylemeyüp sezâvâr ve te'dîb idüğü ihbâr olunduğun inhâ ve yasakçı ma'rifetiyle müfsid-i mesfûr Âsitâne-i sa'âdetimde ve havâlîsinde her [ne] mahalde bulunur ise ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar cezâre-i merkûmda vâkı' Simutra nâm manastır kal'asına kal'a-bend olup itlâkı husûsu memhûr arzuhâl ile istircâ olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eylemeleriyle vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi ber-minvâl-i muharrer yasakçı-i merkûm ma'rifetiyle müfsid-i mesfûr bu cânibde olduğu mahalde ahz ve te'dîben cezâre-i merkûma irsâl olunmak, vüsûlünde mesfûru manastır-ı mezkûre kal'asına vaz' ve muhkem habs ve kal'a-bend itdürüp bilâ emr-i şerîf itlâka bir takrîb firârdan mübâ'adet olunmak bâbında. Fî evâhir-i Z [Zi'l-hicce] sene 1221.

[s.37/4] Nevrekop Kazâsı civârında vâkı' [boşluk] Kādîsıyla [boşluk] Kādîsına hüküm ki,

Hâlâ Nevrekop Kazâsı Nâ'ibi Mehemed Reşid'in sû'-i hâl ve hilâf-ı rızâ hareket ve ahvâli tahkîk olduğuna binâ'en mahall-i ba'îdeye nefy ü iclâsı bâbında şeref-bahş-ı sudûr olan hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûnum mücebince Hanya'ya?

nefy ü iclâsı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve müfti'l-enâm olan Molla es-Seyyid Mehemed Ataullah edâm'allâhü te'âlâ fezâ'ilühü işâret etmeleriyle işâretleri mücebince çavuş mübâşeretiyle nefy ü iclâsı fermânım olmağın. Evâhir-i Z [Zi'l-hicce] sene [1]221.

[s.37/5] *Mezbûr Hüseyin çavuşa terfikan Pazar günü kasabasına geldiklerinde Bilecik a'yânı Füsuncu Ali ... kasaba-i .mezbûreyi muhâsara eylediğinde bir takrib mezbûr esnâ-yı râhda mübâşir yedinden ... olduğunu nâtık Pazar günü ... mazmûnu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi. Fî 14 M [Muharrem]sene [1]222.*

Dîvân-ı humâyûnumda bi'l-fi'l Çavuşbaşı olan Mehemed Arif dâme mecdühûya ve Kengiri Kâdîsına hüküm ki,

Hassa silâhşörlерimden hâlâ Kastamonu Sancağı Mütесellimi Hasan Çelebi-zâde es-Seyyid Halil zîde mecdühû istikâmet ile mevsûf ve re'âyâ-perver, zabt u rabta muktedir ve ahâlî ve sekenenin emn ü istirahatlerine sâ'î olup kendüden hoşnûd ve râzî olduklarını mübeyyin Kastamonu tarafından arz ve mahzar gelmişiken ashâb-ı agrâzdan Mıdı Bölükbaşı ve Devecioğlu Hüseyin diğеr rüfekâlarıyla müttefikan mütesellim-i mûmâ-ileyhin hakkında hilâf-ı vâkî' ifk ü iftirâ ile ref'-i ruk'a iştikâ ve rikâb-ı humâyûnumu tasdî' eylediklerine binâ'en merkûmânın te'dîblerine emsâllerinin terhîbi lâzım gelmekden nâşî merkûmânın li-ecli't-te'dîb Kengiri'ya nefy ü iclâları fermânım olmağın. Evâhir-i Z [Zi'l-hicce] sene [1]221.

[s.37/6] *Vüsûl ve menfiyyen meks ü ikâmet etdirildiğini nâtık Burusa Nâ'ibinin vârid olan i'lâmı mazmûnu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi. Fî 14 M [Muharrem] sene [12]22.*

Bir sûreti

Yine Çavuşbaşı mûmâ-ileyhe ve Burusa Nâ'ibine [boşluk] Şeyhoğlu Mehemed Es'ad'ın kezâlik çavuş mübâşeretiyle Burusa'ya nefy ü iclâsıçün ber-vech-i meşrûh.

[s.38/1] Anadolu Vâlîsi ve Bahr-ı Sefîd Boğazı ser'askeri vezîrim Ebûbekir Paşa iclâluhûya ve Karahisâr-ı Sâhib Kādîsına hüküm ki,

Moskovlu üzerine sefer-i humâyûnum vukû'unda Bahr-ı Sefîd Boğazı İstanbul'un kilidi mesâbesinde olup emr-i muhâfaza ve esbâb-ı takviyenin istihsâli umûr-ı mefrûzadan olmak mülâbesesiyle levâzım-ı istihkâmâtın kemâ hüve'l-matlûb tesviye-i icrâsı zımında ricâl-i Devlet-i aliyyemden sâhib-i nüfûz ve liyâkat birinin me'mûr kılınmasını lâzım geldiğine binâ'en sâbıkâ Şikk-ı sâni defterdârı Seyyid Feyzullah ricâl-i Devlet-i aliyyem beynerinden bi'l-intihâb me'mûr ve ta'yîn kılınmışiken ve Rusya ve müttefiki olan İngiltere ve düvel-i sâ'ireden kimin olur ise olsun bekleyen sefinesi geçürülmemek bi'd-defe'ât tenbîh olunup şimdiyedeğin boğazdan düşmen gemisi geçdiği yoğiken umûr-ı me'mûresinde tekâsül ve zühûl ve gafletine binâ'en istihkâmât hâsıl olmayup düşmen gemileri boğazdan mürûra fırsat-yâb olmalarıyla kendüsünün te'dîbi emsâlinin terhîbi husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk etmekle li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyile Karahisâr-ı Sâhib'e nefy ü iclâ olunmak bâbında. Fî evâhir-i [yazılmamış] sene [1]221.

[s.38/2] Nevşehir Kazâsı Nâ'ibine ve Kengırı Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum patriği ve Âsitâne'de mukîm cemâ'at-ı metropolidân Südde-i sa'âdetime mühürlü arzuhâl gönderüp patrikliğe dâhil Kayseriye ve tevâbi'i metropolidi Klotşos nâm râhibin taht-ı iltizâmında vâkı' nefsi-i Nevşehir kasabası mütemekkinlerinden Kabadayıoğlu Esterati ve Hürmüz oğlu Yuvan ve Dürzi Yordan nâm zimmîler kendü hâllerinde olmayup vazîfelerinden hâric işlere tasaddî ve âyîn-i millet-i Rûmiyâna münâfi küllî ruhbân tâ'ifesine vesâ'ir ehl-i ırz gürûhuna itâle-i lisan ve niçe harekât-ı nâ-hem-vâreye ictisâr idüp vücûhla sezâvâr-ı te'dîb oldukları ihbâr olduğun inhâ ve yasakçı ma'rifetiyle müfsid-i mesfûrlar Nevşehir ve havâlisinde her ne mahalde bulunurlar ise ahz ve ıslâh-ı nefsi idinceye kadar Kengırı Kal'asında kal'a-bend olunup ıtlâkları husûsu memhûr arzuhâl ile istircâ olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i münîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle vech-i meşrûh üzre kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki, mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin, ber-minvâl-i muharrer yasakçı-i merkûm ma'rifetiyle

mesfûrları taht-ı kazânızda bulunduğu mahalde ahz ve te'dîben kal'a-i merkûmeye irsâle müsâra'at ve sen ki, dizdâr-ı merkumsun, vüsûllerinde mersûmları kal'aya vaz' ve muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârlarından mübâ'adet eylemen bâbında. Fî evâ'il-i M [Muharrem] sene [1]222.

[s.38/3] Aynaroz Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum patriği Südde-i sa'âdetime gelüp Âsitâne-i aliyemde geşt ü güzâr iden Anfendos? nâm keşîş kendü hâlinde olmayup vazîfesinden hâric umûra sülûk ve âyîn ve tarîkına münâfî ifsâd-ı ra'iyet, îkâ-yı fitne vü fesâda müdâvemet eyleyüp vücûhla sezâvâr-ı te'dîb ve gûş-mâl olunduğu tarafına ihbâr olduğu inhâ ve müfsid-i mesfûr keşîş Der'alıyyem ve havâlisinde vesâ'ir ne mahalde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar Aynaroz Cezîresinde kâ'in Lanvides? nâm manastır kulesine kulle-bend olunup itlâkı husûsu memhûr arzuhâlleriyile istircâ olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzre kulle-bend olunmak bâbında. Fî evâ'il-i M [Muharrem] sene [1]222.

[s.38/4] Burusa Kazâsı Nâ'ibine hüküm ki,

Şeyhoğlu Mehemed Es'ad nâm kimesne hilâf-ı emr ü rızâ harekete ictisâr eylediğine binâ'en bundan akdem li-ecli't-te'dîb bâ-fermân-ı âlî Burusa'ya nefy ü iclâ olunmuşıdi. El-hâletü hâzihî merkûmun ordu-yı humâyûnuma takdîm eylediği bir kıt'a arzuhâl mefhûmunda merkûm nefy olalıdan berü sefil ve sergerdân ve şâyeste ve sezâvâr-ı inâyet olduğu beyânıyla merhameten afv ve itlâkı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmekle merhameten afv ve itlâkı bâbında.

SONUÇ

İncelediğimiz 6 ve 31 numaralı kalebend defterlerinden elde ettiğimiz veriler ışığında, Osmanlı adalet mekanizmasının bir takım eksikliklerinin olmasına rağmen işlevini ve misyonunu yerine getirebildiğini söyleyebiliriz. Çünkü Osmanlı Devleti'nde işlenen suçlara ceza verilirken, etnik, dini ve sosyal statü bağlamında bir ayrıma gidilmeden her kesimden insana, türü farklı olsa da ceza verildiğini görmekteyiz. Bu adalet mekanizması sağlıklı bir şekilde işletilemeseydi herhalde Osmanlı Devleti altı yüz yılı aşkın bir süre ayakta kalamazdı.

Tezimize konu olan 6 ve 31 numaralı kalebend defterlerinin her ikisinde de en fazla suçun reaya tarafından işlendiği görülmektedir. Bu durumun, reayanın sayısının diğer sınıflara mensup kişilere oranla daha fazla olması ile alakalı olduğu söylenebilir. Reayadan sonra en çok suç seyfiye sınıfı tarafından işlenmiştir. Seyfiye sınıfının gücü elinde bulunduran yönetici ve askerlerden oluşması bu durumun temel nedenidir denilebilir. En az suçun ise ilmiye ve kalemiye mensubu kişiler tarafından işlendiğini görmekteyiz. Bu sınıflara mensup kişilerin eğitim seviyelerinin yüksek olmasının bunda etkili olduğu ileri sürülebilir.

Her iki defterde de suç işleyen kalemiye mensuplarının oranı %0.4 (1'er kişi) tür. 17 numaralı kalebend defterinde bu oran biraz daha fazla olmakla beraber (%4) kalemiye mensubu kişiler yine en az suç işleyen sınıfı oluşturmaktadır. Bununla beraber 6 ve 31 numaralı kalebend defterleri yaklaşık 7 ve 6 aylık bir dönemi kapsarken 17 numaralı kalebend defterinin 5 yıla yakın bir dönemi kapsadığına dikkat etmek gerektir.

6 ve 31 numaralı kalebend defterlerini mukayese ettiğimizde, her iki defterde yer alan suçlu sayısı ve bu suçluların toplumsal dağılım oranlarının birbirine yakın olduğu görülecektir. İki defter arasında yetmiş yıla yakın bir zaman farkı olmasına rağmen geçen zaman içerisinde suçluların toplumsal profilinde belirgin bir değişimin

olmadığını görmekteyiz. Suç işleyen kişiler çoğunlukla Seddü'l-bahr, Samsun, Limni ve Aynaroz gibi kalebend mahallerinin yanı sıra Bursa, Bozcaada ve Rodos gibi nefy mahallerine gönderilmekteydiler.

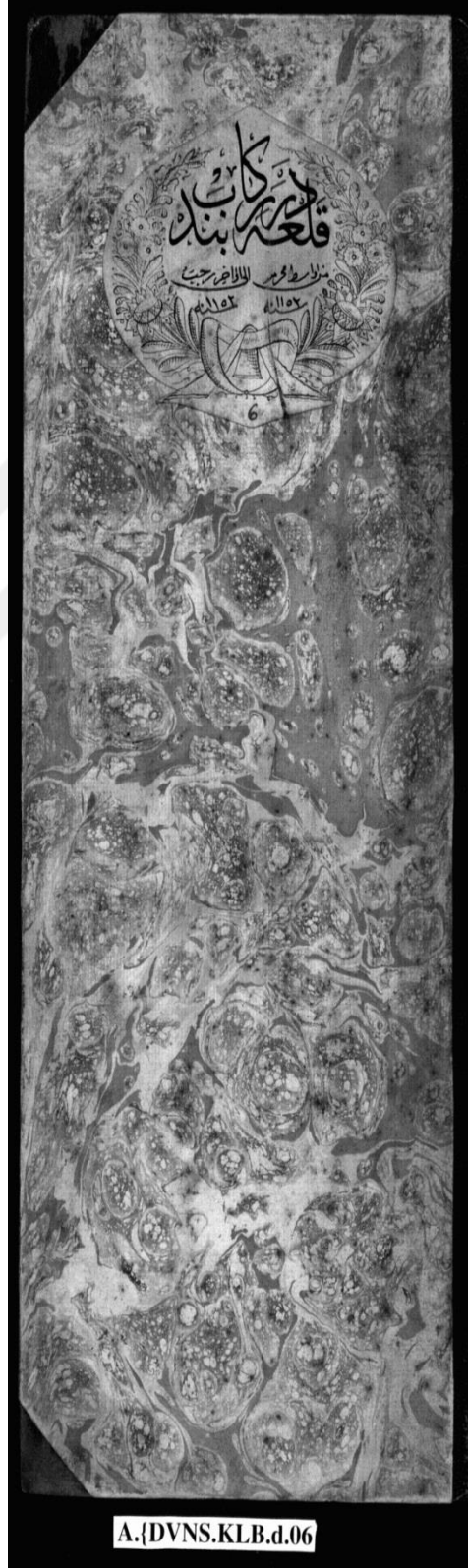
Hükümleri incelediğimizde kadınların erkeklere oranla daha az suç işlediği tespit edilmiştir. Erkekler muhtelif suçlardan ceza alırken, kadınlar genellikle fahişelik ve hırsızlık gibi suçlardan ceza almışlardır. Bu kadınların daha çok İstanbul'da ikamet ettiğini görmekteyiz. İncelediğimiz her iki kalebend defterinde de kadınlara kalebend cezası verildiğine dair herhangi bir hüküm yoktur. Bunun yerine suç işleyen kadınlara daha hafif bir ceza olan nefy cezası verilmiştir. Sadece bir hükümde manastırbendlik cezası verildiği görülmüştür. Suç işleyen kadınlar genellikle Bursa başta olmak üzere Kıbrıs ve Avret adalarına nefy edilmişlerdir.

Her iki kalebend defterinde de müslümanların suç işleme oranı daha fazladır. Ancak 31 numaralı kalebend defterinde yer alan gayr-i müslim sayısının 6 numaralı kalebend defterinde yer alan gayr-i müslim sayısına göre daha fazla olduğu görülmektedir.

Her iki defterde de Osmanlı sınırları içerisinde yer alan birçok şehirde suç işlendiğine dair hüküm yer almaktadır. Ancak en çok suç başkent İstanbul'da işlenmiştir. Bu durumun, İstanbul'un nüfusunun diğer şehirlere göre daha fazla olmasından kaynaklandığı söylenebilir.

EKLER

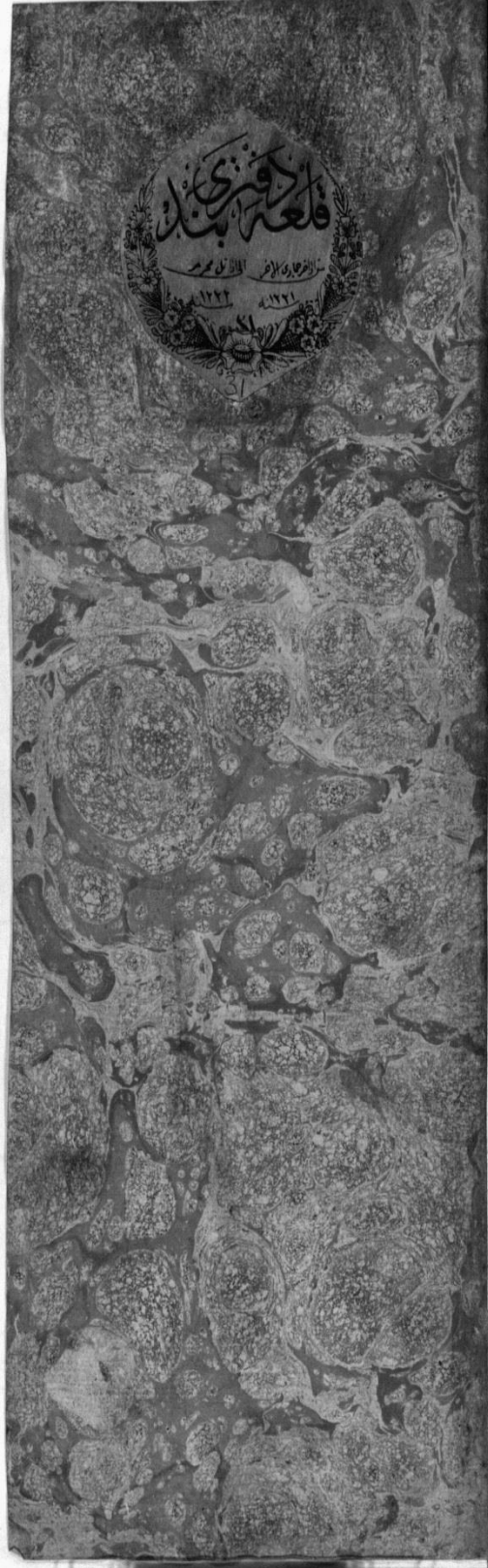
Ek-1

A.{DVNS.KLB.d.06

Ek-2

T.C. BAŞBAKANLIK OSMANLI ARŞİVİ DAİRE BAŞKANLIĞI (BOA) ©

A.(DVNS.KLB.d.31

الحمد لله العلي العلي والصلوة والسلام
على رسول المصطفى هذه بقوا احكام

قلعه بندا الواقعة بركاب همايون

في زمان فاعقام

على مقام حضرت

سليمان باشا

وانان

تيسر التمام

بفتح ناي

الهدى

طالبا

منتهى قدره وقد علمت ان
في تاريخه على ما ذكره في
منه ما ذكره في تاريخه
منه ما ذكره في تاريخه
منه ما ذكره في تاريخه

كمن غدا بان يكون في
منه ما ذكره في تاريخه
منه ما ذكره في تاريخه
منه ما ذكره في تاريخه
منه ما ذكره في تاريخه

منه ما ذكره في تاريخه
منه ما ذكره في تاريخه
منه ما ذكره في تاريخه
منه ما ذكره في تاريخه
منه ما ذكره في تاريخه

5
اردود و...
الملك...
في تاريخه...
منه ما ذكره في تاريخه

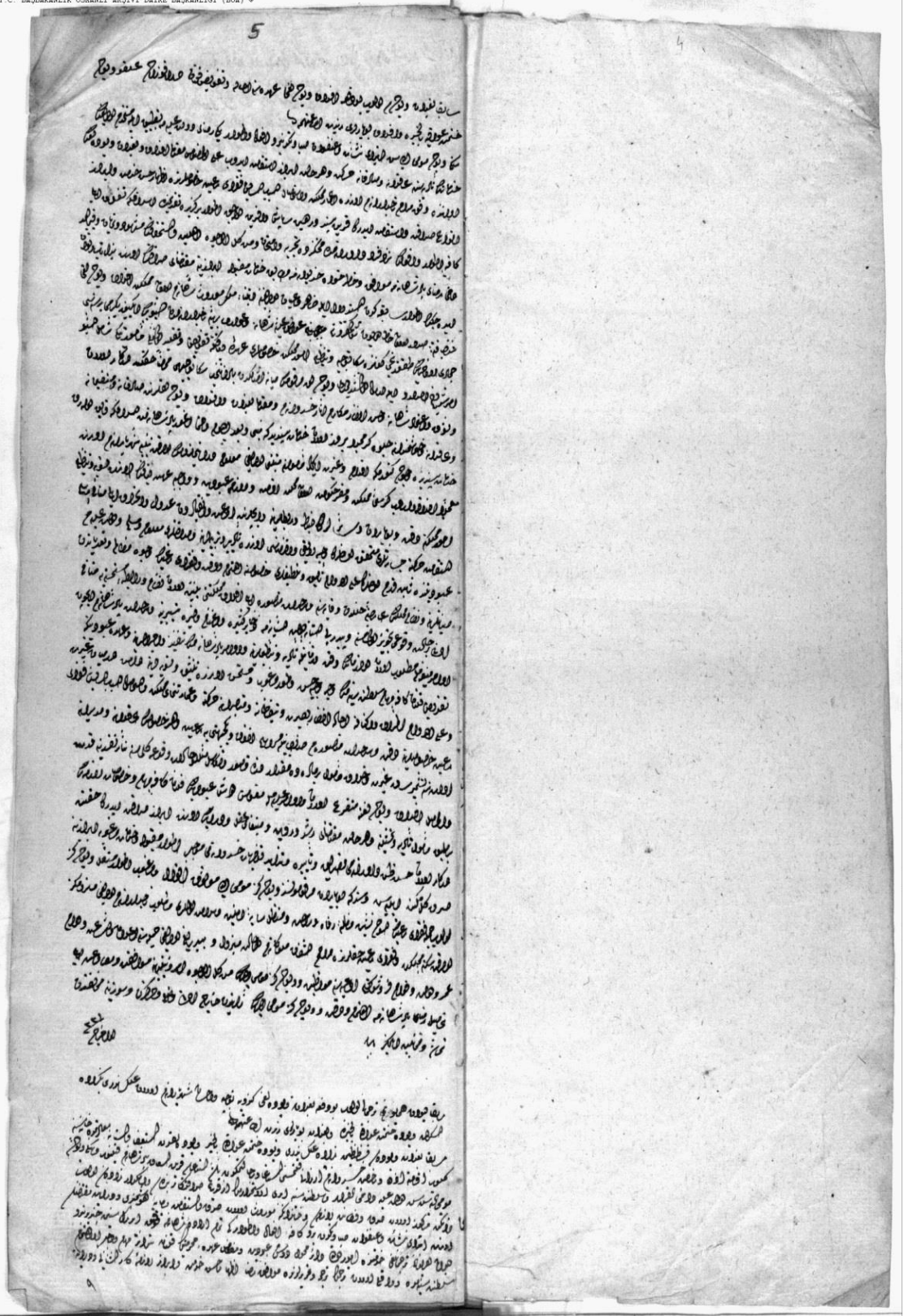
لكر و...
منه ما ذكره في تاريخه
منه ما ذكره في تاريخه
منه ما ذكره في تاريخه
منه ما ذكره في تاريخه

منه ما ذكره في تاريخه
منه ما ذكره في تاريخه
منه ما ذكره في تاريخه
منه ما ذكره في تاريخه
منه ما ذكره في تاريخه

منه ما ذكره في تاريخه
منه ما ذكره في تاريخه
منه ما ذكره في تاريخه
منه ما ذكره في تاريخه
منه ما ذكره في تاريخه

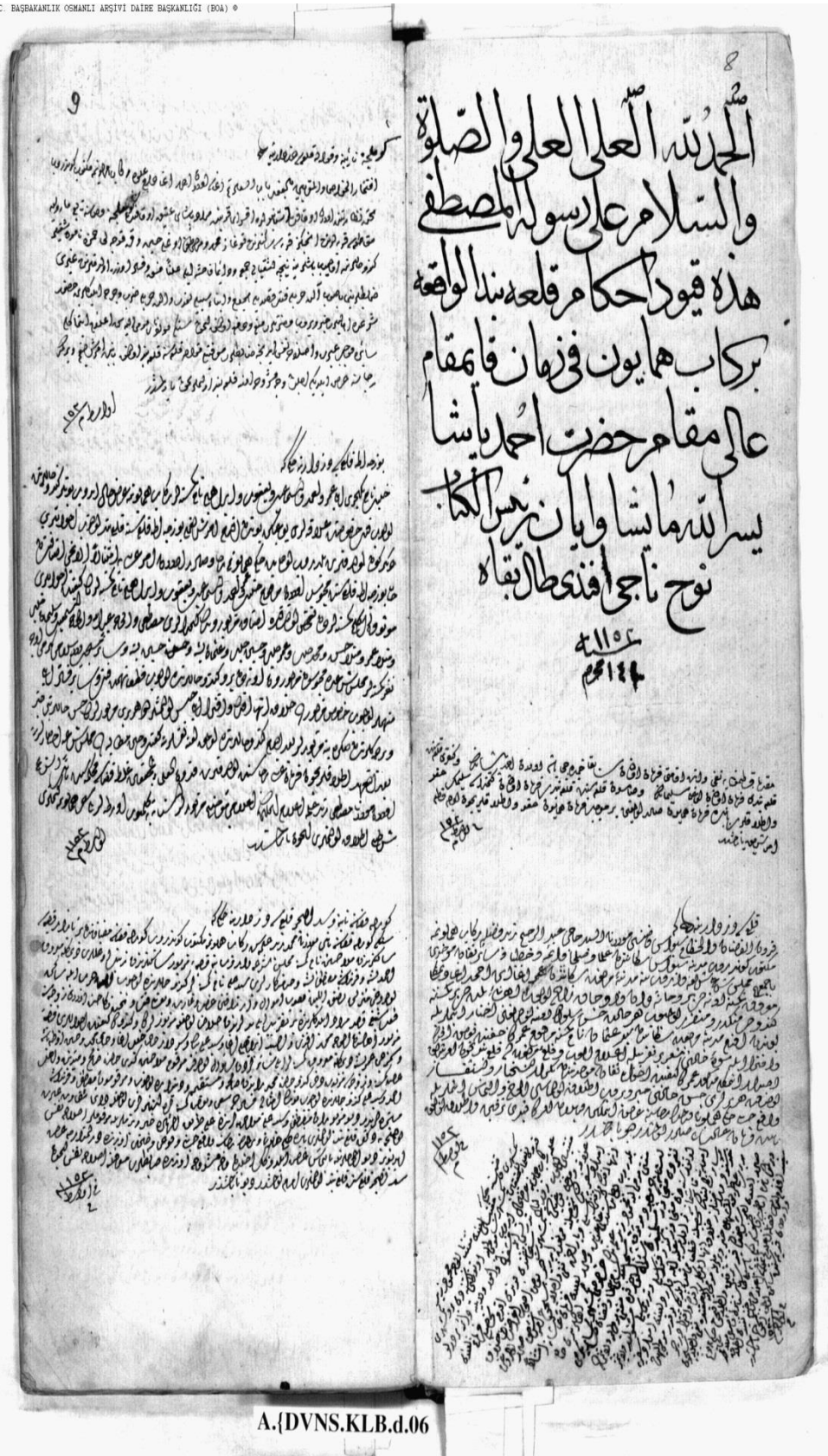
Ek-4

T. C. BAŞBAKANLIK OSMANLI ARŞİVİ DAİRE BAŞKANLIĞI (BOA) ©

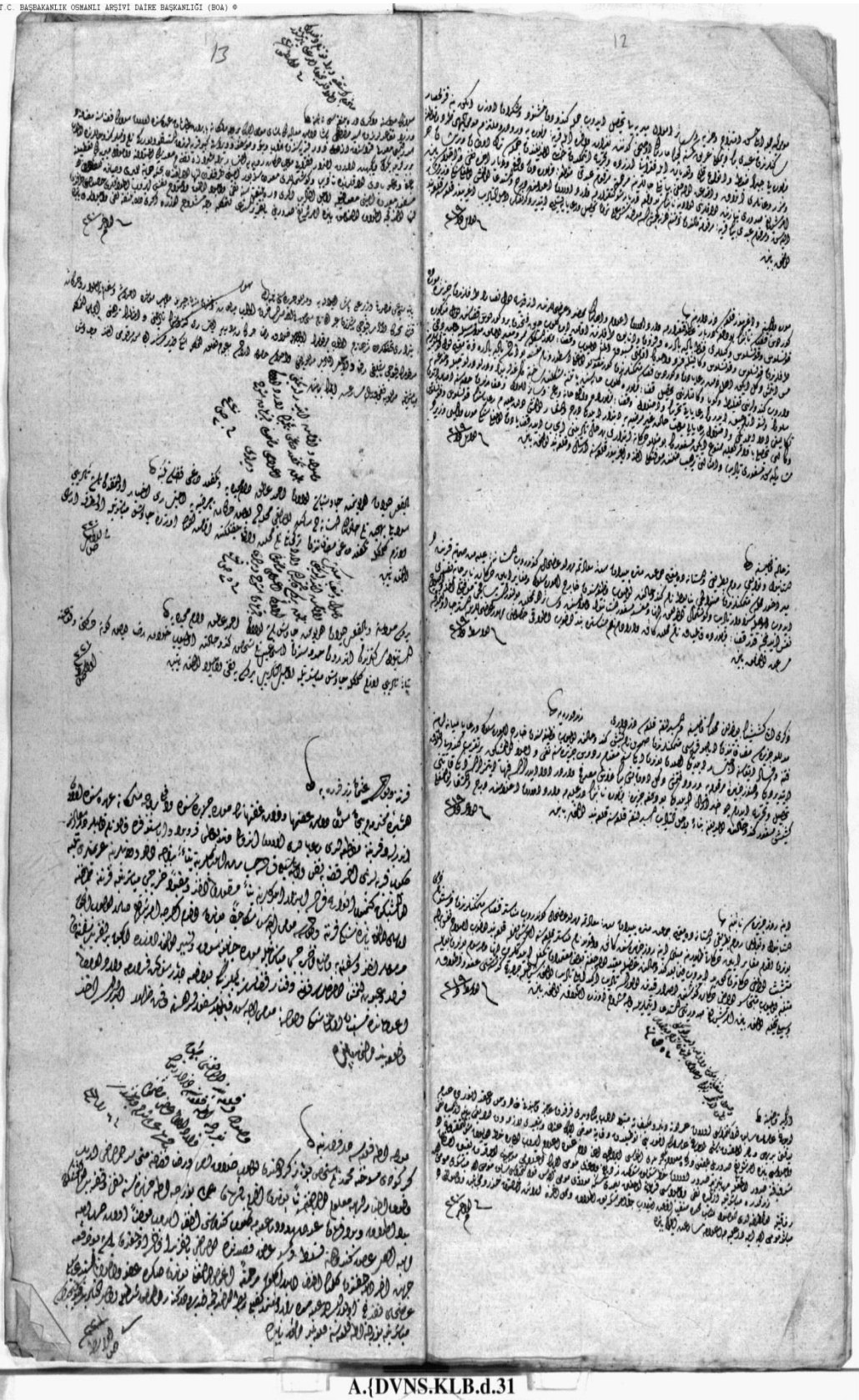

Ek-5

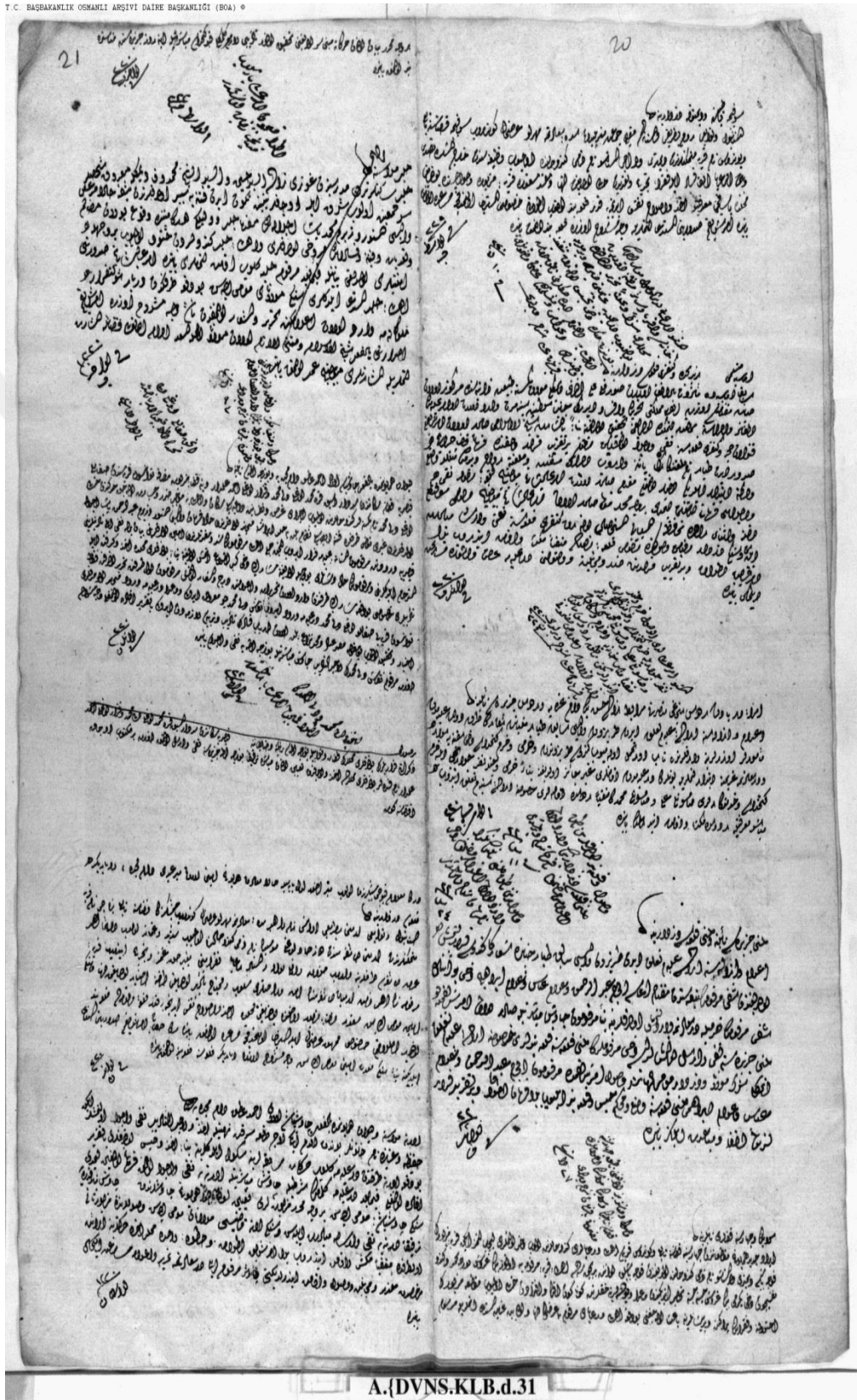
T. C. BASKAKLIK OSMANLI ARSIVI DAIRE BAŞKANLIĞI (BOA) ©

A.[DVNS.KLB.d.06

A.{DVNS.KLB.d.31

BİBLİYOGRAFYA

AKGÜNDÜZ, Ahmet, *Osmanlı Kanunnâmeleri Ve Hukukî Tahlilleri*, I, Fey Vakfı Yayınları, İstanbul 1990.

AVCI, Mustafa, *Hukuk Tarihimizde Hapis Kurumu*, Diyarbakır 2000.

AYDIN, M. Akif, “Osmanlı Hukukunun Genel Yapısı ve İşleyişi”, *Türkler*, c. 10, Ankara 2002.

BAYRAKTAR, Güler, *Osmanlı Devleti’nde Kal’a-bend Cezası (5 Numaralı Kal’a-bend Defteri, Z. 1150- B. 1151)*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Tokat 2003.

CİN, Halil, AKGÜNDÜZ, Ahmet, *Türk Hukuk Tarihi*, c. 1, İstanbul 1995.

DAŞCIOĞLU, Kemal, “Sürgün”, *DİA*, c. 38, İstanbul 2010.

EREN, Mustafa, “İyileştirme” Kavramı Işığında Kimlik Mücadelesinin Sürdüğü Alan Olarak Hapishaneler, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2012.

ERİM, Neşe, “Osmanlı İmparatorluğunda Kalebendlik Cezası ve Suçluların Sınıflandırılması Üzerine Bir Deneme”, *Osmanlı Araştırmaları*, c. 4, İstanbul 1984.

GENÇ, Y. İhsan, KÜÇÜK, Mustafa, GÜNDOĞDU, Raşit, SATAR, Sinan, KARACA, İbrahim, YILDIRIM, H. Osman, YILMAZ, Nazım, *Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi*, Ankara 2010.

İNALCIK, Halil, “Türk Tarihinde Töre ve Yasa Geleneği”, *Doğu Batı*, S. 13, Kasım-Aralık-Ocak 2000-2001.

İŞBİLİR, Ömer, “XVIII. Yüzyılın İlk Yarısında Osmanlı Devletinde Limni Kalebentleri”, *Zindanlar ve Mahkumlar*, İstanbul 2006.

KOCA, Uğur, *17 Numaralı Kalebend Defterine Göre Hicri 1182-1188 (M.1768-1774) Yılları Arasında Osmanlı Devletinde Suç, Suçlu, Hapishaneler ve Cezalar*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2015.

ÖZKUL, Ali Efdal, “**XVIII. Yüzyılın İlk Yarısında Kıbrıs’ta Kalebentler ve Cezirebentler**”, *Hapishane Kitabı*, (ed. Emine Gürsoy Naskali, Hilal Oytun Altun), İstanbul 2010.

SAMİ, Şemseddin, *Kâmûs-ı Türkî*, Çağrı Yayınları, İstanbul 2007.

SERTOĞLU, Mithat, *Osmanlı Tarih Lügati*, İstanbul 1986.

ŞEN, Murat, “**Osmanlı Hukukunun Yapısı**”, *Osmanlı*, c. 6, Ankara 1999.

TÜRCAN, Talip, “**Sürgün**”, *DİA*, c. 38, İstanbul 2010.

ÖZGEÇMİŞ

1982 yılında Gaziantep'in Nizip ilçesinde doğan Murat ALAKUŞ, ilk ve orta öğrenimini Nizip'te tamamladı. 2000 yılında girdiği Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Tarih Bölümü'nden 2004 yılında mezun oldu. 2006 yılında Malatya İnönü Üniversitesi'nde tezsiz yüksek lisans eğitimini tamamladı. 2010 yılında Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı'nda çalışmaya başladı. Halen buradaki görevini sürdürmektedir. Evli ve bir çocuk babasıdır.

